

الحکم واضح کلمه بیورش پس کلام کلیم استنعم و خصوص فرود و ار در زیر کلام
ایک کلمه در ترکیب در دیر که زیاد کرده و معنادار اولی که تکامل اسم و فعل و حرف و
کربت اولی که تکامل معنای و لسان که اول معنی لفظ صحیح جوهری ده انودن افعی
دیشس یعنی پیکر که اصلند مصدر اول و غیر چون تذکر و تانیخ بر آبر در آبا بونک بکی
بر کرده موقوف معنای پس علماء و نحو نقل اولی بر انسان سوله و کینه حقیقا و حکما
مهل و لسان موضوع اسون که که معز اولسون که که مرکب لفظ حقیقی زیر ضرب
و حکما زید قام و تیوم بکی زیر بونک بکی افعالک تحتد مستر اولان ضمائر هوات و حرفون
دکله و انچون لفظ و لفظ اولت در بل که استعاره نیز تله بونچون بر ضمیر مرفوع بنفس
تغذیر ایدر که هو حی انت که بونلره احکام لفظی و بر ریس بونک بکی حکما و تغذیرا که لفظ
اولی حقیقه اولماز و محذوف اولان حقیقه لفظی زیرا کما حی انت ائی لفظ ایدر و فدا
کلمات تغذیر لفظ داخل در زیر انسان ائی لفظ ایدر و وضع لغتد قوم قدر اما اصطلاح
بر لفظ بر معنای دلالت الیچون تعیین ایکنه وضع افرادیک اولور و یا ترکیب افرادیک
اولور که هر لفظ یعنی اسم و فعل و حرفی بر معنای معین ایکنه بر شقیه بشقیه پس واضع
یسا اولور یا متعدد اما وضع ترکیب ایکی لفظی یا زیاده استعمال معنای افراد بینه
دلالت ایکنه ایچون تعیین ایکنه بر ریس واضع متعدد اولور بلانک زیر امتکارک
نهایتی بودر یعنی واضعک حصریک و صدیک بودر بمعنی معنی بر شقیه قصد اولان
دیرا که که لفظ اولسون که که غیر معز لفظ صفت اولدقن دیکل اولور لفظک
جزئی معنای جزئی دلالت الیچیه معنای صفت اولدقن دیکل اولور لفظ کنده بنه منقسم
اولینه لفظ صفت اولوب مرفوع اولی او یادر معنای صفت اولوب جبر و اولقون
زیرا افراد حقیقده لفظ صفتد معنای صفت اولی بتعیله در اگر چه ذاتیه کوره
مرکب ده اولور سمیعا افعالک معنای که محمول ترکیب کلمه بر لفظ معنای

معز ایچون مجموع اوله یا خود کلمه بر لفظ معزدر که معنای و آیات ایچون موضوع و یا معنی
معز اولد و غیر خالص و یا لفظ معز اولد و غیر خالص یعنی کلمه بر لفظ موضوع در معنای و آیات
معنا معز اولد و غیر خالص و یا لفظ معز اولد و غیر خالص و معنی اسم و فعل و حرف
و چه ده و او حرف عطف بیخه خلا مرفوع مبتدا اسم لفظ مرفوع خبر اسم و فعل و حرف معطوف ایدر
اسمه و بوجله معطوفه کلمه جمله معلوم او که که ضمیر مذکر مؤنث استن و واقع اوله
تذکر و تانیخ جانیز در بر تقسیم کل الی الجزئیات در تقسیم کل الی الجزء دکله حاصله کلمه
بونلره صادق و بواجب قسمه قسمه دیکله حیوانیه انسانیه و غیره تقسیم کبیر
سر کبخی عسله و سر کبیه تقسیم بکی دکله محمول ترکیب یعنی کلمه اسم و فعل و حرف
لانها اما ان دل علی معنی فرغتها اولان الحرف و الاول اما ان یقرن باحد الارضه
الثثه اولان اسم و الاول انفس لانها لام حرف جر متعلقه مقدره اخرت فعلیه
تغذیر اخرت کلمه بی نهن الاف م الثثه لانها یعنی لان حالها ان کلمه استن
بر مضای تغذیر ایکنه که در کیم حمل صحیح اوله زیرا ان تدل تاویل مصدر ده و پس بر شقیه
تغذیر اوله جمعی صحیح اولماز یا خود ان تدل که دلالت معنای در بر مضای تغذیر ایدر
لانها اما ذات دلالت اوله پس علی صحیح اولور اما بر حرف معطوف علیه او زید تغذیر
واجبه اما عاطفه الیه و یا عاطفه الیک استعمال اوله ان حرف فاعل تدل فصل استقبال
منصوب بر ان حرف فاعل غنم مستر راجعه کلمه علی حرف معنی تغذیرا جبر و در علی الیه
جبر و جبر و خلا منصوب منقول به غیر خبر کبیر ان تدل کت قی حرف جو نشها جبر و در علی
حرف فاعل و مضای کلمه راجع ضمیر جبر و جبر الیه اعدا بن خلا جبر و در صفتد معنای و مجوی
متعلقه بر ان تدل یکده خلا مرفوع خبر بر ان کت وان اسم و خبر الیه اعدا بن خلا جبر و در
لامه و جبر و جبر الیه اعدا بن خلا منصوب بر متعلقه مقدره اخرت فعلیه او حرف عطف
و لا حرف معنی فصل مقدره داخل در کمان تدل انما قرینه در تغذیر اولان تدل و بوجله معطوفه

ان اول جمله است تقدیر ارفع مبتدا حرف لفظ ارفع خبر در و بوجمله اولی در
آنچون ار از نه عاطفی ترک ایله والا اول و او حرف عطف الا اول لفظ ارفع مبتدا
اما سابقی که قدر ان یعنی ان اول کبیر ابراهیم یعنی و اما الا اول اما اقران با خود
والا اول اما ذوات قران در با صدار و بحر و اعراب ان خلاصه منقول بغير خبر کبیر
یعترک یعنی انما متعلقه لازمه لفظ بحر و مضاف الیه در با صدار و التثنية
لفظ بحر و صفت لازمه کن و از این تطابق منسوب ثابت در و با ندر کبیر اول
از مندر و بوجمله خبر مبتدا در و مبتدا خبر جمله اسمیه معطوفه که بدل اوله از مندر
جمله سابقه اوله اعراب سابقی کبیر ان اسم ان حرف کبیر لوازم و الا
مبتدا الفاعل خبر و جمله معطوفه با قبله حصول ترکیب بود چه قسمه مخدر در زیر
حالی با نفس معنایه دلالت بر یاد کبیر ایکنی به معنی نفسند معنایه دلالت الیهین
حرف در برابر حرف غیریده معنایه دلالت ایدر ارجحک لامی که وضع ترکیب اعتباریله
ما بعد نون که اسم متضمن اوله و معنی معنایه تعریفه دلالت ایدر یعنی لامله ترکیب اوله و معنی
حقیقتی تعریفه دلالت ایدر سایر ادواتن بویلدر نفس و او کی به معنی نفسند
معنایه دلالت ایدر اول معنایه بر جزئی با اوج زمانه که ما فی و حال و ایدر
با خود اولیه ایکنی معنی نفسند معنایه دلالت ایلیر و اول معنایه بر جزئی زمانه
مفاران اولیه اسمدر و اولکی نفسند معنایه دلالت ایلیر و اول بر جزئی اوج
زمانه بر اول اول فعلدر حاصل عرفه معنایه قدر بل که مفاران اوله و معنی کلمه اوله
معنایه دلالت ایدر وضع ترکیب اعتباریله اما اسمان معنایه بر جزئی اوج زمانه
برسه و کل اما فعلان معنایه و ایدر که بر جزئی اوج زمانه بر سید معلوم اوله که بو
تغیر سید الیه کن و هذینک روش اوزره در اما سید و جا دیگر که عرفه معنایه
و اریکن دلالتن مستقل و کل فیه معنایه محابدر و العلم عند الله و قدر علم بزرگ

حذف و ایدر و او حرف عطف و قدر علم بزرگ و قدر حرف تخریب و او حرف
علم نفس باض منتهی للمفعول بزرگ با حرف استعانت و با حرف سبب و ذلك اسم اشارت
بعین محذو و ر با نله مابعد بحر و علم به متعلق حد تعریف جامع و مانع دیگر علم ننگ
قائم تمام ماعلیه مضافه کله اوله و ایدر معنایه حرف بیان و ضمیر محذو و ر با نله
را بعد رکعات ثلثیه جار مع البحر و اعراب ان محذو و ر صفت واحد در خصوص ترکیب
تحقیق ظاهر اوله و بکله دیل مذکور یله انواع ثلثه ننگ بر ننگ تعریف جامع و مانع
الكلام ما تضمنت کلمتین بالاسناد الكلام لفظ ارفع مبتدا اسم موصول و با هم موصول
یعنی التفظ الیه تضمنی ما لفظ تضمن و تضمن نفس باض منتهی للمفعول و تحتند مستتر ضمیر
فاعله اسمته را بعد و کلمتین متغول به هر یکی و با اسناد با حرف استعانت و بیکب و با حرف
الضاق تضمن به متعلق و یا مصدر محذو و فعله صفتد ای تضمنت ملتبسا و با کلمتین ملتبسین
بالاسناد حصول ترکیب کلام لفظ سوزه دیر آرز و اگر حرفی اما خود اصطلاحی بر
لفظدر که ایکنی کلمه دن ترکیب اوله حقیقه و با کله یعنی کلمه ننگ بر سبب کلام ایکنی
اوله پس ضمیر اسم فاعله و زین اوزره مجموعیدر و متضمن اسم مفعول و زین اوزره
بر بر سید مثلا زید قائم دیشک متضمن در دیشک و قانی پس منظمه متضمن بر اوله
اسنادن مراد اسناد اعلی مقصود دلالت در مثلا مبتدا خبر در و فعل فاعله اسناد
اولان اسناد اعلی مقصود دلالت در اما زید ایدر قائم و یا زید قاسم ابوه دیشک
ایده قائم و قاسم ابوه اولان اسناد مقصود دلالت در کله بلکه مبتدا خبر اوله
حاصل اسناد کلامن ایکنی کلمه بر بر سید و بوجمله نسبت ایکنی کلمه فایده و بره حاصل کلام
بر لفظ اسناد سبب ایکنی کلمه متضمن اوله و لایتناسه و کله الیه اسمین اوزره اسم
و فعل و او حرف عطف و لایتناسه فیصل فیصل و دیگر در کله اسم اشارت
مخلافه فاعلیه و اشارت در کلام با خود و متضمن کلمتین با اسناد با خود مذکور ثلثه

اوله

یا خود است و آنکه مقصود لذاته قدر بر آقا حرف است و بنا بر همین است و سخن شسته
مخوف و قدر و متون قدر و لا تا بی آنکه شش در اقسام الستة الایة همین و او
حرف عطف اسم معطوف بر اسمند و فعلند اسم و بوجه فعلیه تعطوفند جمله اسمیه به
که الکلام بالقرن در محمول ترکیب کلام و یا ترکیب اسناد و یا تفنن مذکور و یا تفنن
کلمتین بکلمتین و یا اسناد و یا اسناد حاصل و لذاته حاصل و ملازق اسم شسته در آن
ایکی اسم و ایکی فعل و یکی حرف قدر و بر اسم و بر فعل و بر اسم و بر حرف قدر و آقا
ایکی ترکیب کلام زیرا کلام اسناد و لا زمره اسناد و اسناد و اسناد و اسناد
حاصل و ملازق آقا ایکی اسم که بر اسم اسناد و بر اسم اسناد و بر اسم اسناد
که فعل اسناد اوله و اسم اسناد و یا بی ترکیب کلام شسته حاصل و ملازق زیرا الموده اسناد
بودن و فاعل بعض سخن او فعل و اسم و اقدار اسم مادل علی معنی غیر مقرر
یا جزو لازمستة الستة الاسم لفظ مرفوع مبتدا اسم موصوف و فعل
ماض بناء معلوم مستر فاعله رایه عابد و علی حرف جر معنی تقدیر و خبر و علی ایله متعلقه
دیده فی نفسه ده دلیله متعلقه مضافه رایه عابد ضمیره بو تقدیر به فی بهمانستند در بعضی
لفظ نسبیله دلالت الیه ضمیمه و کل حرف و کج و جائز در که بیان معنی صفت اوله ایله
دلت علی معنی حاصل فی نفسه لای غیر تا کار و حرف و جائز در که ضمیر معنی عابد اوله
علی معنی فی نفسه لای متعلقه کار و حرف زیرا حرف غیر بین اولان معنایه دلالت ابداً از جمله
که لام راجع ده اولان تیورفه دلالت ابداً و وضع ترکیب اعتباریله تا که سابق اوله غیر
جمله صفت و نصب اندن حاله زیرا معناده مفعولدر یا خود دلان مستند را تا از اول
الاسم دل خبر بعد خبر در و یا خود مبتدیه مد و خبر در بعضی هو غیر مقرر و بکدر و جمله
معنادن حاله و یا تا صفت قدر مقرر لفظ خبر و مضانک الیه در تعدیه غیر
مقرر جزء المعنی باجه متعلقه مقرر الی لازمستة لفظ خبر و مضانک الیه در احد ک

الفتنة

الفتنة صفت از ضمیه و جمله فعلیه جمله در و یا صفت رایه ماضیه و یا شکیله خبر مبتدا در
محمول ترکیب اسم بر کلمه در که نسبیله و یا نسندن اولان معنایه دلالت الیه غیر نکت
انضامیله و یا غیر معنایه دلالت الیه حرف کج مدلول مضانک خبرین او ج زمانک بر سنه
مفادن اوله نسبیله که مضانک بر خبری زمانه تمامه مدبر تحسین مصنفه که اولان نسبیله
اقسام ثلثه نکت خود و نه اشک ایله که اندن مکره و قد علم و جمله نسبیله ایله اندن مکره
اقم ثلثه نکت هر بر نکت تقریبی مقرر ذکر ایله که مراتب جمله نکت اختلافه کوره و قفا که
مصنف خبری تقریب و تفسیر اسندن فارغ اولدیسه دیکه که بعضی علامتین و خواص
ذکر ایله که طایفه زیاده نکت حاصل اوله پس و خواصه دخول القام و الخبر و التیون
و اسناد الیه و الاضافة و دید که او حرف عطف و حرف جار تبعیفته و خواص خبر و در
من حرفه اسم راجع ضمیره مضافه دخول لفظ مرفوع مبتدا و خواصه مقدم خبر القام
لفظ خبر و دخول مضانک الیه در و الخبر فعله دخول معطوفه و خواصه خبر و بکدر و
یا مدخوله دخول خبر تقدیر بنده و التیون اوابده باقیه کبیر و اسناد دخول معطوفه
و الیه اسناده متعلق و ضمیر اسم راجع و الاضافة اسناده معطوفه و بوجه الاسم
مادل به معطوفه محمول ترکیب اسم بعضی خواصه در لام تعریف داخل اولق بعضی
دیدنک زیرا اسم علامت و خواصه جود لام تعریفی فاده ایله سببه به منهدید اوله
عزیزه ابداً بکنون ممکن اوله همچون در و تا سببه بکنان اسناد کج حیل قسند ال در بکن
و صبر کج اما بر قدسده یا کتوز حمزه در لام حمزه استغناء فرق ایچون کلمتدر و علم
عنداته جود حرف بر اسم مخصوصه زیرا حرف جر موصیله فعل اسم اولشدر و تیون
اشابله یعنی و تر تم و غاییدن غیر که تیون تکیر و ممکن تعظیم و تحقیر در اسم مخصوصه
سند الیه اولقه اسم مخصوصه زیرا الفعل و یا اسناد الیه اولان و حرف اسناد
اولورینه سند الیه اضافه اسم مخصوصه یعنی حرف جر تقدیر الیه مضاف اولق اسم مخصوصه

و هو عرب و بنی و او و ف عطف او فلان فروع مبتدایه در اسم عرب لفظا فروع
خبریه و بنی معطوفه معرب و جمله اسمیه عطفیه با قبله محموله ترکیب معرب
مفعوله افعال لغت اظهار و ازاله ف د در بر اسم عرب بظهور فیه یعنی فخر
اظهار معانی و مترادف و در معنی اسم مفعوله در بنی و انما خود در بنیان
که مراد قرار و عدم تغییر در بولگی جزئیات در تقسیم در محبوب المرب الیم شبه بنی
الاصول فاعله و غیر العرب الف و لام عهد ای چون در و سهو و معرب سمار
مطلق معرب و کل العرب لفظا فروع مبتدایه ترکیب لفظا فروع صفة خبر خود قدر
تقدیر اسم المرب الیم در بنی مرکب مع غیره دیگره الیم اسم موصول لم حرف
جزم شبه نفس مستقبله مجزوم حاصله محذوفه بنی لفظا منصوب مفعولیدر
لم شبه همک الاصل لفظا مجرور مضاف الیه در نفس فاعلیه و مفعولیه ای او بن حقی
یوق صکریدر اسم موصول اسم صفة ثانیه در خبر خود ف که الاسم در و بو
جمله خبر مبتدایه در موصول ترکیب معرب هم در که غیر الیم ترکیب اوله بر ترکیب معنی بر وجهی که
عامی کنیده محقق و موجود اوله پس زید قائم او اعلام زید بو تعریفه داخل اوله زیرا
عامی که کنیده متوزر در بنی اصله مشابه و مناب اولیه که فصل فاعله و ام غیر التام در
یعنی امر فاعله و حرفه بر وجهی مشابه و مناب اولیه که منع از اب سبب اوله یعنی بونکر
بر سینه مناب و مشابه اوله معرب او ما بنی اوله زید که بنیان اسم در بر نکت
بنی اصله شبهت و مناسبتی بیان اوله که ان شاء الله تعالی و حکم ان ختلف افر با ختلف
العوام لفظا او تقدیر او و حرف عطف حکم لفظا فروع مبتدایه مضافه از ابه راجع ضمیره
بختلف تا اول مصدر در ان حرف فیل و افر لفظا فروع فاعله مضافه معرب راجع ضمیره
باختلاف با حرف متعلقه در مختلف باختلاف آنکه مجرور مضافه احوال لفظا
او تقدیر باختلاف افری تفصیله در اختلاف مفعول او مقدره دیگره و یا اختلاف عوالم

تفصیله

تفصیله یعنی سواء كانت احوال مفعول او مقدره دیگره و یا اختلاف احوال
اخره نسبتان تقدیر ان سلف لفظا افره مکره لفظا اوله و فصل افره نسبت او که
تیسر لفظا منصوب اوله و جائز در مصدر خود و صفت اوله یعنی اختلافا مفعول او مقدره
و جائز در که مفعول اوله که بر مضافه فیله تقدیر باختلاف لفظا دیگره تقدیر الفظنه مفعول
و بوجهی تا اول مزود و او ابدان خبر مبتدایه در که و حکم در و مبتدایه خبر مفعول در سابق
اولان مبتدایه خبره محموله ترکیب معرب احوالی و احوالند بوضوح فیه مختلف اوله
ذاتا اعراب و فاعله ایسه ابوک و اباک و ابیک و یا خود صفت اعراب حرکتیه ایسه زید
و زید ابیک و باختلاف عوامل اختلاف اوله فاعله ابوک و اباک و ابیک و ابیک و ابیک و ابیک
بایک اعراب و فاعله اوله قس و جاک زید و ابیت زید و ابیت زید و ابیت زید و ابیت زید
بونده معربه عوالم که باختلاف و ان لفظا اما تقدیر باختلاف جاک سلی و ابیت سلی
و مرت سلی و بونده اعراب و فاعله در تقدیر او جاک فح و ابیت فح و مرت فح
بونده اعراب و کلامه در تقدیر اعراب ما ختلف افره بیدل علی المعانی المقصوده عظیم
الاعراب تقدیر اعراب الاسم در مضافه الیه حذف الیه و الف و لامی انون الیه لیس
الف و لام عهد ای چون در الاعراب لفظا فروع مبتدایه اما اسم موصوفه و یا موصول ختلف
فصل فاعله بنی لفظا افره لفظا فروع فاعله مضافه معرب راجع ضمیره و به حاله ختلف
فاعله بنی خود و متعلقه ضمیر مجرور راجع که حرکت و حرف ان کنایه فصل متعلقه
صکریدر و یا مقدره و جمله خبر مبتدایه و بوجهی مشابهت انقدر لیدن لام حرف فاعله در
ان تقدیر لیدن انو که منصوب فصل مضارع معلوم و انده مستکن ضمیر فاعله و بولام
مفعولیه ختلفیه متعلقه و عطف حرف جاک تقدیر او و راجع الیه المقصوده لفظا مجرور
صفت مضارع مستکن فاعله معنایه او که جائز اوله زید ضمیر موصوفه مستند اوله
حکمی فصل حکمیدر انما جاک و جاک و علیه معتقدیه متعلقه و ضمیر مجرور معرب و یا

را بصدور حصول ترکیب اواب شمول حرکت و بجز اول حرکت و بجز اول حرکت و بجز اول حرکت
 مرکباً فی مختلف اوله بعضی قسده اواب نفس اختلافه و بعضی قسده بابا اختلافه
 مصنف بیوردی که یعنی حرکت و قدر که اسم مرکباً از ایامی است سیله مختلف اوله
 تا کم اختلاف و بابا بالا اختلاف و دلالت ایلیه اسم مرکباً از زینة متعاقب اولان معنی
 فاعلیت و مفعولیت و اضافة معنایه معنویه اسم فاعله افعال با بدن متعاقب یکدیگر
 یعنی عوام معانی اسم مرکباً از زینة یزید بن بله لوطی در صاحب کاپی فاعلیت و کاه مفعولیت
 و کاه اضافة معنایه اقتضایه در انواع رفع و نصب و جر و جازع علم الفاعلیه و
 انصب علم المنعولیه و الجرح علم الاضافة و اوجرف عطفاً انواع لفظی رفوع مبتدا اضافة
 معرب راجع خبره رفع لفظی رفوع خبر و نصب انما معلق و جر زینة بولیه فالرفع مبتدا
 و جازع فی تفسیر علم خبر مبتدا اضافة الفاعلیه و با و ف مصدر در یعنی اسم مرکباً فاعلی
 اولسید حقیقه فاعلیه که و یا حکما خبران و سایر معنایه که با خود یا نسبی در یعنی فاعله
 منسوب عالمه که مبتداه سند الی اولمق و خبره جمله در جزئی ثانی اولمق و ان بابک
 خبرنده و ملحقاً که بر بر نزه بر و جمله اعتبار اول نور فاعله و انصب علم المنعولیه اوله
 سابق کبیر و یا زینة رفوع مصدر اوله یعنی حقیقه منقول اوله فاعلیه خبری که و یا حکما
 سایر منصوبیه که و با و ف نسبت اوله یعنی منقول منسوب حالت اول حالت فضلان در فضل
 اولسند مفعولیه که و ان بابک کاسمنده اولان کاسمنده و کان بابک خبرنده و ما کسند
 و لاکت خبرنده رفوعیله تمام اولسند صکره واقع اولمقدر فقدر المجر علم الاضافة اوله
 سابق کبیر بوزنه علم الاضافة دید که نیز اضافة مصدر در دانه انیا و تاکتور مکر
 تکرار مصدر فاعلیه اجتناب بوقدر و در فی حرکت محققاتی بوقدر رفعت و نصب که پس الحاقی
 اشعار ایدر یا کتور مکه اجتناب بوقدر حصول ترکیب انواع اواب اسم او بدر رفع و نصب
 وجود پس رفع اسم مرکباً فاعله اولسند علامت را حقیقه فاعله که و حکم و تقدیر له سایر

تکلفاً

حقیقه که که و جعل اعتنا را و لکن نصب و فی اسم مرکباً منقول المصنف
 نشاید با حقیقه که معانی خبری که و یا حکما سایر معنایه که با خود علم اضافة رفوعیله
 غلام زیند که و یا حکم سایر و تقدیر له یعنی صورتاً انما اضافة و بیدر خبری که در جم و ضایع
 زیند و حسن الوجود که العاطر ما به بقوم المعنی المقتضی للاواب العاطر لفظی رفوع مبتدا و الف
 و لام مضاف الی دون بدله رتبه بر عامل الاسم در پس لام مضافه ای چون اولور و کاسم موصول
 یا اسم موصوف به جار و مجرور بقوم به متعلقه مقدم اوله انضمام ای چون و ضمیر خبر و
 ما به را بصدور و یا لوف سبب و با حرف استنانت بقوم فاعله مضاف معلوم بحصل یکدیگر
 و المعنی تقدیر رفوع فاعله المقتضی تقدیر رفوع مضافه معانیه للاواب جار و مجرور
 متعلقه المقتضی به محلاً منسوب منقول به غیر خبری فصل متعاقب اوله در و یا مبتدا
 ما به و جمله به خبر مند اور و بوجله با قبله که جمله ایله یعنی فاعله مکرر به مطلقه
 حصول ترکیب عامل لفظی و اگر موصوفه خبری قسده شولانسه در که انوک سیله و یا استعانت
 سیله انوا بمتقی و موجب معنی حاصل اوله که فاعلیت و مفعولیت و اضافة در مثلاً
 ضرب زینده ضرب عامله که انک سیله زیند معنی فاعلیت حاصل اوله پس انما رفوع مبتدا
 فاعله و ضرب زینده ضرب عامله که انک سیله حاصل اوله زیند معنی فاعلیت
 پس نصب انما علامت مکرر و مرت بریده با عامله که انک سیله حاصل اوله زینده
 معنی اضافة پس جازع علامت مکرر پس عامل غیر و فاعلیت و مفعولیت و اضافة غیر
 اواب غیره اوله کسند خبر و فاعله اواب با و کاتده و با و ف اوله اسم اواب با و کاتده
 حرکات نشئه ایل اوله و یا اوله اولیانه یا کسره فحیه محموله و یا کسره اواب با و ف اوله
 یا نشئه ایل اوله و یا ای که محموله ایل اولان ده بار فاعلیه و یا الفاعله بولیه اوله مصنف
 اقسام ششگانه ترکیبیه بیانیه شروع ایله و اواب با و کاتده مقدم ایله اوله
 تقدیم ایله نیز اصل او ایله و کاتده اولانده نشئه ایله اولاندر پس بیوردی که فاعله مکرر

والجاء المكسر المنصرف بالفتحة رفعا والفتحة نصب والكسرة جوازا في المفعول مبتدأ ما من غير تفسير
الجملة المنصرف تصفت مفرد واخرج معطوفه مفرد المكسر تصفت جمع والمنصرف صفة
بعد الصفة در بالفتحة جار مجرور بظرف مستوفى تقدير يعزى متعلق ببيان احوال خبرية
سبيله رفعا منصوب بظرف تيمم بمعنى وقت رفع الاسم وبالاولى رفعا منصوبا وبما صدر
نوعى يعرب بالفتحة رفعا وبكسر وبالفتحة نصب بالفتحة رفعة تقديره والفتحة نصب بالفتحة رفعا
كيدر وانما معطوفه والكسرة جوده بويله در محمول تركيب اسم مفرد منصرف فاعله كيد
وجمع مكسر منصرف رجال كما حال رفعة فتحة الية در وعاء نصبه فتحة الية وعاءت جركسا
كسره الية در معلوم اوله كرفع ونصب وبقا احوال ابرو وضعه فتحة وكسره القاب ناد
وضع وفتحة وكسره مشتركة عوات احوال وبنابيتك جمع الموثات استلم بالفتحة الكسرة
جمع لفظا رفوع مبتدأ الموثات مضاف اليه در الالم جمعه صفتها بالفتحة جار مجرور بيله
مقدر يعرب به متعلق خبر مبتدأ در والكسرة انما معطوف جملة اسمية اعرابها محذوف
جملة ابتدائية محمول تركيب جمع موثات سالم الف ونامله جمع اوله جمع مشتركون اقرار
الية كحكي كيد ايد بكونك احوال عاية رفيع ضمة الية در ونصب وجرى كسره الية در
بونده نصب جوه تابع در وجمع منكر ساعده كك اصله جمع مؤنثه نسبت كك كسره
كرك نحو جاسانست ورايت سمات ومررت بسمات غير المنصرف بالفتحة والفتحة غير لفظا
رفوع مبتدأ مضافه المنصرف بالفتحة خبر مبتدأ در يعنى رفيع ضمة الية در والفتحة انما معطوف
بمعنى نصب وجرى فتحة الية در بونده جوه نصبه تابع نحو جاسانست ورايت احمد ومررت باله
احوك وابوك وحوك وحنوك وحنوك وذنوك وذنوك احوك لفظا رفوع مبتدأ در ريزا رفيع
واوله در مضاف اوله خبر خطاب وغيره بلفظا معطوفه حوك ده كاف خطاب كسور
او قنور ريزا هم عودتك اينك صله ريزا ريس مضاف اوله الاضمة مؤنثه وهن
لفظي ذكرى مستكبره وسمها بجن اوله انشاده مستعجلة كسبه ادب ريسك وسمات ديمه

والفتحة

والفعال يسمى بكيه وفو لفظا والماضيه مضافه ووذو لفظ ضمير مضافي وكذا تيز ادا انما
اسماء اجناسه مضافا لاور معلوم اوله كادور وكيه مفعولات واويله در وسمها بجن
واويله كلام الفعل ما در اصل فوه در التخي لفيق مفرود رايك واوله اصلي ذو واويله
دور وند انصافت غالبه در وشنج ده والتخي ده انصافت لا زنده مضافه منصوبه
خبر كان اوله لفظ تقديره اذا كانت هذه الاسماء مضافة ياخذ حاله فعل مقدر كك
منعولون كذا انما بالواو دلالت ايد ريزا لظرف مستوفى در وذو مفعول كك يعرب
احوال خبرية سبيله تقديره ابوك واخوانه يعرب بالواو والالف والياء حال كون
هذه الاسماء الستة مضافة والماضيه جوازا متعلق وغير مجرور در انك مضافه
بايه اوله كك متكلمه بالواو خبر مبتدأ در بالواو كك انك اسم منزه فارغ اوله سير احوال
بالواو فتك انوي بيانه شروع ايدوب بيور احوك و احوالي هر برده كك باي متكلمك
غيرية مضاف اوله جوه وفتحة احوال احوال واور احوال مثلا احوك وابوك ورايت
انك واباك ومررت باي كك و ابيك در احوال اسم الستة ثلثه تمامه
وار بعضيله اوفى اوله استين الغية ابن مالك شرحه نظر اليه المتخ وكلام مضافا
الي مضمرة و انسان و انسان بالالف والياء المتخ تقديره رفوع مبتدأ وكلام انك
مضافا مضافه بكيه وجمله احوال واور الى مفر جار مجرور مضافا لفظه متعلق بوظف
انصار الية كك فاحرة انصافتن كك احوال تقديره ريد ريد كك فاحرة كك احوال ومررت
بلا احوال و انسان كك لانه معطوف و انسان كك بويله بالالف خبر مبتدأ در يعنى رفيع
الند در والياء انما معطوف يعنى وجرى بالية در مابع منتوج اوله حاله فاحرة فاحرة
كك احوال ورايت كليها ومررت بكليها جمع المذكرات الم والو وعشروا و احوالها
بالواو والياء جمع المذكرات الم جمع مؤنثه سالم كيدر اوابه والو جمع ذور انما لفظه
وكك جمع معطوفه وعشرون ما قبله معطوف و احوالها يعنى اشارها ماصع عشرون ما بيه ورايت

اولان عشرت باوا و ضرب مبتدا و در کجای مذکور و الیاء انما لفظه در طایع اولی و کوی رفع
 و اوله و نضی و جوی یا یله در محمول ترکیب جمع منکر کلمه سلیمون کجی و سینه کجی
 اوزره اولان یعنی بشون و مینون و لفظ الو و عشرون و مانوق اوزره و اربک
 رفع و اوله و نضی و جوی یا یله در باقی مکتور اوله و بی حالن التقدیر فیما تقدیر کصفا
 و غلامی مطلقا و استغنی کفافی رفعا و جوی او فو مسلح رفعا التقدیر لفظا فرج
 و الف و لام عهدی چوندر یعنی تقدیر الاواب یکله را بخود و الاواب التقدیر فی جوفی
 ماصدریه حینه در ای التقدیر کاین یه وقت تقدیر فعل ماضی معلوم فاعله مقدر در
 تقدیر تقدیر لفظا و اب ایخو و اسم موصول و اسم موصوف اوله یعنی الموعوب الیه
 ماضی معرب تقدیر لفظا و اب کصفا بدل مادن یعنی فی مثل کصفا بخود مبتدای خود و
 خبر در هو مشرک کصفا یا ماصدری خود و فو سفند رای تقدیر مثل تقدیر اواب کصفا مراد مثل کصفا
 در اسم مقصود در کصفا کاف و جوی یا یله در مثل کصفا و معنی رفع در تقدیر کجی و فو خبر
 اوله کله که بود و غلامی معطوف کصفا لفظه مراد مثل غلامی و کثر اواب اوله
 یا به مضاف اولان اسم در مطلقا زمانه خود و فو سفند رای زمانه مطلقا یا خود ماصدری
 اطلاق معنی ای اطلاق اطلاق و یا غلامی حال اوله و عاملین معنی فعله ککافان
 فهم اولنور معنی اواب تقدیر تا بعد شوال اسم ده که انده اواب تقدیر اوله و اسم کصفا
 کجی در یعنی غلامی پیش بهده اطلاق اوزره اوله کجی خالد یعنی او و حاله بیله حایط
 جمیع احواله او صرف عطف استغنی نفس ماضی مجهول معلوف در تقدیر و وقایم مقام
 فاعله کثند ضمیر اواب را بعد کتایف اواب کصفا کبدر رفعا و جوی اوزره و وقت رفع
 العامل و فو یا فو خالد ای فی حال رفع العامل و جوی و کجی فو بعد مبتدای خود و خبر
 اولنور اوزرینه کتایف لفظه عطف ای و اواب کجی فی ارفع کتایف ای هو مثل
 کتایف یعنی اواب کجی کبدر حالت رفعا و جوی اوزره و جوی و کجی فو بعد مبتدای خود و خبر
 تقدیر

اولان عشرت

اولان عشرت باوا و ضرب مبتدا و در کجای مذکور و الیاء انما لفظه در طایع اولی و کوی رفع
 ممکن اوله و کجی ماضی و اب ایخو و اسم کجی مضاف اوله بونیک کبدر ده او جوی اواب بیله مقدر در
 و کتایف کبدر ده رفع و جوی تقدیر اولنور یعنی اسم متفرد که اوزره یا فاعله مکتور اوله زیرا
 بانکه اوزرنده رفع و جوی تقدیر یعنی تلفظ کند را استغنی و کجی کبدر رفع تقدیر
 اولنور یعنی جمع منکر سالم که بای مستغنی مضاف اوله سلمی کجی اصله سلمی یا به اضا فاعله اولنور
 ساقتا اوله کجی پس و اوله یا جمع اوله کجی بسفت احدیه باات کون او با بیله کبدر و کجی
 یا به ادغام البیله حیانه لیا ختمه کسره به تبدیل البیله سلمی اولدی علامت رفع که او در
 تلفظده بولمخلفه حالت رفع تقدیر اوله کجی و اما نصب و جوی تلفظ اوله کجی زیرا ادغام یا به
 حقیقتن جفتار یا کنه یا در و اللفظ فیما عاده و اللفظ لفظا فرج مبتدای خود و
 صفت در تقدیر و الاواب تلفظی در فی جوفی جوی یا اسم موصول و یا اسم موصوف عد غافل
 ماضی معلوم فاعله کثند مسترعاید در ماضی و ضمیر مفعول نماید در معرب و جمله یا به صلح
 صفت در و ما موصول و یا بنفیله مجرور در فی جوفی و جمله نظریه اواب کجی اضا فرج
 مبتدا در و جمله اسمیه معلوف در با قبله محمول ترکیب اواب لفظه مذکور که ماضی
 یا خود مقدر و مستغنی کجی بعد کبدر غیر المنصرف ماضی علقان بر شمع او واضح
 منها تقوم مقامها غیر لفظا فرج مبتدای المنصرف لفظا مجرور مضاف الیه در ماضی
 موصوف خبر غیر المنصرف و غیرا کجی اضا فاعله تعریف الیز لکن تخصیصن فلان اما بیله و جوی
 خبر معرفه اولیما پس موصول و کثند ماضی و جوی در که موصول اولوب مؤخرتها اوله
 غیر مقدم خبر فیه ظرف و علقان فاعله و یا مؤخرتها مبتدایه مقدم خبر و جمله صلح در و یا
 صفت در ماضی و فیه ضمیر اسم معرب نماید در که ما آنده کنایت در فاعله ماضی را بعد ماضی
 جوی یا بیله شمع آنکه مجرور و مبتدای خود و قدر تقدیر شمع علقان در اندر آنکه غیر منصرف
 اولنور تنوین ماضی و جوی در که شمع علقان مبتدای اولین شکل شمع تقدیر نه او

حرف عطف واضح لفظ مرفوع علتان به معطوف در و منها و اهدا لفظی بیاند در ضمیر
راجع در تقوم فعل مضارع معلوم متخذه ضمیر ماعدا راجعه و اهدا تبه و مقامها متوکل
مفعول فیه در و مضافه نشیبه ضمیر نه که عاید در علتان و بوجه واحد تبه صفدر
وفیه علتان مایه صله و با صفت اوله قتل مکنه متعلقا بیل جمله ضمیر مبتدا در محصول ترکیب
غیر منصرف بر اسم معرب که الله کلجک طوقوز علتان یکی علت بولنه یاخو دلتونز علت
بر علت که ایکسینک برینه قایم اوله یعنی یکی علت ایله که تاثیر بریه ایلیه و وجه
عدل و وصف و تائینت و معرفه و عجزه تم جمع تم ترکیب و النون زایده من قبها
الف و وزن الفعل و هذا القول اقرب و وجه خلاصه مرفوع مبتدا عدل لفظ مرفوع
خبر و باقیه انما معطوف و زایده لفظ مرفوع صفت النون در الف و لام زیاده یاخو
بدل موصوف خذیله بعدر و النون نون زایده و با مبتدای محذوف ضمیر در تعدیه
زایده و جمله معرفه در موصوف بینه که النون در وصفه بینه که فیها الفدر و لام
زیاده یاخو جمله مذکور صفدر هتونه موصوله خذیله تعدیه و بین النون القرف حال
کونه زایده یاخو داعی تعدیه اولس و النون اعنی زایده محذوف قبلها یاخو و راکنه و مضافه
التونز راجع ضمیر الف لفظ مرفوع فاعله قبلها در و یاخو مرفوع مبتدا متهم خبر در و بوجه صفت
اقوی در التونیه و یاخو زایده فاعلن در و هذا خلاصه مرفوع مبتدا و القول لفظ مرفوع
صفتی و با عطف بیان و تعریب لفظ مرفوع خبر مبتدا در و جمله معطوفه در و وجه عدل بلکه
موصوله ترکیب و وجه عدل ده وجه عیاسه متند ندر نظم ندر نظرک او مایه بویلدر
موانع القرف سبع کلمات جمعت شتان منها فاما للقرف تعریب عدل و وصف اهل معلوم
اوله که معرفه تنوینله او فونین کرک که موزون اوله بونما بحر سبط دیر رجم کوز کج
سالم استعمل و کل بل که ابیاتی تعطیع ده مخالفه بعضی تم ایله عطف ایله که فی قضا ورن
اچوندر فقط و هذا القول تعریب میور و یک نظمده یعنی عکس نظم ایله ایدک حفظ

تقریر

تقریر در کلام منظوم حفظ آسانه قد کلام مشهور دن یاخو دامور سینه کج برینه
علت و یک تقریر بدو تقریر و کل زیر حقیقتن علت طوقوز کج ایکسیدر کج و کل یاخو
علت طوقوز در یک صوابه زیر اعد دتنه اختلاف ایله بیل بعضی دیدیل طوقوز در
و بعضی دیدیل ایکسیدر و بعضی دیدیل راون بر در لکن طوقوز در یک صوابه
تقریر یعنی او وجه مذکور بواضو بر علی مذکور نظیره ذکر اولان ترتیب افزه
بیان میور مثل عمر عدلدر و آخر شمال و صفدر و طلحه تائینت با تاء و با معرفه
وزین مثال معرفه و با تاء تائینت معنوی تائینت یکی قسمه بیله مثال ایدک
زیر اشتباه ظن اولنور طلحه کج تاء تائینت لفظه مذکور حقیقی ایدک لکن فعلی مؤنث
صیغه اوزره کتوز لرقالت طلحه در را و ابراهیمه مثال عجزه و معرفه و مسمیه
مثال جمع و معد کج مثال ترکیب و عمران مثال الف و نون و آخر مثال وزن ک
مثل ضمیر مبتدای محذوف تقریر یعنی مثل ضمیر مضافه کالیه در جوی فتحه ایله باقیه انما
معطوفه و حکم ان لاکسر و لاسنون و حکم لفظ مرفوع مبتدا و ضمیر مضاف ایله یاخو
غیر منصرفه ان محذوف ران دن تعدیه ان لسان بودر لانفی جنس اچوندر و کسر
فتح اوزره بمنه اسم و خبر محذوف فیه در و جمله خبر مبتدا در حکم در و لاسنون
کسر کسیدر و انما معطوفه در محصول ترکیب غیر منصرفه کجی و اکنت اوزر بند مرتب
اولان اشیه و صافیه یکی علتی مشتمل اوله و غی جهندن و با برین که ایکسینک متعانه
قایم اولور انک کسر و تنوین اولیه تعدیه انست و اردر که قنده منع قصد در
تبعی و کل بعضی دیدیل که لاینصرفه صافیه خبر و تنوین داخل اولمقدر زیر یاخو طوقوز علت
کذکر اولد هر بر سینه کج فرعیدر مثلا عدل معد و کج فرعیدر و وصف موصوف کج
فرعیدر تائینت تذکرش زیر اول عالم دیرین صکره عالمه تعریف تذکرش فرعیدر
زیر اول بل دیرین صکره متصله کلام عربه بویشک فرعیدر زیر اوله اصل اول

152

اگرچه ششصد جمع واحد گزید ترکیب افراد گزید زیرا هر توده اصل الفا غیر نوع
مخصوص اولان وزن ششصد پس قریشان فریبلا نسبت فرج اولور پس ابرکله
که بر سده بوعلتزدن ایکی علت جمع اوله و یا بر علت ایکی علتک بر نیزه طوره انده
ایکی فریعت بولنور ایکی بو طریقیله خلیه مشابه اولور که انده اسم نسبت ایکی فریعت
بولنور بر لب ششفاق جهنذن که ششصد مصدر دن که سده بر سده افاده
جهنذن در کفصل افاده ده اسم نخاجدر اما اسم اندن مستغنی در پس چونکه اسم
بوا یکی فریعتک مشابه اولور اندن ایکی سده ممنوع ایله بکر قعله یوقدر بر نیزه کسه
و بر سده تنویندر کسه دیدگ بر دیدگ زیرا که غیر منصرف جمع و از نهایت بوکم
تابع نصب در مرتب باجمد که جمع مؤنث سالم و جمع مذکر سالم بوکنک عکسجه در که
اندره نصب تابع بر در و بجز صرفه للضرورة اولالتناسب مثل سلاسل و اعلاالا
بجز فصل مضارع معلوم یعنی یفتح و یفتح و یکدر تا یکم ضرورت و غیر ضرورت شامل
اوله صرفه لفظی مرفوع فاعلیدر غیر منصرفه راجع ضمیر مضاف للضرورة جار و مجرور
بجز نیزه متعلقدر او حرف عطف للتناسب متعلقدر بجزیه مثل سلاسل مضافه الیه
واعلاالا انا معطوف بونکرشنگ اضافه لفظی بجز و اوله بجز زیر امقول اولان ترکیب
حکایت طریقیله واقع اولمشتر حصول ترکیب بجز ننگ معنایه یعنی ولا یمنع
دیدگ زیرا بجز دن ایکی صورتیه بیله مرنگ و عدم مرنگ جوازیه و بر یکین
بیله دکل بل که ضرورت و نیزه چون و قایده ایچون صرفی و اجیدر اگر چه تناسب
ایچون جایز در واجب دکل پس جواز دن مراد مکان عامدر که جانب عدم
ضرورت نسبیله میجددر یعنی منع مرفوزن ضرورت یوقد یکدر ایکی ضرورت
و قمتنه و جوبه فی متنا و لدر و تناسب قمتنه جوار صرفی و عدم جوازیه قمتنه
ایکی ضرورت و نیزه چون غیر منصرف کمتنه قلمی منظومه نسفی دیباچه سنده بک

نم قضا و زجر و بعدد ما هو قول الشافعی و قوله و لیر القیس سیه معلقه در پیش
و بوم دخلت المذر صدر مشتمه فالت تک الوطیات الکر مرصی و مستطال اندر بر فکلن غ
لک یا خیر البر ایا سیدمانا کن فی العرفه فاصنف ضرورت شعرا ایچون مثال ابرار ایکی
و تناسب ایچون ایله ی زیرا و نیزه چون غیر منصرف کمتنه قلمی جوقدر اما تناسب ایچون
آزدر سلاسل و اغلاالا و سیر ایسده سلاسل لفظی اغلاالیه مناسب اولغیچون صرف
ایکده و نایقوم مقامها بالمع و انفا التائیت ما اسم موصول الی العلة التي یاخوذ اسم
موصوف ای شیء غیر علة یعوم نفس مضارع بناء معلوم قمتنه مستکن ضمیر ماعل عاید
مایه مقامها منضوبدر ظرفیه و علتیه راجع ضمیر مضافدر و جمل جمله در و یا صفتدر مایه
و ما صکله بیه و یا صفتیه اعرا بدن کلاما مرفوع ابتدا الجمیع مرفوع ضمیر متبادر الی التائیت
الجمعه معطوفه اصلى النان ایدی اضافه نون دشده پس التنا سکنین اولور
الغیله لام تعریفدن زیرا حمزه و صله سا قفا اولور تشبیه الفیده التواء سکنین یا ایچون
پس النفا التائیت فالور مراد الف حبلی و حمز لودر حصول ترکیب شول بر علت طغوز
علتدن که ایکی علت معامنه قائم اولور ایکی علتدر که هر برنده مکرر بولنور بر سده شتهای بوم
واصل و بانخ اولان جمیدر زیرا انده جمعیت مکرر اولور با حقیقته کالب و آور
و نایعیم که یاخوذ حکم و تقدیر بله منتهای جموع بر سینه و اصل اوله یعنی عدد حروف
و حركات و سکنان حقیقه و اصل اوله انا حقیقته مکرر جمعیت یوقد مسجود و صحیح
کیه ایکی سببی الف مقصور ایله و یا مدود ایله اولان اسم در حبلی و حمز ایکی زیرا بوالنگ
ار بر سببی ایکی علت معامنه قائم اولور بر سببی تائیت بر سیده لزوم تائیت در یعنی
بولنور بولند فکر بر ده سده تائیت لازمدر که اندن مغایر اولماز با لوضع صلح دیر
جمل دیر و حمز لودر دیر که حمز دیر بر سبب اسم لازم اولور که تائیت اخیره کمتنه قمتنه
ایده بوکنک که کرده تائیت مکرر اولور پس کویا که هر برنده ایکی علت موجود در

ايجون عمل تغیر المیده و نظایر نه عمل ايجون و کل مصنف فی بنی تمیم زیر اجماع زبردنگ
کبیلدی بنی فلور ریس بزم مختل مزده داخل دکل اکثر بنی تمیم دیدنگ زیرا اقله رالی
فعال وزن اوزره اولنگه بنی فلور بل که غیر منصرف فلور را ایدک سبب بنا ايجون
اندره عدل تقدیر اید و بساعتی المیده عمل ايجون احتیاج بودر الوصف شرط ان ايجون
وصفا فی الاصل فلا تفرقة العلبه الاسمیه فلذک حرف اربع فی مرتبه نسوة اربع
وامتنع لسود و ارقم للحمیه و ادم للفقیر و ضعف منع افعی للحمیه و اجدل للفقیر و ایلر
لظایر الوصف لفظی کرفوع مبتدا شرط مبتدائی مضافه و وصف راجع ضمیره ان حرف
نصب ايجون فعل مضارع در افعال ناقصه در منصوبه در ان حرف فیله هستند ضمیر عاید در
و وصف فی الاصل ضمیر ايجون در و بوقول اسمیه ضمیر مبتدائی تا ایدر و بوقول اسمیه مبتدائی
اوله ضمیر در و بوقول اسمیه ایدر محقق بوقول جمله ابتدائی در فاعول جواب شرط بوقول
شرط ربط ایدر لا تفرقة فعل نعی استقبال مفعول راجع در وصف العلبه لفظی مرفوع
فاعله فعلک فاعول راجع با بظرف الام حروف جر ذلک اسم اشارت را یکی شی مذکور تا و بظلم
بر سی اصله اولمقدر و بر سی غلبه اسمیه ضرر و بر مکرر یا خود شرط ان ايجون فی الاصل
اشارت اوله پس با جرد و بر سی مرفوعه متعلقه را اوزرینه مقدم اوله اسم افعال جبر ايجون
حرف نعلی با ضمی مجهول مرتبه فعل اوله و نسوة مفعول بغير صریح اربع لفظی
بجور وصفند نسونک و جمله قائم تمام فاعلیدر حرفک اصل ترکیب فی مرتبه نسوة اربع
و اوصاف عطف امتنع فعل باض معلوم معطوفه در حرفیه لسود لفظی مرفوع فاعلیدر
امتنع نک و ارقم لسودیه معطوفه للحمیه جار مع الجور و متعلقه در حروفه تقدیریه امتنع
لسود و ارقم حال کونهما صفتین للحمیه و ادم معطوفه در ارقمیه للفقیر للحمیه کبیر لو ایدر
و ضعف فعل باض مبنی معلوم معطوفه در حرفیه منع لفظی مرفوع فاعلیدر ضعف نک
افعی تقدیر ايجور و صفاتک ایدر در منعک و للحمیه اولنگی کبیر او ایدر و اجدل معطوفه در افعی نه

والمقر للحمیه کبیر و اجدل معطوفه اجدله و لظایر سابق کبیر محصول ترکیب
حرفی مانع اولان و منعک شریح اجدل اولمقدر یعنی اصل وضعه و لو تقدیرین وصف
اعلیه غلبه اسمیه ضرر ایدر یعنی سبب منع مرفوع کلمه اوج ایدر و اجدل و ایدر
یکه حاصله نه و صفت اصلیه اسمیه عارضه ضرر و بر و نه سمیت اصلیه به و صفت عارضیه
ضرر و بر ریل که و وصف اصیل البه منع ایدر و عارضیه منع ایدر البه و صفت اصیل شرط
اولوب غلبه اسمیه ضرر و بر مکرر ايجون اربع اسمیه منصرف اوله مرتبه نسوة اربع
ترکبند زیرا اصل وضعه عدد معینک اسمیه ضرر و بر مکرر ايجون اسود و ارقم و ادم منصرف
اولمقدر غلبه اسمیه و وصف اصلیه ضرر و بر مکرر ايجون اسود و ارقم و ادم منصرف
اولمقدر زیرا اسود اصل وضعه بر سی اسمیه صفندر ضرر و بر مکرر ايجون اسود و ارقم و ادم
و ارقم اصله بر الاصلیه و وضع اولنگه ضرر افعی اجماع الی بلانده استعمال ایدر و ادم
اصلنده بر سی اسمیه و وضع اولنگه ضرر و بر مکرر ايجون اسود و ارقم و ادم استعمال ایدر
غلبه یله عدم مرفوع ايجور بلکه کنه غیر منصرفه و وصف اصیل و وزن فعلانه که اسمیتند
اول بویله ایدر عدم انفرادیه و صف اصیل شرط اوله و بوجول بلانده اسم اولان افعالی
و جعفر طوغنه اسم اولان اجدلی و الابدی و الابدی اسم اولان اصیل مرفوع منع ایدر نک
منع منع اولنگه زیرا بونکر و وصف اصیل کبیر و نام غیر منصرف ایدر دیر که
افعی مفعول تندر که بر اما لاق معنیستند در و اجدل عدل تندر که قوت معنیستند و اجدل عدل تندر
که تجیل معنیستند در زیرا بوطیر غایتله و نام تدر سایر طویور که دکل عرب بونکره شایع
ایدر یعنی بر افعال ایدر ان تدریه لفظیه العلمیه و المعنویه کذلک و شرط ختم
تاثیره الزیاده علی الثلثه او حرک الاوسط و الحجه فمندی بجز مرفوع و زینب
و سفر و ماه وجود امتنع فال اسمیه بندا کف شرط الزیاده علی الثلثه فمندی مرفوع
و عرقب امتنع التایید لفظی مرفوع مبتدائی و شرط مبتدائی مضافه تائیید راجع ضمیره

علمیه او اب سابق اوله فی الحقیقه جار مجرور به علمیه صفتد رای علمیه ثابتة فی
 العجته و حرکت معطوفه علمیه مضافه الاوسط او زیاده معطوفه حرکت عاقله
 جار مجرور به متعلقه زیاده به جمله فعلیه خبر مبتدای ثانیه و جمله اسمیه خبر مبتدای
 اوله و بوجه سابق جمله که کبر فنوع منصرف فتم منصرف کبیر و شتر و ابراهیم
 معطوف ممتنع خبر مبتدای کل واحد منها تقدیر نه مخلصه ترکیب عجمه کلمه کتب
 اوضاع و بیک اولمقدر یعنی عوینک وضع اولیه بر زدن اولور سه اولسون ایدی غنک
 منع صرفه تاثیرتک شرطی لغته عجمیه یعنی عرب دیندن غیریه دله علم اولمقدر حقیقه
 ابراهیم کی یا حکما قالون که که روم دینده جسم س ایدی اتی دیکدر عکراه فاع
 قرأتی روایت ایلینک برینه دیدیلر مکرر کون انشای کلامه قالون دیشس سوال
 ایلش قالون ندر دیو دیشس روجه این دیکدر بوجه قالون دیشس ایدی
 نور وجه ادبی دکلر ایدی بل که عیب ایدی اما بویله دیدیلر کی چون قالون دیدیلر ایدی
 بو حکما علمه زیر عرب تصرفدن اول علم اولدی پس عجمه علمیه شرط اولدی تا کیم
 انده کندی متحرک که تصرف ایلیمه الف و لام و اضافت و تنوین احوال ایلیمه
 و غیره که بویله اونجه عجمه لک ضعیف اولوب منع صرفه سبب اولیما ن پس عجمه
 شرط اول علم اولمقدر کندی دینلر نه یا حقیقه و یا حکما و غیره انانی ایلکی امر که بربر
 یا حرکت الاوسط و یا اوچ و ذل زیاده اولمقدر تا کم صفت ایلکی سببک برینه
 معارض اولیمه پس نوع مصنف قسده منصرفه زیر اسکن الاوسط و شتره که
 دیار بکرده بر سمد صرفدن ممنوعه زیر حرکت الاوسط و ابراهیم زیاده
 علی التلثه در پس هر فی متعده معلوم اوله که جمیع انبیا کیم و سکران اسماییه
 لایبصرفه الا انک که نکه دکلر نه کم بیور مشدد هر که است از مملکت
 لایبصرف مکرشش کسی صالح و بود لوط باز شعیب از نوح و محمد اید و پس

الطبع شرط صیغه منتهی المبعو غیره یا کسب و مصابیح و اما فرائضه منصرف و حضاو
 علمه للضبع غیر منصرف لانه منقول عن الجمع و سر او بل اذالم یعرف و اول اکثر قد قبل اعنی
 حمل علی موازنه و قبل عربی جمع سوا له تقدیر او اذ افر فکما شکل و نحو جوار رفقا و افر
 کتفاض الجمع مبتدای شرط مبتدای ثانیه مضافه جموعه رابع ضمیر صیغه خبر مبتدای ثانی و جمله
 خبر اوله در منتهی مضافه الیه در و مضافه جموعه مصدر کثرت فاعله انما قبل غیره یا جار مجرور به
 متعلقه بقدر صیغه منتهی المبعو کسب خبره شرط صیغه منتهی المبعو انما قبل غیره یا منتهی
 المبعو صیغه خبر مبتدای ثانیه و بوجه خبر مبتدای اوله کسب جار مع المجرور یا مضافه
 مضاف الیه اگر کاف مشکیه منتهی تقدیر اولسه محلا مرفوع خبر مبتدای محذوفه بود دیکدر یعنی
 کسب و مصابیح انما معطوفه و اما و او حرف عطف ای خود و او ابتداء اما معنی شرطی
 منضم در فرائضه مبتدای منصرف خبر و بوجه جواب الیه در اکثر چون فاعله اوله جوابه
 لکن فاکت حتی صدر جمله و واقع اولمقدر لیکن بونده سوخر اوله که شرط و افر مکرر متوای
 اولسون دیو تقدیر هما کین زشی فرائضه منصرف دیکدر منصرفه تا کلمه لفظ مراد
 اوله و کچون لفظ فرائضه دیکدر و حضاو مبتدای علما فاعله غیر منصرف ضمیر ندان تقدیر
 لایبصرف حال کونه علما للضبع بعض نسخه ده علم واقعه فعله خبر مبتدای و للضبع علمه
 صفتد تقدیر علمه ثابتة للضبع ای خود علما لفظه متعلقه حال اوله و غیره تقدیر علما
 للضبع دیکدر غیر خبر بید خبر در منصرف مضافه الیه در لام حرف جر ان لوزر حرف
 مشبهه دن بالفعل من خبر محلا منصوب سیمی عاید حضاو منقول خبر بیدر عن جمع
 جار مجرور به منقوله متعلقه و ان اسمیه و خبر به مجرور در لامه تاویل مفروه تقدیر به
 غیر منصرفه جمع دن نقل اوله و کچون و سر او بل اذاکله شرط طرف زمان چون عامی جوابه
 و کم حرف جزم و تصرف فاعله مضارع مجهول اسمیه مجرور فعل شرطه متعده فاعیم فاعله علی ضمیر
 عاید سر او بله هو ضمیر غایب محلا مرفوع مبتدای عاید سر او بله غیر منصرفه الا اکثر خبر مبتدای

و بوجه عالی معترفه در شرط و جزا اوردند که فاعل در فاعول را بطور خود
تقریب قیاس فعل باض مجهول برای شرط و جمله شرطیه خبر مبتدایه یعنی مبتدای مخذوف خبر
اعنی هو العلی و جمله اسمیه بنده القول تا ویلذنه فایم مقام فاعیل در محل باض مجهول ضمیر
مستکن نخستند منقول الم بستم فاعله سر اولی عاید و جمله صفت اعجمی در باخود مبتدایه
مخذوفه خبر بعد از خبر در علی و حرف جمله به متعلق موازنه بحر و در علی اوله و مضامیر
سر اولی راجع ضمیره و او حرف عطف و قیاس عربی قیاس اعجمی کبیر اوابده جمع خبر بعد از خبر
سرواله لفظه مضامیر تقدیر مصدر در قیاس به اعنی قیاسه القول بتقدیر و فرض باخود
عقیده ای قیاس هو جمع لغرض ذلک باخود عاملی فذوف مصدر در ای قدر تقدیر اوضایا منقول
اعنی در تقدیر ای کبیر بعضی و جوده داخلی تخلی و اربکن کثر سواته دن اواض اربکن و اذا
ظرف زمان معنای شرطی متضمن حرف فعل باض مجهول فعل شرطی قائم تمام فاعل نخستند ضمیر
عاید سر اولی فلان حرف عطف را بطور جوابد و لانا فی صیه در شکل فتح اوزره منبی
اسمی و ضمیر مخذوف در تقدیر لاشکال نمی فرود و جمله جزای شرط در اشکال چون اوله فا
داخل اوله و کو مبتدایه جوار مضامیر الیه در رفا و جزا منقول نخستند مقدکال کن
خبر در کفایض خبر مبتدایه در مناسب جوار کبیر فی ان مرفوع و بحر و اوله فاق کبیر لام
التکذف فذنده و تنویس و بومده و محتمل که ظرف قبل منصوب اوله تقدیر و کو جوار
فی حال ارفع و الجز کفایض مخصوصه ترکیب یکی سیکه قائم فایم اوله جمیع شرط صیغه
مشتدای جموع وزنی اوزره اوله قدر که اولی منقوح و اوحسی الف الذن صکره
ایک حرف و یا اوچ حرف اوزره و فیس کن و یا حرف مشتد کالب که که ابلک جمود
و انایم که که انانگ جمیدر بونلر اکثر کرده جمع اولاندر اما بر کرده جمع اولاندر صیغ
کبیر بونلر مراد وزن عمر و صیدر جمع نغی دکل و اوله که بر دانی کبیر راجع اولاندر اما فیه جمله
جمع اولاندر که در پیش شرطه و اوقه اولمش انتن صواجات بوسف غیر تابه و مراد تاران

موزا جنس فرق ایچون کلن حرفه روی ایله روم کی و غیره نمره کی نیز انا وقفه نایر
قلب اولور ایله تا ایله اولسد موزله وزنی اوزره اولور فراز نه و جیاتا که که اوجیه
و طوایحه وزنی اوزره که کسجد الفذن صکره ایکی حرف اوله و غنه مثال در و مصابیح القول
صکره اوچ حرف اولوب اورنیه سکی اوله غنه مثال در اما فراز نه و ملاکه و صاقله
کسایر منصرفه نیز اجماع شرط تاثیر ی ما سببه فوت اوله و حضا جوهما لفتح جوا
سوال مقدر در تقدیر سوال بویلدر که حضا جوه سر طلال جنسند علمه ازه و جوه شامله
ارسلان اسسه دید کلر یک پس بونلر جمعیت بولنماز صیغه منتهاه جموع خود کسایر
منع فذن دکلر بل که جمعیت شرطه بویلدر اولنجه منصرف اولوق که کیدی کنس خبر منصرفه
جمع اولی غیچول دکلر بل که جمعیت اصلیه ایچون زیر اجماع منقولدر مغزده حصر کلور عظیم
البطن معنیه ایله منع مرفوده معتبر جمعیت اصله صیغ جوه بریده و غیش که تغیر فذنه
و تکبیرده ده منصرفه نیز اجماع بنس اوزره اسسم و اورد در و سر اولی اذالم بصر جوا سوال
مقدر در تقدیر سوال بویلدر که مغزده در سوال معنیه نه جعد و منقولدر جمود بوز
خود منع ایله الی ابو نخله و جوه جواب بویلدر که یا حکما جعد و وزن دشر حال ایلمک باخود
تقدیر فرض ایلمک که جمع سر و الیه در که مغزده معنیه استعال الیه بل یعنی سوال معنیه
ایله بولنظ حرف اوله کی وقت حال بود که استعاله حرف اولوق اکثر در پس یک دید که در
که لفظ جمیدر که بر بیده وزن دشر نه حمل اولنوب حرف اوله یعنی دنایر و قنایر
که و کی دید که بیدر تقدیر اسر و الیه تک جمیدر یعنی فرض ایله یسر و الیه جوه اوله
ایله بو اختلاف غیر منصرف اوله و غنی تقدیر در اما منصرف اوله قد استعاله که نوزده
جمیدر و تحقیق جمیدر بوجه تقدیری و اما جوار که سملر یعنی منقولدر که او یا و یا و او
اولوب یا قبل کسور اوله و فواعل وزنی اوزره اوله یا که جوار کی که و او کی دعوانی کی
رفع و جوه حالده فایض کبیر صوبنده یا حرف اوله و انلر تنویس عوض ایلمه و جوه و تنویس جوار

وحررت بخار و اما نصب صالده یا متحرک و مفتوح در خورایت جواری پس حالت نصبه شکل
یو قدر زیر سلسله غیر منفرده جمعیت و سیغه منتهی بجمع و التامع و جزئی ایضا جواری و جواری
تسویه نیز از سلسله ایضا انفرادی و سلسله ایضا لغوی لغوی و سلسله ایضا لغوی و سلسله ایضا لغوی
اجتماع کتب اولی یاد و تنوین بی حذف ایندک تنوینی باقلمه و بر درک حجاز اولی
بوتک اطلاق ذن داخلی و جوه واریکن کثرت سوادن اواض الیکن ترکیب شرط علمیه
وان لا یكون باضافه و لا یستاد و مثل بعلمک ترکیب مبتدا شرط مبتدائی مضافه
ترکیب راجع ضمیر العلمیه خبر مبتدائی نایدر مبتدائی خبر علمیه مبتدا اولی و ان لا یكون اولی
سابق کدر و سلسله ترکیب راجع ضمیر در باضافه جار مجرور و یله اواض خلا منصوب جار مجرور فعل
سلسله و جبریه و اول مفروده ان ابل اواض ابدن محذوف موقوفه علمیه و لا یستاد باضافه
مثل خبر مبتدای محذوف در بعلمک مضاف محمول ترکیب باب غیر مفرده ایکن کلمه باز یاده
بر کلمه فله قدر بر جوی حرفی و کلمه ایکن شرط علم اولی و مقدمه علم اولی و مقدمه اولی و اولی
ترکیب لازم اولی و لا یغی چون و سبب ثانی ثابت اولی و لا یغی چون در فی ترکیب اضافه اولی و لا یغی
ترکیب اضافی غیر منفری و یا منفره کلمه قلمور پس منفره نتیجه تاثیر ایدر ترکیب سلسله
اولی و لا یغی کرک زیر ترکیب سلسله بنای موجد ر ابعده لوائیک ملزومی اولی و لا یغی صریحی و لا یغی
اولی و لا یغی بنا اوابی مضافه حاصل اواب و بنا ضد اندر بر بریده جمع اولی و لا یغی سلسله
کر شام قصبه رندن بر قصبه نکا سمیدر مرکب اولی و لا یغی سلسله صندر و کبدن کر صجنگ ایدر
ایکنی بر سلسله قلمور که آرا رنده نسبت و اضافة یو قدر الالف والنون ان کانا فی سلسله
فشرط العلمیه کمران او صفة فانتفاء فعلانه و قیل وجود فعلی و زعمه اختلاف
فی رحمان دون سکران و ندان الالف مبتدا والنون موقوفه اکثر ان حرف شرط کانا
فعل ماضی افعال ناقصه و سلسله ضمیر بار ذمانه ر الف و التوسه فی اسم جار مجرور و یله اواض ابدن
علا منصوب خبر کانا در فشرط مبتدا مضافه سلسله راجع ضمیر العلمیه خبریه و بوجهی خبری شرط

و استناد

واقعه

واقعه و جمله شرطیه خبر مبتدا در کمران کانی مثل سلسله مضافه در کمران کانی
خبر مبتدای محذوف یعنی یوم مثل کمران او صفة علی اسم موقوفه فانتفاء خبر مبتدای محذوف
فعلانه مضافه الیه و جمله جواب شرط مقرر در لغت الالف والنون ان کانا فی صفة
فشرط انتفاء فعلانه قیل فعل ماضی مجهول وجود خبر مبتدای محذوف مضافه فعلانه
وقبل شرطها وجود فعلی جمله اسمیه مقول قوله من حرف سبب تمة محذوف و در کمران کانی
قیل فعلانه صفت اولی و الاشارة تدریا خود شرطه ی الفقه جار مجرور و یله متعلقه اختلافیه
اوزرینه مقدم اولی که حاصل چون اختلاف فعل ماضی مجهول خبری جار مجرور و یله
اختلافش منقول استیم فاعلیه دون ظرف قیل منصوب مضافه سکران که خبر منفره در کمران
جری ظاهر اولی که ندان موقوفه سکران و منفره در کمران چون جزر ظاهر اولی که محموله
ترکیب سلسله آونده ایکن الفه بکثره تا تانیت داخله مقدم پس بوالق و نون اسمیه
واقع اولی که اول سلسله شرطی علم اولی و مقدمه کمران و همان و همان که تکلم ایکن الف تانیه تحت
محقق اولی زیر امث بهت اولی و تانیت دخولنا مانع اولی و سعادت و بران
و مر جانه که انا الف نون منفره آونده اولی مؤنثی فعلانه وزنی اوزره کلحیات
کرکن تا کم مذکور ش بهت متحقق اولی بعضیله مؤنثی فعلی وزنی اوزره کلحیات کرک زیر اوبوله
اولی فعلانه انتفا سینه مستند مدنا صحیح قول اولی و لا یغی و لا یغی بالذات شرط
دکله و صفتیه اولی الف و نونک شرطیه فی لفت واقع اولی و لا یغی و لا یغی هر فنده
و عدم هر فنده اختلاف ایدر زیر امثی یو قدر که فعلانه یا فعلی وزنی اوزره کله
بل که حدانک صفت حاقیه در غیره الهاتی جایز دکله پس انتفاء فعلانه شرط الیمن لایغی قدر
او قور اما وجود فعلی شرط الیمن حرف ایدر زیر امثی یو قدر که فعلی وزنی اوزره کله
اما سکران ده اختلاف ایدر زیر امثی سکران دکله پس ایکن شرط الیمن یو قدر
که غیر منصرف قلمور صحت منسند اولی ندان ده اختلاف ایدر حرف ایدر زیر امثی فعلانه

189

بستان معنای اولی
صرف در اتفاق زبر لغوی
مهور ع

کوز وزن الفعل شرط ان يختص به او يكون في اوله زيادة كزيادة غير قابل للتاء
مبتدا الفعل مضافا فكما ان شرطه مبتدأ ثاني مضافه وزنه راجح ضميره ان يختص تاويل
مقدومه ان ايله فاعل تختصه ضمير عايد وزنه به جارح المجرور متعلقه ان يختص به ضمير
فعله عايد ان يختص متعلقه خبر مبتدأ ثاني در وجه خبر مبتدأ اوله كشر مبتدأ
مخوفه خبر در هوشل شتره بکدر و ضرب انما معطوف او يكون اعرابي كجي معطوفه
يختص به في حرف جر اوله خبر و في قوله مضافه وزن فعله راجح ضميره فلا منصوب مقدم
خبره بكونه كوز زيادة مؤخره سميد كاف حرف جر زيادة مجرور كانه مضافه فعله
راجح ضميره و بوجوه زيادة بصفتها بخو د كاف مثل معنائه در و كنه زياده بصفتها
غير منصوبه بغيره كانه خبره اوله او زره لتعريفه ان يكون الاسم غير قابل للتاء
يا خود اوله ضمير نون حال اوله اي حال كون الاسم غير قابل يا خود مرفوع زياده صفت
اوله قابل مجرور در انصافه للتاء جارح و قابل متعلقه و من تمامه ان ومن اجله شرط
عدم قبول التاء امتنع فعل ما ض بناه معلوم اي لفظ مرفوع فاعله در و انصرف معطوفه
امتنع به عمل لفظ مرفوع فاعله انصافه كالمحصول تركيب وزن فعله منع مرفوعه
اكثر شرطه و اربا فعله مخصوص وزن كرك كاسم ده بولنيه الاعميدن عربيه منقول بعوم و كرم
بچه يا خود فعل بريدن اسم منقول اوله شتم كچه كبر فرسه اسم فاعله و يوزن كچه كبر يا
يعني صوبه او قوديل و ضرب بناه منقول بصفتها اوزره بر جمله نام ايله و تفعل
و فاعله و تفعل و تفعل و تفعل بوقيل رندر يا خود اوله فعل زياده كچه زياده
اوله يعني انين حرف نزلن عربي اوله تا ياي قبول ايليه يعني آفرينه ناد اهل اوله فاعله
و بفعل و تفعل و فاعله امر محاط و لا تفعل نه محاط كجمله كجمله امر منصرف
اوله كنه زياده اوله فعل زياده كچه زياده و اربا ياي قبول ايليه يعني الهرة ديزر اربا
يعلمه منصرف اوله ياي قبول ايله كجمله زبر اجل عمل و ناقه يعمل ديزر خدمته قوی اوله

دوباره

دوباره و ما فيه علمية مؤثرة اذا نكر حرف التبيين من انهما لا يجمع مؤثرة الا ما هي
شرطيه الا العدل و وزن الفعل و هما متضادان فلا يكون الا احدهما فاذا نكر
بني لا سبب و على سبب واحد ما سبب موصول الاسم الذي ديكدر به اسم موصوف فيه مقدم
خبر علمية مؤثره مبتدا مؤثرة صفت علمية در و جمله صلته در و ما صفتها ما به و ما بولمه
مبتدا اذا معناه شرط متضمن ظرف زمانه نكر ما ض موصول قائم مقام فاعله تختصه ضمير عايد
ما به فعل شرطه واقعه حرف اء ابد نكر كبره حرف شرطه واقعه و جمله شرطية خبره و ما
الاسم الذي ثبت فيه علمية مؤثرة حرف ذلك الاسم وقت نكته لام حرف جر و ما موصول
و ما موصوف تبيين فعل ما ض مبتدأ للفعل ظهر ديكدر و مستتر ضمير فاعله ما به عايد و جمله
صلته در و ما صفتها ما به و ما صفة له و ما صفتها خبر و در لامل جارح و ريله متعلقه حرفيه
معنا كحرف نكر الذي ظهر من جهة كذا من حرف بيان در تبينه متعلق ان حرف در حرف
مشتبه بالفعل و ما سبب عايد علمية لا يجمع فعل نفي استقبال ضمير مستتر في
راجعه علمية مؤثرة حاله رندر كوز ضمير نون يا خود صفت اوله منعول مقدمه يعني لا يجمع
مع العلمية علمية مؤثرة ديكدر صفة موصوف حذف اوله و صفت بريدن اقامت اوله
الآ حرف استثناء و ما موصول اس السبب الذي ما موصوفه اس سببا هي مبتدا راجعه علمية
و شرط ضميريه فيه جارح و ريله بر مقدره متعلقه و شرط صفتها يعني شرط ثابت فيه
و ضمير ما به عايد و مبتدا خبره صلته در و ما صفتها ما به و ما صفتها كسختي در
و مستتر منه مخذوف في ان كم مؤثرة حال اوله استثناء مقدمه رندر لا يجمع العلمية
سببا له سبب حال كونه مؤثرة الا السبب الذي او سببا هي فيه شرط الا العدل استثناء
مستثنا در رندر لا يجمع غيرها هي شرطية الا العدل و وزن الفعل فاعلهما يجمع مع انهما
ليست بشرطيهها و وزن الفعل معطوفه العدل و ذلك فعل اضافي عالمه حاصله اضافية
ولا يجمع جمله من اخر ان در وان اسميله و خبره تاويل منزهه خلا مجرور من حرفيل و ما مبتدا

را بعد عدله و وزن فعله متضاران خردند اور و جمله حاله عدل و وزن فعله تعدد الی عمل
و وزن الفعل فانها تجامعها و الحال متضاران ای غیر مجتمعین یا اسم واحد فلا یكون
فعل نفي استقبال كان مائة و جواب شرط قد و قدر الآ و من استثناء احد صحی فاعله تعدد
فاذا لم یجتمعها بها فلا یوجد الا احد فانما ذکرنا فاذا صرف بکدر یعنی فعل ما ض معلوم بلا باء و ج
لا غیر من سنه خروج در بابله جارج و و ربه متعلقه بقی یا و حرف عطف علی سبب معقوله بکدر
واحد سبب صفته بقی متعلقه جزا شرط در شرط جواب جمله مستأنفه محمول ترکیب
هو اسم غیر منصرف که انده علمیت منع مرده تاثیر ایدر یعنی منع مرده شرط هر بار که اول
اسم نکره قلند رت سعاد و قطام که اول اسم منصرف قلند زیر ظاهر اول منصرف
سابق اسباب منع حرف بیان اینکدن و شرط بطنی ذکر اینکدن که بونکر منع مرده مؤثر
اوله و نفي یجتمع اولما لرا الا شرط اولان برده که ثابت با تا در لغفا و معنا و غیره در ترکیب
و الف و نون زیادتی در اید که بونکر و کس هر برین علمیت منع شرط در الا عدل و وزن
فعله شرط و کل ایکن مؤثر اولور یعنی منع صرف سبب اولور بونکر ای که سبب جمع اولما لرا
عدل صیغه کبر و وزن فعل صیغه کبر لیه متخالفه یعنی ضد کدر بر ماده جمع اولما لرا که علمیت
کینه کدن صکره ایکنینکذا اجتماع منع حرف سبب اوله پس علمیت کندن صکره بر سبب قاور
هر بریه اید که اسم نکره قلند قدن صکره بکسبب قاور علمیت شرط اوله یعنی برده زیر شرط
کنمکه شرط سبب کیدر و ضوله صلوة که یا بر سبب قاور شرط اوله یعنی برده عدل و وزن
فعله کیک که بونکر علمیت شرط و اولما لرا کیک که شرط کنمکه شرط سبب کیدر و خالفت
الافشش فی مثل امر علما اذا نکر اعتبار الصفة بعد التکثیر و لایزمه باب حاتم لایزمه من
اعتبار المتضادین فی حکم واحد و او حرف ابتداء خالف ضم ما ض یعنی تفاعل فاعله باندا
سببویه خلاصه فاعله الافشش لغفا منصوب بمنعولی نکسنده جایز درین حرف و مثل خروج
فان فیله امر مضای جریه ظاهر اوله که غیر منصرف اوله غیر چون علما حال معنای مانند ان ای بیانتر

امر حال کوز علما یا خود امر ان حاله در یا خود تمیز امر مثل امر دن ای خالف غیر من حیث
العلم فی وقت تکثیر اذ امع شرطی متضمن ظرف زمان نکر فعل ما ض منبئی للمفعول
تکثیر استرنایب عن الفاعله الامر راجع اعتبارا سببویه فاعله او بیجا اعتبارا
مفعول له اولور یا خود جمله دن تمیز در یا حاله فاعله او بیجا معشر او بکدر یا خود حاله
مضایف ضقیله اس حال کونند اعتبار الصفة یا خود ظرف زمان در زیر کاه صیغه مصدر
صین معنای فلنور بوجوه علم نصب احشش اولی در استنبویه مفعول اولی ذکر اولی
و جوه تک جمعنی جایز در الا مفعول له زیر فاعله متحد و کل وقتکه اما سببویه بول شکاره
تعلق اولور یعنی خالف افشش و ذلک الاعتبار الصفة اعتبار متعلق بعد اعتبار اولی
التکثیر مضایف الیه و لایزمه فعل نفي استقبال و ضمیر متصل مفعول به و لایزم مضایع
معلوم و انده متعلق ضمیر فاعله راید راجع سببویه باب لغفا مرفوع فاعله مضایف
حاتم لام حرف جر موصول بایموصوف و لایزم مضایع معلوم و انده متعلق ضمیر فاعله راید
و ضمیر مفعول مجرور یا نکر سببویه من بیان مادر و اعتبار خبر و در درین حرف فیله متضادین
مضایف الیه در حکم لایزمه یا اعتبار متعلق و انده صفت حکم در و جمله صل در و یا
صفت راید ما صکره سببویه و صفت خبر و در لایله که متعلقه لایزمه محمول ترکیب
سببویه احشش خالفت ایله که امر که صفت رده که علم اوله صکره نکره قلند سببویه
اعتبار ایله کچون صفت اصلیه کینه او کیک که غیر منصرف قاور اما احشش در بر که علم اوله
و صفت رایل اولی پس کتمش سنه و وجود ویر و ب اعتبار ایله یک بار در
حاتم و ظاهر کیکه علمیت جنیده و صفت اصلی اعتبار اید و ب لایصرف ایله زیر احشش
سببویه صفت دیر که بوسوال سببویه لایزم کلز زیر ابو اعتبار دن اجتماع ضیقین
لایزم کلور زیر او صفت عموم اقتضا ایدر و علمیت خصوص اما امر کیدر علمیت رایل
اوله و صفت ایله اعتبار ایله که باغ بوقدر فتدتر و جمیع ابواب بالقدم اوله صفت

و صفة مشبهة بکے تمام زید فعلک اسنادہ کورہ و زید قائم ابوہ شہہ فعلک اسنادہ کورہ
 و الاصل ای علی فعلک فلذک باضرب علامہ زید و امتنع ضرب علامہ زید و الاصل متدا
 عاید رح و ال فوق نصب کی نفس مصاربت نام معلوم منصوب بران و قبلہ و مستکن فاعل فاعل فعل
 منقول بر و ضرب فاعلہ صہر و جملہ تاویل مفردہ ضرب متدا و زید فاعل و لام موقوف بودک
 اشارت در اصل و بحر و در لایلا جار خبر و زید متعلقہ جار مقدم اولہ جار خبر ایچین
 جار ماض موقوف و ضرب انگ بکے و علامہ منقول مضافدر زیدہ راجع ضمیرہ و زید فاعل
 و بوکلام تاویل مفردہ جار زید فاعل اولش جار ماضی ترکیب و بکدر و امتنع ماض موقوف
 معطوفدر جار زید و ضرب کین بکدر علامہ فاعل و زید متعلقہ و بوکلام فاعل امتنع در
 حصول ترکیب اصل بوندہ اولی معنی در اولی دسہ و لی لفظہ زیارہ مناسب
 ایدی یعنی اولی بود کہ فاعل فعلک یا نندہ واقع اولہ بلا تاصل یعنی فاعل فعلک
 و کسندہ و فرزندہ واقع اولی اولی چون ضرب علامہ زید ترکیب جائز او کہ
 اما ضرب علامہ زید جار اولدی زیر او کدہ اضمار قبل الذکر لفظہ و اراچی رتبه
 و کل زیر رتبه منقول در مقدم اولمقدر اما نایندہ لفظ و رتبه اضمار قبل الذکر در
 بوایسہ بودلہ جائز و کدر و اذا انتقی الاعراب لفظا فیہما و القریبہ او کان
 مضرا متصلا او وقع منقول بعد الا او معناه واجب تقدیمه اذ ابر کلمہ در معنی
 شرطی متضمن کلام منصوب در ظرفیتک عامی جوابدر انتقی ماض موقوف الاعراب فاعل
 لفظا منصوبدر تفسیر لفظ ای من حیث التفظا لاس حیث التفسیر و المحذو اصلا انتقی لفظا الا
 فیہما جار بحر و زید انتقی متعلقہ فاعل و منقولہ عائد و القریبہ الاعراب معطوفدر
 اولی و عطف کان افعال ناقصہ دن در مستکن اندہ سہم فاعل عاید مضرا خبر کان در
 متصلا خبر بعد خبر در و یا صفت ضمردر و جملہ معطوفدر و اذا انتقی الاعراب او موقوف
 عطف و وقع ماض موقوف منقولہ فاعل و مضافدر فاعل راجع ضمیرہ بعد منصوبدر ظرفیت

اوزرہ و مضافدر لفظ الآیہ او معناه معطوفدر الآیہ و مضافدر الآیہ راجع ضمیرہ و بو
 کلام معطوفدر و اذا انتقی جملہ سہ سابق کیے و جب ماض معروف تقدیمہ فاعل مضافدر
 فاعلہ عائدہ ضمیرہ و جملہ فراء شرط و اقدرد کہ و اذا انتقی در حصول ترکیب مجال
 کم فاعلہ و منقولہ اعواب انتقی اولسہ نحو ضرب زیدی مجتبی کیے قرینہ و انتقی اولسہ
 بوکک کیے یعنی لفظا و معنی بخلاف نسبت موسی سوسہ و اکل اکثری یا خود فاعل
 فعل متصل ضمیرہ بر زید لیسہ ضربت زید کیے یا خود فاعلک منسوبی الا دن صکرہ واقع
 اولسہ کاتاد در نحو ضرب زید عمر واجب تقدیم یعنی تقدیم ماض موقوف اوزرہ بو
 صورت ترکیب جمعندہ تقدیم ایک و اجدر اما اعواب و غیر انتقی اولی ایدہ اکسیر
 اصرا رایون و اما فاعل ضمیر متصل اولدی یعنی برده زیرا اتصال انفصال بالقدر و اما
 منقول الا دن صکرہ واقع اولسہ و الا تو متطابا لیس یعنی ارار زندہ واقع اولسہ تقدیمہ
 و تا صبرہ حصہ مطلوب منقلب اطلسو زید اضراب زید عمر دن منہوم زید خبری است
 عمر و حصردر بوکک بریکہ عمر و بر غیر نیک مضروب اولی جائز در اما ضرب عمر
 الا زید دن منہوم عمر و کی مضروبیت زیدہ حصردر بوکک بریکہ کہ زید شخص
 آخردہ ضارب اولی جائز در پس اگر بری برینہ منقلب اولسہ حصہ مطلوب منقلب
 اولور و اذا اتصل به ضمیر المنقول او وقع بعد الا او معناه او اتصل به منقولہ
 و ہو غیر متصل و جب تاخیرہ و اذا اتصل و اذا انتقی کبدر اعواب فاعل اتصل متعلق
 و ضمیر فاعل راجعدر ضمیر فاعل اتصل در منقولہ مضاف او وقع بعد الا او معناه او
 ظاہر در سابقون او ذکر کتر کجی اتصل ماضی معروف منقولہ فاعل اتصل در و
 ضمیر مضافک الیہ در راجع فاعلہ او فاعلہ ہو کلام فروع متدا راجعدر فاعلہ و غیر
 خبری مضافدر متصلہ و بو جملہ حالیہ در و ذوالحال منقولہ ضمیر در و جملہ حالیہ سابق
 اولی ایکی جملہ و اذا اتصل جملہ معطوفدر و جب ضمیر تقدیم کبدر اعوابہ و بو جملہ

ترکی بود
واقع اول
زید
معمول عربی

شرطیه معطوفه شرطیه سابقه بحصول ترکیب چنانکه فاعله ضمیر مفعول متصل اوله ضرب زید
غلام که یا خود فاعل الآدن مکره واقع اوله ضرب عمر الأزید که یا خود معنی الآدن مکره
واقع اوله که آثار در کلمات ضرب عمر نیز یا خود مفعولی فعل متصل اوله و فاعل ضمیر متصل
اوله ضرب یک زید که فاعلک مفعولن تأخیر و اجیدر بصورت ترکیب معنی اما
مفعول فاعله متصل اوله اضمار قبل الذکر لازم کلمه دیو لفظ و رتبه و اما الآدن
و معنی الآدن مکره واقع اوله تا کم حصه مطلوب منقلب اوله و اما مفعول ضمیر متصل
اوله زیر اتصال مفعول اضمار فاعل غیریه متصلاک مفعول اوله و رتبه توسط
اما فاعله ضمیر متصل اوله بو تقدیر فاعل ضمیر سابقه اوله و اجیدر ضرب یک که
وقد حذف الفاعل لقیام قرینه جواز فی مثل قولک زید لمن قال من قام و لیک
زید ضارع خصوصه و محبط ما تلحق الطوایح و جوازی مثل وان احد من المشركين
استجارک و قد عرف تعیل و یا و فی تحقیق حذف مضارع مجهول الفاعل تابع الفاعل
بجذک لام و فی جریم جر و در انکه مضارع قرینه به جار جر و رید متعلقه
بجذف به جواز مصدر محذوفه صفتدر ای صد فاجیز فی و فی و مثل جر و در انکه
جار جر و رید ظرف جواز در مضارع اوله در قوله کانه و ظرف متعلقه حذفیه
زید بدل قوله و حکایتکه مرفوع او فنور لام و فی و من موصول ای شخصی التی
و یا موصوفه ای شخصی قال فعل ماضی معروف مستکن فاعله عاید رتبه و من استقامه
بتدا و قام ماضی معروف محذوف ضمیر فاعلی من راجع و فعل فاعله ضمیر متبدا و بو کلام قوله
قاله در پس کلام منصوب اوله و جمله سابقه بو جمله ایله صل و یا صفتدر من و موصول
و موصوف صل و من قبله کلام جر و در لاطه جار جر و رید متعلق در مقدره که قولدر
مقدیر فی مثل قولک زید لمن قال یحسن سخته قول جارقی اوله و غنه کوره در و اعراب و او
حرف عطف در لیک امر غایب مجهول زید نائبه الفاعله مضارع فعل مقدر فاعله

کانه جواب

کانه جواب سوال مقدر در مقدر من یکدی جواب و بر دیا که یکدی ضارع لیک جر ضمیر
خصوصه لام وقت معنی در و یا و فی تعیل لیکه متعلق و یا ضارعه و مختصا ضربه
معطوفه و مقارن جر و یا مصدریه جار جر و رید محبط متعلق بطلح تا و بن مغرود و رید
ایجت معنی الطوایح فاعل بطلح در خلاف قیاس و زره ماضی ضمیر امر و شیخ
و جوازی معطوفه جوازه عبارتیه یعنی بخند خندا و اجا فی مثل جار جر و رید و اجبه متعلق
ان حرف شرط فعل مقدره داخل و احد فاعله من حرف بیان المشکین جر و در رید
استجارک ماضی معروف مستکن فاعله عاید رتبه و کاف مفعولی و بو فعل مقدر فعلک
مفتدر و جمله کلام صریده در اضافله حصول ترکیب کاه اوله که فاعله رفع المبین
فعل قرینه قائم اوله قد حذفه جواز طریقه جواب سوال مقدر اوله کایرده مثلا
سنگ زید دیدک که من قائم دیدک جوانده یعنی قام زید دیدک و لیکر و لیکر قام زید
و بر سن و و لیکر زید و بر سن یا لیکر و بر سن نشانی بنده که که زید بر سن نشانی
سویله و لیکر زید بر سن نشانی اجنبین و اغلسو سوال کلامی که کم اغلسو جوانده و لیکر
ضارع اغلسو یعنی عاجز و ذلیل ان اجیبوب اغلسو خصوصت و قسده اعدا بل زید
عاجز لکن ظاهره و ذلیلک معنی ایدی و انی کتبت اجیبوب اغلسو کتبت و اسط
و وسیله بنده و بلین کنه و بر لیکر یعنی او تنه و کیر اسنر نه بنین کنه
در لیکر فاعله لیکه متعلق او لیکر لیکر زید اغلسو یعنی مطیع یعنی مهملک زید
اهلاک لیکر کنه او توری محبط متعلق او لیکر لیکر که زید محبط اغلسو مانی
مهملک اهلاک لیکر چون زید اظهر صارعین و معین ضغفا و معطف محبتین ایله
و کاه اوله که فاعلی رفع المبین فعل و جوب طریقه حذف ایدر لیکر لیکر که لیکر
وان استجارک احد من المشکین در تفسیر بعد الیهام معتبر اوله و چون استجارک فعلیه
حذف ایدوب و ابهام واقع اوله که مکره شکیله تفسیر ایدر لیکر ایله بونک که مواضعه

134

حذف واجبه مستتره مستتره اجتناب نفی اوله غنن او نور کی وقد حذف معانی مثل
 ثم لمن قال قام زید وقد عرف تقلب ویا تحقیق کذا فان مضارع مجهول وضمیر بار منقول
 مالم یستم فاعلیه فعله و فاعله فاعله مع نظر فیتله منصوبه بتوسیف مضارع الیون عوفه در کذا
 ضمیر نزل حال متعلقه رای کانا کل واحد مع صاحبه او عنده یا خو مصدره متعلقه رای قد
 کل واحد مع صاحبه مثل منبذای کخوفه خبر در و مضارع نعم لمن لام حرف متعلقه
 المفعول و یا خو مفعول و من بحر و در لامله قال فعل مضارع فاعله ضمیر در نه راجع آ حرف
 استفهام قام فعل مضارع فاعله ضمیر در و جمله متول عالمه در محمول ترکیب و گاه اولور که
 فعل و فاعله بلیه حذف اولنور جواز طریقه ایقام زید کسبه نوم زید کدر و اذا تارخ
 الفعل کذا ظاهر بعدهما فکر کون فی الفاعلیه نحو ضربنی واکرمنی زید و فی المفعولیه نحو
 ضربت واکرمت زید و فی الفاعلیه و المفعولیه مختلفین و یخار البصر تون اعمال الی
 و الکوفیون اعمال الاول از ابر کلمه در معنی شرطی تقرن تنازع فعل مضارع معروف المفعول
 فاعله ظاهر المفعول تنازع بعدهما صفة ظاهر در رای واقعا بعدهما هما بحر و در مضارع کلمه
 عاید فعلان فقد ذکر ت یکنون فعله افعال ناقصه دن انده مستتره سدر عابد حکما ذکر
 تنازع فی الفاعلیه جار و مجرور بمل مقدره متعلق خبر کان در تعدیه فقد یکنون التنازع و فاعله
 فی الفاعلیه جواز شرط مثل ضربت زید کخوفه مضارع با بعدنه ضرب فعل مضارع معروف
 و فی مفعولیه واکرمنی انما معطوفه و زید فاعله اکرمنی در بصر بقر قولی اوزره و غیره
 فاعله مضمره و کوفیر قولی عکسجه در و جمله مضارع الیه ادر و فی المفعولیه معطوفه
 فی الفاعلیه یر مثل سابق کدر ضربت جمله فعلیه مضارع الیه و افعاله واکرمت انما
 معطوف زید اکرمت بخم معطوفه و مفعول ضربت کخوفه و کذا دلالتیه و فی الفاعلیه
 معطوفه کسبیه و المفعولیه فی الفاعلیه یر معطوفه مختلفین حاله فعلین دن ای حال
 کون الفعلین مختلفین فی الاقتصاء یعنی یقتضی الاول العمل و التثنی المفعول او
 بالعکس

او بالعکس و یخار فعل مضارع معروف البصر تون فاعله اعمال یخار یخار مفعول به در
 افعال البصر مصدر مفعول به مضارع و فاعله منکر و کدر که بصر یوندر انانی ای عاملان یخار یخار
 الیه در و الکوفیون اعمال الاول معطوفه البصر تون اعمال التثنیه محموله ترکیب یخار کم
 یکی فعل یعنی یکی عامل کنه یخار و کخوفه بمعولیه تراعی الیه یر یعنی هر یک انده عمل الیه
 توبه الیه یر بونازعه گاه فاعلیته اولور یعنی هر یک مذکور لیسم ظاهر یکنه
 فاعله مستتره بنی واکرمنی زید یکی و گاه اولور تراعی اسم ظاهر که مفعولیه اولور یعنی
 هر یک الی مفعولیه مستتره ضربت واکرمت زید یکی و گاه اولور که متضایر مخالف
 اولور یعنی بر لیسم ظاهر ای فاعله مستتره و بر مفعولیه ضربت واکرمت زید و ضربت
 واکرمنی زید بر فاعله صورته دافی متخلفه فاعله بونازعه بصره عاکره عامل ثانیه عمل
 ایند که احتیاج الیه الیه یعنی افعال اولیته در بوجه جواز دن متضایر در بوجه سابقه
 و یا محذوف معطوفه یعنی و اذا تنازع الفعل ظاهر بعدهما اعمال الکل منها و یخار البصر تون
 کذا یعنی بصر الیه عاملان بعد عمل ایند که احتیاج الیه و کوفه عاکره عامل اول عمل ایند که احتیاج
 الیه الیه فان عملت التثنیه اضرت الفاعل فی الاول علی وفق الظاهر دون الحذف خلافا
 لکسائی و جاز خلافا للفرأ و حذف المفعول ان استغنی عنه و الا اظهرت فان فاعله
 حرف تفسیر و ان حرف شرط عملت ماضی معروف افعال البصر شرط و ضمیر متصل بایر فاعله
 التثنی یعنی العامل التثنی مفعول اضرت فعل و فاعله عملت کدر الفاعل مفعول جمله فعلیه
 جواز شرط فی الاول ان العامل الاول اضرتیه متعلق علی حرف جر و فاعله کخوفه و در مصدر
 مضارع الظاهره بوده مضارع الیه مفعول و فاعله منکر که لفظ فاعلیه
 جار مجرور بمل فاعله حاله یعنی اضرت الفاعل فی الاول حال کونه تابعا على موافقه الظاهر
 دون ظرف اضرت الحذف مضارع الیه خلافا مفعول مطلقه خو لفظه خلافا له یا خو
 اضاره صفتد رای اضارا خالفا له و یا حاله اضرت فاعله دن یعنی اضرت حال کونه فی الفاعله

زیرا اول او کی عاملان فاعل حذف ایدر ننگ می جاور و مجرور و ربطه ضلایه متعلقه جاز ماضی معرو
 و خشنده ضمیر عائد را می آید که معنی مذکور در زیر افان اعلت قوی آید دلالت ایدر ضلایه
 مصدر مذوقه صفتی تقدیر بجواز مخالف لفظ الفراء یا حاله جاز فاعله ای حال کون
 هذا القول مخالف لفظ الفراء جاور مجرور و ربطه ضلایه متعلقه و حذف ماضی معلوم ضمیر
 بازره مسند ضمیر مبطوفه در مفعول به در حذف کنان حرف شرط استغنی
 فعل ماضی مجهول فعل شرط عینه جاور مجرور و ربطه قائم مقام فاعله استغنی کن و ضمیر مفعول
 راجع در و جوار شرط مذوقه حذف فریضه تقدیر استغنی عینه حذف لام کبر
 ان لادن نون لام اعام اوله پس الا اولی ان حرف شرط و لام حرف نفی مقدر
 بر فعله داخل در معنی ان یکم استغنی و یکدر اظهارت شرط و بوجه مبطوفه ان استغنی بکینه
 محصول ترکیب اگر عامل ثانی به عمل ایدر ننگ ضمیر مبطوفه او کی عامل فاعل طلب ایدر تقدیر به
 فاعلی اخبار ایدر بین اسم ظاهره موافق تشبیه و جمع تذکر و ثانی ضمیر مبطوفه او کی عامل فاعل طلب ایدر تقدیر به
 ضربانی و اگر معنی الزیدان فریبونی و اگر معنی الزیدون الا آخره حذف ایدر ننگ کانی بجزیرا
 کانی او کی عاملت فاعلی حذف ایدر اخبار قبیل الزیدون الصرا ایدر و ب زیر امثال ضربانی
 و اگر معنی الزیدان و ضربانی و اگر معنی الزیدون اع او کی فاعل اقتضا ایدر کن ثانی به
 عمل ایدر ننگ جابز در فی آیه مخالفه زیرا اول او کی به عمل ایدر ننگ اگر ثانی فاعل اقتضا
 ایدر سه اخبار ایدر مثلا ضربانی و اگر مانی الزیدان و ضربانی و اگر مانی الزیدون او کی
 فاعل اقتضا ایدر سه حال ذکر اولان کیدر اما مفعول اقتضا ایدر سه حذف ایدر بین این
 استغنی اول و نوسه و اگر اول نوسه اخبار ایدر بین مثال سببی منطلقا و حسبت زید منطلقا
 زید حسبت بابتگ بر مفعولی حذف جابز و کلا اخبار نده جابز و کلا در فضلده اخبار قبیل
 الذکر لازم کلمه دیو فند بر فان اعلت الا اول ضمیرت الفاعل فی الشیء و المفعول
 علی المختار الا ان يمنع مانع فظهور و قول امر القیس کنانی ولم اطلب قیس من المال لیس

لف والمعنی وان اعلت الا اول ضمیرت الفاعل فی الشیء وان اعلت الا اول ضمیرت الفاعل فی الشیء
 مبطوفه فاعلیه علی المختار جاور مجرور و ربطه متعلقه عامل مفعول الا حرف استغنی
 مستثنایه مذوقه و قدر اگر متصل تقدیر اوله تقدیر ضمیرت المفعول علی الیه المختار فی جمیع
 المواضع التي تنازع الفعلان فيها الا فی موضع ملحق بان يمنع مانع وان حرف مانع و منع
 منصوب بخار عدد و مانع مانع فاعل فظهور مضارع معروف منصوب به ان يمنع به عطفه و ضمیر
 مخاطب خشنده فاعلیه و قول مبتدا مضافه امره بوجه القیه کنانی ماضی معرو
 مفعول ولم حرف جریم و اطلب مستقبله مجزوم لم ایله و ضمیر مستعمل ان خشنده فاعل و فعلیه
 فاعل کنانی در من حرف بیان متعلقه قیدیه و المال مجرور در من ایله و بوجه مفعول قوله
 ویس فاعله افعال ناقصه ان اصحاب یس در یانگ کسر یله صکره یا فاعل قیاس اوزره
 ساکن قلده خشنده مستکن سیمیرا ندر قوله و منه خبر و جمله خبر مبتدایه لام حرف جر
 ف و تجرور در ان جمله مضافه معنی به جاور مجرور و ربطه متعلقه لیس به محصول ترکیب
 اما اگر فعل اوله معنی عامل اوله عمل ایدر ننگ کو فیله اختیار اوزره عامل اینک فاعل
 انده اخبار ایدر بین نحو ضربانی و اگر مانی الزیدان و ضربانی و اگر مانی الزیدون اة
 مفعولیده عامل ثانی به اخبار ایدر بین قول مختار اوزره نحو ضربانی و اگر مانی زید ضربانی
 و اگر مانی الزیدان ضربانی و اگر مانی الزیدون و جمیع زمانه عامل ثانی به مفعول اخبار ایدر
 مکرر بر مانع ظهور ایدر بین اخبار ایدر بین نحو حسبته منطلقین الزید ان منطلق
 ایدر بونده حسبته عمل ایدر ننگ مفعول اول او کی و الزیدان و منطلق مفعول ثانی
 و حسبته مفعول اول اخبار اوله ثانی اخبار او کی که منطلقین در زیر امر مذوقه اخبار
 اوله مفعول او کی مخالف اوله که صادر و اگر تشبیه اخبار اوله بر صبح الیهه مخالف اوله
 که منطلقا در تشبیه ده و جمعه و مذکره و نون نده بونکه بکوز فاعله و اما امر القیس
 قوی کنانی ولم اطلب قیس فی المال تنازع بابتده و کل نیز امصاده فساد وار لو کو فیله

جوابه که در بیان کلام القیس افصح است و در بیان بولیه ایکن او یکی فعله عمل آید و در کفانی در کفانی
 اقتضا آید و لم اطلب عمل آید مدعی که مفعول اقتضا آید بیور دیکه بولیه و کله بلکه کفانی قلیل
 توجیه آید فاعلیته و لم اطلب بر مقدر که الحمد و الشرف در معانی کفانی قبیل من المال و لم اطلب
 الحمد و الشرف دیکه در نته کریمت ثانی بوشا دلالت آید و کفانی اسعی لجد مؤنث و قد برک
 الحمد المؤنث الثانی اکی بیکت موصولی اگر بن ادن معیشته سس آید یوم یعنی معیشتک
 آید کفانی و وسیله فایح از جفته رضا ویر یوم بکمالک قلیل کفایت آید در کفانی و دوست
 و عظمت طلب آید در کفانی بولیه و کله بیکه جده و شرف مؤنثه یعنی موصیحه سس و کوشش آید
 بوشه بنم اشمال اکابر و کله بیکه مؤنثه و ملک موبده آید شوب و اصل اولیور کفانی بولیه
 کماله نجوم آید کفانی حاصل اکی نفس بولیه قلیله توجیه ناقص لازم کفوری یعنی ادنی نیست
 کفایت آید و ب ادنی معیشتی طلب ایلک لازم کفوری زیرا او و بی انتفا ایچوندر فقیرتر
 مفعول لم یستم فاعله کل مفعول حذف فاعله و اقیم هو مفاعله و شرطه ان تغییر صیغه
 الفعل الی فعل و یفعل مفعول مبتدا موصول الی الفعل الذی یاموصوف الی فعل
 لم یجازه یستم خبر و مدر انله و علامت جزم لام الفعلاک معطوفه فاعله نائب عن الفاعله
 لم یستم خبر غیر عائد مایه و بوجه صله در و یا صفت مایه بولیه مضافه الیه و کل خبر مبتدا
 مضافه مفعول لم یستم و یا مبتدای فخر و فخر اوله و اوکی مبتدای خبری مقدر اوله
 تعدیر من المرفوعه مفعول لم یستم فاعله و هو کل مفعول حذف ماضی مجهول و فاعله نائب
 عن الفاعله و جمله صفت کل در و ضمیر مفعول راجعه و اقیم ماضی مجهول نائب عن الفاعل
 معهود و مفعول التظنیر یعنی ضمیر اوقیم مقام ضمیر تاکیدی نائب عن الفاعل و کله
 اقیمیه قدر مفعول راجعه مقام مفعول فیه در اقیمه کفایت فاعله راجعه و شرط مبتدا
 مضافه مفعول لم یستم به راجع ضمیره ان حرف ناصب تغییر مستقبل مجهول صیغه
 نائب عن الفاعله الفعل مضافه الیه الی حرف و فعل خبر در ان حرف و فعل جوی

تمجیده در زیر النظم مراد غیر مفرود وزن نفس و علمیتله عابر و بولیه متعلقه تغییر و یفعل
 انما معطوفه محمول ترکیب مفعول لم یستم فاعله فاعل و نائب عن الفاعل و قائم مقام فاعل صیغه
 آید بولیه ان مراد مفعول فعل و شبه فعل لم یستم فاعله یعنی فعلک و نائب مفعول مفعول
 که فاعل فعله بولیه اقیمه پس فعلی مجهول آید در و فاعله حذف آید و بی مفعولنی بر نه اقامت
 آید در یعنی مرفوع آید و ب فاعله بر نه ذکر آید در و بولیه ایکنک شرطی صیغه فعل تغییر
 او مقدر یعنی ماضی و مضارع مرفوع ایکن مجهول ایکنکه ثلاثیه و زاید انده و لا یقع
 المفعول الی من کلمات و لا الاثبات من باب علمت و المفعول له و المفعول مع کذلک
 و اذا وجد المفعول به تعین له تقول ضربت زید یوم الجمعة امام الامیر ضربا شديدا فی داره
 فتعین زید فان لم یکن فایح سواء و الاقول من باب اعطيت اولی من انشاء و لا یقع فعل
 تنی استقبال المفعول فاعله انشاء صیغه و من حرف بیان خبر و در را کله مضافه علمت
 و لا الاثبات من باب علمت معطوفه یا قبله و المفعول له مبتدا و المفعول مع انما معطوفه
 کذلک خبر مبتدا و و اذا ظرف زمان معناه شرطی متضمن و بعد ماضی مجهول نفس شرط
 المفعول به قائم مقام فاعل تعین ماضی مجهول معروف و ضمیر مستتر فاعله عائد المفعول به
 تعین متعلق و ضمیر بارز عائد مفعول لم یستم فاعله و یبطلانده و یا قیامه که انر معنا
 مذکور در و بوجه عرایض شرطه تقول مضارع معروف ضمیر مستتر انت فاعله و ضربت
 ماضی مجهول و زید قائم مقام فاعل یوم الجمعة ظرف زمان اعم طرف مکان بهم ضربا
 مفعول مطلق شدید صیغه فی داره ظرف مکان بهم تعین ماضی معروف و زید فاعله
 و بوجه معطوفه تقویه و ان حرف شرط و لم حرف جزم ایکن متضارع معروف قدر افعال
 ناقصه و ان لم ایله خبر و مدر کتسبه ضمیر مستتر راجعه مفعول به و ضمیر کفایت و قدر تعدیر
 و ان لم ایکن المفعول به مذکور و جایز در کم ایکن تامه اوله تعدیر ان لم یوجد المفعول به
 معر زاید نفس شرطه و اقد فایح مبتدا و سواء خبر و جمله حرف شرطه در کاف و لانه فا

داخل اولش در اول اول مبتدای متدرک منفرد ای المنعول الاول في حرف بيان باب خبر ورود
الحکم مضافه اعطيت به اول خبر مبتدای در ومن حرف تفضیل الثاني خبر ورود را نکل جابر و یله
مشعق در اولی به محمول ترکیب علت با نکت منقولی نیشی قائم تمام فاعل اولماز
زیرا نیشی او نکیه مستدرک است و تا مکه نفس انما مستدرک هم مستدرک است و واقع اولون
لازم کلور بونک برله ایکن سنگ بیکه استناد نامدر باب اعلمت نکت منقولی نیشی قائم
تمام فاعل اولماز نیز انک حکم علت نکت منقولی نیشی حکمیدر مستدرک اولمده یعنی منقول
ثانیه مستدرک الیس اولد و غیر برده منقولی نیشی قائم تمام فاعل اولماز نحو اعلم موسی
عیسی اناه باب علمت ان مراد ایکن منقولی نیشی ایدل فعله در باب علمت ان
مراد اوج منقولی نیشی ایدندر لاکم ترا اولان منقولی قائم تمام فاعل اولیماز زیر انض
انده بر فعله علمت اولد و غنه دلالت ایدر پس استناد ایدر اول دلالت ضایع اولور
اما منقولی له لاسله اولسه قائم تمام فاعل اولور ضرب لکت و یب یک منقولی موده
قائم تمام فاعل اولماز زیر او استناد ما ندر و ترک او و منقولی موه صورتنه بوزار
حاصیل علمت نکت منقولی نیشی و علمت نکت منقولی نیشی اولار نیشی یک منقولی منقول
موده اولماز انما نیشی کم کلامه منقولی به واقع اولسه سایر مناعیلله فاعل منقول
استناد اول تعیین اولور زیرا نفس انما استناد ایدر اول اولش در وقت منقول
انما استناد صحیفه و غیرکی ملاس به نیشی پس حقیقی و اریکن غیره اولماز بونده
قائم تمام فاعل اولمده زیر تعیین اولک اما منقولی بونسه جمیع مناعیل برابر در
فعل استناد نه زیر اجمعه استناد مجازیدر اما اعطیت و کسوت بالی که منقولی نیشی اولک
غیریدر ایدر اولکی منقولی استناد نیشی اولدر زیرا او کسیدر نحو اعطیت زید درهما
وکسی زید جینه عکسیده جائز در نحو اعطی در هم زید و کس جینه زید و منها جینه
والجبر فالمتبداء هو الاسم المحرر عن العوامل اللفظية مستدای الیه والصفة الواقعة بعد

حرف التثني والفتحة استنهم رافعة لظاهر نحو زید قائم وما قائم الزیدان و ما قائم الزیدان
فان طابقت مفردا جاز الامران مثل قائم زید و منها مقدم خبر ضمیر مرفوعه راجع
بعض نسخده و منه در ضمیر استنهم عائد و بعض نسخده المتبداء و الخبر واقعه و بون
ما قبله و ما بعده منسبدر زیرا فاعل ان صکره جمیع مرفوعه ان سره کتور مشد و زید منه بیکه
بواسطه اوزر کتور مشد فاعله منها ایل انکف ایل کجول المتبداء موه مبتدای الخبر انما
مستوف فالمتبداء فاعله فی تفسیر هو ضمیر منفصل یا مبتدای ثانی الاسم لفظا با تعذر خبر
مبتدای ثانی و جمله خبر اولدر و اول خبر له جمله مستانف الیه و صفت سیدر عن حرف
جاء العوامل خبر ورود عن حرف فیل متعلقه الخبر التفظية صفت عوامله مراد ما یسته
عوامل در یعنی ان عامل لفظی بونیمه مستدرک حاله المحرر ضمیر ندن الیه نائب عن العامل
مستدرک اخبار نکت و ضمیر سیدر راجع در او حرف عطف الصفة لیس مستوف الواقعة
صفتی بعد نظر و مکاندر و اقوله نکت مضاف در حرف و اول لینه و الف لینه مستوف
الاستنهم مضافه الیه رافعة حاد و واقعه مستدرک لظاهر متعلق رافعة متعلق
مبتدای نکت و قدر و زید مبتدای قائم خبر و جمله مضاف الیه و ما حرف نیشی قائم مبتدای الخبر
سازمه الخبر فاعلیدر و قائم الزیدان انک کب و بوا یکی جمله زید قائم جمله مستدرک
فان حرف شرط طابقت فاعل منقولی معروف فاعل منقولی نیشی فاعل راجع الصفة
الواقعه به مفردا موصوفه مستدرک استناد واقعا مفردا بیکه در طابقت منقولی جاز
ماضی معروف الامران فاعلیدر جزاء شرط معنای فان طابقت الصفة الواقعة بوجها
لها مفردا جاز فیها الامران محمول ترکیب مرفوعه ان مبتدای خبر بعضدر یا خود
مرفوعه ان مبتدای خبر بعضدر معلوم اوله که کلام عریده رفعل او قویا اسمی بدلدر فاعل
و قائم تمام فاعل و مبتدای خبر و خبران و خبر لا التثني الجنس و لیس شایر اولما و اولما
مبتدای یکی قسم اول براسد لفظا و یا تعذر عوامل لفظية سماعید و فی سیدر

حالی مستدیر اوله غی حالده یعنی انده عامل لفظ بولیمه زیر عامل لفظی اوله قریح اول
 لسه کنی صکنه و بر و کسی مبتدای صکنه جیغار زشتالان زید اقایم و بیکنک بونده
 زید مبتدای صکنه مبتدای صکنه جیغوب خصله اسم ان اولور سایر عوامله بوبله در کنجی قسمی
 مبتدای صکنه بر صفت اسم فاعل و اسم مفعول و صفت پیشنده و اسم مشبوه کبی اول صفت
 واقع اوله حرف نفی دن صکنه ماولا کبی و الف استغناء دن صکنه اهل و من و ما و منی و این
 و کیف و کم و ایان الف کبی در انا بعضیله همان الفه تخصیص بلبلر انجی اول صفتده
 لسم ظاهری رافع اوله یعنی ضمیر مستتر غیر سینه تا قایم انما تعریفه داخل اوله اسم
 ظاهر قید بل احراز ایلی انما عال الزیدان و قانون الزید و کیدن زیر اقایم و قانون
 زیدان و زید و ندر ارج ضمیری رافع ایدر و بوسم ظاهری رافع ایله تشبیه و جمع اوله ایدر
 نحو زید قایم مبتدای صکنه اوله مثالدر و قایم الزیدان حرف غیون صکنه واقع اوله
 صفت و قایم الزیدان حرف الف استغناء صکنه واقع صفته مثالدر افا اگر مذکور صفت
 کنیدن صکنه واقع لسه مطابق اوله افرا دده یعنی ایکسنده مغز اوله کونا قایم زید
 و قایم زیدان مایکی و جیغار زید بر کبی اوله که قایم مبتدای زید فاعل قایم مقام ضمیر و بوبله
 ایکنجی قسمه داخل اولور برسی ده زید مبتدای قایم ضمیری و بونده مبتدای قسم اوله داخل
 اولور و قایم ده بر ضمیر مستتر اولور زید راجع پس بو مقامده اوج صورت اولور
 برسی اقایم الزیدان بونده زیدان مبتدای اولمغه تعیین اولور و قایم مقدمه خبریه
 ایکنجی صورت قایم الزیدان بونده قایم مبتدای زیدان فاعل ساده مسخر اولور
 اوجنی صورت قایم زید بونده ایکی و جیغار زید در نته کم کجی شالی و الجر هو الجر کسنده
 به المغایر للصفة المذكورة والجر مبتدای هو ضمیر منفصل و یا مبتدای ثانی الجر خبر مبتدای
 ثانی کسنده خبر بود الجر بر جار مجرور و یله نایب الفاعله کسنده و ضمیر خبره راجع
 و جازر در کسنده الجرحه صفت اوله و ضمیر انکار راجع اوله و جازر در کسنده خبر کسنده

مطلق عبد الرحمن

مطلق عبد الرحمن

الف و لامه راجع اوله زیر الکه معنایند در المغایر خبر بود الجرحه و یا صفت بعد صفت اوله
 للصفة مغایره متعلق المذكوره صفت و جازر در الجرحه و جازر لسه و یا لفظ صفت
 اوله تقدیر و غیر هو هو الاسم او لفظ الجرحه و مبتدای ثانی خبر لریله مبتدای اوله خبر اوله
 محمول ترکیب خبر مبتدای لسه و یا لفظه عوامل لفظیه دن جرحه اوله ککن اسم اوله
 و ککن جمله بونکله جرحه اوله بیان دن احراز ایلی کسنده اوله مبتدای مغایره اوله
 و صفت مذکورده به یعنی صفت واقع بعد حرف نفی او الف استغناء رافع ظاهر
 اولیه بونکله مبتدای صکنه ثانی بندن احراز ایله معلوم اوله که مبتدای خبره
 عامل معنای ابتداء یعنی اسمک عوامل لفظیه دن حالی اوله سیدر نسبتا انما اسناد
 ایلی کجیون که مبتدای و یا ثانی بنسبه ییلسنا ایلی کجیون که خبر در و عامل و رافع
 ایکسنده بیله معنای ابتداء راجعده اوله اعماقتنده و بونده مذنب راجع خبر بلبلر
 مذهبی اوزره که دیشلر ابتداء عامله خبرده و بعضیله دیشلر که بری برنده عامل در
 و اصل مبتدای التقسیم و من نته جاز فی داره زید و امتنع صاحبها فی الدار و اصل
 مبتدایه مضافه الیه التقسیم خبر مبتدای در من حرف جر نتم ظرف مکان جاز ماضی
 معروف فاعل مقدر ترکیب در فی داره جار مجرور و یله ترکیب متعلق و ضمیر اخبار قبل الزکر
 طریقه زید راجعده و امتنع معطوفه جازیه فاعل مقدر ترکیب در صاحب مبتدای
 مضافه داره راجع ضمیره فی الدار جار مجرور و یله خبر مبتدای جمله فعلیه محموله
 مبتدایه اصل خبر دن مقدم و مقدر فی نکم بر مانع ظهور استه زیر معنا جھندن موصوف
 ککن در و اندل صکنه عمده بیان مبتدایه اصل و اولی تقدیم اوله غیجیون فی داره زید
 ترکیب جازر اوله بونکله بر لکه که ضمیر لفظه متعلق زیده راجعده اما مرتبه مقدم
 اوله غیجیون جازر در لیک صاحبها فی الدار امتنع اوله که ضمیر داره عائد اوله غیجیون
 اولیه خبر خبرده در که اصل تأخیر در پس ضمیر لفظه در نته متعلقه راجع اولور بویله

جائز و دکلر و قد يكون المبتدأ نكرة اذا خصصت بوجه تامثل و بعد موصوفين خبر مشترك
وارجل في الدار ام امرأة و ما احد خبر منك و شر اهل ذناب و في الدار رجل و سلام عليك
و قد حرف تقييد يكون مضارع موصوف افعال ناقصة و المبتدأ اسم نكرة خبري اذا
خلا منصوب ظرفي يكون در كصفت ماضی معروف و نقل بان و ضمير مستتر فاعل
عائد نكرة بوجه جار مجرور به خلا منصوب متعلق در كصفت فعلية تامه صفة
بوجه در و تا كيد ايجوندر في زايد و بوجه خلا مجرور در اذا كذا اضا فاعله مثل خبر
مبتدای مذوقدر مضارع و لعبد ك مبتدأ نكرة در موصوف صفة خبرية من
مشرك خبره متعلقه بوجه خلا مجرور در مضاف اليها او مفعلة و ارجل مبتدأ و في الدار
خبري و ام حرف عطف و امرأة معطوفه در رجل و ما حرف نفي و احد مبتدأ و خبر خبري
و منك خبره متعلق و شر مبتدأ اخر ماضی موقوف و مستكن فاعل راجع شسته ذاء
متعول به مضافه زايه و جمله خبر مبتدأ در و في الدار خبر مقدم و رجل موقوف مبتدأ و سلام
مبتدأ و عليك خبري بوجه لبر بربيه معطوفه در كصفت نكرة معلوم اوله ك مبتدأ
اصل موصوفه و المقدر اما كاه نكرة او لور فجان بر و جمله تقييد كسب ابي ك كسب ابي ك
شيع و مشترك في وقت اوزر اوله و لعبد موصوف ك كعبه مؤننه و ما حرف شامله سبب
ك كعبه كعبه كاذن او اهل اكله عوم و شوي تقييد اير و ب موفيه قريب يودي و ارجل
في الدار ام امرأة بونده نكرة مستكن عليه تقييد كسب ابي كسب ابي كسب ابي ك
داره و ايك جنسك بر و اريك نعيين دن سوال اير بس بونده نكرة صفتله تقييد
كسب اير نكرة كيدر و اما احد خبر منك بونده مفعول تقييد كسب ابي كسب ابي كسب ابي ك
خبري بوق و بلك سن جميع خبر اير افراد دن خبر بوق و بلك رس سني خبر اير دن تقييد
و نعيين ايك و شر اهل ذناب بونده مبتدأ نكرة در ليكن تقييد كسب ابي كسب ابي ك
فاعل او مفعله تدرك ما اخر و اناب الا شر در فاعل بونده نكرة او مفعله لا يقدر زير ايفاء كسب

اوزينه مقدم اوله شر و وصف قوتنده در بس كويك موصوف اوله شر اوله كسب ابي ك
ديديك نكرة بونده تشويندن مستغناء صفة موصوف در تدبير شر تقييد ديكر بوجها
وجه اوله دن خاطر قدر بوعوبده فرب كدر بر موصوف و جاني حفته كم هر حادثه دن زايه
عابو قله و في الدار رجل بر كاه ك خبر ظرف اوله و مبتدأ اوزينه مقدم اوله اول مبتدأ نكرة
اوله كرك زير ايجوندر خبر مقدمه و مبتدأ به قوت و صفة در بس كويك مبتدأ به و قنده
مذكور در اول خبره ك مقدمه در قوت موصوفه در اما ك خبر ظرف اوله و مبتدأ اوزر
مقدم اوله مبتدأ نكرة و معلق لا يبق دكلر مثل قائم رجل جائز دكلر زير اطر فاعله اشباع
واردر ك خبر بونده بوقدر و سبب عليك بونده و ه مبتدأ نكرة در نكته تقييد كسب
ايش اير سلامت سلاما عليك كويك در بس سلام سكاره خبره دكلر سلاما منصوب ايك
مرفوع ايليدر و ام و ستر اقصيه بعضيه ديديك مبتدأ نكرة او كور شول زانك مبتدأ
نكرة و خبره فاعله اصل اوله ايك مبتدأ نكرة او معلق مدار صحتي حصول فائده
مذكور تقييد صفة دكلر زير ك مذكور تقييد صفة بعض ك زايه ريك در و بعض
نفسه صحیح دكلر شول ك بوقنده مرفوع اوله ك كيه مذكور در مبتدأ نكرة
خصول فاعله موقوف اوله عيون كوكب انقض الساعه جائز در و رجل قائم جائز دكلر
و الخبر قد يكون جملة مثل زيدا بوه قائم و زيد قائم ابوه فلا بد من عائد و قد حرف
و ما وقع ظرفا لكثر انه مقدر جملة و الخبر مبتدأ قد حرف تقييد يكون مضارع
موقوف افعال ناقصة و انده مستكن اسمي عايد خبره و جمله خبرية و جمله فعلية
خبر مبتدأ در مثل مبتدأ مذوقدر خبر در زينه مبتدأ ابوه مبتدأ ثاني و قائم خبر
ثاني و ثاني خبره خبر مبتدأ اوله در و جمله مضاف اليها و زيد مبتدأ و قائم ماضی موقوف
و ابوه فاعل و فاعله خبر مبتدأ در و بوجه معطوفه زير ابوه قائم بلكه فلا
ما حرف جوابا لاجنسية و بلسمي من عايد خبره و جائز در خبري مقدر زير ابوه و من عايد

اثنا متعلق و بوجله جوی شرطی و قدر انکس چون جزایه فاداخل اولمش در تدریج و اذ انکا
 الخیر جمله فلایه فیها من عائد و جائز در که فاعل طرف اول و الخیر قد کیوں جمله جمله
 معطوفه در و قدر و فاعل یکنفیل یکنفیل مضارع مجهول تختند ضمیر سنگن نائب عن الفاعل
 و عاید رعایده و کلمه موصوله و یا موصوف ای الخیر الیه او جزو وقع ماضی معروف
 و انده سنگن فاعل عاید رعایده و ظرف حال در و وقع ننگ فاعل ان و جمله جمله در
 و یا صفت رعایده و یا ماضی صیغه و یا صفت معنای شرطی متضمن در مبتدا فلا اکثر
 مبتدای ثانی ای اکثر النخاعه انه حرف در و فاعل مبتدای بالفاعل و کما سیمی عاید
 مایه و مقدر خبری و جمله جار مجرور به مقدر متعلق و ان اسمیله خبریله مبتدای
 ثانی در مغر و تقدیر نده یعنی تقدیره جمله و یکدر مبتدای ثانی خبریله خبر در شول
 مبتدایه که معنای شرطی متضمن اول که انکس چون فاداخل اول که محصول ترکیب
 کاه اولور که مبتدای خبری جمله اولور بونخل اشارت ایدر که خبرده اصل افرد در
 زیر کلامک بررکننده مضنک بوجاری صالحه خبر جمله به مثال اولمغه به
 کاه خبر جمله اولور زیر الترفیف خبر اثنا طدر و صاد قدر و مبتدای حکم پنجه
 کم معدله اولور جمله ایله اولور زید ابوه قایم جمله اسمیه خبر اولدغه مثالدر و زید
 قام ابوه جمله فعلیه خبر اولدغه مثالدر پس هر برده کم خبر جمله اولسه انده ربط
 ایچون بر عاید لار قدر که انی مبتدایه ربط ایله زید جمله اولدغه جعفران مستقدر
 افادده پس انکس ربط کر که کم انکس مبتدایه خبر اولدغه و غن معلوم اوله عایدده
 کاه ضمیر اولور و کاه غیره نم اتر جل زید ده الف لام بکی و فاعل خبریله بونف
 وضع ایلمک بکی القاروه القاروه و الحاقه بکی و خبر مبتدای مختصر اولدغه که خوفل هو انده احد
 و کاه اولور که عاید ظرف اولور خواه کر بشین در حیا و استس من اولدغه هم بکی اکثر سنه
 و منوان من و یکدر زیر ایلمک و سمنی صان غیر بر نوح و بر خبر بونف و بر و شول خبر

ظرف واقع

ظرف واقع اول و یا ترکیبه ظرف اولدغه فاعله واقع اوله فلا اکثر یعنی اکثری بونده فاعله
 شرطی متضمن اوله مبتدای خبری فاعله فاعله موصوله در زیر فاعله موصوله در تدریج بانی کرک
 حاصله خبر ظرف اکثر نخاعه فاعله بودر کم خبر ظرف جمله ایله تقدیر اولور یعنی کر که ظرف فاعل
 و ظرف مکان و کر که جار و مجرور اولدغه فاعله متعلق تقدیر اولور کر که جمله اولور بونف
 مذهبه اما کو فیلدیر که اول طرف اسم فاعله متعلقه در مثل زید فی الذار دیکر
 بصر یلدر که که فاعل فی الذار دیکدر کو فیلدیر که که حاصل فی الذار دیکدر که یکدر
 جواب مطولاته مذکور در و اذ انکا ان المنشاء مشتق علی الصمد الکلام نحو من
 ابوک او کانا معرفتین اومتا و بین نحو افضل منک افضل منی او کانا خبر فعلی
 له مثل زید قام و جب تقدیر اذ اذات شرطی کان فاعله افعال ناقصه اوله مبتدای
 متشابه خبری علی حرف جر متشابه متعلق کاسم موصوف و یا موصوف که جار و مجرور صلات
 متعلق صدر الکلام فاعل طرف در و یا خبری مقدم مبتدا و جمله جمله در و یا صفت رعایده
 نحو مبتدا و مخد و خبر در رس کلام فاعل مبتدای ابوک لفظا فاعل خبریله کاف خطاب
 محلا مجرور در مضاف الیه او ظرف عطف کانا ماضی معروف افعال ناقصه ضمیر بارز
 متصل تشبه الخبر اسمی و معرفتین خبری او ظرف عطف متا و بین لفظا منصوب
 معرفتین لفظه معطوف مثل معلوم افضل مبتدای جار مجرور بل انکا متعلق افضل
 متنی خبر و اعوابی انک کبدر او کان ذکر مکرر کیدی الخیر اسمی و فعلا خبری له فعله متعلقه
 و ضمیر مبتدایه عاید رعایده زید قام کبی زید مبتدایه و قام انک فعلیه و جب ماضی معروف تقدیر
 فاعلی و ضمیر محلا مجرور در مضاف الیه عاید رعایده محصول ترکیب بونف انک تقدیر
 موجب اوله اسبابک بیاننه شروع در قیاسم مبتدایه صدر کلام لفظا ایدر استیاد مثل
 استنوا هم بکی من ابوک کبی بونده معنای استنوا هم متضمن اسمدر پس صدر کلام اولدغه
 لازمده تا اول کلام من معلوم اولدغه بو کلام نه جنس کلامدر بونده حسب سببیه نه هبه

201

و بعضی دیدید که او که مؤخر است و من مقدم خبر و کند صد کلام اقتضای استغناء
منتقم اول و غیره چون معنای بیاک بیدر و بیکدر زید میدر و میدر بیکر میدر و
عمر و میدر مبتدا و خبر یکسری با معرفه اوله که مبتدا مقدم اولی که کی التباس واقع
انکه الهنا و محمد بنی که بونکرش هر برسی مبتدا اولی که لا بقدر ایدی مبتدای اولی
تقدم اولی بلوز خبر در مبتدا و خبر غیره و تخصیص ده متساوی اولی که مبتدا
مقدم ایدر از زیر امر بری مبتدا اولی که قابل ایدی هم قفسی مقدم ایدر آنی مبتدا
بلوز التباس لازم کلمه و دیو معلوم اولی که قیاس متساویین و یک ایدی تا اید
مکن بعضی دیدید که خبری اولی که صفات رعایت ناشی ساقط در حاصل و عایض
کبی مثال متساویین افضل منک افضل منی بونده ده مبتدا خبر در تقدم اولی فرق
اولی که او و عطف کان معلومند کانی یعنی خبر مبتدا که کنی فعل اولی که تقدیمی
لازم در فعل و زینده فاعله شته اولی که دیو زینده نام کبی ایدی بوضو نکرش جمیع
تقدم مبتدا لازم حاصلی تقدم مبتدا چون و بالتباس بجز واجبدر و اذا
تضمن الخبر المفعول ما له صدر الكلام نحو این زید او کان مصححاً له مثل فی الدار صل
او متعلقه ضمیر فی التبداء مثل علی التمره مثلها زید او خبر اعوان مثل مبتدا انک قائم و جب
تقدیمه اذا مکرر کبری تضمن ماضی معروف الخبر ماعل و المفعول و صفع و مامومول که تقدم
خبر صدر الكلام مؤخر مبتدا و جمله صل و موصول کسبیه مفعول تضمن در ضمیر که باید
مثل این زید و به سابقه معلومدر و کان ذکر کجی ضمیر متکسر سیمی باید در خبر مصححاً
ضمیری که مصحح متعلق و ضمیر مبتدا را جدر فی الدار صل که و به سابقه معلومدر او کان
مصححاً له جمله سی معلومدر جمله شرطیه به او و عطف متعلقه جار مجرور و جمله کان که خبر
مذکورگان افادالات ایدر ضمیر سیمیدر و فی التبداء جار مجرور و جمله مقدر کان به متعلق و جمله
کنه شرطیه به معلومدر مثل کدی علی التمره مذوف خبره متعلق یا جدر خبر در مثلها مؤخر

مبتدا مضافه تمره به عاید ضمیره و زید التمره در مثلها دن او و عطف خبر مفعول
مصححاً لفظه عن عوف و وان مجرور در عوف و قبله جار و مجرور متعلقه خبر لفظه
مثل عندی انک قائم ان اسبیل و خبر لیه مفعول متعلقه مبتدا و عندی مقدم خبری مقدم
اولی که او زینده منقوله المکسور یلبس و الماسون دیو عندی قیامک بیکدر و جب
جو ادر و اذا تضمن به معلومدر در تقدیمه فاعله و جب در و ضمیر خبره را جدر محمول
ترکیب تجریم خبر زید اولی که صورتاً جمله اولی که خبر کرک حقیقته جمله اولی که
اولی که صد کلام اقتضای در معنا و تضمن اولی که استغناء کبی این زید که زید مبتدا
و این استغناء تضمن سسم خبری و بوظرف مکان در اگر فعله تقدیر اولی که خبر حقیقته
جمله او کور و صورتده مفعول هر نه ایدر تقدیر اولی که صورتاً جمله اولی که خبر از جمله
زید این ابو که دن که تا خبر صداری باطل اولی که زید اکنوی جمله کنگ صدر زنده در
حاصلی استغناء صد کلام اقتضای را تا هر کلام صداری دلیل بلکه کنی کلام کنگ
صداری اقتضای را بجز یا خود خبر مقدم اولی که مبتدای مصحح اولی که مبتدا مکره
محصول اولی که مبتدا اولی که لایق اولی که فی الدار صل که بونده فی الدار تقدیمه رجل
تخصیص المیش که مبتدا اولی که لایق اولی که اولی که خبره متعلق مبتدا و به ضمیری اولی که
اولی که متعلقه راجع انده ده خبر مقدم اولی که لازم در ضمیر لفظه و معنی
علی التمره مثلها زید کبی ایدی مثلها مبتدا در و ضمیر متعلق خبره علی التمره در تکره خود خبره
متعلقه متعلق خبره بالفل قیدان و جائز در که خبر مقدم حاصل و با حاصل اولی که زید جار و ادر
بونده متعلقه ریس علی التمره متعلق خبر او کور لایق کسر بل یا خود خبران دن خبر اولی که
یعنی ان اسبیل و خبر لیه تا و بل مفعول در مبتدا اولی که عندی او زینده مقدم خبری زیرا
تا خبر اولی که به پیش او لور که زینده ایدر پس معنای عندی قیامک بیکدر
ایدی بوضو نکرش جمیع سنده خبر مقدم اولی که واجبدر و قد یقعد الخبر مثل زید عالم

عاقبت قد عرف تفسیر بقدر نفس مضارع معروف الخبر فاعل مثل کیدی که اوله زین مبتدا
عالم خبری و عاقل خبر ثانی و جمله ابتدایه و قد یقتضی المبتدأ معنی الشرط فیضح دخول
الفاء فی الخبر و ذلك کلام الموصول بعقل و ظرف او المکررة الموصوفة بهیچا مثل الذی
نیاتینی او فی الدار فله درهم و کل من یاتینی او فی الدار فله درهم و لعل ما یسأل
بالا تفاق و الحق بعضهم ان بها و قد مکرر کیدی یقتضی مضارع معروف ابتداء و عاقل
معنی تقدیر منصوب مفعول الشرط مضافا الیه فیضح مستقبل معروف دخول فاعل
الفاء مضافا الیه فی الخبر دخول متعلق و بوجه مطوفه و قد یقتضی جمله و اول
و قد یقتضی جمله و ذلك محلا رفوع مبتدا اشارت در مبتدایه الاسم خبر مبتدا الموصول
صفتی بعقل متعلقه موصوله او ظرف فعله مطوف او المکررة الاسم مطوفه الموصوفه
صفتی مکررة در بها متعلقه الموصوفه و ضمیر فعله و ظرفه راجع در مثل کیدی الیه
موصول نیات مستقبل معروف و مستکن فاعلی الذی به عاید در فی مفعول و اوفی
الدار نیاتینی به مطوف و بوجه موصوله صله در موصول کیدی محلا رفوع مبتدا
فله خبری مبتدایه تا یبدر او زین مقدم اولش زین المحذره ان در هم مبتدا و بوجه خبر
مبتدای اوله در معنای شرط مقتضی اوله و یغیون اوله فاعل اوله المبتدأ و کل مبتدا
رجل مضافا الیه نیاتینی صفة رجله او فی الدار انما مطوف فله درهم جمله آئینه خبر
مبتدای اوله ایکن له ده بیله مبتدایه راجع در ولت لفظ مراد محلا رفوع مبتدا و عمل
انما مطوف مانع خبر مبتدا و بالاتفاق مانع متعلق و الحق ماضی معروف و بعضهم
فاعل مضاعف کخوبیره راجع ضمیره و ان مفعول الحق و بها مفعول ثانی و فی لیت
و لعل به راجع در محصول ترکیب کاه او لور که مبتدا معنای شرط مقتضی اوله یعنی
نیاتینی او لیکه ملازمی و با او کنگ ثانیه سببی مقتضی اوله پس فاعل اوله صیغ اوله
اگر سببیت و ملازمت قصد اوله نور سه ترکی ده جایز در ایدی اول جنبه سببیت

خارج عبادت ان مستفاد اوله لور بوده ایکی قسم در برسی هم موصوله فاعله یعنی
صکه سی نفس اوله و با طرف بر سنده بونله موصوف مکرره اوله پس بوجه اوله و یسحق فاعله
اولفده جائز ترکیبه مثل الذی نیاتینی و با الذی فی الدار فله درهم یعنی شکر سکا
کلور و یا شول که او در در بر اقیه اکثر و خمی بر اوم نجا کلور و حر اوم او در در بر اقیه
اکثر اما و لعل بویکلین مبتدا و خبره فاعل اوله فاعله در نیر ایت معنی اکبر و لعل
ترجی ایچون پس بمنبر کلان اخبار دن انشایه ایله در بویه اوله مبتدا و خبره شرطی
و بر ایزر مشایخه زائل اولور زین که شرطه و بوا خبر قبیلند زین پس مایق دکله در کایت
و با لعل الذی نیاتینی او فی الدار فله درهم و یسین و بعض کخوبیره ان مکسوره فاعله دخول
مانع اوله لیت و لعل به الحاق ایکنه اما اصح بودر که ان مانع اوله زین ان معبر
کلام دکله خبر دن بلکه مانع دخول ان خبری و اقدر نه کم کلام شریفه و اقدر فعل ان
الموت انما تعرفون منه فانه ملائیکم و قد یخذف المبتدأ لقیام قرینه جواز انکول استمل
الهلال و الله و الخبر جواز مثل فجت فاذا السبع و وجوبها فیها الترتبه فی موضع مثل
لولا زید لکان کذا و مثل خبری زید فاما و کل رجل و یضغنه و لورک لافعلن کذا
و قد یخذف المبتدأ لقیام قرینه جواز او قد یخذف لنعسل لقیام قرینه جواز اکبر او ابوه
کاف حرف جر یکسدر مثل معنایه مضافه قول و قول مجرور در حرف جرله و با اضافه
و مضافه استمل الهلال مبتدایه مخذوفه خبر در و او لوف بودر قسم ایچون الله تقسیم
به در و جمله محلا منصوب مفعول قولدر و الخبر مبتدایه مطوف جواز اخذف جائز مثل فجت
ماضی معروف مستدر ضمیر مکنه فاعل عطف و اذا متعابا ایچوندر مبره وقتنه ظرف
مکاندر پس جسته دن خبر خبره لور ایسدر خبر تقدیر به احتیاج بودر معنای فوجت
فقی ذلك لکمال السبع اما خبره وقتنه ظرف زماندر پس جسته دن خبر اولفده صالح و کل
ایسدر ظرف زین اولور مضافا تسوئنه و خبر مخذوف او لور موجود و با حاصل معنایه

و بوجه اوله ابتدائیه در تسبیح ابتدا خبری محذوف تدری و اقیق او موجود در بوجه اوله مضامین
 الیه و وجوب معطوفه جوازیه و فی حرف جو و ما موید اول الترتیب من جمله فی موضع
 جار مجرور و الیه التزمیه متعلق و ضمیر ضربه راجع به غیره قائم تمام فاعل مضافه ضربه راجع
 ضمیره و جمله موصوله که سینه جزو در فی ایل و بوجار خبر و یله مقدره فعله متعلقه تغییر
 و حذف الخبره فا و اجاب فی الکلام الی الترتیب فی موضع الخبر غیر الخبر مثل لولا لا متعلق
 الشیء لوجوده غیره و زید خبری محذوف مبتدا که موجود در لکان فعله افعال
 ناقصه دن و یائمه در تحت معنیه و کذا فاعل مثل معنیه و جمله جواب لولایه
 آنچون لام داخل اوله آنجا و ضربی زید قائما اصغر ضربی زید حاصل ذاکان قائما
 پس ضربی مبتدا مصدر مضافه فاعله و زید مفعول حاصل خبری و اذا کان ظرفه
 حاصله متعلق و کان تامة در و قائما حاله در کان دن مستتر ضمیر و کل مبتدا و وصل
 مضامین الیه و ضیعه کلمه معطوفه مع معنیه و اوله و خبر محذوف بعد کلمه کل
 و ضیعه مفروغ در دیگر که کل رطل و ضیعه ای مع ضیعه دیگر و مبتدا مضافه راجع
 خطاب و خبری محذوف در قسم دیگر لافعلن جواب قسم در زیر التو که دید و
 قسم در حصول ترکیب گاه اولور که مبتدا حذف اولور قرینه لفظیه و یا عقلیه قائم
 اولور و فی وقت حذف جوازیه و گاه اولور که وجوبه حذف اولور نوم الرطل زید و نس
 الرطل عمر و هو تعریضه استهلاک قولی که یعنی هلالی کور و همیشه هلال در بوجوه ان
 که نیک قولی که الهلال و الله هذا الهلال و الله دیگر قرینه حالیه ایل یعنی خلق الهلال
 ناظر ایکن بویل دیگر معنایی قسم ذکر اوله - زیر اطلاق هلالی کور و کله بویل دیگر
 و در فی وقف حالتند هلال منسوب در بوظن او ناسون و گاه اولور که خبره حذف
 اولور قرینه قائم اولور قد و برینه بر نشسته اقامت ایکن سزن مثل فرجت فاذا تسبیح
 تعدیر فرجت فاذا تسبیح واقف و گاه اولور که خبر و جوبه حذف اولور قرینه قائم اولور

شول ترکیب و که خبر که بر غیر سی یعنی خبر که غیر الترتیب اولور بوده معنی ذکر ایله و کی
 اولور در و برده در برابر سی شول مبتدا و که لولایه صکره واقع اولور مثل لولایه لکان
 که ایضه لولایه موجود دیگر زیر لولایه لا متعلق الشیء لوجوده غیره در یعنی بر شیء موجود
 اولور غیرت متعذر لولایه علی لهلک عمر که یعنی حضرت علی موجود اولور امام عمر هلاک
 اولور که بولکام حضرت عمر دن ایکی برده واقع اولور شد بر سی اولور که عوب سوا نشسته
 بر سی حضرت محمد صلی الله علیه و سلم بر قصیده او بود و امام عمر از حاضر ایله قصیده تمام
 ایله کون صکره حضرت عمره نظر ایله دیدی که در اولور که دینی کس اولورده شاعر کی سیاسک
 کا به ایله و بگوید کن امام علیه راست کلک نذر بویا عمر دیدی اولورده قصیده ذکر اولور
 پس دیدی یانجه ایکن ستر شین دیدی دینی کس بر دیدی حضرت عمر که بر نشسته ایکن
 ایله دیگر امام عمر خورید و توب حضرت سوال ایله که مراد شریفه دلیل کس مکدن نذر
 بیور دیگر که بر نشسته ایکن ایله که بیرون دینی کس سون دیوسه امام بیور و یک لولایه علی لهلک
 عمر بریده بود که امام عمر خلافت زماننده بر صانون زنادن حاطه بود که پس از رجم
 بیور و امام علی ایله حانوتنگ زنا ایچون رجم استخفاف و اربابینک بر می نذر
 وضع کل ایستون صکره رجم ایکن دیدی بونده ده امام عمر حضرت بیورش لولایه
 علی لهلک عمر مقصود بود که لولایه بر نشسته ایکن ایچون نذر غیر سی موجود اولور غیرت
 نته که بونده عمر که هلاکی منسوخ اولور که علیکنک موجود اولور غیرت یعنی علی موجود اولور
 عمر لولایه فصلی ده هلاک اولور که حاصلی خطا ایدر که ایکن جواب لولایه غیرت الترتیب
 اولور پس حرف واجب اولور قرینه قائم اولور غیرت و غیره معنایه منظم اولور غیرت
 بود که اولور حذف خبر عام اولور قد در اما حاصل اولور قد و حذف واجب و کل نته کلام
 فاعلی حضرت نیک نظر کنده و اتقدر بوبیت و لولایه الشوباء العلماء بر نشسته لکن
 الیوم اشعر من لیل خبر و جوبه حذف اولور مضامین ایکن سی بر مبتدا در که صورتها و یا ثوابه

مصدر اوله و بنا مفعول و یا ایکنه بید مضاف اوله و ذلک منکره حال مفرد اوله و یا بله پس
بویله مبتدای خبری حذف ایکه اجدر حال قائمه قیام اوله غیچون مثل خبر نبی زید قائما
او قائمین و ان صرت زید قائما بصر بیلر دیر بیلر که تقدیر خبری زیر حاصل اذکان قائما در
قائما حال و مان تاته و اذ اطرف سنقر خبر در جمله اولیا مبتدایه بونده علامتک اختلافی
و ار کثرت سواد دن او اعراضه و یازم قی خبرک و جوباً حذفک او جیجی معانی کل کل اصل
وضیعه در کل جل معون مع ضیعه یعنی نوز و فنه ایله بوی خبرک حذفی و اجدر
زیرا و او خبره دلالت ایدر که موزون در و موقوفه خبرک موضعنه اقامت اوله
پس حذفی واجب اوله یی مراد بودر کم هر مبتدایک مع معانسه و اوله بر شتی عطف
اوله خبرک حذفی و اجدر مع معانسه اوله او اغنا ایدر ب معانسه قیام اوله غیچون و جوباً
حذف خبرک در و جیجی معانی هر مبتدایک مقسم به اوله و خبری قسم اوله لعلک لافصل
کذا ای لعلک و بنایک ما قسم به کبی بونده خبرک حذفی و اجدر جواب قسم معانسه قائم
اوله غیچون مقسم به او زیند انرا بچلن سنه به در کمر عینک فتح و ضمیمه لغدر اما لاله
او بیجی عینک فقیله در اینجا خبران و اخواتها هولمکنند بعد دخول این الحروف
مثل ان زید انایم و امره کامر خبر مبتدایه الا فی تقدیمه الا اذکان طرفاً خبران مبتدای
مضافه ان یا اخوات موقوفه ان به و ضمیر مضافک الیه راجد ان به هو مبتدای
ثانی المسند خبری جمله ایله خبر مبتدایه و جابز در که خبران مبتدایه اوله خبری حذفی
تقدیره و من المرفوعه خبران و اخواتها و هو مبتدایه خبری و ضمیر راجد ان به
و بعد ظرفه مسنده دخول مضاف اوله هزه به الحروف صفة هزه در و یا عطف
بیان مثل سابق کیدر ان قدر و وفی شسته بالفعلان و زید پس و قیام خبری
و جمله محل بوده در شنگ انانیه و امره مبتدایه مضافه راجع خبره ضمیره کاف حرف بودر
تشبیه ایچون یکا کدر مثل معانسه امر غرور در و فی و یازم و یا ایفا فکله و خبر مضافک الیه

اضاف

و مفدر مبتدایه جار مجرور و یله خبر مبتدایه و الا فی تقدیمه ان فی حرف و تقدیمه مجرور
فی ایله مضافه خبره راجع ضمیره جار مجرور یک شته و مستثنی منه حذفه و تقدیر و امره
کامر خبر مبتدایه فی جمیع الوجوه التی مرت کونه مسزوداً و جمله و نکته و موقوفه و مستثنی او مستثنا
و مبتدایه و موقوفه الا فی هذا الوجه و الا فی کشته و اذ اطرف در ظرف و زیند ان
مضافه کانه کافعال ناقصه و قدر و انده مسکن اسمی عبارت در خبران دن و وفی
جری و جمله موقوفه خبره در اذ انک اضافیه و بو مستثنی در فی تقدیمه قولن بعض
نسخه ده الا ان یکون ظرفاً و اقدر یعنی الا وقت کونه ظرفاً یکدر محمول ترکیب
مرفوعه ان بعض در ان یعنی و وفی شسته بالفعلک خبری اخوانن مراد شتابدر
ایله بوی خبره مسنده مسنده در بوی وقت دخولن صکره مثل ان زید انایم مسنده در اسنده
ان کت دخولن صکره و بونک امری بیغی شانی و حکمی مبتدایه خبریک حکمی و شانی کیدر
اقامنده مسزود و جمله اولمفده و منفذ مذکور و مخدوف اولمفده شریکینده ده مثلاً
جمله اولدی وقت بر عاتد لانه در یکس فی لغدر مبتدایه خبریه صدر کلام اقتضایه سنه
متضمن مفرد اولماز الا تقدیمده و کل معنی جمیع او مضافه خبر مبتدایه کیدر الا بوضفه
و کل معنی مبتدایه او زیند مقدم او کور اما خبران مقدم اولماز یعنی تقدیمی جابز در کل
جمیع او قائده الا طرف اولدی عیالده پس حالده تقدیمی جابز در زیر اطر و فده توسع
و از در که غیر بیده بویله اولماز خبر لا التی لفقی الجنس هولمکنند بعد دخولها مثل
خلفه لا غلام رجلها و یخذف کثیر او بنوا سمیم لا یشتون خبر مبتدایه مضافک الیه هو
مبتدایه فی المسند خبر ثانی و جمله خبر مبتدایه اولدر و جابز در که خبر لا خبری حذفی
مبتدایه اولدر و منها خبر لا تقدیرنده التی تحلابج و رصفه لادر لفقی لام مقدره الکایینه
مستقدر الجنس مضافک الیه یعنی مصدرک منفعولنه اضافیه تقدیر لالتی الکایینه
لفقی الجنس بعد ظرف مکان سنده متعلق و خواتها مضافک الیه و ضمیر لایه مثل لا غلام

رجل ظرف فیما لا یستتبعه غلام منصوب اسمی مضافه در جمله ظرفی مرفوع خبری فیما خبری غیر
یک حرف مضارع مجهول کتبه مستتر ضمیر عائد در خبر لایه کثیرا منصوبه بر مقدمه ظرفی و یا موصوفه
صفة اولیة تقدیر یک حرف خبر لایه کثیرا و یا جزو کثیرا او بنوا مبتدایه مضافه الیه لایه کثیرا
فعل نفی استقبال خبر مبتدایه و ضمیر خبر لایه را جدر و جمله ابتدایه در حصول ترکیب
نهی جنس ایچون لایه خبری مستدرر اسمیه بونک دخولند حکمه نفی جنس دیگر
سأله وار زیر الای جنس نفی الییز بلکه حکمی نفی ایدر مثلاً لایه قایم نفی قیام
افاده ایدر نفی رجل الییز فتدبر مثالی لا غلام رجل ظرفی غیره فیما یکی مثال ایراد الییز
خبره ظرفی و بر یغیری ساسلی دارد و نظیر غلام بوقدر یعنی بر بکنگ دارد
نظیر غلامی بوقدر و بوقدر لاجوق کوه حذف اول نور و بنو نیم اصلی جمع اثبات
الیز یعنی لایه خبری اصله ذکر الیز و بولایه خبری اسمی اوزرینه مقدم اولی ظرف
اولد قد لایه خبری ظرف اولد قد مقدم اولد نفی بک اسم ما ولا کتبه نین بلیس
هو کتبه الیه بعد دخولها مثل یازید قائماً و لایه جنس منک و هو فی لایه
اسم مبتدایه مضاف الیه و لایه موقوف کتبه نین صفت ما و لایه بلیس مضاف
هو کتبه الیه جمله اسمیه خبر مبتدایه و الیه قایم تمام فاعل و ضمیر را جدر و جازر
که اسم ما خبری کتبه مبتدایه و هو کتبه جمله مستانده و جازر در که اسم مبتدایه
اولد و هو ضمیر متصل و کتبه الیه خبر اولد بعد دخولها سابق کتبه موقوف نفی در بلیس
معانته و زید قائماً مرفوع اسمی و قائماً خبری و جمله مضافه الیه مثل در و لایه جنس
منک و لایه نفی در بلیس معانته و رجل اسمی و افضل خبری و منک جار و مجر و افضل
متعلق در و بوجمله یازید قائماً جمله موقوفه و هو مبتدایه لایه لفظی مراد جار و مجر
خبره متعلق اوزرینه مقدم اولد که خبر ایچون سنا خبر مبتدایه در حصول ترکیب بلیس
مثنایه و ما و لایه مرفوعانند بعض در اول و نفی مستدرر الیه مراد لایه دخولند حکمه

و کتبه

مثال معلوم لایه اسمی مرفوعه اولد کتبه و ما لایه اسمی نکره اولد ایچون ایچون کتبه
کتبه و لایه بلیس یا خود ایچون ایچون کتبه بلیس بر لایه کتبه بلیس بر شایسته
ناقصه که لا مطلق نفی ایچوندر و بلیس نفی حال ایچوندر ماده نفی حال پس لایه کتبه
موقوفه بر یعنی قیاس دکل و قیاس مضاف مرفوعانند فارغ اولد سیه منصوبه به شروع
ایدوب بیور المنصوبات ساسلی علی علم المعولیه فنه المفعول المطلق
و هو اسم فاعله فاعل فعل مذکور بمعناه و یکون للتاکید و النوع والعدد مثل
اجلس جلوساً و جلسته و جلسته فالاول لایته و لایه جمع بخلاف اخویه و و یکون
بغیر لفظه کتبه جلوساً المرفوعاً هو ساسلی علی علم الفاعلیه فنه الفاعل کتبه
او ایدر و هو مبتدایه در مفعول مطلق اسم خبری یا مضافه که اسم موصول و فعله
فعل ماضی بنا معلوم و ضمیر متصل مفعولی عاید در عاید فاعل فاعل مضافه الیه
مذکور صفة فعله بمعناه صفة ثانیة فعله و یا حاله مذکور کتبه مستتر ضمیر نین و ضمیر
معناه اسم را جدر یعنی حال کون الفعل المذكور یعنی دلک الاسم و جمله صله در عاید
موصول صله بمجرور در اضافة و یکون فعله افعال ناقصه دن و مسکن اسمی عاید در
مفعول مطلق للتاکید خبر یکون در و العدد ای معطوف و النوع ده بولیه مثل خبر
مبتدایه محذوف جلت فعله فاعل جلوساً مفعول مطلق و جمله محذوف در اضافة
و جلسته جمله موقوفه و جلسته کتبه فالاول مبتدایه نینی مضارع مجهول و ضمیر
مستتر مفعول ایچون فاعله عاید در الاول و لایه کتبه و لایه معطوف و خبر
مبتدایه بخلاف بار مجرور و لایه مرفوع خبر مبتدایه مرفوع در سیه ایند بخلاف اخویه
و یا محلاً منصوب حاله لایه خبر نین و لایه کتبه فالاول لایته و لایه جمع حال کون الاول
مثنایه بخلاف اخویه و اخویه مضافه الیه کتبه و مضافه لایه را جدر خبره و کتبه
تقبیل یکون افعال ناقصه و مستتر عاید در مفعول مطلق و غیر جار و مجر و خبر کتبه

و لفظ مضاف الیه مضافه فعل راجع ضمیره و جمله معطوفه و یکون لکن کیده قولیه قدرت
جلوسا جلوسا کبدر لوانیده محصول ترکیب المنصوبات جمع منصوبه در تقدیر الاسماء
المنصوبات در یعنی کلام عریضه نصبیه او قولیا اسم دیگر که تعداد اوله اوله بشیبه
یعنی منصوبه مشول ساد که علامت مفعولیه بشمل اوله با حقیقه یحکما که انقدر در حق
و کسره و الف و بار مفعولیه با حقیقه و یحکما پس علامت مفعولیه بشمل اوله انون
بعضه مفعول مطلق یعنی اول سنه تک سمیدر کما فی تشبیه بر فعلک فاعله که اول فعل
لفظا و بالتقدیر مذکور اوله و اول اسمک معانیه اوله مثلا خبریه فاعله لفظا ببار اثر در
که آن احوال ایشد عزبت تک فاعله که محکم در و بوفس کثرت در اول اسمک معانیه
و لفظه بر برینه موافقه در گاه اوله که مخالف اوله و خبریه سوفا که بوتر تک حاصل
اوله که مفعول مطلق بر اسمک اثر بر که مذکور فعلک فاعله صادر اوله که اوله
اول اسمک معانیه در پس اهل فعل مصدر معانیه تاثیر در مفعول مطلق اوله اثر تک
سمیدر و انما حاصل بالمصدر در کرد بومفعول مطلق اوج نوبه بر نوعی ناکیده افاده ایدر
فعل نه موعده منبوی زیاده اوله از جمله جلوسا کبی فرسند نوع افاده ایدر یعنی
فعلک انوعده بعض نوبه دلالت ایدر جمله جمله کبی بر دوری او برش او نوردم
دیگر بر نوعده عدد افاده ایدر جمله جمله کبی او لکی سنه مصدر مطلق و ایکنی سنه
بناء نوع و اوجی سنه بنا نوبه دیو کاید افاده ایلین مفعول مطلق و تشبیه و جمع اوله
زیرا فعل تشبیه و جمع اوله از پس تک معانیه اوله مصدرده ایلدر اما بنا نوبه نوبه نوبه
بوتک خلافتیه در که نوبه ایدر گاه اوله که مصدر مطلق فعل لفظه مغایر اوله ماده
جهتند قدرت جلوسا و یا باب جهتند انبکم بنا تا حسنا و بتل تشبیه کیده و قدی فی
الفعل لقیام قرینه جواز کتولک لمن قدم خیر مقدم و وجوب سماعا کتولک سماعا و رعیا
وجیهه و جدعا و جدا و سکر و عجا و کذوف الفعل لقیام قرینه جواز نظری مرفوعه

بکشند

بکشند بعینه کتولک کاف حرف و یا مثل معانیه سلمه و قول برورد حرف اوله و یا
انما فعله و کاف خطاب محلاجر و را فاعله لمن لام حرف و قول من محلاجر و در لامل
موصول و یا صفت قدم ماضی معروف و ضمیر منکلی فاعله عاید در من اسمیه و جمله صلوه و یا
صفتد منه محلاجر و لامل خبر منصوب در مفعول مطلق لفعله و مضافه مقدمه تقدیر
قدمت قدم ماضیه مقدمه صکره اقتضا اوله یا خود مصدره اضافه مفعول مطلق لقیام
اوله که مقدمه پس گاه که کنده مصدر در و جمله موضع نصب ده در زیر مفعول قولدر
و وجوب معطوفه جواز لفظه سماعا یعنی سماعا یا خود کذوف حرف سماع یا خود
خدا مسموعا یا خود نزع حافظه ای کذوف بالسمع تقدیر نوبه مثل بنیاد و نوبه
خبر در سماعا مفعول مطلق و یا صفت مقدمه ای سماعا ای سماعا یکدر و رعیا
ای رعیا کتولک و وجیهه ای حاب جیهه و جدعا ای جمع جدعا بورق
و قولک کتولک در و جدا و سکر ای سکر تنگرا و عجا ای عجت عجا
موصول ترکیب گاه اوله که مفعول مطلق نصب الیه فعل جواز حرف اوله قرینه قیام
اوله قدمه سنگ سفره کلن کسبه خیر مقدم دیر گف کیده ای قدرت قدم ماضیه مقدمه نوبه
خیر اسم تفصیل و مصدر لغوی موصوف اعتباریه در که قدم و مادریا خود مضافه الیه
اعتباریه زیر اسم تفصیل مضافه الیه مکنده در وجوب سماعه ده حذف اوله مفعول
مطلق نصب الیه فعل یعنی حرفی سماعا و اجدر سماعا و رعیا آه ایدر بومصدر کتولک
عامله یعنی استماله نوبه اطرها ایدر کلمه سماعا حرفی و ایکنی معانی بود در قدرت
و قیاسا فی مواضع منها ما وقع مشتبا بعد نعی او معانیا نعی داخل علی اسم لایکنی خبرا
عنه او وقع مکررا لحوما انت الایسر او انت الایسر لیدر و انما انت سیرا و زید سیرا
وق معطوفه سماعا لفظه فی حرف و مواضع برورد حرفی و فیله غیر منفرد اوله عنوان
حرف فاعله در جوارح و سماعا لفظه قیاسا عامله من حرف و بعضی ایچون در جوارح

من غیر عائد در مواضع ماموسول وقع فعل ماضی معروف و ضمیر مستتر فاعلی عائد در مفعول
 مطلقه مثبتا خالد و وقع فاعلین بعد ظرف مثبت در لغت مضافا الیه و او ظرف عطف
 معنا معطوفه زنیه و نفعی مضافا الیه داخل صفة نفعی در و علی اسم داخله متعلق لایکون نفعی
 استقبله افعال ناقصه لفاعلی یعنی ایضی ضمیر مستتر عائد در مفعول مطلقه خبر آخر لایکون در عنده
 خبره متعلق و ضمیر سی را جدر و بوجمله صفت و جمل سابقه متعلقه بیل باید در عاید اسم
 محذوف و موصوله صلیله مبتدا و منها مقدم خبر و او ظرف عطف و وقع ماضی معروف و مستتر
 فاعلی مفعول مطلقه عائد در کمر را وقع ضمیر نزل خالد و بوجمله وقع مثبتا جمله معطوفه
 مثل معلوم ماضی و انت مبتدا و الآ و فی استثناء و سیر مفعول مطلق و عامی مقدر فعل
 مضارع خبر مبتدا در تقدیر کمانت الایسیر او جمله فعلی برده در اضافت و مانت الایسیر
 او ابره سابق کبر و اتا بر قدر افاده ایدر و انت مبتدا و سیر مفعول مطلق و عاید
 فعل مقدر و زید مبتدا و سیر مفعول مطلق و عامی مقدر فعل مضارع و سیر تا کید تعظیف
 و تابع سابق کبر فعل مضارع و جمل خبر مبتدا در و بوجمله و انت جمله معطوفه در محصل
 ترکیب مفعول مطلق نصب الیلیر فعلی و جوبا سماعا ظرف الیک کبر مواضع بعد شول
 موضع که انده مفعول مطلق مثبت واقع اول عرف نفعی دن و یا معنی نفعی دن صکره که هر یک
 داخل اولش اول بر اسم که مفعول مطلق اوله اسم خبر اولیه زیرا اول اسم خبر اولیه
 مرفوع اول و در خبر لغز و مصدر اول غله منصوب او کمر در یا خود مفعول مطلق مکرر
 واقع اوله یعنی مذکور اسم خبر موضعه اولیه اما خبر واقع اوله اما خبر اولیه صالح اولیه حرف
 عطفه ایضی ضابطه بر جمله جمع الیکه زیرا مشهور در در بر اسم صکره واقع او کوب
 اندن خبر اولیه صالح اولیه کوه کمانت الایسیر یعنی تیسیر سیر ایدیکر نکره به شمال انت
 الایسیر البریدای تیسیر سیر البریدیه بریدیه بیکه در بر یعنی تیسیر سیر سیر کسیر البرید و اتا
 انت سیر سیر سیر سیر نفعه خالد و زید سیر سیر ای سیر سیر مکرر خالد عرف نفعی دن

صکره اوله ایکن شمال ایراد الیکه بر نمرده و بری مضاف و منها وقع تفصیلا لانه مضمون
 جمله متقدّمه مثل فشد و الزواق فاما متا بعد و اما فداء منها وقع تفصیلا منها
 ما وقع مثبتا کبده ابره لام عرف و اثر مجرور در انکله و مفعول اثر له و جمله مضمونه
 و متقدّمه صفت در جمله به جار مجرور بیل متعلقه تفصیل مثل فشد و فعل امر جمع مذکر
 فی طلب مسند در ضمیر بارزه که او در الوفاق مفعول امر محی فاما دیل حمزه ذکر کید
 متا مفعول مطلق و تابع مقدر مضمون در بعد نظر قدر سینی در ضم او زره و اما حرف
 عطف فداء مفعول مطلق و تابع مقدر تقدون در و بوجمله مقدره معطوفه در محصل
 مفعول مطلق نصب الیلیر فعلی و جوبا سماعا ظرف الیکه فاما متا بعد اول تمام که انده
 مفعول مطلق بکن جمله کید معنی سنگ فائده کنی تفصیل الیه مثل اعرابی نظ فشد و
 الوفاق جمله فعلیه در یعنی سیر کر کر کبغی بعلک حاصل بنده کرفار الیکه بوش
 قویکایدی بوجمله در معنی باغی بعلقدر و فائده به منت و یا فدا در پس فدا بعلک
 فائده به تفصیل بیور که سیر سلمان سیر کر کرکی ضبط الیکه انون صکره یا از الیکه
 و یا با یه کسه سیر تقدیر اما مضمون متا و اما تقدون فداء در و منها وقع للتشبهه علما جا
 بعد جمله شمله علی اسم بمعناه و علی صاحبه خو مرت به فاد الیه صوت صوت حار
 و صراح صراح الشح للتشبهه وقع به متعلق علما جا خالد مصدر دن که مفعول مطلقه
 اس حال کون المصدر الاصل الحدیث بود و قیبه ظرف قدر مضافه در جمله و شمله صفة
 جمله در و علی اسم شمله متعلق بمعناه صفة اسم در ضمیر مفعول مطلقه را جدر و صاحب
 اسم معطوف و ضمیر سیر را جدر نحو ابره مثل کبر مرت فعل و فاعله و به مفعول
 با و سکره یله فاذا ادات فصاحبه اعرابی سابق کید سله مقدم خبر صوت مفعول مبتدا
 و ضمیر له زید را جدر و صوت منصوب مفعول مطلق اول غله عامی مقدر بصوت در
 و حار مضافا الیه در و مرت به جمله خلا جز و در مضافا الیه در و صراح صوت

معطوفه صراح الشكلى صوت جار كبر محصول تركيب مذکور مواضعه بوضوح
شون موضع که مصدرانده تشبیه ایچول اولایغ تشبیه معنی افاده ایده و فصل
علاجی ده اولایغ جواج والآت برنی به محتاج اوله فصل قلب اولیه و بر جمله دن صکره
واقع اوله کاول جمله بر اسمی شمول اوله مفعول مطلق معنانه و اوله سکنه صاحبنه
یعنی اول جمله دن ایکنده اوله مثال مررت بزید فاذا الصوت صوت جارای بصوت
صوت جار ایله صوت جار تشبیه افاده ایله که مصدر در دفعل علاجی در که خاجه
صفتوم و صخره یعنی الآت برنی و بوجمله دن صکره واقدر کاول جمله شکره بر اسمی
مصدر معنانه که له صوت ده که صورت در و مصدر کن صاحبنه که زیاده راجع له ضمیر بر
بر مثال دفعی بودر که مررت بزید فاذا صراح الشکلى صاحب مثال سابقدر بر نه کم و ایله
بومثاله و ارتدیر صراح الشکلى در معنایه بن ناکاه زید کن باندن کدم
که انکه جار صوت که صوت واریدک یعنی جار که بغردی و بن ناکاه زید کن باندن
کدم که انکه شکی اوارشک و اریک شکی تا انکه ضمیله او غلبنجن فوت اولش حالتون
کشید بر یعنی زید او غلبنجن فوت اولش صورت که فریاد و فغان ابرر
و منها ما وقع مضمون جمله لا تختمل لها غیره قوله علی الف در هم اعترافا و یستحق توكید
لنفسه منها ما وقع مضمون جمله منها ما وقع مبتدأ کبر او ایده لاتی جنس ایچوندر
متمم جمله فتمیله اسم مفعول اسمی و لها ضمیر غیره قائم تمام فاعلیدر مختلک و لها
ضمیر جمله راجعده و غیره ضمیر مفعول مطلقه نحو مثل کبر معنانه و او ایده و له ضمیر
علی افا متعلق و یا علی بنی الف مبتدأ در هم مضافه الیه و اعترافا مفعول مطلق
الاعتراف معنانه و یا صیغه مقدر در اعتراف دیکدر و یستی مضارع مجهول و ضمیر مستتر
قائم تمام فاعله راجعده مفعول مطلقه توكید المفعول ثانی لنفسه توكیده متعلق و غیر
مصدره راجعده محصول ترکیب مذکور مواضعه بوضوح مواضعه که انزه مصدر

بر جمله ننگ

بر جمله ننگ مضمونی واقع اوله که اول جمله ننگ بوضوح مواضعه بوضوح
معنی همان مصدر مطلق معنای اوله مثلا له علی الف در هم اعترافا مصدر در که جمله ننگ
مضمونی واقدر کاول جمله له علی الف در هم زیر معنای اعترافدر و بوضوح ننگ غیره
بوندن غیره احتیایا یوقدر پس فلانک بنم و زمره بیگ آنچه واردر در یک حال
اعترافدر بوندن کی به توكید و تقدیر نفسه دیرر و منها ما وقع مضمون جمله لها
متمم غیره نحو زید قائم علق و یستی توكید غیره منها ما وقع مضمون جمله سابق
او ایده لها مقدم ضمیر متمم موقر مبتدأ غیره قائم تمام فاعلیدر مختلک و ضمیر که مصدره
راجعده و یستی توكید غیره او ایده سابق کبر محصول ترکیب مذکور مواضعه
بر یسی شون موضع در که انزه مصدر بر جمله ننگ مضمونی واقع اوله که اول جمله ننگ
مذکور مصدر و غیره اصحا اوله زید قائم حقا که ایله بوندن حقا مصدر که
بر جمله ننگ مضمونی واقدر و اول زید قائم در که بوندن غیره اصحا و ار که صرق الموق
و ار کذب اولوق و ارحی و باطل اولوق و ارحی که دیدک تعیین ایله مراد کبر
حق خفادر بوندن که مصدره توكید غیره دیرر یعنی لدفع غیره و المغایره و منها
ما وقع مضمونی مثل نیک و سعد یک ما وقع مضمونی ما وقع مبتدأ کبر بوندن مصدر
مطلقدر لب و الب تمام دیکدر الب لئنا اقامه قائمه دیکدر ایله نیک ننگ
معنایه اقیم کد ننگ اقامه بعد اقامه مراد تکرار و تکرار در یعنی خرد مشکده تکرار
واروم بر سادت انزن زایل اولام و سعد یک ننگ معنایه سعد کاته اسما و ابعد
یعنی سخااته سعادت و برسون قوت دیکدر یعنی تکرار تکرار المفعول
نہو ما وقع علیه فاعله الناعل نحو ضربت زید او قد یقدم علی الفعل و قد یخرف الفعل
لقيام قریبته جواز نحو زید لمن قال من ضرب المفعول ضربی مخذوف مبتدأ و به
انما متعلق و ضمیر الف و لام راجعده که انزه معنانه در تقدیر و ما تختمل علی علم المفعول

المفعول به و جانشین در المفعول ابتدا اول و هویتدانی و یا ضمیر فعلی اسم موصول
 وقع ماضی معروف علیها انما متعلق و ضمیر یا به را بعد فعل ماضی فاعل وقع در الفاعل مضاف
 الیه و جمله یا به صدر موصول که سیله خبر مبتدای ثانیه مبتدای ثانی خبر یا خبر اول در
 بو تقدیر به المفعول ابتدای کلام اول و اما وجه اول او زره معطوفه المفعول المطلق
 او زرنه خود مبتدای مخدوفه خبر در ضربت فعل فاعل و زید المفعول به و جمله مخدوفه
 مضافه الیه بعضی نسخده و اعطیت زید در جها و اقع پس اعطیت فعل و فاعل و زید
 مفعول اولی در جها نایسته و قد مکرر کدی تقدم مضارع معروف و ضمیر ستر فاعل جها
 مفعول به علی الفعل تقدم متعلق و قد مخدوف الفعل لقیام قرینه جواز امثال کدی
 رفوعانده کقولک زید فعل مخدوف و مخدوف مفعولید را ضرب زید تقدیر نده کن لام و ف
 جوفوله متعلق من اسم موصول قال ماضی معروف و تخند خبر من راجع صکرید منک
 من اسم استفهام خلا مرفوع مبتدای قال ماضی معروف مخدوف خبری و جمله متوال قال در
 محصول ترکیب مفعول به قول کانه تک لمجد که فاعلک فعل او زرنه واقع اول مراد
 فعل انما متعلق اول مقدر و حرف و اسطاولق ستر خبرت زید که گاه اول و مفعول به
 فعل او زره مقدم اول و بر مانع اول مدعی وقتده ایانک بعد کدی زیر فعل عمده قویور
 مقدمه عمل ایدر مرفورده ده گاه اول و مفعول نصب علیین فعل اول و تور قرینه قیام
 اول و قد جواز و وجوب جواز امثال سنگ زید ایدر کدی که شول کسبه من ضرب
 دیر یعنی کی اور این دینه اور دید کدی بیکر سوال و پرسید و وجوبی اربعتواضع
 الاول ساجی مثل امراء و نفسه و انتها و خیر الکم اهلا و سهلا و مرجبا و جوبا معطوفه
 جوازه تی و حرف و ظرف اربعة و خورد در فی ایل مواضع جمع مواضع خورد در افعال جبار و اول
 متعلقه و جوبا متعلق اول مدعی شبهه الاول مبتدای ساجی خبری مثل مبتدای مخدوفه
 خبر در امراء منصوبه بر فعل مضارع ای دع و یا اثرک و نفسه مفعول به و یا معطوفه

ما قبله و جمله موضع کرده در اضافیه و انتها و فاعل امر مخالف مستند ضمیر بارزه که
 و او در خبر منصوبه بر فعل مضارع که اقصه و فاعله کلم جبار و ویریه متعلقه اقصه و فعله
 بو مثال اول معطوفه را اهلا منصوب در فعل مقدر که کاتبه در و سهلا انما معطوف
 و مرجبا بوده انما معطوفه محصول ترکیب مفعول بهی نصب الیه فعل جوبا خبر
 ایلمک در و موضعده در او کدی سماعید امراء و نفسه یعنی کشته کند و سیله قویور کن
 تالمسون امر و ان مراد بود در عین لامه تا بعد را عواید و انتها و خیر الکم انتهدار
 سنده و جنوب تعلیفه بعد تشلیش شدن چنگ یعنی صدا به اوچ دیکن و کدی کدی
 خیر قصد ایدر ب صدا برک یعنی الله بر در دیک و اهلا ایت مکانا ما هولاء ای
 معورا لاجاب یا خود لاجاب و سهلا ای و طبیعت سهلا من الباد فوننا و مرجبا ای لغت
 قر لاجبا ای و سعلا متبعاً انک المکس و هو المطلب اقباله بحرف نائب مثل
 یازید و یارب و یازیدان و یازیدون و یکتض بلام استغاثه و یفتح للاحاق النها
 و لا لامر ح مثل یازیداه و ینصب کسوا هم مثل یاعبد الله و یا طالعاً جبلاً غیر معین
 الثانی تقدیر امر مرفوع مبتدای کدی خبری و هو مخدوف مرفوع خبر عانده در منادیه
 المطلوب خبری اقباله قیام مقام فاعله ضمیر منادیه را بعد بحرف جبار و ویریه مطلوبه
 متعلق نائب صفة حرف ثواب منصوبه زائجه مفعول فیه اول مقدر و ادعوا لفظاً
 مراد مضافه الیه منادیه در لفظاً تمیزاً او تقدیر انما معطوف و یا خود حال در قول
 مفعول معانسه حرف و کسبه یله مطلوبه مفعول نایسته یا خود نایسته از فراع
 ضمیر دن حاله منادیه الذی یطلب اقباله بحرف حال کونه ملغوظاً او مقدر یطلب اقباله
 بحرف نائب ذلک لظرف ثواب ادعوا حال کون ذلک بحرف ملغوظاً او مقدر یا خود اعنی
 تقدیر یله مفعول به اول و یسینی مضارع مجهول و مستتر ضمیر فاعلی عانده در منادیه و
 یسینی متعلق و ما موصول و یا موصوف بر فاعل مجهول و مستتر فاعلی عانده در منادیه

ضایعاً و نحو لفظاً او تقدیراً
 و یسینی ماضی معروف به ال کان
 مرفوعاً

و به بر رفع به متعلق و ضمیر با به عائد در وجه اول در و یا صفت در مایه یا کسلیه و یا صفت
مخلاف بود در معنی اول و آن حرف شرط و کان نامقدون در نفس شرط و مستتر اسمی عاید
منادایه و معرفه و خبر معرفه صفت و یا خبر بعد از خبر در کانه یعنی فریبده ای که گمانند
مغز معرفه یعنی علی با رفع به مثل معلوم و یا حرف ندا و زید مناد که ای سوز موف و کل
محل کرده در اضافه و یا بر بل و یا زید و یا زید و معطوف که در بار زید به و بکفص ترغ
کبر ایوبه و عائد به بلام متعلق در بکفص به استغاثه بخور در انفا قلده خو
معلوم و یا حرف ندا و لام و ف استغاثه و زید انکه بخور در مناد استغاثه
و بفتح مثل محض لام حرف جواحق انکه بخور در الفها الف ده بخور در انفا قلده
ضمیمه عاید در استغاثه به و لا نسید لام نسبی و خبر محذوف فیه دیکدر جمله
الحاقی حالتی در معنی و بفتح انکه لاجل الف استغاثه حال کوز حایان
اللام و مجرر آنها مثل باز یوا مناد استغاثه و واقف بخور و نصب متقبل
مجهول و لام موصوله کسوی ظرف در یوا صل و واقف پس مقدر جمله اول و ده
مضافت الیه عاید در معرفه و استغاثه موصول کسلیه نصب نگنایم مقام عاید
یا حرف ندا و عید مناد مضاف و الله مضافت الیه و یا حرف ندا و طالع مضاف
مشابه و جبلا مفعول اطالعادر و یا بر جلا مناد کنگره لام حرف جبر غیر مجرور در
انکه مضاف در معینه جابج و و بکفص مقدره یعنی مثل تو که یا بر جلا غیر معین
یا خور غیر معین دیکدر حصول ترکیب مفعول به به نصب بدون فعلت و جویا در
ایکنجی موضع مناد در لکن او کی موضع حذف سماجی آید و و ابوج موضعده قناید
مناد کس مفعول در مفاعله باینجا غرض دیکدر اما اصطلاح مناد شود شید
کم بویستی مظلوم بر شش حرفت بر سینه ادعوا و یا اید و یا اطلب مقامه قائم در اول
شش حرفی یا و یا و یا و یا و صفة مناد لفظا و یا نذر اول و یا حرف لفظا و یا تقیما

اول و مناد همین نداده منته قلمبر اول استنگ او زرنده که قبیل النداء انکه مرفوع
اول و مناد که ضمه و الف و واو در انکه مناد معرفه ایست بویابده مغز مضاف و مشابه
مضاف و انیمه دیر لکن مثالی باز به قبیل النداء معرفه مشابه و یا بر جلا ندان کنگره موفیه
مثال در و بونده ضرورت جینده تنوس ده جایز در رسم انکه یا مظر علیها و یا علیک
یا مظر التمام و یا زید ان الفاعل زرنه بنسبه مثال در و یا زید و او او زرنه بنسبه
مثال در بواجب مثال حرف ندا ایله تعریف کسلیش شخص معین مقصد الیه مناد انکه
جمله احکامند در اوله لام استغاثه داخل اولمق یعنی بلام که دلالت اید بر فریاد و
غضال ایلمکه خاسلی بر مددهای دیو چانومغه و لام مفتوح اولور و مناد انکه
دحوینله مجرور اولور زید بولام جازده کم بو مقامده مفتوح او قنور یا لیر نیریکه
و ای مناد انکه احکامند در اوله الف استغاثه اولمق پس بو تقدیر بلام اولماز
زیرا ارزنده مفاقات و ار که لام جواقتضا آید و الف فتح انکه چون مضاف و بفتح
لا الحاقی الزنه و لام فیه دیکر مثالی باز یوا و واقف بخور زیاد اولت مناد انکه
بوا یکی قسمدن غیره منصوب اولور یعنی مناد معرفه و مستغاثه کسلیه قسمدن
غیره منصوب و کور مثل یا عبد الله و یا طالعاً جبلاً و یا بر جلا بعد الله مناد مضاف طالعاً
جبلاً مشابه رجلاً نکره غیر منصوب یعنی غیر معین و توابع مناد ایکنجی المفزده من تاکید
والصفة و عطف البیان و المعطوف الممتنع و حول با علیه ترغ علی لفظه و نصب
علی محله مثل یا زید العاقل و العاقل توابع مبتدا مناد مضافت الیه البیتی صفة مناد
المفزده صفة توابع من حرف بیان توابع تاکید مجرور در من اب و الصفة و عطف البیان
و المعطوف تاکید معطوفه در الممتنع صفة و حول فاعل ممتنع در و یا مضافت الیه علیه
دحواله متعلق در و ضمیر معطوفه راجع در ترغ مضاف جمعی و مستکن قائم مقام فاعل
عائد در ضمیر و خبر توابع علی ترغ به متعلق مناد ایکنجی راجع در نصب علی محله ترغ علی لفظه

اعوانه ضمیر و مثل یازید کجای العاقل صفت زید رجلا علی لفظه و العاقل جمله است حکم کنه
 صفت زید زوزیر به یا نحو رعاقله علف و کلمه کل علف مثل علف لثامه رعاقله رعاقله یازید
 العاقل یازید العاقل در سکره اقتصار اوله که مستقیم است و لایله حصول ترکیب
 منادی مینک توابعی معز اوله یعنی مضاف و مضاف الیه و توابع تا کجای معشیه
 اولسه یا تیم جمعول و اجمعین و یا مرفت اولسه یازید العاقل و العاقل و یا عطف
 اولسه یازید بیشتر در نمی شول معطوف کافا یا نذا داخل اوله معنی اوله یعنی معرف باللام
 اوله یازید الحارث و الحارث کجایدی بونتر منادانک لفظه حمل اوله مفرغ و فروع او قنور زیرا
 حتی رفعتش بهر و وفیده و اطرا ده زیر ابانی مناد می خید پس معربش بهر و بوجمله
 منادانک لفظه تابع اوله جانز در و محله حمل ایوب منصوب او قنور زیر بهینه تابع
 اوله حتی محله تابع اوله و مقدر بونک ایسه حمل نصب در معنویت پس توابعی منصوب
 اوفق جانز در و الحلیس فی المعطوف بخند الرفع و ابوعمر و النصب و ابوالعباس
 ان کان کالحسن فکالحلیس و الالف ابی عمر و الحلیس مبتدای المعطوف بخند متعلق
 بخند مضارع معروف و خسته مستتر فاعل لیل را جدر الرفع معنول بخند در و جمله خبر
 مبتدای و ابوعمر و معطوف در حلیل و یا مبتدای و النصب معطوف در رفع و یا مقدر بخند
 معنول در و جمله فعلیه خبر مبتدای و ابوالعباس مبتدای ان حرف شرط و کاف فعل شرط
 و مستکن اسمی عائد در معطوف کالحسن خبر کان در فکالحلیس جمله اسمیه تغیر از ان
 شرط و اقتدر ایچون اوله فا داخل اوله معنایه فتواله مثل قول الحلیس فی اختیار
 الرفع سکره اقتصار اوله که جمله شرطیه و خلیل خبر مبتدای الاصطال لادرنون
 لامه اذعالم اولوب الا اوله ان حرف شرط لافون نغی فعل مقدره داخل اوله که فعل
 شرط در فکالی عمر و فکالحلیس کبیر معنایه و ان لم یکن المعطوف مثل الحسن فتواله مثل
 قول ابی عمر و فی اختیار النصب جمله اسمیه برای شرط و اقتدر حصول ترکیب منادانک مینک

نوابنده ایکی وجه جائز اوله قدون سکره بر و مجنده که معرف باللام معطوف در اختیار کنه
 اختلافی بیان ایوب سیور حلیس بن احمد از وی سیور هیک او مستاذ بر معرف
 باللام معطوفه رفعی اختیار ایوب یعنی نصبه تجویز ایوب اما رفعی مختار طومار زیرا
 معنای مجنده منادی مستقله کجایه یا داخل اوله در سکره کجایه اختیار ایوب
 که بانک اثر بر در کرفعدر اما ابوعمر و بن غلام که عبدالله بن اسحاق حضرتی تشارک بر
 و حلیس در بر مقدار مقدمه را اول نصیب اختیار ایوب زیرا معرف باللام یا داخل
 اوله مانده ادعوتک اثر نمی اختیار ایوب که نصیب بانک اثر نمی ایلم که رفیع بر
 کجایه تجویز ایوب اما ابوالعباس بر زودیر که اگر معطوف مذکور الحسن کجایسه
 یعنی اندن حرف تعریفی سبب ایلمه فاعل ایسه زیر اعلم اوله و نغی تقدیر به بونک
 کجایه سلمدون لامی کیده فاعله را ایله مبتدای حلیس کجایه رفعی اختیار ایوب زیرا لام
 وقتا کم معرض سلسله اوله پس کجا اعتبار ایوب اما اگر مذکور معطوف الحسن کجایه اوله
 نزع لامک تجویز نذا التحم و التصحیف کجایه منزه ابی عمر و کجایه نصیب اختیار ایوب
 معلوم اوله که بوالاعلامی بوجمله سوق ایلمک بونک لظایف نذر و المضافه نصب
 و المضافه مبتدای نصب مضارع مجهول و خسته مستتر مضافه را جدر محصله
 کلام و المضافه المفزده به معطوفه یعنی منادای مینک توابعی مضاف اولسه
 اضافت معنول کجایه یازید حب العرس و یا بشر ذالحمه ایلمه بوجله توابع منصوب
 اوله زیرا حرف نذا داخل اولسه بوندر البته منصوب و لور پس تابع اولسه را
 بطریق اولی منصوب اوله زیرا حرف نذا داخل اوله یا تبیم کلام تاکیده و یازید
 ذال حال صفتده و یا رجل لا عبدالله عطف باینده و البیدل و المعطوف غیر ماذر که
 حکم المناد المستقل مطلقا و البیدل مبتدای و المعطوف کجا معطوف غیر معطوف
 صفت و یا اندن بدل و یا مبتدای و حرف صفت یا رسول و ذکر ماضی مجهول و مستتر

تمام مقام فاعلی عاشره و جمله یار صل در محموله صلح و در اضافی حکم
مبتدائی ماضی مضافه ضمیره که هر بر نه را جود علی سبیل البدل حکم خبر متبوعی ناید
و ماضی خبر مبتدائی اوله در المستقل مضافه الیه در مطلقا مفعول مطلقه
و ماضی مقدر در ای اطلاق حکم اطلاق و با حال مؤکده در زیر و قنایم و حکم مستقل
و بدیهه اندن اطلاق فهم اوله که زیر ای اعراب دینادن برسته ایل قیامیک
پس و قنایم مطلقا بدیهه مضمونی ناکید ایلد اییدی زید ابوک عطفایک پس ماضی
حذف ایلد اوله که کاشته در و جائز در که مطلقا زمانه صفت اوله ای زمانه مطلقا
دیک اوله حصول ترکیب بدل و معطوف که اوله یا داخل اوله قابل اوله و بوندر
هر بر یک حکمی منادای مستقل حکمید یعنی بوا یکی توابع حکمده دکل بل که نفس مبارک
حکمده در مطلقا یعنی مفرد اوله قلنده و مضاف و مشابهه و مکره اوله قلنده
منادای مستقل حکمده در بدل مثال یا زید بشر مفرده بین در مبارک و بدل و یا
زید افعی و بدل مضاف یا زید رجلا صالحا بدل مکره یا زید طالعا جلیلا مبارک
مضاف مثال معطوف یا زید و عمر و مفرد و یا زید افعی و مضاف و یا زید و طالعا
جلیلا و یا زید رجلا مکره صالحا و العلم الموصوف یابن مضافا الی علم او یختار فتحه
و العلم مبتدای الموصوف صفت یابن موصوفه متعلق مضافا ابذل حاله زیر
لفظ مراد پس معرفه در علم حکمده با جو خبر در قدر کان دن اذا کان الابی مضافا
و یا مفعول مطلقه فاضیه مضمون در خبر اگر اذا صفت مضافا الی علم صافی متعلق
یختار فتحه مضاف به مفعول قائم مقام فاعلیله و ضمیر را به را جود جمله فعلیه مبتدادر
حصول ترکیب منادا که علم اوله و اجله و یا تنه موصوف اوله و مضاف اوله بر او علم
اول منادا که فتحی مختار در اگر ضمه اوزره نیسده جائز در مثال یا زید این عمر و در
بر او سلوی اوزره کلام یعنی این بین العالمین واقع اولی استعمال عبده چون اوله غول

منادا

منادا که ضمه است فاعلیله و ضمیر را به را جود جمله فعلیه مبتدادر
مضافا علم اوله و یا این علم مضاف اوله و یا هیچ برست علم اوله مثلا یا جمل این عمر و یا
زید این اجینا و یا جمل این اجینا بوندر ضمه اوزره نباسی لازم در و اذا نودی لغوی
باللام قبیل یا ایها الرجل و یا ایها الرجل و یا ایها الرجل و الترنوار رفع الرجل لانه المقصود
و توابعه لانه توابع موب و قالوا یا ایها الرجل و اذا ادات شرط و نودی ماضی
بجهول فاعلیله شرط و المعرف قائم مقام فاعلیله باللام معرفه متعلق قبیل فاعلیله شرط و یا
حرف ندا و ای مبارک مفرد معرفه و ما حرف تنبیه مضافا الیه بدن موصوف و الرجل صفة
ای در و یا ایها الرجل کلامی قائم مقام قبیل در و یا ایها الرجل معطوفه در ایها الرجل به
هذا مبارک مفرد معرفه در و الرجل صفة و یا ایها الرجل بوده معطوفه در ماضی ای مبارک
مفرد معرفه و هذا صفة و الرجل صفت هذا در و الترنوار ماضی معرفه سنده رخا نغاید
ضمیره که او در رفع مفعول الترنوار در الرجل مضافا الیه در لام حرف و ان حرف
حرف مشبهه بالفاعل و یا ضمیر غایب ماضی در الرجل المقصود ضمه در که لیس و ضمیر
ثاویل مفرد در قصد مستنده محلا تجرور در لامه جار مجرور به الترنوار متعلقه انکا
دلیل در انما تجار و ما زینبی الرجل یعنی جابزه ایلد بل منادا این مبارک صفته قیاس
ایدوب و توابعه خبر معطوفه در الرجل به لانه توابع موب لانه المقصود کید ماضی
و الترنوار رفع توابع الرجل لیسوها موب قالوا الترنوار کید هرگاه که مراد ایله بر لامه معرفه
ندا ایلد حال بو که حرف ندا لامه جمع اولی جائز دکلدر زیر ایلد پس برست لغو اولی
لازم اگر جمع اوله را ایلد یا جار بر لیس مبهمله توصل ایلد که در کم صورتا اول منادا اوله
و لامه معرفه انما صفت اوله و حقیقده مبارک لامه معرفه اوله و اسم مبهملی در و یا ایها
واخوانی در و یا ایها در ایلد مثلا یا ایها الرجل و یا ایها الرجل برست حکم مبارک اول
لیم مبهمل اوزره جار اوله صورتا اما حقیقده مبارک لامه معرفه بوجه سنده در که اعرابی

ان
موقوف

وکسر تا فتح کسره و جانشین کسره و کسر لفظ منسوب اول تعدیه قالوا یا ابنت و یا ابنت
 بفتح التاء و کسر هاء و بالالف برحد و فم عطفه و تعریه لفظ الالف و بالالف و یا جانشین
 بر فصل تعدیه متعلقه که قالوا در کسره و یسیر اسی قالوا یا ابنت و یا ابنت بالالف بعد
 التاء دون طرف قالوا در و یا مضافه الیه حصول ترکیب یا مضافه اب و یا
 ام اوله یا غلامی ده اوله و وجه انده جائز در و او بوج وجه زیاده بر سه اوله که
 یا ای ماء مسوره به تبدیل ایدر لر و یا ابنت دیر لر زیر کسره یا بر معنی دیر بریده تاء
 ثانی منقوصه به قلب ایدر لر حفت ایچون و یا ابنت دیر لر بر سیده یا ای و تاء الف ابدال
 ایدر لر و یا ابنت دیر لر زیر ایکی عوض جمع ایلمک جائز در یعنی تاء و الف که یارون
 عوض کردن جمع ایلمک جائز زر انا یا و تالی جمع ایدر لب یا ابنتی دیر لر زیر عوض و عوض
 جمع اوله و یا ابنت در صکره وقف حالنده بر ما زیاده ایدر لر یا ابنت دیر لر و قالوا یا ابنت
 ام و یا ابنت عم حاقه مثل باب یا غلامی و یا ابنت ام و یا ابنت عم و قالوا سابق کبر
 یا عرف ند این منادی مضاف و ام مضافه الیه بوده مضافه الیه یا مضافه الیه پس حذفی
 اوله کسره افادالت ایلد و چون یا ابنت ام محلاً منسوب مقول قولدر و یا ابنت عم
 انکا معطوفه و حاقه مشکلی که مثل مبتداء حذفه خبر در باب مضافه الیه
 بوده مضافه غلامی به و یا ابنت ام و یا ابنت عم مقول قالوا معطوفه الی ابوقدر
 وار که یارون مقلوب الغذف اوله فتحه ید لایچون حصول ترکیب حواکه که
 منادیکه باء مشکله مضاف اوله انکا احوالی معلوم اوله که اما اگر باء مشکله مضاف اوله
 جمع اوله وجه جائز دکلدر مکرر منادیکه این اوله و اتیه و یتمه مضاف اوله واندره
 باء مشکله مضاف اوله کسره بونده جمع مذکور وجه جاریدر زیر او سبب دلنده بو
 ترکیب کثیره استعمال در و بر زیاده وجهه جائز در که یارون مقلوب الف حذف ایدر
 ما قبلنده فتحه دلالت ایلد ایچون بوده همان بو ترکیب لره مخصوصه انجی مثلاً یا ابنت فی

و یا ای کما

و یا ابنت صلی دیر لر که غیر مناد اوله و کسره کسره یکدیر از مصنف باب یا غلامی بیورد
 یعنی انده باء مشکله نه حکم کسره دیر کسره بونده ایلد دیر لر کسره یا ابنت فی یا ابنت فی
 و یا ابنت فی و یا ابنت عم و یا ابنت عم و یا ابنت عم و یا ابنت ام و یا ابنت عم و یا ابنت کسره
 ایدر لب بیورد و ترصیم المنادیکه جائز و فی غیره ضرورت و هو حذف کما
 تخفیفاً و بشرط ان لا یكون مضافاً ولا مستغفراً ولا جمله و یكون اما علماً زاید اعلیٰ منته
 احرف و اما بناء التانیث و ترصیم مبتدا المنادیکه مضافه الیه و جائز در خبر مبتدا
 و فی حرف جار غیر انکه بحر و مضافه الیه منادیه عائد و ضرورت له معنی ترصیم منادیکه
 سعه کلامه جائز در و غیر منادیه ضرورت ایچون جائز در یعنی جائز للضرورة
 و هو مبتدا ترصیم عاید و حذف قاطع مفعول متروک خبر مبتدا در فی غیره حذفه متعلق
 و ضمیر منادیه راجع در و یا یسمه زیر اجتناسم در در کفیفه کلمه در و یا مفعول مطلق مضافه
 حذفیله اس حذف تخفیفاً و یا تمیز اس من حیث التخیف لامن حیث لفظه و بشرط مبتدا
 و ضمیر ترصیم منادیه عائد و ال حرف نصب و لا حرف نفی و یكون ناقصه دل و مسکن
 اسم منادیه عائد و مضافاً و مستغفراً و لا جمله مضافه معطوفه فلدر و لا تاکید
 ایچون در زیر مضافه معطوفه در اولیه منفی در پس منفیه معطوف اوله منصفیدر و یكون
 ناقصه و مستتر بسی عائد منادیه اما تفصیل فی قسم کلمه ده کیدی علماً خبر یكون در
 زاید خبر بعد خبر در و یا مصفت علما در علی تلیثه زایده متعلقه اما حرف عطف بناء
 التانیث جار مجرور و یلم مقدره متعلق تعدیه و اما مؤنثا بناء التانیث علماً معطوف
 محمول ترکیب ترصیم لفظه تلبیس معنیسه در یعنی بوشون اما نحو لاصطلاحه ضد اسمک
 اقزنده حذفدر تخفیفاً ایچون اسم منادیه ترصیم جائز در اما غیره ضرورت
 ایچون جائز در و ترصیمک شرط ترکیب مضافه اوله مقدره زیر مضافه الیه دن حذف
 واقع اوله اس منادیکه و کل و مضافه اوله حذف ایلمک ترصیم وسط کلمه ده واقع اوله

زیر این معنی معناده بر کلمه غیر لغوی و در کتب علم اولش اول مستغاث اولی کرک
 نورا بوا یکسند به سبب خصوصیت معلوم بر ترسیم خود مدینه ضمیمه متا فیه جمله ده اولی
 کرک زیر علم اولان جمله ده تغییر و تصرف جائز و کلمه و یکون یعنی ترسیم متا اولور
 یکی مرتب بر سبب یا اوچ و فقدان زیاده یا علم اولی کرک و یا بناداده تا نائیت اولی
 کرک یعنی هر گاه که بناداده تا نائیت اولی ترسیم جائز در علم اولسون اولسون
 و اوچ و فقدان زیاده یا اولسون اولسون و کما سون متشابه جماعت معنانه پیش از این جهت
 یوزد و نوزد یکدیگر گاه اولور که بونی بر ششم علم ایرد و نوزد از یوزد پیشه قبل بر
 ترسیم ایدوب یا شب دیر کشته ده بونگ کبدر که یا هبت دیر ترسیم ایدوب یا شب دیر
 معلوم اولور که ترسیمه علمیت اینچون معتبر در علم متا اولی صیق اولور و یلز نوزده سبب انده
 تخفیف منسبدر اینچون فیه وجهه کیه کرده زیاده علی التثت شرط اولسند اما سایر علمده
 ایندیر زیر اثنالو خصوصاً که ساکن الاوسط اولر حقیقده و عدل اوزاندر ایندیر تخفیف
 متحد و کلمه حاصلی بناداده هر بار که تا نائیت اولر اولی ترسیم یزده حذف یکدیگر یوزد
 علم و زیاده علی التثت اولر رسیده زیر انا نائیت حقیقده کلمه ده هر از زیاده در این
 حذف کلمه ده مخالف لازم کلمه فان کان فی اوجه زیادتان فی حکم الواحدة کاسماء
 و مروان او حرف صحیح قبله مدته و هاکثر من اربعة اوف حذفاً فاشترط حذفه
 و اسده داخل اولش در تعدیر فاذا ثبت ذلك یا خود کست حذفه و کتفسیر لچوندر فان
 حرف شرط کان فعل شرط فی حرف و اوف و در اثنالو ضمیر بناداید اجدد جار مجرور
 محلاً منصوب خبر کان در و زیاده اسمی فی حرف و حکم مجرور در فی و قبله لغت
 زاید تا نذر الواحدة مقدره موصوفه صفته تعدیر الزیاده الواحدة در کلمات کاف حرف
 جو و یا مثل معنانه سمد جار مجرور و یا مضاف و مضاف الیه مبتدا حذفه و خبر در قوت
 هو مثل اسماء و مروان اثنا معطوف پس بولکلک معنایه فان کان فی افراسد الحجاز

ترسیم زاید تا نائیتان فی حکم الزیاده الواحدة هو مثل اسماء و مروان و اولی و عطف
 زاید تا نائیتان معطوف در صحیح صفت و قدر قبله مقدره موصوفه موصوفه جمله کاسماء و صفت
 نائیدر حرف و هو مبتدا اکثر ضریه و من حرف تفضیل اربعة بحر و زرد من حرف قبله اوف
 مضاف الیه بمیز اربعة در حذف ماضی مجهول ضمیر بارزه مستند که الفدر عائد الیه
 حرف مذکور و بوجهه جانی شرطه که فان کان در محمول ترکیب ترسیم مراد اولی اسم
 بنادانگ اگر آفرنده یکی زیاده اولور سه که بنزاده حکمده در سماء که کاف نائیت
 انده برا و غور و زیاده اولش در نائیت معنایی فاده یا یکسچول و فعلاء و زنی
 اوزره و ساندن حسن معنانه و او حظه یزده اولش در اناه که اصیل و ناه در و نون
 که سلت معنانه در یعنی ضعیف و احد کبی که و قد در توجید حاصلی بونگ کبدره
 حظه و اولی معطوف تا سماء اسم دن اولسه و زنی افعال اولور در فعلاء اولر در پس
 بو حکم داخل اولر در مروان ده الف و نون دفعه و واحدة زیاده اولش در ترسیم چون
 ایدی ترسیمه یکی برا و غور در حذف اولنور اما اسم بنادانگ حرف صحیح اولسه
 و ما قبله حرف مدته اولسه یعنی حرف علت ساکن و ما قبله حرف که جنس دن اولسه و حال بو که
 اول اسم بنادانگ حرف فقدان زیاده اولسه اننده یکی حرف حذف اولنور بر آفرده حرف
 صحیح بریده ما قبله حرف علت عا و سکین و مقصوره کس پس بونتر ترسیم اولر قد
 صکره یلمسم و یا مرم و یا عم و یا منض دیر قسم نائیده در حرف دن زیاده شرط اولسه
 دره حرفی اولسه یکی حرف حذفه ایجا ف کلمه لازم کلورده و ان کان مرتباً حذفه اسم
 الاخر و ان کان غیر ذلک واحد فان کان در کس کس و ضمیر مستکن اسم بناداید رجمده
 و مرتباً ضریه حذف ماضی مجهول اسم قائم تمام علی الاخر صفت اسم در و جمله فان
 شرط و ان کان غیر ذلک و ان کان مرتباً کبدر اشارتد یکی حرف حذف اولان مواخذه
 اسم اضر محذوف مبتدا واحد صغیر و ضریه محذوف تعدیر حرف و واحد و جائز در کف معنی

تقدیر اوله تقدیر فی حق و فی واقع متعین و بحد سیه و باغلیه جزای شرط انجمن اوله فا
داخل اوله محصول ترکیب الکرمانه بهم کت اولور سه معد کرب و بعدک کت بر صله
اسم اخیر حذف اولور نیز که بوسه تا ثانیث هکنده در او کلمی حکمه به لاصح اولشده و چون
که متادک مذکور اوج قسمان غیره اوله که مذکور اوله انک ترکیبی بر و فک حذف
اولور شویله که خالده ده یا حال و یا نه یا مال دیرر و هونی حکم انابت علی اکثر فیقال
یا حار و یا ثو و یا کرو و قید کس تمام بر آسه فیقال یا حار و یا ثی و یا کرا و هو مبتدا
عائد در محذوفه و فی حکم انابت خبر مبتدا علی اکثر مبتدا محذوفه خبر در بودیکدر
ای ثبوت علی قول اکثر و یا علی مدیه ال اکثر فیقال مضارع مجهول و فاجایز در کم شرط
محذوفه خبر اوله تقدیر و اذ ان الامر ما ذکرنا فلا یوم تعالی و یا و فندا و حار متادک
مرحم و بوسه امر قیام مقام فاعلیه بحال کت و یا ثو و یا کرا و معطوفه در حار به وقد
حرف تعلیل کجعل مضارع مجهول و مستتر انده قایم مقام فاعلیه کجعل کت عاید در متادک
مرحم سلما معقول تانیدر کجعل کت بر آسه با کس ط سبیل معقول تانیدر و یا صفا سلسار
فیقال یا حار و یا ثی و یا کرا محصول ترکیب ترصیم ایچون محذوف اوله انک تا قبل ثابت
حکمنده در اکثر استعماله پس اوله و فک محذوفه کت قبلنده در حالی اولور اوزره قالور
ایک با حار دیرر انک کسیر و یا ثو دیرر و او کت تنوینله و می کت ضمیه و یا کرو و او کت
کنه فتحیده و گاه اولور که باقی قلعه ترصیم دن صکره عاصده اسم اعتبار ایرو اوزرینه احکام
متادک اجو ایدر سس یا حار دیرر ضم را یله زیر که متادک مفرد معروفه و یا ثو و یا ثی
دیرر و او طرفه ما قبل مضموم اوله و یچون و او یایه و ضمه کسریه تبدیل ایدر و یا ثی
دیرر و یا کرو و یا کرا دیرر و او متحرک ما قبل معنوج الفه قلب ایدر و یا کرا دیرر
وقد استعملوا صیغه النداء فی المندوب و هو المنفتح علیها او و او احقن او و حکم
فی الاعراب و البناء حکم المتادک و لک زیاده الالف فی اخره فان خفت التیس

قلت و اغلامیکه و اغلامکوه و لک الواو و الوقف و قد عرف تیسر استعملوا ما ضی
معروف ضمیر بارز سندی که او در خانه یا عاید صیغه النداء معقول النداء متادک
ایده صیغه ندان بونده یا مراد در فی کند و ب صیغه متعلق و هو مبتدا عاید در مندوب
المنفتح خبر علیه قایم مقام فاعلیه و ضمیر عاید در الف و لاد و یا متفجع متعلق او و
باید معطوف احقن ماضی مجهول مستتر قایم مقام فاعلیه او و احقن به متعلق یا خبر قایم
مقام فاعل او و ل و تحتند ضمیر اولیه و حکم مبتدا و ضمیر مندوبه راجع ال الاعراب حکم متعلق
و البناء انما معطوف حکم خبر مبتدا المتادک تقدیر خبر و مضافک در و لک خبر زیاده الالف
موقوف مبتدا فی اخره زیاده به متعلق و ضمیر مندوبه راجع در فان حرف شرط خفت ماضی
معروف سندی در یا و حطایه فعل شرط و اقدر التیس معقول به قلت خفت کبدر جواب
شرط و اقدر و اغلامکمه محل نصبه معقول قولدر فوا حرف ندا و اغلامک مندوب مضافه
کافه و یطویل صوت له بجد و و ما عرف و وقف و اغلامکوه انما معطوف و لک مقدم خبر الیه
موقوف مبتدا فی الوقف مقدره متعلق تقدیر و لک زیاده الالف حاله الوقف محمول
ترکیب گاه اولور که صیغه ندایی کییا در مخصوص مندوبه استعمال ایدر عرب مندوب
لغته شول میت کانی ایویوب او سنده اغلر و ایلکریه انکار لر تا که خلق بلسونر
که انک فتوی برا و لو قصه در تا کم اغلد و غنی معذور بیلوب پیل اغلیه لرامه اصطلاحه
مندوب متوجه مندوبار ساه که و یا متفجع علیده در یا زیاده که و او دن و یادن صکره
توقع بر سنه نکا غرضه اظهار ایله و تفجع بر سنه ایچون و یا کس ایچون غم و غصه اظهار
ایله دیرر و مندوبک معین بر صیغه یی و اردر کم انی مناداده استعمال ایله لر در
که اول صیغه و ادر مندوبک ایله استعماله و ادر بر یی سایر منادای ترکیب ضم اوزره پیش
اولمقدر اگر مفرد معرفه ایبه منصوب اولمقدر اگر مضاف و یا ثی مضاف لبر سیده افزینه
الف الحاق ایلمقدر و ازید و اعبدا الملکا و امن حرف بیتر زمنایک و گاه اولور که القدر

نیز ابراهیم اسم اشارت اسم جنس کبر استغاث و مند و بلده عرفی نداشت اولماز نیز انون
مطلوب مذکورند حرف خود منافق پس معارفون عرفی نداشت اولوق جابر اولان
معرفه علم در یوسف ابروش عن نهاد بکدر و لفظه ای در ذوالاملا موصوف اولسه
یا عینها الرجل و یا اینها الرجل که ای که اینها دل و اینها دل حرف نداشت اولماز دو
اللامه موصوف اولینی موصوف با تداون حرف نداشت اولور کون لایزال کشتا حسن
التی اما مضمراتی نداشت ای که نداشت و یا ای که ای که اسم جنس دل حرف نداشت اولوق
ای که نداشت در مثل اصبح لیل یعنی یایل حرف نداشت اولوق که اسم جنس دل نداشت ای که
بوسوزامه و القبح کورنگ سوزیدر که انتمی قوقوسون معانی اولوق و بوسوزامه
سویکه و علی القباح اندن کوشندی و کندی پس ضرب مثل اولوق که کجه اوز نغفون شکابنده
و اخذ مخنوق یا مخنوق تقدیر نده بوده ضرب مثل در که بر کس ارفه سی اوزره یا تورکی
برسی اوسته دو شوب بونونی صفار و دیر که مال ویر مکه کنه سا قوزر ای که بوضرب
مشکر مال ویر جمله اضطرر بنی دفع ایل و اطرق کرایعنی یا کرام ایدیکره ان در بونزه اوج
جستون سنه و ذوال اسم جنس دل حرف نداشت اولوق و علم اولیکه ستر صیم ای که در نخی
مستقل اسم تلح بوده ضرب مثلر ضعیفک انقیدرینه کنه بین اقوابه و اعلایه و تمام
اطرق کرا اطرق کرا ان النعارة الکوب بعضیلر دیدیر که بوکر وان ادلی مرغی صید
ایکلیچون عوینک افسونیدر نعام دده قوشندیر که یعنی ای کروان نعام بویله عظیم طیر
شکار اولوق و قریره ایلد که پس خود بر مرغ ضعیف سن که سنی شکار ای که نبوقیر
بوا فسونی او قوی بی همان یا تورسک شویله الله طوتره و کاه اولور که مساد ک حذف اولور فرینه
تایم اولور یعنی وقت یعنی حذفه و یقینه دلیل اولسه جواز امارت ک حذف اولور مثل
الایکسجد و اوزره وقف ایدوب سجده و ان ابتدا ایدرین بوقینه حرف نداشت
فعل اوزره داخل اولمقدر الایکسجد و او قوی بی الایکسجد بدیل بوسجد و اخصاع

اید بوقیدن اولماز صلی باب تداون اولماز الثالث ما الضرع طله علی شریطه التفسیر
وهو کل اسم بعده فعل و شبهه مشتغل عنه بضمیر او متعلقه لوسلط علیه هو او ما
لنصبه مثل زید اضرته او زید امررت به او زید اضرته غلامه او زید اضرته علی نصب
بفعل لغیره مابعد ای ضربت و جاوزت و اهدت و لایست الثالث مبتدا ک اسم
موصول و یا موصوف اضطرر ماضی مجهول فاعله قائم مقام فاعل و ضمیر منقول راجع علی شریطه
التفسیر اضطرر متعلق و جمله صلدر و یا صفة مایه و عائد محذوف در ای تیدی اضطرر فیه
دیگر و موصول مکمل و یا موصوف صفتیکه محلا مرفوع ضمیر مبتدا در منقول به عبارت
وهو مبتدا عائد در منقول به کل ضرب مضافه اسم بعده فعل مبتدا و ضمیر و فاعل
و فاعل و جمله صفت کسدر و بعده ضمیر اسم راجع او شبهه فعله معطوف و ضمیر فعله
راجع مشتغل صفتدر هر برینه عنه مشتغل متعلق و ضمیر اسم راجع بضمیر کنه
مشتغله متعلقه و ضمیر کنه اسم راجع او متعلقه ضمیر معطوف و ضمیر کنه سابق کیدر
و جابز در که متعلقه ضمیر اسم راجع اولور و لوقه شرطه لسط ماضی مجهول علیه
انما متعلق و ضمیر اسم راجع هو لسط کتند مستتر تا کیدر که قائم مقام فاعله
فعله راجع او مناسب فعله معطوف و ضمیر انما راجع لضمیر جواب بودر ایکیچون اولور لام
داخل اولوق نصب ماضی معروف و اندر مستتر فاعله کیدر که فعله عایددر و ضمیر اسم عایددر
مثل مبتدای محذوف خبر در زیر فعل ضمیر کنه منقول به در جمله خلا بجز و در انما
ضربه مفسر فعل ضمیر در و زید امررت به انما معطوف و زید اضرته غلامه بوده بویله
و زید اضرته علی نصب مستقبل مجهول و مستتر انده قائم مقام فاعله در محذوف مبتدایه
عاید بفعول نصبیه متعلق مفسر صفت فعله لغیره مضاف معروف و ضمیر متصل
فعل عائد ک اسم موصول و یا موصوف فعلون عبارتدر بعده صلدر و یا مفسد مایه
و یا مکمل و یا صفتیکه فاعل لغیره در و بعده ضمیر اسم راجع در و جمله فعلیه صفت فعله

نصب معمولی در مقام مفعول ضربه ابتدای خود و قدر معنی اسم مذکور و هو بود زینده نظایر
 المذكور نصب ذلك الاسم بفعل ضمیر غیره ذلك الفعل بانفصال التثنية بعد ذلك الاسم
 ای و غیره بونده فعل ضمیر غیره ضربه ابتدای خود و قدر معنی اسم مذکور و هو بود زینده نظایر
 که بفعل ضمیر در وجوه و زوت و انت و لایست ضربه کبر و انما معطوف قدر حصول ترکیب
 در دیاب کرانده متعول به نصب ای که عامل ضرف واجب در کانه کاشی و ضعیفی سی شول باب در
 که انده عامل ضمار اولور یعنی تقدیر اولور غیر شریطی اوزره شریطه و شرطه بر معنای در
 حاصلی بر عاملی تقدیر ایدر در صکره بیان ایدر در تعریف ایدر که اسم در کانه کاشی و ضعیفی سی شول باب در
 و شبیه فعل که اسم فاعل و غیر سیدر واقع اوله هر چه مذکور است عمل ایملکن اواخر
 ایلیه ضمیر نه و یا متعلقه مشغول اولوق سببیک اشتغال غم فیل استعمال اوله
 اواخر معنی در و یا ایکه استعمال اوله اقبال معنی در مقصود بود که فعل
 و شبیه فعل است ضمیر نه و یا متعلقه عمل ایملکه مذکور است عمل ایملکن اواخر است
 یعنی انده عمل ایملکه اما متعول که فعل و شبیه فعل اول است اوزرینه حواله و مستط ایملکه
 یعنی بر انده عمل ایملکه تو جالیست البته انی نصب ایدر در کسه فعل و شبیه فعل مستط
 اوله انکه برینه مناسبتی مستط اوله اول است نصب ایدر در کسه فعل و شبیه فعل مستط
 اشتغال به الود و مناسبتی تقدیر به زید احسبت علیه لاجله دیگر ایملکه بوند منصوب اولور
 فعل مقدمه که اول فعل ایدر در کسه فعل و شبیه فعل مستط ایملکه بوند منصوب اولور
 ضمیر مشغول در هر چه اسم عملکن هر چه اسم فعلی بیان ایدر در کسه فعل و شبیه فعل مستط
 غیر نه در اصبع خیرت زید که در اوله کسه تقدیر او کسه غیر موجود اوله غیره و وجوه
 هر رت فعلی غیره در هر چه اسم و انت لازمه غیره در زید کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 اندر نه اجازت و لایست استنزیل غیره در زید اجازت منراد انقطه و معانی
 و کذا ترفع بالابتداء عند عدم قرینة خلافه او عند وجود قرینة اقوی منها کما تا

مع غیر القلب و اذا التفتحت و کذا ترفع بمجول الرفع قائم تمام فاعل بالابتداء
 بخار به متعلق عند ظرفی بخار در عدم مضافه الیه قرینة نه خلافه او عند وجود اقوی
 ما قبل کدر او ایدر منها اقوی به متعلق و موصوفه کذا و کذا ضمیر معنی و کذا ترفع
 بالابتداء عند وجود قرینة اقوی قرینة نه خلافه کما تا کاف غیره مثل معنی اسم
 اما محلا و در کاف و قبله و یا مضافه الیه مثل جموعی رفع مکنده خبر مبتدایه کذا و قدر کبر
 حی یعنی قرینة کما در مع غیر القلب جار مجرور به مقدمه متعلقه و اذا مایه معطوفه
 للمخارجات بوده بر مقدمه متعلقه تدبیر کما تا الهایسته مع غیر القلب و اذا الکالیسته
 و جایز در که حال اوله تقدیر کما تا ثبت حال کوز مع غیر القلب و اذا ثبت حال کوز
 محصول ترکیب اسم مذکورده ابتداء کلامه رفع محار در معنی عوامل توفیق استبرکون
 مجرد اولوق مرفوع اولستی تصحیح ایدر رفک خلافت که ضمیر قرینة تمام اوله و غی و
 یا خلافت رفقه قرینة قائم اما رفع قرینة بیه اقوی اوله انان کاشی رفقه نصب قرینة قائم در
 اما رفع قرینة بیه نصب قرینة سنننن اقوی اوله رفع محار در اما کیه که داخله بر کسه
 بو شریطه که مذکور است عمل اشتغال اولان فعل امر نهی و دعا اولیه حین تسلم قلب
 اولیه مثل لقیته التوم و اما زید فاکر منة بیس جمله فعلیه به عطف قرینة بس و اما که
 معنای ابتداء متقدمه قرینة رفقه در لیکن بوسر رخ اوله بقدون سلامت
 و طلبدن حالی و لعله اما کدر اذا مناجیه رفقه تصحیح ایملکه کاشی فاذا التبع زید
 لقیته زید اذا مناجیه دن صکره اکثر لقیته واقع اولور پس نصب قرینة نه رفقه اوله
 حذفن سبب چون زید انصبه ما کیه عطف فعلیه به مناسبتی و اما حذفن سلامت
 بو قدر و کذا نصب بالعطف علی فعلیه لقیته و بعد و ف النسخ و الاستنهام و انما شرطیه
 و حیث و فی الامر و النهی اذ حی مواضع الفعل و عند خوف لبس المفسر بالقصة و کذا
 النصب بالعطف و کذا ترفع بالابتداء کدر او ایدر نه خلافه او عند وجود قرینة اقوی منها کما تا

جلد در کتاب بخا متعلق بقدر ظرف کمال مضافه هر چه گرفته نغبه و استغناء موقوف
 نغبه و اذا حرف معطوف الشرطیه صفة اذا در کلمه تا و جمله و حيث از ابر معطوف و فی
 الامر بعد به معطوف والامر و انتهى معطوف اذا اصله ظرف فتیون اما بونزه تعلیل بخوندر
 یعنی مذکور کردن صکره نصب احتیار اینک تعلیل بخوندر در حق محلا مرفوع مبتدا اعتبار
 مذکور مواضع که آمدن صکره نصب مختار در مواضع الفاعل خبر به بوجه یعنی بعد از آنکه
 آن معطوف در و جکار التنبیه و عند خوف نفس مفسر بعد حرف النبی کبر را عایده و عطف
 بالصفة بر متعلق در مثل مبتدای محذوف خبر در مضاف بعد از آن آن حرف در و حرف
 مشتمل بالفاعل و انما متصل الف محلا منصوب اسمی کل شیء و نصبه مفعول به و عالمی
 مضر خلقنا انی تفسیر در بعد خلقنا ینتقلد و ان اسمیه و خبر به محلا مجرور مضافه
 الی در محمول کرب اسم مذکور در عطفه نصب مختار در یعنی جمله که مذکور است
 اند و اقدر بر غیر جمله ای که اندر مقدمه را آنک اوزر به عطف سببیه نصب محلا در
 آئی جمله بیننده تشبیه در فعلیت مجتذعه خرجت فزیما القیته که فاعول عطف
 زید القیته به جمله خبری که عطف ایدر تقدیر فخرجت فعلیت زید در حرف
 نغی در صکره نصب مختار در یعنی ما و لا و بران حرف ذن صکره ما زید اخرت تقدیر
 ما خبرت زید در حرف استغناء مدن صکره نصب مختار در زید اخرت به تقدیر اخرت
 زید در حرف استغناء دیر زید اسم استغناء مدن صکره رفع مختار در من اگر مت
 کجی اداء شرطیه در صکره مختار در اذا زید اخرت خبرت تقدیر اگر زید
 ظر بک در حيث در صکره نصب مختار در حيث زید آنچه فاکر به یک تقدیر تجد زید
 فاکر به فی الامر و انتهى یعنی مذکور آمدن صکره امر و نهی واقع اوله نصب مختار در نحو زید
 اخر به اول انصر به زید ابو تمامت مواضع فاعول یعنی حرف نغی و حرف استغناء مدن و
 اذا ای شرطیه در و حيث در صکره و امر و نهی ماقبله فعل مجتذعه بخون بونزه واقع

واقع اول است منصوب اولور و خبر برده که مفسر صغیره متبسی و ملحق حرفی اول آورده منصوب
 او قنور اسم مذکور مثل مثل شیء خلقنا بقدر پس بونزه کل مرفوع ایدر و پ مبتدا
 اینک و نهی مضاف الیه و خلقنا خبر مبتدا نغبه و افق اولور در لیکن خلقنا ماقبله صفت
 اولی خوف اولور مضافه اولی لازم مفعول دی زیر امضا بویل اولور در یک که خبر نسته
 که بز خلق اینک قدر له در اما مقصود بود کلمه بلکه مقصود بود که نسته به برف قدر رضی اینک
 دیگر تقدیر ان خلقنا کل شیء بقدر در ویستوی الامران فی مثل زید قام و عمر و اگر مت و خبر
 التنبیه بعد حرف الشرط و حرف التحفیض نحو ان زید اخرت و ضربک و بیس زید ذنب
 بر منته فارتفع و کذا کل شیء مفعول فی التنبیه و نحو الزانیة و الترائی فاعله و اکل و اهد منها
 ما نه جمله الفاعل یعنی الشرط عند المبرد و جعلت علی سبویه و الا فاعله التنبیه و بیس
 مضاف مع و ف الامران فاعل یعنی رفع و نصب فی مثل سیویه متعلق زید مبتدا قام
 ماضی معروف و تحتند مستتر فاعل زید راجع و جمله خبر مبتدا در و عمر و ان مفعول فعل مقدر
 اگر مت ای مفسر در و بوجه زید قام بلکه معطوف در و معطوفه عائد مقدر زید و مانی
 داره دیگر و یجب مع و ف التنبیه فاعل و بعد ظرف حرف مضافه الیه الشرطی که بویل در
 و حرف التحفیض معطوف در حرف شرط مثل خبر مبتدا محذوف در ان حرف شرط زید مفعول فعل
 مقدر در و خبرت مفسر به و ضربک خبری شرط و جمله محذوف در ان حرف التحفیض
 زید اخرت به و همی کسبفان معلوم در ویس افعال ناقصه فی اصل بیس در علم و نسته
 صکره یا ساکن اولی خلاف قیاس اوزره مثل اسمی زید مبتدا ذنب ماضی مجهول که در
 جار مجرور به قائم مقام فاعلی و جمله خبر مبتدا در مبتدا خبر مضاف الیه و من جار مجرور به
 خبر بیس در و ضمیر مقدر به راجع تقدیر ای بیس مثل هذا القول من باب شرطیه التنبیه
 فارتفع مبتدا خبر محذوف فاعول جواز تقدیر فاذا عرفت هذا فارتفع فی زید لازم و
 که تک کافی مثل مبتدا و خبر در جار مجرور بیل اعتبار اولور همه و کل شیء مبتدا و مفعول فعل

وفاعل و منقول مختار و شیشه و سفند در فی الزیر مختار فروع خبر مبتدا در مقدمه و کلمه شیشه و منقول هم
 نائب فی الزیر مبتدا خبر جمله مبتدا و یا خبر در تا و بلاه محاسب و مثل قوله ازید ذهب به قوله فی
 و کلمه شیشه فعلوه فی الزیر فی ان ذی لیس زید یا خبر عامله علی شرطه التفسیر و نحو الزایه معلوفه
 کلمه شیشه و مبتدا و الزاتی انما معطوف فاجله و کلمه واحد منها فعل و فاعله و منقول بر مختار فروع
 خبر مبتدا فاعله و بلاه تعدیه فعل فی جمله و مبتدا خبر جمله غلط کرده در انضافیه الفاعله مبتدا و بعض
 الشرط خبری جایز در که الزانیه و الزاتی مبتدا اوله و الفاعله مبتدا ثانی و بعضی الشرط خبری
 ثانی و جمله خبر مبتدا اوله رباعی و سبب در عند المبره و منقوله یعنی الشرط متعلق اوله و غنه
 ای فاعله فاجله و السبب معنی الشرط فی الابداء عند المبره و یا خبر مبتدا اخذ و قدر که او در ای الفاعله
 بعضی الشرط عند المبره و جمله خبر مبتدا ای خذ و قدر و تفسیر و الکلام جمله عند نظر قدر منهوم
 کلام من تفسیر حکم بک عند سیور و الا ابط ان لا یكون ان حرف شرط لاه و فی تفسیر
 لام ادغام اوله اولی پس فعل شرط ضرف او که یقرینیه یله زیر او فی شرط فعل
 مخصوصه لفظا و با کلاما مختار التفسیر مبتدا و خبر در کتب فوای شرط در انکسول او کنه
 تا داخل اوله مخصوصه تفسیر رفع و نصب برابر او و براری که معطوف علیها اول جمله اولی
 یکی جمله مشتعل اوله بری جمله اسمیه بگری و بری جمله اسمیه صغر یزید قام و عمر و اگر
 اگر جمله کبریه نظر اید رسو رفع اوله و اگر جمله صغریه نظر اید بر رسو نصب اوله در رس
 یکی جهت بری بریله متعارض اوله لرایه که رفع و نصب متضاد بی اوله در صیغ بر
 بر سنه رجحانی اولما ز پس هر غفسته فصد متعلق اوله رسو مختار اوله و کور اما نصب
 واجبه حرف شرط لاه صکره و حرف تفضیل صکره زیرا بوندر که فعله دخولی واجبه ایدی
 رفع جایز اولما ز مثل ان زید اضرته ضربک و الازید اضرته و لیس مثل ازید ذهب به
 یعنی بر رسم که اندن صکره فعل اوله و اندن ضمیر نه مشتعل اوله اما اگر اول فعلی و کشته
 اول رسمه تسلیط ایله بر و نصب ایله مکن اوله اوله الفاعله قبلندن که نخست ازید در

اولما ز مثلا ذبحت فعلی که زید مستطابلسک بر بید محتاج اولو مثل ذهب زید که بو
 تقدیر چه زید مجرور اولو منصوب اولما ز و اگر مناسب تسلیط ایلسک که ذهب در زید فروع
 اولو قائم مقام فاعله اوله قبله پس زید ذهب بده رفع واجبه یا ابتداء و یا ذهب تقدیر له
 ایدی منصوب منقول به قبلندن اولما ز و کذا کلمه کل شیء فعلوه فی الزیر کنه ما اضره عامله قبلندن
 و کلمه بر صورتی که انده اسم مذکور و صکره بر فعل اوله که انی ایلسک عاملی فاعله قبلندن
 انکه کلام کمی که کل شیء فعلوه فی الزیر در اگر بوفعلی که فعلوه در کل شیء او زید تسلیط ایلسه که
 معنا فاعله اولو زید ایدی اولو که بر شیء زید بده ایشله بر هر سنه صحایف اعماله ایشله
 زیرا زید ملکه باز و قلمی اعمال افسر زید بر رسو معنی صحیح بود که دنیا و ایشله
 صحایف اعماله مکتوب و ما بتدریک او کور و نحو الزانیه و الزاتی فاجله و کلمه واحده نهما ظاهر
 بود که بوایت و التارق و التارقه آیت ما اضره عامله علی شرطه التفسیر قبلندن اوله و نصب
 مختار اوله زیرا متصرف فعل امر در اما ترا و سبعم رفع او زره آفاق ایله بر و بوندر که اتحافی
 مرجوح او زره جایز و کلمه بر پس تا و یله احتیاج اوله که انی ما اضره عامله دن افواج
 ایله ایله مبتدیه بویله تا و یله ایلسه که بونفا که فاجله و یا فاعله و اواده در فاعله حکنه در رس
 لایق و کلمه که انک ما بعد ما قبلنده عمل ایله ایدی بوفعل بر وجه و کلمه که انی اول ایلسک
 او زید تسلیط ایله اوله تا کم ما اضره عامله دن اوله فاعله قابل اوله اما سیور بویله تا و یله ایلسه
 که تقدیر کلام بویله در که نهما یلی علیکم حکم الزانیه و الزاتی و یا حکم التارق و التارقه پس
 بوجمله بر رسو که ضریب خذ و قدر و مبتدا دن میناق محذوفه فاجله و ایله فاعله بوندر
 واجبه سابق تفسیر ایچون و شک بوقدر که بر فعل بر جمله ده اوله لایق و کلمه که بر رسو
 عمل ایله که بر غیر جمله ده در رس بوشن ما اضره قبلندن اولما ز اما اگر بوا یکی تا و یله بر رس
 اولما زه نصب مختار اولو در که و قرانک اتحافی وجه مرجوح او زره لازم اولو در که وجود
 با کلمه رفعه که بیان اوله پس تا و یله لازم الزایه الخیز و او معقول بتقدیر اتحافی خبر

كان ناقصه دن در کسبم نخسته مستطرف مکان عاید بهما خبر کان در قبل فعل ماضی معروف
جواب شرطیه در و بوجله شرطیه خبر مبتدایه و الای جمله شرطیه به معطوفه جمله شرطیه ایلی
وال لایکن ظرف مکان بهما فاعله یقبل التنب فاعله و فستر فعل ماضی مجهول کسبم غایم تمام
فایلی بجبهات فستره متعلق الست صفة جهانه و عمل ماضی مجهول علیه عمل یتعلق و غیر
میهمه راجعه عند الغنظی مراد غایم تمام فاعله در جمله ننگ ولدی انما معطوف و شبهها ننگ
وضمیر عنذیه ولدی راجعه لایها ما لایم حرف تعین عمل یتعلق و لفظ عنذیه معطوف مکان
مضاف الیه لکسرت لایم لوف تعین عمل یتعلق و ما هم موصول بد طرف مکان دخلت لفظ
مراد مضاف الیه جمله ظرفیه صله و اقد موصول صکره معطوفه کسبم اسمیه مضافی عمل
علی الجهات الست لفظ مکان کثرة الاستعمال و الشیء الذی شئت بعد دخلت کثرة ایضا و شل
معلوم دخلت فعل و فاعله الذی مفعول به جمله فعلیه محذوفه و مضاف الیه علی الاصح مبتدایه
مخذوفه خبر در که هو درای عمل ما بعد دخلت علی قول الاصح و نصب مضارع مجهول مستتر
غایم تمام فایلی عائد در مفعول فیه بعامل نصب یتعلق و مضمون صفة و علی شرطیه التفسیر کامل
لفظ معطوفه در و هو مبتدایه راجعه بشرط تفسیر مثل المفعول به خبر مبتدایه محصوره ترکیب
مفعول فردن او صحنی سی مفعول فیه در اول برهان و یا مکان در که آمده لفظا و یا تقدیرا
مذکور فعل معنی ایشان شلنه ایدی بونزه معنای فی لایله در لیکن منصوب اولنگ شرط
فی مقدره اول مقدره زبیرانی مذکور اولسه ما بعد که مفعول فیه در جو و را و کور منصوب اولماز
مثلا جلست فی المسجد و سکت فی الدار بجزیره حرف جر لغوا اولماز البتة عمل اندر و ظروف
زمانه جمعی اگر خد و دیه و اگر سهمی فی تقدیر ایله بقیه قبول بدر مثال الیوم و الشهر و السنة
و مثال بهام یوما و شهر او سنة انما ظرف مکان بهم و انک حکمیده اولاندر فی تقدیر ایله بقیه
قبول ایدر که انما مکان خد و در قبول الیوم یعنی تخویل مکان بهم جهات سببه تفسیر ایله بلی که
فوق و تحت و قدام و خلف و بین و بسار و مذکور بهما کور عمل ایلمش عنده و کله ظرف فایلی

زیرا بونکرده

زیرا بونکرده ایها مدن بر نوع وارد بونکرده با و نکرده بونکرده حمل اولدی دون و سوی کی لفظ
مکانه همه حمل اولدی معنیده اولور سه جلست مکانک کی کثرت استعمال ایچون جهات
ست کی ایها لایچون دخل زیر معنیده بو حکم جاریدر پس جایز در دیسه جلست قد ننگ
و عنک ولدی زید و مکان زید انما جائز و کله در که دیسه جلست کسجد وقعت البتة زبیرا
بونکرده همه دخلدر و بهما محموله دخلدر و بونکرده معنای اولاندر که بعدی ده همه حمل اولدی
مثلا دخلت الدار و نزلت النخال و سکت النخال فیکر ایچ قول اوزرینه بوضیف دیدیر که
بونکرده معنیده و ما بعد مفعول به در لیکن مصدر و حول و زنی اوزره کلک و جو و کله که لایله
ضدی اولوق لرو منی خبر حیح ایدر که حاصل ایچ بودر که مفعول فیه اوله و کثرت استعمال و سکت
دخلت و غیره بلی که کنه فی تقدیر طیه نصب ایدر و یا تخفیف طیه نیکه فی کلمه سی ضدی اید و نصب
ایدر لرو و یا متصرف ذکر ایله و یکیکه همه حمل ایلمکله نصب ایدر معلوم اولان مفعول فیه مفعول
بکه عامل مفعول منصوب اولور ننگه معنی صمت و ننگه جو ایندن بوم جمعة دیر سکن و بونکرده
عالمی علی شرطیه التفسیر طیه قی اوزره منصوب اولور اول و بجه اوزره که مفعول به ده معلوم
اولشیدی پس نصب و اجدر ان بوم جمعة صحت فیه ده و بخار در اذایوم جمعة سرت فیه ده
واقترت یوم الخميس و بوم جمعة صحت فیه ده و یکی امر برابر در زید سار و بوم جمعة سرت فیه ده
و رفح مختار در اذایوم جمعة فست فیه ده و لغیت زید انما فایوم جمعة صام فیه ده انما استماع
نصب و وجوب رفح یوم جمعة ما صمت فیه و بوم جمعة است فیه ده المفعول که هو ماضی لایله
فعل مذکور مثل فیه تا و یا وقعت عن الحرب جینا خلافا لخر جلیح فانه عنده مصدر و شرط
نصب تقدیر اللام و انما يجوز اللام ضرها اذ ان فعلنا فعل الفعل المعقل و مقارنا له فی
الوجود المفعول له مبتدایه و خبره خبر ای نهذایان المفعول یا خود خبری مخذوف مبتدایه من
انما فعل المفعول له و لایه غایم تمام فاعله المفعولک و ضمیر الفه و لایله راجعه که انوی معنیده
هو ضمیر وصل و یا مبتدایه موصول عمل ماضی مجهول لاجله جار و جر و فعل یتعلق و ضمیر ایله راجعه

فعل یا مفعول ماعلیه فعل مذکور تحت فعل در جمله صکره سید موصوفه و موصول است
 خبر مبتدا در شش ضربه فعل و فاعل مفعول تا در مفعول له و جمله محل بوده در اضافه و قعد
 غیر الحرب جنباً مثال اوله معلوفی قدرت فعل و فاعل غیر الحرب انما متعلق جنباً مفعول له
 خلافاً مفعول مطلق ای خولف خلافاً للترجیح انما متعلق فانه عنده مصدر خلافاً بیان اندر
 انه ضمیر مفعول له در راجع در وعنده ضمیری واجب و شرط ضمیر الایام و شرط ضمیر
 تقدیری کبدر او ابده و انما اداة حصر در يجوز مضارع موقوف خذونها فاعل و ضمیر لامه
 راجع در اذ انظر فی زمان کان فعله ناقصه و مستتر اسمی و فعلاً ضمیر جمله فعلیه متصرف
 الیه در اذایه لفاعل الفعل جار و مجرور فعل النقطه متعلقه لفاعل صفة فعله و مقارنا
 معلوفه فعل النقطه له مقارنه به متعلقه و ضمیر فعل معلق راجع در فی الوجود مقارنه متعلقه
 حصول ترکیب مفعول له شمول شیء در کم یکچون برایش اشکنه که لفظاً و با تقدیر مذکور اوله
 اول بوده یکی قسم در برسی اوله که فعله حاصل اوله و انما مترتب اوله نه که در برسی
 ضربه تا دریا ایامی تا دریب ضربیدن حاصله و فر به مترتب و بوقسم علت غایی فعل و
 غرض و مقصود و فاعل و بر قسم ثانی اوله که فعله اول حاصل اوله و فاعله اول فعل
 اوزره اوله سبب اولورنه که در برسی قدرت عن الحرب جنباً جملت ضمیر اوله و بانکه
 سکونیکه قورقیه در بر یعنی خوفه صفت کشتهه سبب ان کلور ایامی جین قعود اول
 حاصله و باعثه جبار قوده و ایکی قسم بیله فاعلک فعله اقامه شکر مکر و فاعله فعل اوزرینه
 اوله باعث و سبب در مفعول له کلام عاده ثابت و واقعه اکثر خفاه قوی اوزره راجع
 فی لغتیکه که اول دیر که اول که کویله انما مفعول له در که بر حقیقت اول مصدر راجع در زیما
 تقدیر کلام بود که ضربه ضرب تا دریب و قدرت قود جین بس مفعول له منصوبه ان
 باشقه بر قسم اولما زبل که مصدره داخل اولور اما صحیح همور قولید زیر مفعول الیوم
 معنای تعلیل همورید اما مصدره راجع اولسه معنای تعلیل هموم اولما زبل انون

صکره مفعول لهما معنای لام معتبره در نه که مفعول فیه در معنای فی معتبره در که بس مفعول فیه
 قباس انکه نصبک شرطی لامک تقدیر بر زیر لام مذکور اولسه مفعول له بحر و منصوب اولما ز
 و لامنی حذف ایکنک جائز در ایکی شرطی بر سبب اوله که مفعول له بر فاعلک فعل اولمق مکر که کم
 اول فعل مفعول له ایله معتدل اوله یعنی مفعول له اول فعله علت اوله ایکنی سی اوله که مفعول له
 وجوده اول فعل معتدل مقارن اوله یعنی زمانه متحد اوله لانه که ایکی متقدم مشالده تیاره
 و جین فعل معتدلک فاعلک فعله بر یعنی تا دریب خار یک فعلی و جین فاعلک و وجوده
 اول فعله مقارن کرد نه که ضرب تا دریب و جین قعوده مقارنله در زمانه اما اگر دیکه جنگ
 لا که انکه ای لامک حذفی جائز اولما ز زیر اکرام فعل فاعله و جی فعل منکره بس فاعل بر
 اوله دیکه بونک یک دیکه که جنگ الیوم لا که ای لامک حذفی جائز و کل زیر اکرام جیه
 مقارن دکلر وجوده المفعول مع هم مذکور بعد الواو لمصاحبه مفعول فعل لفظاً او معنی
 فان کان الفعل لفظاً جاز العطف والا فالوجهان مثل حشمت انا و زید اوالا تعین الف
 مثل حشمت و زید او ان کان معنی جاز العطف مثل ما زید و عمرو و اذ تعین الثقب مثل مالک و زید
 و ما تاک و عمر والا ان المعنی اتضع المفعول خبری محذوف مبتدای نه المفعول مع و خبره
 مبتدای محذوف ای نه بیان المفعول مع و یا مبتدای خبری مذکور در و هو ضمیر فصل و یا مبتدای
 خبری مذکور و بعد طرف مذکور در و مضافه و او لمصاحبه مذکوره متعلق و معمول ایضاً
 مصدر که مفعولنه اضافیه فعل مضاف الیه لفظاً مقدر کان کنگ خبریه او معنای انما معلوفی جمله
 فعله صفت و جائز در کم تمیز اوله که مفعول فعله ای من جنبه اللفظ او المعنی فان کون شرط و فاعله
 کسبقی تمیز لچوندر کان ماضی موقوف فعل شرط الفعل اسمی و لفظاً خبریه در مفعول معنایه و یا خود
 خبریه مقدر مذکور اوله و لفظاً طرف اوله ای فی اللفظ جاز ماضی موقوف العطف فاعله و جمله
 معلوفه کان الفعل لفظاً بلکه ماضی یا خود حالیه اوله ای حال انه قد جاز العطف علی مفعول
 فالوجهان خبری محذوف مبتدای فیه الوجهان العطف و الثقب و جمله اسمیه و یا شرط و مقدر

اینچون اوله نفا داخل اولدی بی مثل معلوم جنت فعل ذمما اناناکو و زیاده انقبضه معقول مع و مثل فعله
معطوفه انابه و الای وان لایجز العطف جمله شرطیه تعین اضافله وان کان معناه و جاز العطف
کبدر تعین ماضی مع و ف العطف فاعلی و بوجه جزی شرطه و مثل معلوم و کماستنه ایته مبتدا
و زیاده جاز و جزی و معطوفه زیاده و جمله محلی بوده در اضافله و الای تعین انقبضه
و جزی کجی و مثل مالک نری کبدر و زیاده معقول مع و کماستنه ایته مبتدا و شاکه خبر مع و معروا
معقول مع و لام جوف جوف و الای قدر جوف و مشبهه بالفعالان المعنی ایکی مانفع خبری و ان
اسمیه و خبریه فخر و در لاطه جاز و زیاده معذره متعلق تقدیر انما تعین انقبضه فیها
لکون معناه معنی مانفع محمول ترکیب معقول مع بر سمد که او اودن صکره مذکور
اوله بر فعلک معموله مصاحبت و معارفت ایچون کرکه فعل نظمی اولسون کرکه معنوی جاصل
معقول مع بر سمد که مع معانته و اودن صکره واقع اولور که او معقول مع فعلک معموله
مصاحبت ایدر کرکه معقول فاعل اوله مستوی الماء و شسته کی کرکه معقول اوله کفا کرکه زیاده
در هم کی ایدر مستوی فعلدر و معمولی الماء در او شسته ده که معقول مع در بایه صاحب
و معان فانیچون ذکر اولشده رکبیه ده فعلدر و معمولی کاف خطا بر و او زیاده که معقول
مع در کانه مصاحب و معان فانیچون در پس فعل نظمی اولور مع و او کبایدنی فایلمنه
عطف ایلمک جاز اولور مع انده ایلمی وجه جاز در مثل جنت ان او زیاده و بسک اگر زیاده
مرفوع او قوسک خط فاعلی خبر مرفوع متصله رانما معطوفه لیکن خبر مرفوع متصله
شاکه اولشده بوجه جند کرکه عطف جاز اولشده و اگر زیاده منسوب او قوسک معقول
مع فعله اولور انما اگر بوسورته که فعل نظمی اوله و او کبایدنی فایلمنه عطف جاز اوله
نصب متعین اولور معقول مع فعله مثل جنت و زیاده ایلمک عطف جاز و کبدر زیاده
که خبر مرفوع متصل کانه جونی حکمنده در و خبر منفصل سببیه مستقله بولامشده و کلامه
معطوفه معطوف علییه مننده فاصله ده یونی ایدر بی بونزه عطف جاز و کبدر که معلوم اولور

انشا و انشاء

و کبدر فعل معنوی اولور مع و او کبایدنی فایلمنه عطف جاز اولور مع متعین اولور مثل انما زیاده
و مع و بسک معنی زیاده مع و اولوی معنی زیاده و مع و بیشتر و بکدر بونزه مع و زیاده عطف جاز اولور
منسوب اولور جاز و کبدر معقول مع فعله زیاده فعل معنوی عامل منصفه و کبدر عطف ایلمک جاز
خاص در پس بوازه ظاهر اولور معنی ایچون ترک ایلمک جاز و کبدر انما اگر فعل معنوی اولور
عطف جاز اولور معنی اولور مع نصب متعین اولور معقول مع فعله پس بوجه ضعیفی عامل ضعیفی
اعتبار ایلمک واجبه اولور زیاده بر عکس وجه جاز و کبدر مثل مالک و زیاده او شاکه مع و معروا
زیاده و مع و له نه بیشتر مع و بکدر بونزه عطف جاز و کبدر زیاده خبر جاز و عطف اعاده
جاسم جاز و کبدر کرکه مع فعله جاز و اولور کرکه اضافله که کلمه کرکه خبر شایسته مع
احکال یا تبیین هیئته الفاعل او المعقول به لفظ او معنی نحو سرت زیاده انما و انما زیاده قائما
و عاملها الفعل او شبهه او معناه و شرطها ان کون مکرة و صاحبها معرفة غائبان و ارسالها
الواک و سررت به و حده و نحوه متاول فان کان صاحبها مکرة و جب تبقیها و لا یستقدم
علی العامل المعنوی بخلاف الظرف و لا علی محو و رفی الاصح و کل ما دل علی هیئته صحیح ان تبیع حال
مثل هذا بسرا طیب من رطبنا الحال مبتدا و ما موصول ای اللفظ الذی و باس موصوفه ای لفظة
مکرة تبیین فعل مضارع معروق و مستقره فاعله باید عاید و هیئته معقول به معطوفه رانما و
موصول صکره و یا موصوفه صفتیه خبر مبتدا در و یا مبتداء فخر و خبر در و خبر اول خبر و خبر
تقدیر و من المنصوب بحال و یا بین لفظا تیسر در فاعل در و یا معقول به ان او معنی انما معطوفه
و جاز در کرکه بوندر در حال و لا تقدیر حال کونتها منوطا او مقدر ان نحو خبر مبتداء فخر و قدر
خبر جت فعل فاعل زیاده معقول و قائما حاله رانما مع و یا معقول من لفظه و جمله محلی جاز و در
اضافله و زیاده مبتدا و فی الای خبریه و قائما حاله فعل متدرک فاعله من کرکه طرف انما دلالت
تقدیر زیاده مستقر فی الای حال کونتا و بوجه سابق اول جمله به معطوفه و انما مبتدا و زیاده
خبریه و قائما حاله معقول متدرک کافا حرف تیسیه و یا اسم اشارتیه دلالت ایدر تقدیریه بنو زیاده

انچه عليه او اشبه اليه حال كونه قائما و عاقلها مبتدا متصرفه حاله عائده ضميرها الفعل خبر مبتدا او شبه
 فعلها منطوقه و او منناه يعني الفعل بوده انما معطوفه و شرطها مبتدا متصرفه و راجع ضميره
 ان ۹ في نصب يكون انكته منصوب مضارع و مستتر كهي و نكرة خبريه و جمله خبريه مبتدا در
 و صاحبها معرفه مبتدا و خبر و ضمير كنهه راجد ر غائبه نظر فبتله منصوبه براي غائبه اما جان با خود
 مقدره كيونك خبر براي كيون اينها الحكم غائبه بگذرد و ارسالها فاعل و مفعول به العراك
 مفعولان حاله معرفه كنهه معشانه و بوجه جمله خلاصه فوعده ابتداء الفله قوله تقدير زده و مررتبه
 فعل و فاعل و مفعول به در و صده حاله ز فاعلان و با مفعولان منصرفه معشانه و بوجه جمله خلاصه
 رفوع معطوفه سابقه و فخور فعله معطوفه سابقه به متاويل خبريه و ان حرف شرطه كان
 فعل شرطه صاحبها اي صاحبها الحال اسمي و نكرة خبريه و جبهه ماضيه موقوفه بانهما يعني تقديم
 الحال فاعل و جبهه در و بوجه جمله خبريه شرطه واقعه و لا يتقدم نفي مضارع موقوفه و مستتر ماضيه
 عائده حاله على العامل بتقدمه متعلقه المعنوي صفته بخلاف الطرف مبتدا اخذ و فخره در تقدير
 هو يا خود و هذا اي عدم تقدمها عليه بانه بخلاف الطرف و با حال اوله غلبه و لا يتقدم الحال على
 العامل المعنوي حال كونه منبسطه بخلاف الطرف يا خود بخلافه للطرف و لا على الجور و على العاقله
 معطوفه في الاصح مبتدا اخذ و فخره در تقدير هو اي عدم تقدمها على الجور و على القول اللغوي
 يا خود و لادن مقدره يتقدم به متعلق او له اي و لا يتقدم الحال على الجور و على القول اللغوي
 و كل مبتدا و ما موصول و با موصوف دل فعل ماضيه موقوفه و مستتر فاعله ما به عائده على عينه
 دل به متعلق و جمله صلده و با صفتها ما به موصول حكمه صلده و با موصوفه صفتها مضاف اليه در
 صح ماضيه موقوفه ان ۹ في ناصب يقع انكته منصوبه مضارع و مستتر فاعله عائده در جمله
 و حالا حاله ر فاعل صح دن اي صح و فوعده حالا و بوجه خبر مبتدا در مثل معلوم اينها مبتدا
 و بسر حاله و اطيب خبريه و منه اطيب به متعلق و ربطا كنهه حاله در بعضيه قنده سراده
 عامل كانه ثامه در تقديره اذا كان بسر اطيب منه اذا كان ربطا و بعضيه قنده اسم انشاء

و با ۹ في نيبه در انما صفت قنده اطيب در فقط و بلكه شبهه ماضيه موقوفه و راجع انما قوله محمول كنهه
 صفت خبريه منصوبات اسليده كنهه ماضيه موقوفه در فاعل اوله سبه موقوفه شروع ايد و ب
 بيور ر حال يعني مضافه ن بر سبي حاله ر و حاله اسطلاح نحو يورده اوله سبه در كم فاعله كنهه صفت
 و صحت بيان ايد ز فاعلان فعل مهار اوله و غني وقت و با عينه و صفت مفعول بهي بيان ايد ر
 او ز رينه فعل واقع اوله و غني وقت و فاعل و مفعول بهي كنهه بر سبي لفظي اوله و مضموني اوله
 شويده كنهه خبريه ز با قائما كنهه ماضيه موقوفه ن مستند حال ايسه مابين عينه فاعل لفظي اوله
 انون خبريه صادر اوله و غني وقت اما اگر زيد دن حال اوله و سبه مابين صفت و صحت مفعول به
 لفظي اوله او ز رينه خبر واقع اوله و غني وقت و ز رينه ن التار قائما قائما حاله ر بوظرفه صفا
 مستتر ضمير دن كنهه حاصل دن و با حاصل دن بوظرفه مشتغل اوله و اوله ضمير فاعل مفعول بهي
 زير بوظرفه معناه فعل متفهمه و هذا ز رينه قائما قائما حاله ر زيد دن كنهه مفعول مضمونيه در تقديره
 اقبه على زيد و با شير الى زيد حال كونه قائما و بگذرد رسن بوجاه معنوي مفعول بهي زير كنهه صفا
 نيبه و داء اشاره معناه فعل متفهمه در و ز رينه اوله فعلك مفعول بهي در حرف ج و اسله صلده
 و عاقلها عامل حال يا فعل اوله و لور زنه كنهه خبريه ز رينه قائما ده و بغير سن و شبهه فعل اوله و لور زنه كنهه زيد
 نصاب غلامه ر كنهه و با معنای فعل اوله و لور زنه كنهه زيد في التار قائما ده در و اينها ز رينه قائما ده و بغير
 ظرفه نيبه فعل قبيلندن طوند بيا اما كلام صفت دلالت ايد كنهه ظرف فعل معنوي قبيلندن ز رينه كنهه
 معلوم اوله و شرطها ان تكون نكرة يعني كنهه شرطه نكرة او مقدره زير كنهه حال مابين صفت
 فاعل اوله و رسن تعريف حال مستند اوله و ملتفت اليه اوله و صحت كنهه صحت كنهه صورت موقوفه
 اوله و لور زنه و بل ايد لور زنه كنهه ارسالها الواكده و مررتبه بر وجهه ده تقديره ارسال الحال الابل
 معتره در رسن سواك كنهه لامله موقوفه در اما نكرة ايله موكده كنهه معرفه در و معنای تعريفه
 بيان صفته هيج مدحى بوقدر ايدى لام حقيقه ز ياده اوله و با موقوفه اوله و بوجه جمله
 كنهه ارسالها لواك العراك رسن تعريفه حال او كور و سواك مصدر ييله منصوب اوله و الو و لام

معنی مصدر رنگ معلوم باشد اشارت اولی آن که امری که از آن می شود و دیگر در مرتبه بود و جمله
 مؤنث در منفرد و بیگانه و یا مؤنث در منفرد و دیگر و صاحب حال یعنی ذوالحال اکثر مؤنث اولی زیرا که
 حقیقتاً محکوم علیه در اصل غیره اما اگر ذوی الحال نکره اولی در عالمی است او زینت تقدیم
 ایلی که در کتب و جوب بر تعلیم تا کم حالت نصبه حال صفت مشبهه و مسوالت رانت بر آن آمده
 مشبهه اولی اما حال مقدمه او پنجاه شنبه قلما زینت صفت موصوفی و زینت مقدم اولی
 و حال عامل لفظی او زره مقدم اولی زیرا عامل لفظی قویدر مقدمه و مؤنثه در تفرقی اید اما حال
 معنوی که ضعیفتر مقدمه تفرقی اید از آن طرف عامل معنوی او زره مقدم اولی زیرا مؤنثه
 توسع وارد که غیره اولی توسع اولی زیرا کلامه و رودی چو قدر نته که اکثر بوم تک
 ثوب در برین کتب بوم منصوب در عامل معنوی ایله که لکن لفظی در و لا علی بحر و برین ذوالحال
 بحر و رنگ او زینت حال مقدم اولی زیرا برین برین جزو ازین تیاره لایق و کلدر که بحر و مقدم
 اولی زینت او زینت برین جزو ازین تیاره لایق و کلدر که بحر و مقدم
 جائز که با بدنه در او با برین او زینت مقدم اولی زینت که بحر و جار او زره اولی از آن که
 جار و فاعل و مسوالت که مضاف علی الاصح اشارت در آن کلمه بعضی ذوالحال بحر و او زینت تقدیم
 حالی جائز موقوف شد در زیر حال فاعله در ذوالحال بحر و تعلق و از این بحر و جار او زینت
 مقدم اولی و غنن لازم و کلدر که متعلق بحر و جار او زره مقدم اولی شول و مقدمه که
 عامل حال فعل لفظی اولی اما قول اولی الحد و کل ناد علی همیشه بعضی در بدیل که شرط حال
 اولی که مشتق اولی و یا معنای شتفه انابو قول صحیح و کلدر زینت است که بر هیئت و صفت
 دلالت ایدر حال اولی و لفظه لایق در اسم جامده اولی در سه شویله که قوی که با یاد اشارت ایدر
 در برین اینها بر این مندرجاً و ایلی منصوب بیله حاله در زیر که برینت و برینت هیبت
 دلالت ایدر آن که جامده کرد و برینت معنای بود که بوشارت ایلی بر حاله ایلی یکی یکی
 ایلی رطب حاله حاصل بر حاله رطب حاله ایلی یکی یکی بر حاله ایلی یکی یکی

و رطب زینت حاله ایلی که برینت حاصل بر حاله ایلی یکی یکی بر حاله ایلی یکی یکی
 آنجا قید بر او و مسائل که بود و مختلف کو یا کو بویه در برین اینها در رطب برینت ایلی برینت
 ایلی ایلی اعتبار به عامل در جمله و زیادتی اعتبار به که افضل تفضیل و ارعالمه براده
 و بعضی در بیشتر در کبر کرده عامل معنای اینها در ایلی بشیر ایلی حال کوزه بساد بیکر انابو قول
 صحیح و کلدر زینت لاین اولی بود که برینت صفت قوی که اولی و غنی فاعله او ایلی ایلی
 اولی ایلی نه معلوم اولی که برینت برینت برینت او ایلی ایلی که برینت او ایلی ایلی که کلدر
 و یکون جمله خبریه مالا سیمه بالواو و الضمیر او بالواو و بالضمیر علی ضعف و المضارع
 المثبتة بالضمیر و صده و هو سواها بالواو و الضمیر او بالواو و الایة فی الثبت من قد خاصه
 او مقدره و يجوز حذف العامل کقولہ لیسوا قرانها امهدتیا و جوب فی المکرهه مثل
 ابوک علی و خا و شتر طها ان کون مقدره لمصون جمله اسمیه و کون مضارع معروف و مستتر
 سیمی عائد در حاله جمله خبریه خبریه صفتی فکاسمیه مبتدا بالواو خبر مبتدا و الضمیر او و
 معطوف او بالضمیر ما قبله معطوف علی ضعف خبر مبتدا و قد و قدر و هو ایلی کونها
 بالضمیر علی ضعف و یا مقدره بکونه متعلقه بعد خبر او یکون جمله الاسمیة بالضمیر علی ضعف
 و المضارع مبتدا المثبت صفتی بالضمیر مبتدا و صده حاله ضمیر در تفسیر و المضارع المثبت
 یکون بالضمیر حال کوزه منفرداً و کاسم موصول مکتوبه بخلاف فروع مبتداها یعنی جمله اسمیه
 و جمله فعلیه که مضارع مثبت اولی مضاف الیه سواد بالواو و محذوف فروع خبر مبتدا و الضمیر او و
 معطوف او باجه ها یعنی باجه المذکور من الواو و الضمیر ما قبله معطوف و لا یحق فی جنس
 بدیهی و الا صی خبر المثبت صفت ماضی من قد بدیه متعلق ظاهره مقدره کان به خبر در او
 مقدره انما معطوف بعد خبر ظاهره کانه او مقدره یا خود قد در حاله در تفسیر کلابه من
 ذکر قد فیه حال کونه ظاهره او مقدره و يجوز مضارع معروف فاعل العامل مضاف الیه
 کاف حرف جر و ما مثل معنای اسم قول بحر و در حرف جر و ما مضافه مضافه کاف للمعنی

کتولکذبتعلق رشتہ حالہ رقتہ فعلکذا فاعلکذا من رقتہ ہر ازہب ویا سا فو حال کزکذا شدہ اشد
حال بعد الحال یعنی حال مترادف و جملہ مفعول اول در وجوب مضارع مرفوع و مستتر فاعل عاقل
خلافہ فی المؤکدہ یجب بہ متعلق مثل معلوم زید مبتدا و ابو کبیر مضاف عطف فاعل مؤکدہ و جملہ
خلافہ و در اضافت و ای حرف تفسیر و اشد فعل و فاعل مفعول و شتر ہما مبتدا مضافہ
راجع ضمیر ان حرف نصب تکون الکنہ منصوب مضارع و مستتر اسمی عائد در حال مقررہ
لمضمون مقررہ متعلق جملہ مضاف الیہ السیمیۃ صفتہ جملہ در حصول ترکیب حالہ لایق اول
بود کہ مفرد اول نہ کہ مثلہ در معلوم اول کہ جملہ وہ اولوز زیر بیان چیست مفرد اول
کی جملہ بلکہ وہ اولوز پس جملہ اولوز تا برابط لازم در کاتی قبلیہ ربط الیہ زیر جملہ وہ
استقلال و ارفادہ آمد بر رابط مختا جدر پس اگر جملہ السیمیۃ اولوز سے انی رابط او ضمیر
اولوز جاء فی زید و ابوہ قائم کے یا لکوز و او وہ اولوز جاء فی زید و الشمس طلوعہ یا لکوز
ضمیر وہ اولوز کلہ فوہ انی فی کی یا لکوز ضمیر لہ ربط ضعیف در زیر جملہ السیمیۃ استقلال
مقرر و رسید بر قوی رابط یہ مختا جدر کہ ہو جملہ نک صد زوہ واقع اولہ وجوب طریقیہ
ضمیر خود لایق بود کہ صد جملہ وہ اولیہ جملہ السیمیۃ بویلہ اما اگر حال جملہ فعل مضارع
مثبت اولوز سے اندر رابط ضمیر در انجی زیر مضارع مثبت فاعل کبیر کہ لیس فعل کہ مفرد
اولہ رابط ضمیر وہ غیرہ اولما زوہ جملہ کہ ہو ایک جملہ در غیرہ در یعنی جملہ السیمیۃ
و مضارع مثبت جملہ کبیر یعنی ماضی مثبت و منفی و مضارع منفیہ ہونکہ وہ رابط و اولہ
ضمیر در و یا ہونکہ بر کبیر ہر قنفی سی اولوز سے پس مضارع مثبتہ در پس جاء فی زید
بر کب ہونکہ وہ اولہ و کب دیر پس و مضارع منفیہ دیر پس جاء فی زید لایر کب یا خود
ولایر کب دیر پس اولیہ مثال یا لکوز ضمیر لہ در ثانی و اولہ و ضمیر لہ در انما فی منفیہ جاء فی
زید ما بر کب دیر پس و ماضی مثبتہ جاء فی زید قدر کب دیر پس معلوم اولہ کہ ماضی مثبتہ
لفظ قد لازم در یا فاعل و یا مقدر دیر کب کی الہ کلامندہ اولہ غی کی او جا و کم صورت صد و ہر

قد حضرت

قد حضرت ویکدر ہو حکمک علی ان شاء اللہ بر غیرہ برودہ معلوم اولوز و کوز حذف فاعل کی
عامل حالی حذف ایک جانوز در شوبلہ سفرہ کبیدہ جک کسمبہ دیر پس راشتہ آمد تا یعنی ہر
او ازہب او سا فراشتہ آمد تا بیکدر اما حال مؤکدہ نک عاقلنی حذف ایک واجب در و اول
ہر حالہ کہ کلام سابقہ مضمونی ناگید ایدر شاکر زید ابو کبیر مضافہ عطف فاعل کبیر کہ
ابو کبیر منوم اولان محبت و شفقتی ناگید در و تقدیر ایدر و عاقلنی بویلہ تقدیر ایدر کہ
اشقہ عطف فاعل ان بندن اشقہ تلائیدن یعنی نہر بانندن یعنی انما بلورم مجتنب و شفقتی
اولہ و غی حالہ اما سکا کی دیر کہ احق تقدیرات بنم قتمہ عطف فاعل نہر یعنی مجتنب اولہ یعنی
حالہ و بویلہ حاصلہ عمرنی مجتنبہ کوز و حال مؤکدہ نک مقابلی مفیدہ در کہ مضمون کلام سابقہ
مقیمہ ایدر ایدر مثلاً جاء فی زید را کبیر کوب ہونکہ مجسمہ قید اولیہ و شتر طہا حال مؤکدہ نک
عاقلنی حذف ایک وجوب شتر طہا مضمون جملہ السیمیۃ مقرر و مؤکدہ اولمقدر یعنی ایکی سمدن
مرکب اولان جملہ کہ اول اسلرک حسیج بر سے عامل اولیہ اول جملہ نک مضمونی ناگید و ہر
ایکدر شتر طہا التیمیز ما یرفع الالبہام المستقر عن ذات مذکورہ او مقدرہ فالقول غیر موز
مقدار غائب فی العدد نحو عشر و ان در حقا و سنیاتی و انما فی غیرہ کوز ظل زینا و سنا
وعلى التمره مثلها بذو فیفرد ان کان جنسا الا ان تبصه الانواع و جمع فی غیرہ تم ان کان
بتنویس او بتون التثنیۃ جازت الاضافۃ و الاطلاق عن غیر مقدار نحو خاتم مدبذ او کفص
اکثر التیمیز مبتدا خبریہ حذف فی من المنصوب التیمیز او من الکلیات بل مفعول التیمیز
یا خود مبتدا حذف خبر در ای ہذا بیان التیمیز پس ایکی و جد او زرہ ما یرفع خبر مبتدا
حذف فاعل اولوز ای ہو ما یرفع ویکدر ما موصول و یا موصوفہ یرفع مضارع مرفوع مستتر فاعل
عائد در یا الالبہام یرفع فعلک منعمولی بہ در المستقر صفت مستقر ثابت ویکدر عن ذات
یرفعیہ متعلقہ مذکورہ صفت زائد در او مقدرہ انما موقوف ہو جملہ صلہ در و یا مقدر
ما موصول کیلہ و یا مقیدہ خبر مبتدا حذف و قدر تقدیر ہو ما یرفع ویکدر فالقول موقوف

تفسیر و مابعدی مبتدا یعنی موز و خبری و مقدار صفت غایب ظرف و یا حال و یا مصدر موز و صفت
و یا مقدر کیون در خبر و تقدیر فال اول بر فعه موز و مقدار غایب فی العدم معتقد
که انما موز و قوی دلالت ایدر و یا خبر مبتدایه فذ و قدر و با صفت موز در تقدیر بی نفع
فی العدم و یا معن موز کاشن فی العدم و نحو معلوم عشرون مبتدا خبر فذ و ف تقدیر بی و یا
له در حکایت و جمله فذ و در اضافت و سبب فی مضارع موز و ف و مستتر فاعل عابد و در
تیمیز و انما ظرف عطف فی خبر معطوفه فی العدم و فی خبر فکار اجدد کور ظل زینتار در حکایت
اوابده و منوال سمانا انگ کبدر و در ظل زینتار لفظ معطوف و علی التثنية خبر فذ و ف متعلق
و یا خبر در و مثلها مبتدا مضافه موز به عابد فبینه زینتار تمیز در مثلها و در و بوجه معطوفه
در ظل زینتار قول فی غیر و مضارع مجهول و مستتر فایم مقام فاعل تمیزه عابدان ظرف فذ و ف کان فعل
شروط و مستتر اسبی عابد و تمیزه و جنس خبری و فذ شرط فذ و قدر فی غیر و قوی دلالت
و ان حرف استثناء ان حرف ناصب بقصد مضارع مجهول منصوب بدان و فذ لانه انواع فایم مقام
فاعل بولکلام فی غیر و قولند استثناء و در مستثنی منه فذ و قدر که مستثنی موز قدر فذ و ف کان
جنس نیز در فی جمیع الاحوال الاحال قصد الانواع و جمیع مضارع مجهول و مستتر فاعل عابد و در
تمیزه فی غیره ای غیر الحسن کجیح به متعلق فذ و ف عطفان ۹ ف شرط کان فعل شرط و مستتر بله
عابد و تمیزه بتیوس خبری او بنون التثنية انما معطوف جازت ماضی موز و ف الاضافه فذ و ف
و جمله جزاء شرط و ان وجهی کدی بنجه کزه فلای ای فلای جوز الاضافه و علی مقدار معطوفه موز
مقدارم نحو حاتم حدید و انکفص مبتدا اکثر خبریه حصول ترکیب تمیزه به تمیزه که ذات مذکور
و یا مقدره دن ابراهیم مستقر و ثابتی رفع ایدیه او لکسی که ذات مذکور دن ابراهیم استی رفع ایلم
اولد که موز و دن ابراهیم رفع ایلم موز و ده مایدان اولد نحو عذی عشرون در حکایت عدد
مستوفی کلجکه در ان شاد و الله تع و یا غیر موز و اولدی یا موزون اولد نحو عذی در ظل زینتار
و منوال سمانا کبک یا کبک اولد یعنی کلید او چون اولد نحو عذی قفیران بزار و مویسمان

اولد علی التثنية مثلها زینتار که فی غیره ان کان جنس یعنی به تمیزه که موز و دن ابراهیم رفع ایلم اول
تمیزه موز و کنور یک کور که اول تمیزه جنس اول لاجب اول و رسد و جنس دن بومقامه مراد
تعلیه و کثیره شامل اولاند زینتار و عمل و مسن و ما و کبک نحو عذی در ظل زینتار و طمان زینتار که و
از حال زینتار که الا فی جنس که یکی نوع مراد ایدیه سبب سبب تشبیه ایدیه سبب نحو عذی در طمان
زینتار و انواع قصد ایدیه جمع کنور سبب نحو آخر حال زینتار جزا جنس و بونیا و سدر راتا
اگر تمیزه جنس دن خبری اولد رسد انی جمع ایدیه نحو عذی مانند و ف کتب او انوا با تم ان کان یعنی
بونی بیلد کسند ان صکره بیل که اول موز و مقدارنی که تمیزه کنور رسد اگر انده تیوس و یا نون
تشبیه اولد رسد تیوس و نون تشبیه فذ و ف و بسا بعد نه اضافت ایلم جایز در نحو عذی
در ظل زینتار و منوال سمانا اما کرا و موز و ده جمع نوننه مشابه نون اولد رسد عشر و در حکایت
و یا اضافت اولد رسد علی التثنية مثلها زینتار که اول نومی فاول اضافتی فذ و ف ایلم و تمیزه
اضافت تعلیق جایز و کله ر ایدیه عشر در هم و در هم و مثل زینتار یک جایز و کله در و شول موز
که تمیزه ایدیه اکثر مقدار اولد زکرا اول اقسام که غیر مقدارده اولد نحو حاتم حدید او باب
ساحا که بوقسم ده اضافت معترض اکثر در پس استعماله حاتم حدید زیادده در حاتم
حدید و الاثنی عشر نسبتی جمله او ماضیا یا مثل طالب زینتار نفسا و زینتار طالب ایا
ابوت و دارا و عدما او فی اضافت مثل یحیی طیبه ابا و ابی و عدما و دارا و مقدره
عارضه تم ان کان سمانا جعله لا انصب عنه جازان کیون له او متعلقه و الا فهو متعلقه
فی مطابق خبرها قصد الا ان کیون جنس الا ان بقصد الانواع و ان کانت صفة کانت
رو طبقه و احتیلت حال و لا ینتقم تم تمیزه علی عامله و الا فی ان لا ینتقم علی الفعل فعلی
ظلمانی و تمیزه و الا فی تقدیر امر نوع مبتدا و نسبت خبری فی جمله نسبت متعلق او ظرف
عطف یا موصول و یا موصول ماضیا یا ماضی موز و مستتر فاعل عابد در مایه و ما موصول
عائد در جمله به موصول و یا موصول صفتیه معطوفه در جمله به مثل خبر و مثل معلوم طالب ماضی

موقوف زید فاعله نفسا جمله ده نسبتند تمیز در وجه خطاب خود و در اضافتک و زید و طیب خبر
و با جمله به مشابهند اولاً نسبتند تمیز در و ابوه انما معطوف در دارا و علمای بوند و
و فاعله فی اضافتک فی جمله به معطوف در مثل معلوم همچنین فعل و مفعول لیسب فاعله ابان فاعله
نسبتند تمیز در و ابوه و علمای و دارا انما معطوف در و الله مقدم خبر و در ثانی نسبتند
و فارسیا اضافتک نسبتند تمیز در تم فاعله ان کوف بشرط کان فعل شرط استر ای
عاید در تمیز استمخبری بفتح مضارع موقوف جمله فاعله مضارع رسمه راجع ضمیر و لام موقوف
و موصول و یا موصوف انصب ماضی معروف و مستکن فاعله عائد در تمیز عینه انصب به
منعلق و ضمیر مایه صل و یا سفند موصول صکره و یا موصوف صفتیل محذوف لاجل و لامه متعلقه
جعل به و جمله یعنی بفتح جمله لما انصب عنه لغت سما لفظه و عنه دن عن مجاوزه نسبتند
ان لما انصب مجاوزه و یا بعد نسبتند در نحو قوله نع طبعا بطریق ای حال بعد حال و یا بعد
و حاصل به در باز ماضی معروف و فاعله انصب بکون مضارع موقوف و مستر به عاید در
تمیز و له خبری و متعلقه انما معطوف و بکلما تاویل مغزده فاعله جاز در و فاعله شرط
لده و متعلقه ده ضمیر مایه عاید در و ال یعنی ان لا یفتح ذلک پس معر او که موقوف
انما دلالت الیکون و نون لامه ادغام اوله ال اوله فی مومبتد المعلقة خبری جواز شرط
الیکون اوله فاعله فی مطابق مضارع موقوف و مستر فاعله عاید در تمیز و فیها
مطابق به متعلق موصول و یا موصوف فصد ماضی مجهول و مستر فاعله مقام فاعله عائد در
مایه و جمله صل و یا سفند مایه موصول صکره و یا موصوف صفتیل معقول مطابق در
و ال حرف استثناء ان بکون استقبال موقوف منصوب در ان فاعله مستکن لیسب عاید در
تمیزه جنس خبری و بکلما استثناء در مطابق قولنده و مستر منه محذوف در مطابق
فیها ماقصد فی جمیع الالوان الا کونه جنس فاعله لا مطابق ماقصد ان ان بقصد الالوان
مستثنا در الالوان بکون جنس قولنده ان الی الالوان بقصد الالوان قولنده معلوم در

ایضا

ان موقوف کان فعل شرط استر اسم عائد در تمیز مفعول خبری کانت جواز شرط استر ای
عائد در صفة له خبری و طبقه مفعول مومبتد کانت القصد تحتی له مع طبقه و لده و طیب
ضمیر عاید در انصب عنه به و اتمت ماضی معروف و مستکن فاعله عائد در صفة الحال منقول
به در و ال بقصد تم فاعله استقبال التیمیز فاعله و الاصح مبتد ان بقصد تم فاعله موقوف موصول
ان عوفید و مستر فاعله عاید در تمیزه علی النفس انما متعلق فلان مفعول مطلق للمازنی انما متعلق
والمبرر انما متعلق بقدره خولاف فلان مفعول للمازنی و المبرر و جمله خبر مبتد در حصول کسب
و فاعله مضاف تمیز کسب اوله که ذات مذکوره ابهامی رفع ابدا بیان ایله رسمه مایه
شروع ابدا و ب یوز که تمیز کسب مایه اوله که ابهامی ذات مقدره و رفع ابدا یعنی جمله ده
واقع نسبتند ابهامی رفع ابدا در نحو طاب فاعله عائد نسبتند ابهامی حال
اوله که زید ابدا نسبتند طبقه اوله و غی معلوم اوله که پس نسبتند ابدا کسب فاعله موقوف
ایمیش نسبتند طبقه نفس زید و بکدر و با جمله به مشابهند ابهامی رفع ابدا نسبتند فاعله و یا هم
منقول و یا صفة مشبیه و یا فعل تفضیله اولاً نسبتند ابهامی رفع ابدا در نحو زید طبقه ابدا نسبت
صفة مشبیه زید در راجع ضمیر استناد ابهامی حاصل اوله و ابدا ابهامی رفع ابدا یعنی زید
کنیدی ابدا اوله یعنی جھندن ای دور و یا با بسی اوله جھندن ای دور و یا اضافتک اولاً نسبتند
ابهامی رفع ابدا در نحو یعنی طبقه ابدا بونده طبقه زید در راجع ضمیر استناد ابهامی حاصل
اوله که ابدا ابدا نسبتند جمله ده اولاً نسبتند رفع ابهامی بر مثال کنور دن اما مشبیه
و اضافتک کثرت امثله ابدا ایله بی اضافتک تمیزات اشارت ایچون بعضی نحو یلدر بیکه مراد
ذات مقدره دن نفس نسبتند که طاب ننگ زید استناد دن ناشی اوله پس بکشد
حاصل اوله که بیان محتاج در که نه جھندن در ایله بونسته ذات مقدره دیر و احتیاجی بود
که بونسته تقدیر ابدا لوانا قول اول الصحر زید ذات مقدره بونسته بیکه هم و مقدره در اطلاق
ایمک نفس بسته اطلاق ایلمک اوله در ذات مقدره کث امثله اضافتک نسبتند بوقصد

وهو منصوب اذا كان بعد الاخر القصة في كلام موجب او مقدر على المستثنى منه او منقطعاً
في الاكثر او كان بعد ظاهراً في الاكثر او ماضياً وليس ولا يكون يجوز فيه نصب
وتحذف البدل فيما بعد الا في كلام غير موجب وذكر المستثنى منه مثل ما فعلوه الا قيل والابواب
المستثنى منها متصل خبرية ومنقطع انما معطوف فالمستثنى منها واذا في تفسيره
فصل واما مبتدأ الخرج خبرية عن متعدداً كما متعلق لفظاً فيمترد متعددون او متعدداً كما معطوف
بالاختر خبر متعلق واخواتها انما معطوف وخبر الاية راجد بالخروج متعلقاً بل خبر مبتدأ ثاني واول
خبر بل خبر اول ومنقطع مبتدأ المذكور خبرية بعد ظرف مذكور بمضاف اليه راجد راجد وغير
عالمه مذكور و مستتر في مضاف اليه تقدير الكلام والمستثنى منقطع الذي يذكر بعد
الا واحد احواله حال كون ذلك الشيء وغير مخرج ومبتدأ عائد للمستثنى به منصوب خبرية
واذا ظرف وكان ماضياً موقوفاً مستتر اسمي عائد للمستثنى به وبعد خبرية كان درو والآ مضاف
اليه غير لغت الا ويا حاله راي حال كون الاية الصفة مضاف اليه في كلام كان به متعلق ويا
خبر مبتدأ مخذوف في موجب صفة كلامه وجملة خلقا خبر مضاف اليه درو مقدر ما بعد الاية
معلوم قدر على المستثنى مقدمه متعلق منه مستثنى به او منقطعاً مقدره معطوفه في الاكثر
مبتدأ مخذوف خبر درو بود راي وجوب النصب في المنقطع في قول الاكثر او كان معطوفه ولو كان
بعد الاية و مستتر اسمي عائد للمستثنى به بعد ظاهراً خبرية ومضاف اليه وعدا انما معطوف في الاكثر
اعراب سابق كبدرا وما ظلاً وما عدا ظاهراً معطوفه درو وليس ولا يكون كذلك لو افعالاً مضاف اليه
واقع اوله دليله استثناء واقع اوله افعالاً استمرارية اوله قليرد ويجوز مضاف موقوفاً بالنصب
فاعلى ويجوز مضاف جهول البدل فاعلى تمام فاعلى في حرف و ما موصول ويا موصوف وبعده ظرف
وعاعلى مقدره درو الا لفظ مراد مضاف اليه في كلام فعل مقدره متعلق ويا خبرية مبتدأ مخذوف
غير لغت كلامه موجب مضاف اليه فعل مقدره فاعلى و متعلقه صلة درو ويا مقدره ما به
موصول صفة ويا موصوف صفة في خبره خبر ودر جازم خبر وبله خبرية متعلق وذكر ماضى

شامل

جهول المستثنى منه فاعلى و بوجه معطوفه رضى مناسي وبتحذف البدل في الكلام الكون وفتح
بعد الا في كلام غير موجب وذكر المستثنى منه قبل حقيقة مثل معلوم ما ارفق في فعله فعله ماضى
الا في استثناء الفعله درو الا قيل مثال نجس مثال رضى عطفه حصول ترتيب مستثنى نحو غير
استثناءه ايكي معنا اور رسته شتر كدر بر سينه مستثناء متصل ويا خبرية مستثناء
منقطع ويا خبرية متصل اوله ركه بر متعدد ن خرج اوله كواول متعدداً لفظاً ويا خبرية امذكور
اوله واول الخراج كلكه سيله ولو اقبل اوله ركه بوندن صكره ذكر او جقدر ان شاء الله معطوف
بودر كبر او متعدده بر حكم متعلق اوله رور والوا واخواته اول متعدداً ك بعضه سنا اول حكمه
الخارج ايدر ريس اول بفضله اعداده باقى فلور اول كلكه مندرج مثبته ك جاء القوم الا زيدا
و بيبك زيدا كلكه الا ابله خرج اوله ركه كمي دون كقومه متعلقه ركه متعدده درو لفظاً مذكور
پس قوم دن زبون غير ريس كلكه محي دده داخل قالي ك بوبك كبدرا ما جاء في الا زيدا
جاء في الا زيدا بوندن عدم محي دن خرج اوله ركه متعلقه بر متعدده ك تقديره امذكور درو
احد لفظه درو مستثناء منقطع اوله ركه الا دن واخواته دن صكره مذكور اوله انما متعدده درو الخ
اوله زيرا ك مستثناء منشاء منقطع شامل وانما متناول كلكه مثل ما جاء في احد الا انما
حارا احد جنس دن كلكه زيرا احد اوله ركه كحاطب ولفظ صاح اوله وهو منصوب بعينه مستثناء
منصوب اوله ركه ان ك كلامه موجوده الا وغير صفة دن صكره واقع اوله سته ك جاء القوم
الا زيدا مذكور اوله ك كلامه موجب اوله ركه نغى ونهى ك استنهام اوله ك مستثنى منصوب
اوله ركه مستثنى منه او زير مقدم اوله مثل ما جاء في الا زيدا احد او ك زير موقوفاً اوله سيبك
احد دن زيرده ايكي وجه جازم اوله ركه بر سبب استثناء لفظه منصوب اوله ركه و برب ريشه
مرفوع اوله ركه بوبك كيك ك مستثنى منقطع اوله ركه منصوب اوله ركه اكثر لفته و بعض
عربك لفته مستثناء منقطع مرفوع ده كاشه ركه بوبك كيك احد الا حار رفع حار له احد دن
بد لفته و بولفت زيرده ضعيفه زير ابو جيج بدل مقصوره كلكه ربل غلظ دن غير اوله خود
بر كلامه اوله ركه غلظت و سهو بر بيقده واقع اوله ك استثناء منقطع بر كلامه اوله ركه

طریق فکر و فواید صادر اولش او که گشته منسوب اولور اگر حال اول و عدول صکره واقع
اولور سه اکثر لغته زیر اولی نقل میسر فعل جملوا وعدایه وعدوا فاعله کتبه بیده
مستتر و مابعد که مفعول به فعل منسوب اولور زکر جملوا القوم صلا زیدا وعدا زید ایدرسن
یعنی صلا بجائی زید و عدی بجائی زید ایدر و بعض لغته بونکر حرف در و مابعد که مجرور
اولور و گشته مستشنا منسوب اولور لیس و لایکون دن صکره زیر اولی نقل میسر فعل جملوا
و مابعد که مفعول به فعل منسوب اولور لیس زید اولی لایکون زیدا
ای لیس بجائی زید اولی لایکون لایکون بجائی زید اولی لایکون بجائی زید
و بدل مختار در جگانه که الادن صکره کلا غیر موجب نام ده واقع اولی یعنی مستشنا منزه
مذکور اولی که نحو جملوا صلا الادن زید فعله بدل طریقیه و الادن زید انصبه مستشنا طریقیه و ما
مرت الادن بدل لغته مجرور در الادن انصبه گشته و مارت صلا الادن اولی
طریقیه بیده منسوب الابدول لغته مختار در و مستشنا لغته جایز در بوده بوقیلند در مافیه
الاقبیل الاقبیل او کی بدل نامی مستشار و یعیب علی حسب العوازل اذ امکان گشته منزه
غیر مذکور و هو فی غیر لیفید نحو ماضی الازید الادن یستقیم المعنی نحو قرآه الایوم
که او من تمه لیم جز من اهدا الازید و الا اهد فیها الازید و زید مستشنا الازید لان کن
لا تزد بعد الاثبات و طول الاعدان عاملین بعده لانها عملتا للتعقی و قوا النفس
التقی بالانجلاف لیس زید مستشنا الازید لانها عملت للتعقیه فلا اثر لتعقی معنی
التقی بقاء الامر العاطله هی لاجل و من سبب الازید الایام و امتنع مازید الایام
و یعیب مضارع مجرور و مستتر قائم مقام فاعل مستشنا و ارجع علی حسب العوازل عربیه
متعلق اذ انظر زمان کان افعال ناقصه دن گشته منزه اسم غیر مذکور خبریه و جمله جملوا مجرور
مضارع الیدر و هو مبتدأ عاید در ترک گشته منزه با خود و اعراب علی حسب العوازل با خود
گشته منزه غیر مذکور اولی و یکستشنا الادن صکره اولی لوب گشته منزه مذکور اولی و کتبه فی
غیر موجب خبر مبتدأ لیفید مضارع معروف لام کی ایله منسوب مستتر فاعل عاثر در

ترک گشته

ترک مستشنا منزه و یا اوباره و مقدره متعلقه تقدیر و اما اکثر کوز فی غیر موجب لیفید المعنی و یازید
کم غیر موجب متعلق اولی و فاعله متعلق اولی تقدیر و هو ان یکون فی غیر موجب لیفید مثل
معلوم ماضی ما حرف نفی و خبری فعل منقول به الازید فی استثناء و زید فاعل ضرب در
الازید فی استثناء ان یستقیم تاویل مفروضه ان فی غیر المعنی تقدیر لغته فاعل مستشنا ال
گشته منزه مخدوفه تقدیر فلا یصح فی موجب فی جمیع الاحوال الا حال استثناء المعنی
بعض شرط و حد فی غیر موجب دن استشار ای عدم ذکر گشته منزه تا هو فی غیر موجب
الان یستقیم المعنی فاعله بخود عدم ذکر گشته منزه فی الاثبات ایضا مثل معلوم قرآت فعل
و فاعل الازید فی استثناء یوم گشته که امضاف الیه و گشته منزه مخدوفه تقدیر قرآت
جمیع الایام الایوم کذا مر اوجیع الایام دن فراده صالح اولی کوندر در غیر کوندر دن عقل
و عرف دلالتی و من تمه جبار و مجرور لیم جزیه و متعلقه مقدم اولی که حصه لیم کوندر فعل
جمله مطلق مازال بعضی معروضات کان دن زید اسم الازید فی استثناء علی ضربیه
و کلام فاعل خبر در نهاد ترکیب و اذا اداة شرطه تقدیر نفس شرط الابدال فاعل علی التقدیر که
متعلق فعل الموضع جواز شرط ای نه ثابت علی الموضع مثل معلوم ما حرف نفی جملوا ماضی موقوف
و فی مفعول من حرف جملوا مجرور در کلامه محلا مرفوع جاء فی تکلف الازید فی استثناء
اید اهد دن گشته در و رفی علی من اهد دن بدینکه در و یعیب مستشنا لغته در و لایکون
ایچوندر اهد اسمی مبتدئ در فتح او زید فیها خبریه الازید فی استثناء زید به لدر اسم لانگ
مکندن مایس پیشاید و زید اسمی و شیا اصلنده خبر مبتدأ در و نصبه مستشنا لغته و یو ایلی
جمله معطوفه در ما جاء فی الازید جمله کسبه بس محل رفده اولور لام حرف جملوا لغته حرف
مشبهه بالفعله دن من نظر مراد محلا منسوب اسمی لانگ لغته مستقیم و مستتر قائم مقام فاعل
عائد در دن حرف بعد ظرف مکان الاثبات مضاف الیه و جمله خبران در و ان سمیه و
خبریه تاویل مفروضه محلا مجرور در و ما و لام معطوفه من حرف لغته لانگ لغته فی مستقبل

اولمخ کرک بقینا و مذکور شده زید جماعت و حاله داخل اولمخ و اولمخ و اربس
مستثنایک یکی قسمی بلیه بوده ممکن و کلمه را اما اگر جاری الرجال از زید ادیک
بود کمند زید موقوف باللام رجال جمیع شاطره و زید داخل اولمخ و مذکور بقینا و استثنا
متصل اولمخ معترف جمع منکوری غیر مقصوره تفسیر الیدی زیر مقصوره اولمخ استثنا نه چایز
اولمخ نه که از یوشتر و اهرام الاده و ایا الا اثین الی غیر ذلک زیرا که بر و یا یکی و غیر سیس
طوقونه و اینچونه داخل بقینا الا انک صفته تحول مثالینون بعینه بواجب که به ده
واقع اولان مثال تحول کان فیها الکنه الا انه لغدهما الا بونده غیر معنی در و الیه
صفتی که جمع منکوری غیر مقصوره در و چون که الحرف در و قابل اعاب و کلمه اول اعاب
که غیرک حقیق اولمخ بعدند و بر دیر و ضعف فی غیره یعنی الای غیره حمل ایک تابع جمع
منکوری غیر مقصوره اولمخی وقت ضعیف زیرا که اول متاخره استثنا کمند و الای کنده
اصلی حمل ایک اولمخ نه که بویست و اقعدر و کل الخ منارقه افوه لیمز ایک
الا الی تقدان الا بونده غیر منسند در و کلمه صفتی که حرف مقصوره و اعاب رفیع الایک
مابعد و بیلدی که فرقد اندر اصل بونده بواجب که الای الی استثنا اولیدی و الای
الفرقین و بیلدی زیرا که کل الخ جمیع ذو اسله برابر ایدی فرقی بونده داخل
و استثنا متصل اولمخی اما جمیع صفت او زینہ اتفاق الیدی و اعاب سوی سابق
ذکر اولمخ که سوانک افوانک اعاب استناده صفتی که مقدره او زره پس
جاء فی القوم سوی زید یعنی زیدک غیر سیس کلدی زیدک بزی قوم کلدی بوم مقدره مقدر
تتمم و کل و لقب مقصوره ده تقدیری اولمخ و ممدوده ده لفظ بعضی دیگر که اعاب
سوانک افوانک حکمی استناده غیرک حکمیدر اما قول اولمخ در خبر کان و اخوانها
هر المسند بعد دخولها خبر کان زید قایما و اهره کار خبر مبتدأ و یقدم موقفه و تقدیر
عامله نحو الناس مخربون باعمالهم ان غیر مخربون و ان شرکاء غیر و یکور فی مشایبا

اربعه او هم و یکب کحرف فی مثل امانت منطلقا ای نطقنا ای لان کت خبر
مبتدأ کان لفظی از و مضایف الیه و اخوانها کان به معطوف و خبر کان باجود کلمه اعتباری
هو خبر فصل و یا مبتدای ثانی عامله در خبر کان به المسند خبر مبتدأ بعد مقدره مسنده دخولها
مضایف الیه و غیره قاید در کان به مبتدای ثانی خبر مبتدأ اولمخ و یا خبر اولمخ و
اولمخ ای من الخ خبر کان و یکدر و جمله ثانیه مبتدأ در و جمله اولی و یا مبتدأ در مثل
معلوم کان ناقصه زید اسمی قایما خبری و جمله ثانیه خبر مبتدأ و اهره مبتدأ مضایف
خبر کان به راجع خبره کار خبر مبتدأ خبری و یقدم مضایف موقوف مسترنا علی عامله در
خبر کان به موقفه حاله یقدم ناعانند و تقدیر حرف تفسیر مضایف مجهول عامله قایم
تمام عامله و خبر خبر کان به باجود فی حرف جو و مثل خبر در الایک الناس مبتدأ مخربون
خبری غیر خبر مبتدأ مخربون و جمله خبری ان کان مکتوم خبری او هم
خبره ان شرکاء غیر قایم کسیدر و جمله خبری الناس مخربون اه محله خبر در و اهانته
و بجز مضایف موقوف فی مثلها ای فی مثل بنده الاثله و یا بنده العبارة بجزه متعلق
اربعه عامله بجزه در او هم خبر در غیره از یکسی ان غیر خبری او یکسی منصوب در خبر کان و جمله
و یکسی مرفوعه خبر مبتدأ اولمخ و بجزه یکسی ای ان غیر خبری او یکسی عکس خبری ان
کان فی جمله خبر کان خواهه خبر او هم ثالث ان غیر خبری او یکسی بقیله ان کان فی جمله
خبر خبر او هم و یکب مضایف موقوف الخذف عامله فی مثل حذف متعلق ان مصدر به و ما
کن دن عوض و انت اسمی و منطلقا خبری انطلقت فعل ناعل ای لان کت امانت
عبارة تنبیر در حصول ترکیب یعنی منصوبات ملحقه دن بعذر خبر کان و انک بولوا انک
هو بیک خبری به مسند در کان نک و اخوانک اسمیه بونک هو بیک دخولن و مکره
و بومسند که بال فعل خبر کان در اصلنده خبر مبتدأ در کان که اولمخ داخل او کد مبتدأ ناعل
اولمخ که اصطلاحه اکا اسم کان دیر و خبر مبتدأ خبر کان اولمخ و منصوبه و قوندی

منقوله مشابیه و چون که کان فاعله کلام هم دکلمه کما فعل ناقص و بیرون و بیرون امری
و حال خبر مبتدا کبیر اول اقسام احکام و شرا یطرح که خبر مبتداه ذکر اولدی پس خبر کان
منزول اولور جمله اولور جمله ده بر عائد که کلمه که اسمند راجع اولفته انده معلوم اولدی لیکن
خبر کان منزه اولور اسمی اولور مقدم اولور جایز در آما مبتدا و خبرده بر جایز دکلمه زیر بر بنده
اسم و خبر اولور فاعله خبر در پس تقدیم و تا خبر اولور بنده جایز در آما مبتدا و خبرده جایز دکلمه زیر
بنده اولور فاعله خبر آما انده دکلمه دو تقدیم شول زمانده جایز در که ایکسک بیله و یا بر سبک
نظیر اولور و قد کجوف عالمه بیله گاه اولور که عامل خبر کان حذف اولور هم از نظیر قیله کذا الناس
خبر چون با عالمه ان خبر آخره و ان ثمر ان شتر و المر متول باقتل به ان سینا فسق و ان
خبر آخره خبر بزرگ کبیرده دور دور جایز در و اول ثمر اول در فرع مانی و ایکنی بزرگ کبیر
و اول خبری بیکسک بیله بیله و در دخی سی بیکسک بیله بیله اما اقوا و جرحه و اولور
و تقدیم کلام بیله در ان کان کلام خبر آخره و خبرده شتر طوع کان اسمیه بیله خبرده و خبری
باقی و جرحه مبتدا حذف و خبری باقی در پس کلام حذف اولور و معنای کمال صحده
و عکس و اول المصنف جرحه اولور در تقدیم کلام بیله در که ان کان فی کلام خبر کان جرحه
خبر پس شتر طوع کان خبریه که جرحه و جرحه در محذوف در اسمی باقی و جرحه کان اسمیه خبرده
و خبری باقی پس بود جرحه حذف جرحه و معنی صنفدر زیر انکاه که کلمه ایکن اولور لازم و کل
جمع جرحه اولور اول یکی و جرحه قوت و صنف ار اسنده مستطردر ایکن بیله جرحه اولور
تقدیم کلام بیله اولور که ان کان فی کلام خبر جرحه خبر پس شتر طوع خبرده و معناده
صنف جرحه و جرحه خبرده و اول اولور در اما ایکن بیله منصرف اولور تقدیم کلام بیله در که ان
کان کلام خبر کان جرحه خبر پس شتر طوع حذف اولور کبیر یعنی اول کبیر آما جرحه
حذف جرحه ایکنی بویکی و جرحه مستطردر و اولور عکس بنده و یکب یعنی خبر کان یک
عاملی حذف ایکن و جرحه آما انت منطلقا انطلقت کسی بوده بو کلام ایکنی بیله در که

لان کنت منطلقا انطلقت و آما انت یک اصل لان کنت در پس لام قیاسا حذف
اولور زیرا ان وان دن حرف جرحه ایکن قیاسیه اندن صکره کان حذف اولور انصاف
طریقیه پس ضمیر متصل منقلبه استنب اولور و کلمه سی زیاده اولور ان دن صکره کان
برنه اندن عوض و نون ان هم باه ادغام اولور و خبر کان باقی قلمی بر بنده پس آما انت منطلقا
انطلقت اولور بو تقدیر فتح حمزه کبیره در آما کبیر اولور تقدیری ان کنت منطلقا انطلقت
اولور ایکن بونک علی اولور کبیر انصاف لام و کل زیر بر صور بنده لام بوقدر که حذف اولور
اما مصنف اولور صورت اولور فخر المیدی اشهر اولور و چون اسم ان و آخر آنها هم
المستند الیه بعد و خبرها نخوان زیاده ایکن اسم مبتدا ان لفظ جرحه مضاف الیه آخر آنها
معهذوف در ان به هر ضمیر فصل و یا مبتدا عاید در اسم ان به المستند الیه ایکنی استند الیه
خبر تا خبر مبتدا مانی و جمله خبر اولور و یا خبر اولور محذوف اولور ایکنی المکتها اسم ان بعد طرف
و خبرها مضاف الیه و خبر اسم ان به و اصدی اخراجه راجعه بخبر معلوم ان حرف در حرف مشبه
باستندک وید ایکنی و یا هم خبری و جمله جرحه در اضافله حصول ترکیب ان یک اخراجه
اسمی اصلن مبتدا در و وجود ان رفعدن نصب کنوردی پس کما بوجردنک اسمی
بیر لاییدی بوجردنک اسمی مستند الیه اولور بوجردنک و اولور صکره نه که خبر مستند
اولور بوجردنک و اولور صکره شویله که فرغ عائد جرحه ایکنی و بوجردنک مباحی مستوفی
مذکور اولور که کوز بخشده افه شارانه شیا المنصوب بلا التی لشی ایکنس
هر المستند الیه بعد و خبرها لایکنی مضافا او مشبهها به مثل لاغلام رجل و الا عشرین
در همالک مان کان منور ایکنی علی ایکنس و ان کان منور او معقول لایکنی و بین
الا و جرحه از نفع و انکره و مثل قفیه و لا ابا حسن لها مناول المنصوب هو المستند
مبتدا جرحی محذوف ایکنی المکتها المنصوب بلا منصرف متعلق الیه اسم موصول لشی ایکنس
و کل مقدره متعلقه که کان در و کان متعلقه جمله در موصول صکره بیله صفت لادر هر مبتدا

المسند اليه خبري بعد ظرف مكان وفعالها مضاف اليه وضمير لايه راجع اليها فاعل مضاف
 معروف وممكن فاعل عائد في منصوبه ويا المسند اليه وضمير بازر من قول بل لايه راجع
 نكرة فالله رايها هي علة من مضافا حال مترادفة ويا صفت نكرة در او شبهها معطوفه مضافه
 به متعلقه مشبهه وضمير راجع مضافه مثل معلوم لاني جنس ايجوز علام منصوب اسمي
 رجل مضاف اليه فيها خبري وضمير اذن عبارته و لا سابق كيد و ضميرين مشابه مضاف
 در اما خبري لك خبري فان حرف شرط كان فعل شرطه وممكن اسمي عائد در لادان صكرة
 واقع اسم مؤخر خبري فهو مبتدأ مبتدأ خبري جمله اسمية غار شرطه واقدر ان يكون اوله فا
 داخل اوله وعلى حرف جر وما موصول ويا موصوف يوجب مضافه جمل و ممكن فاعل تمام
 فاعل عائد در لادان صكرة واقع اوله اسم به يوجب به متعلق به به خبري ياء عائد در و به جمله
 صله ويا صفت رايه موصول صكرة ويا موصوف صفة فاعله ودر على ياء و بوجاهه جود رايه
 بينه متعلقه تقديره فان كان الاسم الذي بعد لاني اجنس مؤدأ اي لا يكون مضافا
 ولا مشبها فذلك الاسم مبني على الشيء الذي يوجب ذلك الاسم بذلك الشيء
 من حركة او حرف لو نصب ان كان مؤدأ ان كان مؤدأ كيد رايه اعباده او متعلا معرفه
 معطوفه بغير فعل واقع اوله بينه طرف مكان مضافه اسم لايه راجع ضميره وبين
 معطوفه اكا ومضافه لايه ووجب ما معنى موقوف الرفع فاعل واليكبر رفته معطوف به جمله
 خواهد ان كان مؤدأ قوله مثل مبتدأ مضافه قضيه مبتدأ مؤدأ خبره و لاني جنس ايجوز
 و اسمي خبره و ابا انك متعاضد فاعل و اعوان اكا و خبره كس مضاف اليه لايه خبره لادان
 و ضمير قضيه راجع قضيه اه مضاف اليه متداول خبر مبتدأ در اي مثل هذا الكلام متداول تقديره
 هذه القضية حكم ولا قاضي مثل ابي حسن لها موصول تركيب نفي جنس ايجوز اوله
 لا كلمه است انك على اير محل تبيين على تبيين ويا محل نظير على نظير طريقه زيرا انك ايات
 ايجوز و لا تاكيد نفي ايجوز پس بوده لو اسخ مبتدأ خبر ايجوز تا اعلمى كه بعض برده نصبر

اوج شرطه ظاهر اوله و رايه ايجوز اوله و كذا لايه اسمي را سنج فاصلا اوله ايجوزي است
 اوله كه اسم نكرة اوله اوجي است اوله نكرة مضاف ويا مشابه مضاف اوله كذا كرك بود و چون
 المنصوب بلا و نفي مثال اول مضافه نكرة در و مثال نفي مشابه مضافه نكرة فان كان
 مؤدأ بغير اسم لا مؤدأ نكرة اوله رايه بغير مضاف و مشابه مضاف اوله نسي اوله اول
 حركة و حرف او زينه كه موصوف ايجوز نفي ايجوز ايجوزي مثلا لاجل فتحه او زره بنيدر لاجل ايجوز
 مستخرج بغير مثال لاصحابين يانك اقبلي كس به مثال لاصحابات الف و ايله جمله كس به
 مثال در بونده فتح او زره نسي اوله نكرة جاز در قول شاعره لاسانبات كسبي اسم لانك
 مؤدأ نكرة اوله نكرة بناسنه سيب معنای حرفي تفهيندر بزرگه لاجل نك تقديره لامن
 رجل در و بهر گاه كه اسم معنای حرفي متعصب اوله نسي اوله و ان كان مؤدأ بغير اسم لا معرفه
 اوله رايه كسبه مضافه اوله و كرك مؤدأ و كرك لايه اسم مؤدأ نك بيشتره فاصلا اوله كرك
 اوله اول اسم مؤدأ مرفوع ايجوز و ايجوزه نيز لار حسيه نك مؤدأ و على اوله انك ايجوزي
 انك خبره نسي مخط اوله نيز ان نكرده و مؤدأ و عمل ايجوز و مؤدأ نك تكراري ده لازم اوله
 ته كه لازمه نفي اذار و لا غر و در بر سن و بوتركار ايجوز و ايجوز لار اصله نفي جنس ايجوز
 و جوده تقدير اوله و چون كه مؤدأ و تقديره ايلماز فاعل تمام تقديره جنسي اوله كركه بزرگ
 كسبي لايه اسمي بيشتره فاصلا واقع اوله رايه انده رايه و تكرار و ايجوز نك لايه رايه لاجل
 و لا اوزاه دير سن زير اير كلام جواب سوال مؤدأ در كويانك به كسبه سوال ايجوز و ايجوز
 رجل او امرأة پس جواب سوال المطالب او ايجوز منقوله رايه و تكرار و ايجوز اوله دي
 و تاويل قضيه و لا ابا حسن لها اوله كركه و لا مثل ابي حسن و يكره و مثل مؤدأ و اضا فله
 معرفه اوله ايلماز زير انك نكرده تو على و اريس نفي فتحه ايله و ايجوز ايله و چون مثلي كه مضافه
 حذف ايلماز و مضاف اليه نك فاعل تمام معنای اوله مضافه نك ايجوزي كه نفي رايه ايلماز
 ليكن نصب بونده الفدر و مضافه فتحه ايله ايجوز و بسوز حضرت امام عمر كركه حضرت امام

قصه یمثل در زیر که مطابقت انتظام شول سوال و جواب را سنده در که انده تعدد
و کثر اوله زیاده در اول انتظام کن که انده تعدد و کثر اولیه وجه خاص اوله که لاء اول
لیس معنیه اوله و اسمی مرفوع و منون اوله و لاء ثانی نفی جنس اچون اوله و اسمی فتح اوزره
منه اوله و بود و ضعیف زیرا الیک لیس معنیه استعانی نادرده و چون قول قوت بر معنایه
بوجه تند که الیانه که مشتاء نوزعدر اکیسید بید خبر واقعدر و احتیاج بود که لاجول
اچون باشه خبر تقدیر اوله و اذا اذلت الهمزة لم یغیر العمل و معناه الاستنهام و اللوح
و التخی و اذا ادات شرط دخلت فعل شرط الهمزة فاعلم تغیر فعل مجدی مطلق لعل معنوله
و بوجه جواب شرط و معناه مبتدا و غیر لایه را جدر الاستنهام خبر مبتدا و اللوح و کا
معطوف و التخی ده بویل محطه ترکیب چون که همزه لاء جنبیه داخل اوله لائک اسمی
متغیر اوله و دخل همزه سبیله یعنی معنیه بناسی انده باقی فالور موجب ایسه و اول اوزره
باقی فالور و بعضی که توم الیدیر چون که همزه لاء جنبیه به داخل اوله که اسمی معنیه در اول بنایه
اعراب تغیر بود و ب منقلب ایدر نه که قول شاعده و اتعدر الاربعا فراه الله خیرا
الابوا استنهام و صحیح و کدر زیرا که تقدیر کلام بویل در الاترونی رجلا لیس بولار جنبیه
و کدر بل که حرف نفی در که اول فعله داخل اوله مشدر و رجلا اول فعل متدرک منقولیدر ایوه
لار جنبیه به داخل اوله همزه تک معنایه یا استنهام در الاربعل فی الذاری کسبی و باعوضدر
نحو الازول منک و یاتنی در کذا الاء اشهر به برده و یوزر بوسوز که انده ماور جا
اولیه و لغت المنه الاول خود ایلیمه منی موجب تمام و نصبا نحو لاجل ظرف و ظرفیاً و ظرفی
و لغت مبتدا المنه مضاف الیه الاول لغت صغره مؤد و مقدر کان تک خبری در تقدیری اذ کان
مؤد و یا حاله و غیر معنیه دن بیله صفت مؤد و در و غیر معنیه به عماید در منی و موجب معنوله خبر در در نفا
و لغت مصدر نوزعیل در و یا نزع حافظه منقول در ای موجب برفوع و لغت نحو معلوم لانی جنس
اچون در رجل اسمی فتح اوزره معنیه ظرفین که فتح اوزره معنیه لغت و ظرفین نمله و ظرفیاً

نفسه که نفی در در جمله و جمله محذور در افعال و ان شرط لاجل فی کون اسم و خبر بله
مقدور در ان لاقرب سبیله فالاعراب مبتدا خبری محذوف جزا شرطه و اقدیر تقدیری و ان
لاکین لغت المنه کما ذکرنا فالاعراب لازم محطه ترکیب لایله معنیه اوله اسمیک
صغره که اولی صفت اوله و ثانی و ثالث اولیه و مؤد اوله مضاف و مشابه معنیه اولیه
اول اسم معنیه به متصل اوله یعنی از الرزده فاصله اولیا اول اسمده اوج وجه جایز در
بری فتح اوزره معنیه اولی و لعل نحو لاجل ظرفی کبی زیر معنایه مستدرک بوجه صغره مؤد
ولا الیه نفی بوجه و اقدیر پس کویاکم اسم اول صغره ایوه اسم لایکی فتح اوزره
معنیه اوله و لکن معنیه موب و اقدیر محلی عبیده عمل الیک که محلی تقدیر بتوالله اوج کسبی
نفسه موب و اقدیر یا نقطه عمل الیکه و یا محلی قریبه و ان فالاعراب یعنی همگانه که لغت معنیه
اولیا و لغت اول اولیا بل که ثانی و ثالث اوله و یا لغت اول مؤد اولیا و اول معنیه
متصل اولیه بلکه از الرزده فاصله اوله پس بواقسامک خبر همزه رفع و نصبه اواب ثابتدر
و بنا جایز و کدر نحو لا غلام رجل طریقاً و طریقاً و لاجل عاقل طریقاً و طریقاً و لاجل ذمال
و ذمال و لاجل فیها طریقاً و طریقاً و العطف علی اللفظ و علی المعنی جایز مثل الالب
و ابنا و مثل لایاله و عملانی له جایز تشبیهاً له بالمتضاف لشارکته لانی اصل معناه و من
تم لم یجز لایا فیها و لیس بمضاف لمنساده المنه خلافاً لسیوره و کجوز فی نحو لا علیک ای لای
پاس و العطف مبتدا علی اللفظ و کما متعلق و علی المعنی اکا معطوف جایز خبر مثل
معلوم لای لاجل کیدر اخباره و ابنا به معطوف مثل مبتدا مضاف لانی اجتناب چونند
ایا اسمی خبری و جمله مضاف الیه و لا عملانه لایاله کیدر و اکا معطوف جایز خبر مبتدا
تشبیهاً و معنوله و عاملی جایز در اگر ان جمله مصدر مجهول مراد اولیه و عاملی مقدر در
اگر مصدر معنوله مراد اولیه معنیه یعنی انما جزر دیکدر با خود معنوله اوله ای شنبه
ل تشبیهه متعلق لما بعد لای دیکدر بالمتضاف که اکا متعلقه لشارکته اهلش بارکته

ما بعد لا تشبیه متعلقه منقول له تعلیقه ای المضاف کنه مشارکه متعلقه فی اصل
مغایه ای مغایه المضاف مشارکه متعلق من حرف سبب تمه انکله مجرور در تحت اشارت در
لا ابالده الفک اثباته ولا علای که نه تک حذفه اصل معاده مشارکه ای چون لم یجر نمل مجرور مطلق
لا ابایها فاعلی ای لم یجر هذا التركيب لاجل المعنی الذی ذکرناه ولیس افعال مقصدن و مستکن
اسمی عائد در لا ابالده ولا علای که ده اولان نیز بمصاحبه خبری لسا و المعنی ایس متعلق خلافا منقول
مطلق ای حرف خلافا سببیه خلافا متعلق و بحرف مضارع مجرور مستکن فایم تعام فاعلی
عاید در اسم لایه کثیره صفت مصدر مخذوف و با ظرف مخذوف ای صفتا کثیره اوزمانا کثیرا
فی حرف جر مثل انکله مجرور و مضاف لانی جنس ای چونر و اسمی مخذوف علیک خبری ای حرف
تشبیه مخذوف ای لا باس دیکدر مخبر می مضاف الیه در خصوص ترکیب لانک اسم میسند
عطف ای و با اوزنه در برسی لفظه و با محل قرینه عطفه که ایسنگ بیدگی برود معطوفک
نصبه در برسیه محل بعینه عطفه که رفد نه که قول شاعره و انقدر و لایه ابنا مثل
مردان و ابنه اذا هو بالمجد انوی و تازرا و اگر لایه ابنه دیکر تعلیه جایز در و لا ابالده لایه
که کبیر و بو مؤذکره در فتح اوزره منی لایله و له خبری ای لایه اصله دیکدر لیکن بزنگ
اصل معاده مضافه مشارکتی و ارکه اول نسبت اب در صاحب صغیره پس بزنگ چون الف
زیاده الیه یلکه که کویا که اب مضافه و الفله نصبه مستقدر و جایزه دکلدر که لا ابالده حقیقیه
مضاف اوله زیرا که لامک جودی لفظه اضافه مضافه پس بیه مضاف اولور زیرا که
مضاف اولسیدی صغیره آذ اولور دی در فتح تکرار واجب اولور دی کنه بزنگه لا ابالده کبیر
الفک اثباته لا علای له و لایه ناهری له بزنگ سقوطیله یعنی بزنگه مضافه مشارکتی و اصل
معاده که نسبت غلامین در اول صغیره که لادن صکره در پس بو مشابته ای چون نونی بوندن
حرف الیه حقیقیه معنی اولدی ای چون دکل بلکه حقیقیه و اصله لا غلامین له نه که لا ابالده بیان
اولکه و من تمه یعنی لا ابالده الفک زیاده سی و لا غلامی ده نو تک حذفه اصل معاده مضاف

وید مشارکت ای چون اولدی عیون در که جایزه دکلدر که لایه اب فیها ده الف زیاده ایروب لایه
فیها دیبیر ای که داره اضافی فی معانیه اولدی مکن دکلدر ایروی لایه اب فیها تک مشارکتی
مضافه اصل معاده اولماز پس مضافه تشبیه الف زیاده ای تک جایزه دکلدر که بزنگ کی
لا رقیین علیها ای علی الدار و علی المرأة و علی الامتیه نو تک حذفه جایزه دکلدر زیرا که رفینک اضافه
علا معانیه مقصوره دکلدر پس تک اصلی معاده مضافه مشارکتی اولماز ایروی نو تک حذفه
مضافه تشبیه جایزه دکلدر و لیس مضاف مع ابالده و لا علای مضافه دکلدر در اول سبب که
مضافه اولور زیرا که مضاف اولیدی رفیع و تکرار واجب اولور دی زیرا که ابامعرفه
اولور و لا ابالده در مراد خود فی اب مکرر یعنی حسب اب زیرا که معنا بولد در که هیچ بابا صح
یوقدر انک دیکدر که لا غلامی له ده ده سوز بولد در که مقصود فی حسب غلامین در
پس اگر مضاف اولسید غلامین حرف اولور و رفیع تکرار واجب اولور دی پس اول
که سیبویه دیشدر که مضافه و اظهار لام تا کید اضافه ای چونر صحیح دکلدر و مخذوف
اسم لاکاه اولور که لانک اسمی حرف اولور نحو لا علیک ای لا باس علیک دیکدر
خبریه و لا المشبهتین بلیس هو المسموعه و قولها و صحی لغه اهل الحجاز و اذا اريدت
ان مع ما اود انتقض التقی بالاد و تقدم الخبر بطل العمل و اذا عطف جمله بوجوب نال رفع خبر
بتدا مضاف الیه و لا اکا معطوف المشبهتین ما لانک صغیره بلیس اکا متعلق صغیره بتدا
تمامی المسموعه بتدا انیدر و جمله خبر اولور و یا خبر خبری مخذوف بتدا اولی منها خبرها و لایه
المستبداه کلام اوله و یا خبر بتدا اولاد هر صغیره فصل المسموعه خبر اوله بعد ظرف مستور
دخول مضاف الیه ای که بولد قولها معاده عاید در ما و لایه و معی بتدا عاید در مقدر لغته که
لغت اصل حجاز اکادلات ابور لغت اهل الحجاز خبر بتدا ای لغته استعمالها مع لیس لغته اهل
الحجاز دیکدر و اذا اودت شرط زیدت باض مجرور فعل شرط ان لنقل مراد قائم مقام
فاعلی حرف مکان و ما مضاف الیه کنه لفظ مراد در و اوجوف عطف انتقض باض معطوف

الشيء فاعلا بالانتقاص متعلق وبوجه عطف زبوت جلاسه او تقدم خبر فعل و فاعل
عطف زبوت جلاسه بطل العمل و فاعل جوار شرط و اذا ظرف زمان شرط متضمن
عطف الجمل فعل شرط عليه فاعل تمام فاعل ضمير باجود خبر بالوجه متعلق عطف به و عليه
جمل كسر حرف موجب بجهت ابوجه و مزيد اجاب النبي و يكدر فالرفع خبري نحو حرف مبتدا تقدير
و اذا عطف اسم على خبر او حرف عطف موجب بجهت ابوجه و هي بل لکن فالرفع لازم
للعطف مخصوص تركيب منصوب باتون بعقد ليس به شبه اولئك خبري و انك
ليس به مشابهتي لادون زياده در زير انك مانع حال الجوز ليس كمن بوجه تقدير كلك على
نادر و ما اولئك ليس كمن اصل على جاز ليعتد و توان شريف بولغتك و زرينه و اردور
تو كه تن ما هند ايشرا و ما تن ايتها هم و هي تيم لغتزه ما و لا عمل الميز زير انك اسما و افعال
داخل اولور لا افعالده ايسر عمل الميز كنه بونك كمن اسما و ده عمل الميز لانا زبوت يعني
هوكاه كه مادون مكوه ان حرف زياده اول و على باطل اولور زير انك ما على ضعيفدر پس هوكاه
كه الحكه متولى ميشه بر فاصلا داخل ايل مكدن قالور كنه بونك كمن هوكاه كه الا ايل معنای
تني منتقص اوله عمل باطل اولور كونا زياده الا فاعل كنه بويله اكر خبر اسم او زرينه مقدم اولور
عمل باطل اولور زير انك على ضعيفدر ترتيب برنده ايك عمل الحكه قادر در اما ترتيب
برنون اير كلكون مكره عمل ليكه قادر اولماز نحو فاعل زيده و هوكاه مكره لانك خبر حرف موجب
عطف قصد و لنته يعنى ببعون اثبات ايد حرفه عطف اوله معطوف رفع واجبدر
كونا زيده قائم بل قاعد ولا رجل قائما لکن قاعد بونكرده رفع واجبدر اكر چه معطوف عليه
منصوبدر زير انك معنای ان حرف موجب سبيله باقى فالماز پس خبرك جمله عطف ليك
كر كك اول مبتدا خبر لغيره فاعل ايدى بل قاعد ايدى زير انك معنای ان حرف موجب
سبيله باقى فالماز اما ليس زيده قائما بل قاعد ايدى سبيله باقى زير انك عمل ليس نني
سبيله و كلك بل كه فعلية جهتندرتنه كه مستثاده معلوم اولمشيدى

هو ما اشتمل على علم المضاف اليه والمضاف اليه هو كل اسم نسب اليه شئ بواسطة حرف
جولفظ او تقدير كراد انما لتقدير شرطه ان يكون المضاف اسما مجردا تنوينه لاجلها
وهي معنوية ولنظية فالمعنوية ان يكون المضاف غير صفة مضافة الى اسمها وهي اما معنوية
بما عدا جنس المضاف فظرفه او بمن من جنس المضاف او بمعنى في ظرفه وهو تليل مثل غلام
زيد و فاعل قفية و ضرب اليوم الجوز و هو ما اشتمل على علم المضاف اليه كقولنا هو ما اشتمل
على علم الفاعلية كيدرا عوده المضاف اليه مبتدا اكل خبري اسم مضاف اليه نسب فاعل جمل اليه
انما متعلق شئ قائم مقام فاعل بواسطة نسب به متعلق حرف مضاف اليه اجر بوجه مضاف
اليه و لفظ خبره كان در تقديرى لفظ كان حرف الجز و يا حالدر حرف جود زير افعاده
منقولدر او تقدير معطوفدر انما كراد اجر بعد اجر و كان به و يا حال بعد الحالدر يعنى حال خبره
و جملين نسب جملة صفتدر كل اسم تقديرى كل اسم نسب الا ذلك الاسم بشئ بواسطة
حرف و حال كونه ملفوظا او مقورا او اني العمل فالصغير مبتدا و فاعل حرف و تفسير شرطها مبتدا و
تاني اني تقدير حرف الجز ان حرف نصب يكون ما قصد المضاف اسمي و اسما جري مجردا صفت
اسمدر تنوينه قائم مقام فاعليده مجردك لاجلها مجردة متعلق و ضمير اضافته راجعدر و هو
جمله مبتدا و تانيه خبردر و مبتدا و تاني خبره خبردر مبتدا اوله و هي مبتدا عايددر اضافته
معنوية جبر مبتدا و وانظية انما معطوفدر فالمعنوية مبتدا و فاعل تفسير ان حرف نصب
يكون مضاف مع موقوف المضاف اسمي غير صفة خبري مضافة صفت صفتدر الامورها
مضافة متعلق و ضمير صفة راجعدر و جملة خبري مبتدا و هي مبتدا عايددر اضافته اما وجهي
صم كلكه كجدي يعنى اللام خبر مبتدا و حرف جوا موصول و يا موصول جار مبتدا اسم مضاف
اليه دن يا فرد مصدق و به مضاف نحوذو كنه حين و وقتدر اي في وقت تجاوزه المضاف اليه
و عدا ماضى موقوف جاوز معنائه و مستكن فاعل عايددر يا جبر جنس منقول المضاف
اليه و جمله صلة و يا صفتدر يا موصول صفة سبيله و يا موصول صفة جبردر ان حرف جار جبر و يله

مستفاد بر معنی اللام متعلق اول در غی نسبت به و نظیر معطوف در جنس مضافه او یعنی من فی
 جنس المضاف معطوف بر معنی اللام قوله او یعنی فی فی نظیر ای طرف المضاف بوده معطوف بر
 سابقه و معنی ای مضافه یعنی فی مبتدا علی خبری مثل معلوم علام مبتدا بعد مضاف الیه تعویزی
 غلام زید نام و یا غلام زید جانی تا کم کلام تمام اوله و جمله جمله جود مضاف الیه در و فاعلم
 ففعله و ضرب الیوم معطوف بر غلام زید و محمول بر ترکیب جودات خبر مبتدا محذوف و قدر
 ای نهاد اجتهاد الجودات یا جود جزئی محذوف مبتدا در ای من العورات الجودات پس یکی وجه او زره
 بیلد به خبری جودات مستخرج جوده را جود و جایز در که جودات مبتدا اوله و بهیبتا ثانی
 اوله و ما شتمل غیر مبتدا ثانی اوله و مبتدا ثانی خبر بیلد خبر مبتدا اوله و بهیبتی که جودات
 را جودر مؤذکر در زیر که ما شتمل لفظ جودت مؤذکر در اگر چه معناه جودت در معنی مؤذکر
 و هو کاه که مخیر مؤذکره مؤنث بیند و واقع اوله که بر شند و ن عبارت اوله اول خبر که تذکری
 و تانیخی جایز اوله که یکا که همیشه که الجودت ای اسما شتمل علی علم المضاف الیه و علم مضاف
 الیه جودر نته که اول کتابه معلوم اول شیدی و بو مقادیر مضاف الیه در و در اسم در که
 اکابر شند منسوب اوله حرف جود اسطسیله که اول حرف جود ملفوظ اوله و یا مقدر در و ترکیبده
 جود اوله یعنی از غلام اوله حاصل مابعدی جود اوله و یکدر بخبررت برید جود حرف جود اسطسیله
 زیده منسوب اوله پس زید بر شند منسوب الیه اوله ملفوظ حرف جود اسطسیله که بونک
 کبیر غلام زید ترکیبی که غلام زیده منسوب اوله مقدر حرف جود اسطسیله که لا در و بونک
 جود در زیرا که انگ اثری که جودر با قید جود اذ قید بیلد اهتر از ایلدی منقول فیهله منقول له در
 زیرا حرف جود آمده مقدر در اما جود کلد زید اثری که جودر باقی کلد مضاف و مضاف الیه
 و اضافت استحقاق حرف جود مقدر اوله جود اوله لایرده زیاده حرف جود ملفوظ اوله لایر در
 در جود ترکیبی که بر حقیقت مضاف الیه در اول مضافه ذکر اوله فالتعیه چون که معلوم اوله که
 که مطلق اضافت یکی قسم در بر بی ملفوظ حرف جود و بر بی مقدر حرف جود در و قسم اوله

اضافت جودت چون یوقدر بوندن غیر که حرف جود بعدی جود را بوندن که مباحثه در و معنی معلوم
 اوله که بر بونکون قسم ثانی ذکره تخفیف الیه اکا متعلق اقسام و احکامی بیان الیکم چون
 و مشروط اضافت که حرف جود تعیه بیلد در اوله که مضاف بر اسم اولی که تزینون و تعیه و جمع
 بوندن جود اوله و بی یعنی حرف جود تعیه بیلد اضافت یکی قسم در بر بی معنی و بری لفظه
 معنوی اوله که انزه مضاف بر اسم اوله مستند غیری که اول مست کند و مملو اوله اید اضافت
 معنوی ده مضاف اسم اولی که کفر غلام و خاتم جدید و جایز در که مضاف اسم اوله و اول اسم صند
 اوله اما مملو مضاف صند اولیه مضاف معر و کریم البلیکینی می یا با معنی اللام یعنی اضافت
 معنوی اوج قسم او زیند در بر بی لام معنای در و اول بریده و یکم مضاف الیه جنس مضاف
 اولیه یعنی مضاف الیه مضافه صادق اولیه کنه بونک یکی مضاف الیه حرف مضاف اولیه کفر غلام
 زید بوندن زید غلامک جنسی کفر یعنی غلام صادق و کل غلامک ظرفیه و کل ایدی غلام زید اضافت
 لام تعیه بیلد در ای غلام زید و یکدر اضافت یکی قسم من معنای در که مضاف الیه مضافت
 جنس اوله یعنی مضاف صادق اوله کفر خاتم جدید حاتم صادق و خاتمک اهلیدر و اضافت
 من معنای در ای غلام من جدید اضافت یکی قسم من معنای در و اول بریده او کرم
 مضاف الیه ظرف مضاف اوله کفر الیوم یوم بوندن ظرف خبر بیلد و اضافت من معنای در
 ای ظرف فی الیوم و اضافت یکی قسم فلییدر و بی کفر دیدی که اضافت من معنای موجود و کلد
 و حرف الیوم مثلنی تاویل الیشدر که بونی مفرق تشبیه الیشدر در مبالغه ظرفیه پس یوم که
 منقول فیه در منقول تشبیه اویشدر و اضافت لام معنای در ای ظرف الیوم کو بیای یوم معنوی
 اویشدر و بعضی بیلد تاویل الیشدر که حرف الیوم مضاف ظرف له احتشاص بالیوم علامت
 الوقوع فیه کفر خلاف الیشدر در که مضاف الیه مقدر حرف جود فی جود در بوق مضافی
 جود در قولی بیلد در مضاف الیه ده عامل مضاف مقدر حرف جود نیایستد
 و تعید توفیاع المعونه و تحفیف صاع النکره و شرطها تجزیه المضاف من التوفی و اما اجازه

الكوفيون من التثنية الاثواب شبيهه من العود وضميف وتفيد مضارع مرفوعه افعال
بابتدك و مستكن فاعل عائدور اضافة تعريف منقول به مع المرفوعه تعريف متعلقه وخصيصا
مع النكرة تعريف معطوفه وشبهها مبتدا مضافه مضافه معنوية راجع محذوف خبر مبتدأ
المضاف مضاف اليه من التثنية خبره متعلق واما موصول فيامر صرف اجانه الكوفيون فعل وفاعل
ومشول به وجهه ملة ويا صفت راية من حرف بيان التثنية مجرور در الكلمة الاثواب مضاف اليه و
شبهه ما قبله معطوفه من العود بيان شبهه در موصول ويا موصوفه مفسله ويا صفتيه مبتدا
ضميف خبري محمول على تركيب اضافة معنوية مرفوعه مضاف اولورسه مضاف تعريف
اناده ايدري مضاف اليه مرفوع اولورسه غلام زيد كيمي غلام معنيه اشارتور الاصل وغير
وشبهه بوزن مرفوعه مضاف اولورسه تعريف كيمي الميزر باونله اياهه توعل الميشتور اما افاضت
معنوية كره به مضافه تخصيص اناده ايدري نحو غلام رجل كره غلام بوزن معين وكلمه غلام
مراة دن احتصاص كسب الميشتور وشبهها يعني اضافة معنوية كيمي شرط مضاف تعريفه مجرد
اولمقد زيرا اكر مضافه الف ولا ملة ويا علمتكم تعريف اولورسه انك مرفوعه به اضافة جاييز
وكلمه زيرا اضافة مضافه تعريف اناده ايدري بس اكر مضاف الف ولا ملة ويا علمتكم
مرفوع اولورسه ايدري انك تعريف يكون اضافة لغوا لوردى زيرا بال فعل تعريف حاصله بس جاييز
وكلمه كره الغلام زيد ديه سين ويا زيدكم مكره كره قاج كنه كنه آدى زيد اولورسه زيدكم وبعلمه
تخصيص اناده ايدري بوضوح ايه مضاف مرفوعه بس اضافة بي فايده اولورسا كونه
به طائفة اعداده كنه كنه مخرمة مضاف اولورسه غير لام تعريفه مرفوع اولورسه اول اعداد لام تعريفه
تكون جاييز وشملة در نحو التثنية الاثواب والاربعة الرجال كيمي ليكن بوشلا يفسد واستعمال
فصحاه في العذر زيرا كنه التثنية الاثواب والاربعة الرجال استعمال الميديل واللفظية
ان تكون صفة مضافة الامورها مثل ضارب زيد وحسن الوجه ولا تفيد الا تخفيفا في اللفظ
ومن ثم جاز حررت برجل حسن الوجه وامتنع الضارب زيد خلافا للغزاة وضميف الواهب

المائة العجاة وعبودا واما جاز الضارب الرجل على المختار في الحسن الوجه والضاربك وشبهه
من قال انه مضاف جملا على الضارب واللفظية مبتدأ ان حرف نصب يكون فعل ناقص مستكن
اسم عائدور اضافة صفة خبرية مضافة لغت صفت در الامورها اضافة متعلق وضميف صفة
راجعه وجملة خبر مبتدأ مثل مرفوع ضارب زيد صفت مضاف الى امرها وحسن الوجه كما مطلق
ويعمل محلا خبر مرفوع مضاف اليه در ولا تفيد مثل في استقبال مستكن فاعل عائدور اضافة لفظية
الاعرف استنساخا مضافا منقول به زيرا بواستنساخا مرفوعه على حسب العوازل موبيا ولورد في اللفظ
اكر متعلق اولور من حرف جرسى فمما خبر ودر الكلمة اشارتور افاضت لفظية تخفيفا
غيره كنه اناده ايدري كنه جاز خبر وبله بوزن صفة مضافه مبتدأ مرفوعه جاز مرفوعه مرفوعه
فاعل برجل منقول به حسن الوجه صفت رجله وبعلمه مرفوعه فاعل جاز در اي جاز هذا التركيب
وامتنع خبر وحسن الوجه جاز مرفوعه واعر ايه انك كبيدر وجاز الضارب بازيد الضارب بوازيد
وامتنع الضارب زيد مجموع على معنى ملامح در استبدك خلافا منقول مطلق ويا مصدر محذوفه صفتور
ويا امتنع فاعل من حاله در تعبيرى حرف فيه خلافا ويا العشاء عالما للتلو حيث اجاز بسده
الاضافة لغزاة اكر متعلق وضميف افاضت مرفوع الواهب المائة مضاف اليه اليجان صفة مرفوعه
ويا مضاف اليه در ما به دخول لام عدد مضافه كونه قسمة جاز در وعبودا معطوف در ما به
وضميف ايدري در و اضافة اولى ملامح ايجان در وبعلمه مرفوعه فاعل صفت در هذا التركيب
بوشوك اولى معلوم وكلمه كره الواهبك اعابى ظاهر اوليدى وانا كنه صفة جاز الضارب
الرجل وجملة ظاهر در جملة منقول مطلق اى جملة ويا منقول له وعامل مقدر در اى وانا قلنا
جاز الضارب الرجل للرجل على كذا ويا على المرفوعه كره جاز در اكر الكلمة مصدر مجهول مراد اولورسه
على المختار جملا لفظية متعلق في حسن الوجه تحاشه متعلق والضاربك الضارب برجل به معطوفه
وشبهه كنه اكر معطوفه في حرف جرسى مرفوعه ويا موصوفه در قال ما في مرفوعه مستكن فاعل
عائدور من اسمة انه مضاف منقول قال در انه خبرى عائدور الضاربك به وجهه ملة ويا صفتور

متمم موصول مستقیم و یا موصوف منقوله فلما جرد در فی خفیه حار جرد و یله مستلقد جایز
حکماً علی صواب یک حکماً علی التخیار کبیر فصول ترکیب اضافت لفظیه اولی که مضاف
صفت او را یعنی اسم فاعل و یا اسم منقول و یا صفت مشبیه و بصفت مضاف اوله مستلقد
یعنی منقوله و یا فاعلیه کما صواب زید و حسن الوجه اولی که مثال منقوله مضافه در و ثانی
فاعله زید و حسن منزه مشبیه در و اضافت لفظیه تک فائده می لفظیه کتبیفیه اجتناب
نه توفیق و نه تخصیص موزده مضاف اوله بوجه متذکره حسن الوجه نکره اولی و ذکره
صفت اولی موصوفه بصفت اولی و لما پس حررت بر جمل حسن الوجه جایز در زید حسن الوجه
جایز و کلام زید نکره موصوفه صفت اولی و لما زید و جاز الضارب زید یعنی بر ترکیب جایز در زید کتبیفیه
حاصلی که لکن حذفید الضاربان دن و الضاربون دن و نون تثنیه و جمع اسم
فاعل در و اسم منقوله و صفت مشبیه ده کاه اولی که موزده اولی در کتبیفیه و تنوین
عرض اولی و الضاربان و الضاربون و کاه اولی که حرکتند عرض اولی و اجتناب الضاربان
و الضاربون کبیری که اگر تنوینند عرض اولی و الضاربون جمع اولی و کاه
اولی که یا کتبیفیه تنوین عرض اعتبار اید انحرافاً زید و ضاربون زید اما الضاربان زید
ده چونکه نون الف و لام اصحابی اعتبار اید حرکتند عرض اولی اما چونکه اضافت
سببیه نون حذفی اعتبار اید تنوین عرض اولی الضاربان زید مستمع اولی
زید و اضافت لفظیه کتبیفیه حاصل اولی زید ضارب دن تنوین الف و لام و کتبیفیه
و ششمند اضافت کلاماً اما فرا کونی ویر که الضارب زید جایز در زید اول ضاربی
اضافت الی زید و تنوین اضافت سببیه و دشمنی و ضارب زید اولی و چونکه
ضاربی تعریف الیک و الی الی الف و لام کتبیفیه الضارب زید اولی اما جمهور
قوی اصح زید الف و لام ضارب اولی که پس آنکه اعتبار اضافت موزده
اولی که کدر که اخذ ظاهر در بویه اولی و لکن اضافت کتبیفیه فائده می اولی و صفت الواهب

الکافی الکافیة الی صفاة الی قیاس بواجب ترکیب جایز اولی که زید که بعد ما می موصوفه
پس مضافه الی الی صفاة الی قیاس بواجب ترکیب جایز اولی که زید که بعد ما می موصوفه
زید کبیر اضافت کتبیفیه و موزده لکن چونکه مضاف ذکر می موصوفه موزده در تعین
ملفوظ و کل حال بود که موزده یعنی سه جایز اولی که موزده اولی که بوجه متذکره
عطف الیک الواهب مستلقد جایز اولی که مضافه انما جاز الضارب اولی که موزده اولی که
الضارب جمل ترکیب جایز اولی کتبیفیه متنی لکن زید تنوین لام ساقط اولی که اضافت
و کل جواب دیر که قیاس الی صفاة الی قیاس بواجب ترکیب جایز اولی که مضافه
که در جرد و اضافت کتبیفیه موزده در ضم حذفی فاعله زید اصحابی حسن الوجه اولی و ج
جمل ششم اک در مضاف صفت و مضاف الی اسم ضم موزده بالقدم اولی که الضارب یک
موصوفه الضارب اولی یعنی الضارب یک الضارب یک الضارب یک ضارب یک عمل اولی و
جایز اولی که شول کتبیفیه اولی و زید الضارب یک و غیره مضاف اولی و کاف فلما جرد مضاف
الیه اولی و جمل اضافت اولی تنوین موزده در اضافت الیه موزده تنوین کتبیفیه کتبیفیه
انفاده اید زید اصحابی بقالبه ساقط اولی تنوین لام و اضافت یعنی لام و اضافت
و لما یک تنوین موزده اولی پس اضافت اعتبار اولی یک تقدیر دن ساقط اولی که اولی
لفظیه کتبیفیه حاصل اولی که زید موزده مضاف کتبیفیه و لا یضاف موصوفه الی صفة
و لا صفة الی موصوفها و مثل مسجد الجامع و جانب النبی و صلوة الادی و بقعة الطاء و متادل مثل
جود قطیفه و اهلاً ثبات متادل و لا یضاف لکن استنباط شجر اولی موصوفه فاعلی
الصفة لا یضاف متعلق و ضم موصوفه راجع و لا صفة موصوفه موصوفه الی موصوفها کتبیفیه
متعلقه و ضم صفة راجع مثل متبادل جامع ترکیب اضافی حکایته رفیع و قوی و جانب
النوی کا موصوفه و اعابده الیک کبیر و صلوة الادی بوده سابق کتبیفیه و بقعة الطاء بوده
الیک کتبیفیه متادل ضم متبادل مثل جود قطیفه و اضلاع ثبات متادل اعابده ماضی کبیر

موصول ترکیب موصوف صفت مضاف اولی زبیرا اذات موصوف صفت حقیقه برین
پس شیئی نفسه اضافه اولی لازم کلوزانکه صکره او بوده صفت موصوف تا بعد ای می
اگر مضاف الیه اولی و ایما جز در اولوردی و ایما با تده موصوف متابعت متصور اولماز صفت
موصوف مضاف اولماز اولی بر اولدی عین و دخی صفت موصوف او بوده تابع اولی کرک
و موصوفن متاخر اولی کرک پس کنوی موصوف مضاف اولی کرک الی مقدم اولوردی
موصوفن و متابعت متصور اولماز و بجه مثال دار کلام عربی که ظاهر اضافه موصوف
ال صفت در و تا اولی تا بعد بر وجهند که لفظ اشارت ایدوب سیور مسی طابع تقدیری و سجو
الوقت طابع در زیر جامع سجد صفت اولی کی و قد ده صفت اولوردی برین کیده و تنگ
صفتی که سجد و قته مضاف اولی وقت جامع موصوف اولی پس موصوفک صفت مضافه تیسلیت
اولماز بود که قیاسه جانب الزوی تقدیری جانب المکالم الزوی و صلو الی تقدیری صلو الی الی
در و بقله ایضا که تقدیری بقله ایضا المتعارف در و بجه مثال عربی که ظاهر اضافه صفت
ال موصوف قبیلند نذر تا اولی تا بعد بر وجهند که لفظ اشارت ایدوب سیور مسی طابع تقدیری و سجو
قطنیه در و اخلاق صفت نیابری قطنیه در و نیاب اخلاق دیکدر تا اولی بویلدر که جودی
و اخلاق موصوفن موی استعمال الیدیر تویله که بزرده ابهام واقع اولدی زیر جودی
و کلش نسبه و اخلاق و سکی به دیر و وجهیکه ابهامی رفع الیک دیدیر هر برینی کنوی موصوف
اولمه لایق مضاف الیدیر اگر چه بر اضافه صفت موصوفت قصد الیدیر همان ابهامی رفع
ایک قصد الیدیر ای می بوطر قبلا اضافه صفت ال موصوف اولماز و لایضا هم مائل
للمضاف الیه فی العموم و المخصوص کلیت و اسد و جسم و منیع لعدم الناحیه بخلاف کل الی و عین
الشیء فانه یحقق و اولی سجد کر متاوال و لایضا مضارع جمول اسم فاعل تمام فاعل مائل
صفت اسد للمضاف الیه فانه متعلق فی العموم بوده و المخصوص کما عطف کلیت مبتدا و محدود
جز در ای برین دیکدر و اسد کما عطف و جسم و منیع عدم الناحیه لایضا بر متعلق کلیت

3

مبتدا و محدود جز در ای نه بخلاف کل مضاف الیه حکایتی رفعی جائز در الی مضاف الیه و عین
الشیء کل الی موصوف او بوده فانه یحقق فاعل ان جز در جود مشبه بالفعال الی
عاید در مثل کله و عینه یحقق مضارع موز و مستر فاعل عاید در مثل کله و عینه و جمله جزان در قولهم
مبتدا و غیر تیره و اسد و سجد مبتدا و محدود جز در ای نه اسد و سجد مضاف الیه و بجه مثال موصوف
متاوال قولدر و نحوه اکا عطف متاوال جز مبتدا فاعل ترکیب بر اسم که بر اسم مشابه
و فاعل اولی عمومه و موصوفه بری بر نه اضافه جابر دکلر اعیانه لیت و اسد کی و معانی
و احداث جسم و منوی زیر ابواضافک هیچ فاعله ی بر قدر و اول نسبه مقصود در لفظ
مضافن مفهوم اولوردی مضافن قطع نظر پس اضافه لغو اولوردی عاتک عاتق اضافه
بریک خلاصی در نحو کل الی موصوف و عین الشیء و نفس نیز بر ابواضافه عام تقصیر کسب ایدر
ایدی اضافه فاعله ی اولوردی و عین سجد کر و زیبطه و عمر و قفه و دیگر کلمه ظاهر الی کوسر که
ایکی لفظ که عموم و موصوفه مبتدا اولوردی بر نه تک عملی اولال بری برینه اضافه جابر اولی
و جاب بود که بود کسب متاوالدر که و اولی اولی که مضافر ذات مسی در و اولی تا بعد
که مضاف الیه در نفس لفظ برین سجد کر که مضاف بود که بر ذات که کر لفظ مسی و عقب
دیکدر اولوردی برین اسمیه اضافه قبیلند رستما که مسما بر اضافه دکلر و اسد
الاسم الصحیح الملقب الی الی و المتکلم که افوه و الیاء مفتوحه او ساکنه فان کان افوه لایق
و ینزل بقوله التیث فان کما یاء و اذ غمت و ان کان و اذ اقلت یاء و اذ غمت و فتح الیاء لکنین
و اذ ادات شرطه یضیف بانه جمول فعل شرط الاسم فاعل تمام فاعل الصحیح صفت اسم در الی الملقب
اکا عطف و الملقب و غیر صحیح و اسد الی الی المتکلم الضیف به متعلقه که لفظ جمول افوه ای فاعل الاسم
فاعل تمام مائل و جمله فعلیه جاب شرط و الیاء مبتدا مفتوحه او ساکنه اکا عطف فان حرف شرط کما فعل شرط
افوه ای فاعل الملقب الی الی المتکلم اسم مکان الفجری تحت مضارع موزف مسکن فاعل و جمله فاعل شرط و ینزل
مبتدا و عقب مضارع موزف مستر فاعل عاید در ینزل و غیر مفعول لغیر التیث جاب و جود بر مقدمه

متعلق حاله تلف مفعول یا مفعول تندر تقلب تقدیری و پدید آمدن قبایل الوت مجمل
 الالف حال که نه کاتبه لغز القیبه یا و ان کما سابق کیسیدر و مستر عاید در افوه یا خبری اوخت
 ماضی مجهول دستکن قائم تمام فاعل عاید در جمله فرار شرطه و ان مکان و او اجزاء شرطیه قلبت
 یا ماضی خبری و اوخت مفعول قدر قلبه و فتح الیا و لتساکنین بوده قلبه مفعول قدر تقدیری
 و ان کما انما المصفا الیا و التکم و او اصل الی و یا و او نعم فی الیا و فتح الیا و التکم لتساکنین مفعول
 ترکیب بر اسم که بای تکلمه مضاف اوله انک حرفی افوی یا حرف صحیح اوله یا حرف صحیح علی اوله و او یاد که
 ماقبله ساکن اوله و بهر تقدیر اول اسما افوی یا نسبته چون مکسور اوله و کون غلانی و طبعی و دلوی و یا مکتوم
 بر ایکی صورتی جازم که ساکن اوله غلانی کسی بعضی دید بر فتحه اعلی و بعضی دید بر سکون اعلی و بعضی
 و یکسینه ده و لیل یا ز شکر اما اگر بای مکتوم مضاف اوله اسما افوی حرف قلبت اوله و حرف صحیح علی اولیا العابی
 کرک الف تثنیه اوله غلانی مسما کی کرک غزی اوله عصابی در جای کی الف ثابت اوله و اما قبیله هذیل
 که عربون بر قبیله در تثنیه الفذون غیرن یا به قلب ادوب و فتح و جی و در و به حاله با غیر منتهی اوله
 القاد ساکنین عا غیر هذه لازم مکسور اما و فقهه یا ساکن اوله و اما کلمه افوی و او و یا اولوب
 ماقبله متحرک اوله رسه بی اریا اوله رسه یا مکتوم او غام اوله و نوز مخترعان و حررت بمسئلی کسی و یا برنده
 منتهی اوله و او اوله رسه و او ای یا به قلب ادوب یا بی یا به او غام ایدر و او و او نون یا یک
 ماقبله مکسور ایدر مثل مسئلی اهل سکون ایدی اضا فکله نون ساقط اولوب اعلال الیلیدر
 و اما الی اسماء التثنی فانی و ای و اجاز المبرذ اتی و اتی و تقول جمعی معنی و يقال فی الاکثر
 و جمعی و اذا قطعت قبیلان و اب و جم و معن و فم و فتح الفاء ارفع منها و جاء جم مثل یو و جت
 و دیو و عصبیا مطلقا و جاء هم مثل یو مطلقا و ذو لا یضاف الا مضمر و لا یقع
 و اما اسمانک یا مکتوم اضا فکله تفصیلا چون در الی اسماء التثنی صغری فانی خبر
 مبتدا و ابی اکا معطوف و اجاز ماضی موقوف المبرذ فاعل اتی یا یک تشدید مفعول اجاز
 و ابی اکا معطوف و تقول مضارع موقوف و مستکن که معنی در ضمیر غایبه فاعل جمعی مفعول بر معنی

اکا معطوف ای تقول فی جم جمی و فی حق معنی و يقال مضارع مجهول فی یا یک تشدید
 قائم تمام فاعل فی الاکثر يقال به متعلق و فی معطوف قدر فی یا و اذا ادوات شرطه تعلق ماضی
 مجهول فعل شرطه و مستر قائم تمام فاعل عاید در و اسماء التثنی قبله ماضی مجهول افوی قائم
 تمام فاعل و جمله جراب شرطه و ابی اکا معطوف جم و معن و فم و بری برینه معطوف در و تک
 فاسنده او ج حرکت جازم فم فم فم و فتح مبتدا الفاء مضاف الیه ارفع خبر مبتدا در منها
 ارفعیه متعلق و غیر فم و کسه را جود و جاز ماضی موقوف جم فاعل مثل قبیله او لیکن مفعول مخدوف
 صغری تقدیری و جاء هم مجیما مثل جمی ایدی فی الاستعمال بکثرها موبابا حرکت امار فاعل او لیکن
 مبتدا مخدوف خبر در تقدیری و جاء هم علی وجه اربعة اهدا مثل یو مضاف الیه و جت و دیو
 و عصبیه معطوف در مطلقا جاز فاعل تک حاله و یا مفعول مخدوف صغری و یا مفعول
 مطلق ای جاز مثل هم الحکایات المذكوره حال که نه مطلقا لا یضاف الا افراد او جاز هم
 شلها جنس مطلقا و اطلاق الطلقات جاز هم مثل یو مطلقا اعرابی سابق کیسیدر و ذو
 مبتدا لا یضاف مضارع مجهول یعنی فی استقبال و مستکن قائم تمام فاعل را جودر ذویه
 الا مضمر جازم در یله لا یضاف به متعلق و جمله خبر مبتدا در و لا یقع فی استقبال بنا مفعول
 و مستکن قائم تمام فاعل عاید در ذویه و بوجه لا یضاف جمله معطوف در
 مفعول ترکیب اما الی اسماء التثنی او ای که کتابه معلوم اوله دیوی که اسماء
 التثنی یا مکتوم غیریه مضافه اعرابی حرفه لولور اما یا مکتوم مضاف اوله ل
 باشقه اهلکان و وار مثلان و اب ده و ابی دیر سن زیر بنزدک لام الفکره نسبتا
 منبیا ساقط اوله شدرا ایدی افوی حرف صحیح اوله و یا مناسبت چون اول حرف
 مکسور اوله کرک حرف یا منتهی اوله و یا ساکن نه که غلانی ده معلوم اوله اما مبرذ
 بو ایکنک لام الفکله که وارد در و موزوب یا به قلب ایدر و یا مکتوم او غام و اتی
 و ابی دیر اما جمعی که یا مکتوم اضا فکله الیلیدر میم و نون که بنزدک افویدر لام

قلا زیرا بوندر تو بعد و کلد زبیر بوندر و کلا ایب سائیک جھنڈن و کلدر مشا طمنت
 زبیر اقا یا قبا منصور بوندر و غی جھنڈن منصور بوندر و غی جھنڈن منصور بوندر و غی جھنڈن
 خبر مبتدا امر فو عدرا اول جھنڈن کہ عوامل لفظیہ دن بحر در اسناد معتقے مسیو بوندر
 و مبتدا امر فو عدرا اول جھنڈن کہ اول اسناد و مسند الیہی اقتضا ایبر و مثل جاب و قلا زبیر
 العالم ایکسی بلیمر فو عدرا جاب و فعل اقتضا ایبریک جھنڈن و چون عالم زبیر جھنڈن
 انگ لیا سے کیمشہ اول کیدیک جھنڈن سائیر تو ایج دہ بونگا کورہ در الثقت لغت بر
 تا بعد کہ کنڈینگ منوعندہ مقید و کل زمان صد و فعل اندن و یازما و وقوع فعل اندن
 نہ کہ حال مقید در اول و جہ او زره کہ کجی پس قید الحلقا تیسرا چوندر لغت کہ حال مقید
 فرق خود جاب فی زبیر انرا کب و جاب کب زبیر انرا کب زبیر لغت دلالت ایبر زبیر در حصول معنای
 رکوب بلا قید کہ رکوب زمان مجیدہ اول و حال دلالت ایبر حصول معنای رکوب زبیر در زمان
 مجیدہ ایلم مقید پس لغت حال مقیدہ فرق ظاهر اول کہ اگر چه حال تا بعد داخل و نکرہ کہ لغت
 فایده سے تخصیص در نہ کہ جاب بصل عالم دیر سن بونفت کہ عالم در جلی حصول مقیدہ حال
 اولیٰ احتمال انرا تا ننگ معارفہ فایده سے توضیح در مشا جاب زبیر انرا بوندر بوندر
 کہ زبیر ادب ایکی کیمہ اول و تا بوندر بیکلہ زبیر ایلم انرا حاصل ایلم سن و تعیین کس و
 کاه اولور کہ لغت بحر زبیر ایچون اولور سیم تا زبیر ایچیکہ و کاه اولور کجی و ذم
 ایچون اولور ایچون زبیر ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون
 متبوعدن معلوم اولمش اولمش اولمش اولمش اولمش اولمش اولمش اولمش اولمش اولمش
 و لفظ و حدنگ فایده سے خاکیدر ایچون و لافصل یعنی جیج فرق بوندر لغت مشتق اولمش
 و غیر مشتق اولمش بل کہ یکسندہ اولور و مدار صحت ذات منوعندہ معنای دلالت ایبر کہ
 مشتق اولمشون خارب و نروب کی و بوقسم استمالہ جو قدر بوندر جھنڈن کہ چون کیمہ
 تو قسم ایلم کہ لغت صفات اولمش کر کہ در لغت کہ کلاہ تو قسم ایلم بوندر جھنڈن اولمش کر کہ

فاعل

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

و اگر

و کسد اولمشون بودہ ایکی قسم در بریک اولور کہ موضوع اولور بر ذاتہ بر معنایہ علوم او زره
 دلالت ایلم بچون یعنی جمیع استعمال اتند بر معنایک حصول دلالت ایلم استفاد اولمش
 یعنی و ذوال ایلم و انما دلالت ایلم کہ هر ذاتیک قیدہ قیمة نسبت حاصلہ ذوال مادہ دلالت
 ایلم کہ بزوات صاحب الیلم یعنی قسمی اولور کہ بعض مواضعہ بر ذاتہ بر معنایک حصول
 دلالت ایلم پس لغت اولمش لایق اولور و بعض مواضعہ دلالت ایلم پس لغت اولمش لایق
 اولمش مثلاً ایچون بر صحت بر صحت ایچون بر صحت ایچون بر صحت ایچون بر صحت ایچون بر صحت
 اولمش لایق انرا ایچون بر صحت ایچون بر صحت ایچون بر صحت ایچون بر صحت ایچون بر صحت
 ہذا اولمش ہونہ ہذا اولمش ہونہ ہذا اولمش ہونہ ہذا اولمش ہونہ ہذا اولمش ہونہ ہذا
 معینہ و خصوصیت ذات معین منزلیہ معنایہ در ذات بہم دہ پس بوندر جھنڈن بر صحت ایچون
 صفت اولور بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر
 اولمش لایق و کل بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر بوندر
 ایلم ذاتہ زبیر ہونہ بر معنایک صفت اولور انرا ایلم کی بر دہ اولما و بوندر بوندر بوندر
 الخیرۃ و یلزم الغیر و یوصف بحال الموصوف و بحال متعلقہ مثل بر صحت ایچون غلامہ
 فالاول سببہ فی الاواب و التعریف و التکبر و الافراد و التثنیہ و الجمع و التذکر و التثنیہ
 سببہ فی التثنیہ و فی الباقی کالغسل و من ثمنہ حسن قام رجل قائم غلامہ و وصف
 قائم و غلامہ و یکوز قود غلامہ و یوصف مضارع بمجہول التکرہ فایتم قائم فاعل ثبوت
 انما متعلق الخبریہ صفت جملہ و یلزم الغیر فعل و فاعل معلوفہ التکرہ ہ و یوصف موز ایلم
 مستکن قائم تمام فاعل ایچون راجع در بحال الموصوف یوصف بہ متعلق و بحال متعلقہ انما معلوفہ
 و متعلقہ ضمیر ہ موضوعہ راجع در صحت بر صحت بر صحت بر صحت بر صحت بر صحت بر صحت
 حسندر مضارع در جملہ راجع ضمیرہ فالاول مبتدا سببہ مضارع معلوفہ و مستکن فاعل قائم
 اولور و غیر متصل معلوفی عایدہ در موصوفہ فی الاواب سببہ متعلق و جہ خبر مبتدا در و التعریف

والتكبير والافراد والتشبيه وجمع والتوكيد والتأنيث جميعا الا ان مطوفه وانما في
 اعابا سرور اياك يجمع اوله نعت نفسه دروغا باع يكون به متعلقه كانه من غير تقدير
 وانما في يكون في الباقى مثل الفعل في انه نوتت لوانسندالى التوتت وينكر لو اسند الى
 المذكور ويحقق علامه التشبيه وجمع لوانسندالى ضميرها وبنز لوانم الظاهر وجاز ذكر
 كالفعل ضمير متداه محذوف اوله نوتت هو في الباقى مثل الفعل دروغا من نعت جاز وجره
 حسن به متعلقه وانما تعليل حسن ماضى معروف قام رجل فعل فاعل قاعد نعت رجل
 علامه فاعل قاعد مضافه راجله راجع ضميره وبوكلام كلاما فاعله راجع ضمير فاعل حسن ورجا
 حسن هذا التركيب لاجل كذا اضعف قاعد ون فعل فاعل مطوفه سابقه تقدير ضعيف
 قام رجل قاعد ون علامه وباضعف قاعد ون فاعل ون علامه وجاز قعود علامه
 وجمعى كسبقه معلوم وانما مطوفه در محمول تركيبه وتوصف النكرة باسم مكره موصوفى اطلاق
 جاز ذكره راجله ضميره ايل راجله جمل حكيم كزده در كبريه صفت اولمغه قابله ليكن معروفه صفت
 اولماز ايد كى جاز ذكره جازنى رجل ابوه عالم اما جازنى زيدا ابوه عالم جاز ذكره راجله ضميره ايل
 قيد ايد كى ضمير راجله انشايشه صفت اولماز الاتا وبله نعت كم دير سول جاز ذكره راجله ضميره
 اى محمول في حقه اضربه يعني مستخفد كذا في خبر سايلكم امرايه كوه جمل كى صفت اوله انون
 موصوفى جاز ذكره ضمير كرك كذا موصوفى رباط ايليه واكر ضمير اولمغه اول جمل موصوفى اجنبى
 دوشتر وانما صفت اولماز نعت كى جازنى رجل زيدا عالم ديسنگ ايلكى قسم در برى
 اوله كذا كذا كذا صفت كذا جازنى زيدا العالم وما جازنى رجل عالم حكيم بولمغه صفت
 واقع اولمغه موصوفى كذا كذا جازنى جازنى زيدا عالم ابوه بصورت موصوفى كذا كذا جازنى
 نعت كى جازنى زيدا العالم ابوه يا خود جازنى رجل عالم ابوه بصورت موصوفى كذا كذا جازنى
 دكله علم بله متعلق موصوفى كذا جازنى ابوه در و نوتت او كى قسم موصوفى او نسنده
 تابعه ربيع صفت موصوفى او ن مقامه موافق كرك اوج اوايك برنده و افراد و تشبيه

و عمل

Handwritten mark or signature on the right margin.

و جمع برنده و تكبير و تا نيشت برنده و تعريف و تكبير كى برنده و صفتك قسم تانى موصوفه
 پس مقامه موافق كرك مضافه ذكر ايليكى وجه اوزره يعنى صفت موصوفى موافق كرك كرك
 ايكسند حاصله اوج اوايك برنده و تعريف و تكبير كى برنده و ملن بنك حكيمى فعل كيكيد
 پس نعت كى فعل منور اوله فاعله كركه منور و كركه تشبيه و كركه جمع اوله كى صفته بويله اوله
 فاعله جاز اوله رسد اوله و مشويله كى فعلك تذكر و تا نيشت كى فاعله كوره اوله موصوفه
 كوره اولماز پس برىس جازنى رجل حسن علامه و حسن علامه و حسن علامه افراده
 نعت كى فعله منور ايد روك كى جازنى رجل حسن علامه و حسن علامه و حسن علامه افراده
 حسن علامه و حسن علامه جازنى فاعله كوره تذكر و تا نيشت ايد برىس موصوفى كوره
 دكل و من نعت حسن يعنى بشن او كيكده متعلقه جازيله و صفت بايع موصوفى اولوب ايكسند
 فعل كى اوله و ضمير جازنى برىس تمام رجل قاعد علامه افراد قاعد نعت كى فعله تمام
 رجل قاعد علامه او بقعد علامه برىس افراد فاعله ما ضعيفه تمام رجل قاعد ون علامه كى
 ضعيفه تمام رجل بقعد ون علامه زير كى بقعد ون دن و او فاعله پس غلمان فاعل اولماز
 ايدك اجتناج اولمغه كى او بقعد ون دن علامه تا نيشت فاعله ر بوايضا فاعله در زير
 و او كى بومعاده استعمال ايليك محقق دكل و بعضيه ريد بيل غلمان بيلدر و او د ابا بوده
 ضعيفه برىس بوجهدن بوتر كى ضعيفه كى بونك كى قاعد ون علامه ضعيفه زير
 شيرهد ريقعد ون علامه زير كى و او قاعد و دن ضمير دكله ر جمل عرف او ايد ر اما تمام
 رجل قعود علامه جاز اوله كى زير كى قعود جمع مكرر در و بقعد و مشاب دكل كى ضعيف
 اوله پس جاز اوله ز خوب و نه ضعيف و المضمير لا يوصف ولا يوصف به و الموصوفى اخض
 او مسيا و من نعت لم يوصف ذواللام الا بئله او بلضا فالى مثله و اما التزم و صفت باي هذا
 بريك الاتام للا بهام و من نعت ضعيفه رت بهذا الا بيق حسن بهذا العالم و المضمير مبتداه اوصف
 فعل نعتى استقبال انا بجمع و مستكن قائم تمام فاعله عاند و مضمير راجد و الموصوفى اخض

مبتدأ خبر اوست و احسنه معطوفه و من ثمه جار مجرور و ايله لم يوصف تركبته متعلق در و انما
 تعليل در خبر ايجون تقديم اوله لم يوصف فعل مجرور متعلق ذواللام قائم مقام فاعله الآ
 عوف مستثنى شانه خذوف بمكنه مستثنى ثانيا و من ثمه لم يوصف ذواللام شمس
 الا بمكنه و ضمير مبتدئه ذواللام راجع در او به مضاف معطوفه بشبهه الى مثل مضافه متعلق
 و ضمير مبتدئه ذواللام عايد در و انما كانه خبر در او ابدان محلي بوقى الترتيم مانع جرمول
 و وصف قائم مقام فاعله باب مضاف اليه هذا كانه مضاف بذي اللام جار مجرور و وصف متعلق
 للابها هم الترتيم متعلق و من ثمه تصيغ مررت بهذا الالبين و حسن مررت بهذا العالم و وجه
 سابقه كالمعومر محموله كيب مضمرة كايوف معارف قدره اوضح قول اوزره و و وصفك فاعله
 اوله توبيخه محتاج دكلدر پس بونكيون مضمرة موصوفه و اما زايده مضمرة موصوفه اوله غي كيب
 صفده و اما زايده مضمرة مضمرة و صفيت بوقدر كدالات ايليه بر ذانله معنا كانه قيامه
 بل ك مضمرة نفس ذات دلالات ايد زانله قائم معياره دكل البكيون ضمير له بنسبه و وصفه المزار
 و الموصوفه اخض يعني موصوفه صفوه اوف كرك و ياسا و كرك صفده و توينده زير صفت
 تابع موصوفه را كيبون مطلقه بديا كيبون دكلدر كرك كندى موصوفه ان اوف و اوقبا اوله بوجود
 معلوم اوله كانه ضمير نه موصوفه اوله و نه صفت و اول اوف معارف قدره قول اكثر اوزره
 انون صكره مده مرتبه و علم الا قدر و علم دن صكره اسم اشارت و موصوله كيبفيل
 قنده ايكسى بر مرتبه ده در سهامات قبيلندند راندن صكره موق باللامدر و موصوفه
 مضاف اوله اول موق نك مرتبه سنده در بس ضمير مضاف اوله مرتبه ضمير نه در و علم موق
 اولان مرتبه علمه در و علم هذا القياس پس علم مضافه و وصف ايلك اوله كور مرت
 بزير صاحب علم و اما ضمير مضافه اوله زايده دكلدر مرت بزير صاحب علم اسم اشارت اوله
 موصوفه اوله كور مرت بزير هذا الى اشارت اليه موصوله موصوفه اوله كور علم كور مرت
 بزير كانه كفضا العوان موق بلا مده و علم موصوفه اوله كور مرت بزير الالبين بنسبه

بوتقايى

بوتقايى اين و چون كه موق بلام ساير معارف نازم و در و ندر سلا صحیح بر موق و وصف
 جايزه دكلدر الا كونه نك شيدله كه موق بلامدر كور مرت با تزل و الا فضل و با كونه نك شيدله كه
 مضافه كه اوله مرتبه اوله موصوفه كيبدر كور مرت با تزل صاحب التوم و انما الترتيم جواب سوال
 مقرر در كه كانه سايل و بركه اسم اشارت موق بلامدر ان اعرفه لامله موق مضافه نه اعرفه
 پس كيبه و وصف باب هذا يعنى اسما و اشارت كيبه سايله جايزه او يده بلك جايزه و كل الآ
 موق بلاميله جواب بود كه قياس بويله اوله موق كيبه بلكن باب هذا در برابرهم وارور كه
 حقيقت مشا زايده لفظون معلوم دكلدر و بيان حقيقت اناله ايهام امر مهملد پس كركم كنه
 و صغى بر لفظ اوله كه انون حقيقت كنه را يله معلوم اوله و مضافه اشيا به دلالت ايد را يله
 لاسما و اجناسه و تعريف اسما با جنده اصله لامدر او بجهت ان لازم اوله كه و وصف باب
 هذا بر اسم جنس موق بلام حقيقته دال اوله تا اوله نشه كه مقصود در حاصل اوله بجهت ان
 كه مقصود و وصف باب هذا ان ايهام و بيان حقيقته ضعيف اوله كمررت بهذا الالبين
 زير كه ابيض كيبه موق بلامدر انما حقيقت مشا را يله دلالات ايليه و مختلف صغاهه ممتلده اما
 مررت بهذا العالم جو بد زير عالون معلوم ايلك اوله كانه مشا را يله ان سندر العطف
 تابع مقصود و بالنسبه مع متبوعه نون وسط بينه و بين متبوعه احد كروف العشرة و سنان
 مثل قائم زير و عمه و و اذا عطف على المضمرة كرفوع المتصل كانه متبوعه كور مرت انا و زيد
 الا ان يقع فصل فيجوز تركه كور مرت ايهوم و زيد و اذا عطف على المضمرة كرفوع العطف
 العطف مبتدأ تابع خبريا مقصود و صفت تابعه بالنسبه ان نسبته العامل اليه مقصود و متعلق
 مع متبوعه اى متبوعه التابع كنه مقصود و متعلق در يتوسط مضارع موق بينه كرف
 يتوسط در و بين متبوعه ما قبله معطوف و ضمير را يله راجع در يتوسط يتوسط الخروف
 مضاف العشرة نعت موق و بوجده فعلية نعت تابعه و جايزه در كه حال اوله مقصود و
 ضمير مستتر ان كه تابعه راجع در و سنانى مضارع موق و مستكن ناعله عايد در و موق

بر مضافه فیدای سیاتی ذکرمان الحروفی مثل معلوم قام از فعل فاعل و عمر و غیره معلق
و جمله خلاصه و مضاف الیه اذا ادات شرطه عطف مانی مجهول فعل شرطه دستر فایم مقام فاعل
عاید در رسمه علی المضمون عطف بر متعلق الرفع صفت متصل صفت مرفوعه که مانع مجهول
و دستر فایم مقام فاعل را بعد مرفوع متصله منفصله که متعلق جمله خبری شرطه در مثل معلوم
ضربت فعل و فاعل آن تا کید در و زید با معلق و جمله خلاصه و مضاف الیه در الاوقاف استثناء
الان فی نصب یتبع مضارع مع و فید منصوب بر ان فی فیله فصل فاعل یتبع در و جمله خلاصه
استثناء لفظه و استثناء مرفوعه تقدیر الی منفصله به جمیع الاحوال الی حال وقوع الفصلین بها
یا خود استثناء منقطع اول یعنی لکن ان یتبع فصل فجز مضارع مع و فان یتبع به موقوف
ترک فاعل و ضمیر تا کید را بعد حکما مذکور در که انما که دلالت اید بر مثل معلوم ضربت ایوم فعل
فاعل و مفعول فید در می زید موصوفه ضمیر مرفوع متصله و جمله خلاصه و در اضافت و آذ عطف
علی المضمون جز و را بعد کافض و اذا عطف علی المرفوع متصل الی کید را اوابه نومرت یک
و بهی کسبندن طاهر در و زید معلق قدر یک یکسند حصول ترکیب جمله موقوف تا بعد
ککلانده و اقیح نسبته متوجه به مقصود در بر یک بر نزن زبانه و کل تابع جمع نوابغ شاکله
و مقصود به نسبت فید به نوت و تا کید و عطف بیان خارج مکرر زیرا ابونظر مقصود به نسبت
و کله در بل که متبوعه و مع متبوعه فید به بل خارج فاکه زیر استیله اول مقصود در
متبوعی و کل بل که متبوعی توطیه و مقدمه سیدر نه که جایدی زید احوک ریسرس و فید توسط
بیان و اقد تمام حدود و عشره کلجکه ان شاد الله تع مباحث ۹ و فده مثله
قام زید و عمر و ایدیک عمر و بر تا بعد نسبته قیاس مقصود در متبوعی مقصود اول یعنی یکی
وار الزنود ۹ و فی عشره نگ بر سه تو تخطا ایشدر که او در و هر کاد که ضمیر مرفوع متصل
اوزره بنسبه عطف اوله لا زید اول ضمیر مرفوع متصل ضمیر مرفوع منفصله تا کید اید
تا کید اول متصلک بو منفصله واسطه سبیل نوعا استیله اید او موقوف علیها و لولا بق

اوله و اگر تا کید به نحای افاده ایسه لازم کلور بر رسم مستقیح مستقیح که منزله جو کلور در
عطف اید که او خود جاز و کله رشتا ضربت انا و زید بونده زید معلق قدر اول ضمیر متصل
اوزره که متبوعی و مضافه بو منفصله موقوف و کله و الا لازم کلور و که زید ضمیر متصل
تا کید اید بو ایسه طاهر البطلان در و منفصله تا کید ترک ایک جاز و کله در مکرر ضمیر متصله
انک اوزر زید موقوف از رسمه بر فاصله واقع اوله بو تقدیر به منفصله تا کید ترک ایک جاز در
رشتا ضربت ایوم و زید کو یک بو فاصله واسطه سبیل ضمیر متصله نوعا استیله اید پس ترک
تا کید جاز اوله طول کلام واسطه سبیل و هر کاد که ضمیر جز و را و زید عطف اوله بر رشتا
افاده جاز لا زید را حرفی و اسم نومرت یک و زید و به و زید اما جاز و کله یک
و زید و به و زید زیر ضمیر جز و هر کاد که منزله در پس اگر اعاده جاز ایسه که کلیمه
مستقیح عطف ایک لازم کلور بو ایسه جاز و کله رسیده حال بویلدر رشتا جاز
غلامک و غلام زید در پس جاز فی غلامک و زید در پس و الموقوف فی حکم الموقوف علیسه
و من نمه لم یکن ما زید فایم او قایا و لا ذاهب عمر الا ارفع و انا جاز الی یکم فی غضب
زید الزباب لانها فاء النسبه و اذا عطف علی عاملین مختلفین لم یجز صلاها لفراد
الافی نحو فی الازار زید و الحجة عمر و خلافا سیبویه و الموقوف مبتدای حکم الموقوف علیهم
ضربا و من ۹ و فی جزیه لم یجز متعلق ثم جز و در من اید ایشدر موقوف موقوف علیهم
حکمنده اولدغه لم یجز جده مطلق انما موقوف و لا ذاهب مقدم ضمیر جز و موقوف مبتدای جمله
موقوف جمله مقدمه فی الاوقاف استثناء استثناء مرفوعه فاعل لم یجز در و مار زید
جمله بی جز و در فی فیله زید لاجل ان الموقوف فی حکم الموقوف علیهم لم یجز فی الاوقاف
فی ذاهب فی ترکیب ما زید فایم او قایا و لا ذاهب مکرر و الا ارفع و انا کله در صر و جاز
ما فی موقوف الی موصول بظیر مضارع موقوف و دستر فاعل عاید را کید به و جمله
صکسیدر موصول صکسیدر مبتدای فی غضب مضارع موقوف زید فاعل الزباب ضمیر مبتدای خبر

فاعل جازر لام ۹ ف ۹ ان ۹ قدر ۹ فوق شسته بمنفعل و ما اسیع عاثر فی غضب
 فاصبیه و فاجران در السبیه مضاف الیه ان السبیه و خبریه و در لام جار مجرور و
 مستفقد و اما جازر به تقدیر ما جازر هند ترکیب الالکون فاء السبیه و اذ اسم شرط
 عطف فعل شرط و مستکن قائم مقام فاعل عاید رسیده علی العالمین متعلقه عطف به مختلفین
 نعت عالمین در یم بجز او شرط و مستکن فاعلیه در عطفه عاید مضاف منقول مطلق لغز
 اما متعلق ال ۹ فاستنا و استثناء نیز قدر عالمی بجز العطف ترکیب الاتی مثل هند
 ترکیب ۹ ف ۹ جرح و در الکنه الدار زیر خبر و مبتدا و جمله محذوف و در مضاف الیه
 و الجمرة داره معطوفه و وزیره معطوفه مضاف سیبویه مضافه الیه کبیرة فحصل ترکیب
 معطوف معطوفه علیها کلمه در یعنی اول سنه که معطوف علیه واجب و یا مستعد
 معطوفه واجب و مستعد پس اگر جمله بر جمله به عطف ایسه که خبر مبتدا در معطوفه
 بر عائد لازم که مبتدا بر ارجع اول سنه که معطوف علیه عاید لازمید که متبایه زید قائم
 ابون و ذهب اخوه کبیر معطوف معطوف علیه کلمه اولی غیر چون ما زید بقایم او قائما
 و لا ذاهب عمر و ترکیبند جازر و کل الرفع ذاهب زیر اگر جرح و اوله و یا منصوب زید که
 خبر معطوف اوله و عمر و ذاهب فاعل اوله و پس بوقدره لازم مملوک ذاهب
 عمر و زید و خبر اوله تقدیر ما زید ذاهب او ذاهب عمر و شک بوقی که ذاهب عمر و ک
 زید لربنا طی یوقدر تا خبر اوله صامح اوله انده پس رفع ذاهب واجب و کلامه
 مؤخر مبتدا و ذاهب مقدم خبر اوله و بوجه ما زید بقایم او قائما بکلمه معطوفه و انما جرح
 یعنی بترکیب جازر در بونگ بر علیه که غضب بحسب فاعله موصوله معطوفه که بر طر در
 وصله موصول راجع ضمیر و ارض زید و یوقی که الیه راجع اوله پس لایق بواجب
 که بترکیب جازر اولیه سبب جواز بود که فاء سببیه فاء عاطفه و کلامه پس
 بوجه شدن جازر اوله بعضیله و بید که فاء سببیه و فاء عاطفه در تقدیر کلام بترکیب

بویل در فی غضب من طیاره زید پس معطوفه فی غیر مقدرا اوله و اذ عطف یعنی یکی مختلف
 عاملت معموله بر ۹ ف ۹ عطف بر سنه عطف ایکه جازر و کلامه زید بر ۹ ف ۹ عطفه اوله قوت
 یوقدر که یکی مختلف عاملت قائم مقامی اوله پس جازر و کلامه زید بر ۹ ف ۹ عطفه
 و غیره و الجمرة و الجمرة معطوف اوله دارد و ۹ ف ۹ عطف قائم مقام اوله عمل کرده اما اگر
 حرف عطفه یکی سنه بر عاملت یکی معموله عطف ایسه که جازر در نحو کان زید قائما و مر و قاعدا
 هو ان زید باقیه و غیره زید که بر ۹ ف ۹ عطف بر عطف قائم مقامی اوله و کلامه زید بر ۹ ف ۹
 عطف یوقدر اما جازر و مستعد که بر ۹ ف ۹ عطف یکی عاملت قائم مقام اوله کلامه پس کلامه
 یکی مختلف عاملت یکی معموله عطف ایکه مطلق جازر در کلامه سببیه قنده اصلا جازر و کلامه
 اما بعضی کویله بیشتر در اگر بر عاملت معموله جرح و اوله و بر عاملت معموله منصوب و یا مرفوع
 اوله و یا منصوب اوله او زید مقدم اوله معطوفه ان ذی بویل اوله و رسیده یعنی بومعنا عاید
 اوله رسیده عطف جازر در نحو فی الدار زید و الجمرة عمر و و او ۹ ف ۹ و ک قائم مقامی اوله و
 و قائم مقام ابتدا اوله رفعه کلامه بونگ که جازر در ان فی الدار و الجمرة عمر او قائم مقامی
 نی در جرح کرده و قائم مقام ان در نصب عمده بویل عطف جازر بونگ که متشکل اوله که
 کلامه بونگین ترکیب جرح واقع اوله پس مناسب اوله اوله که بوضوح است که جرح واقع
 اوله جازر طوب تا و بل بلیه لم و اول قاعده دن که قیاس اقتضا ایسه که بر ۹ ف ۹ عطف
 ایکه عاملت قائم مقامی او بیا زید بوضوح است که مبتدا ایسه و ز مصنف قنده بونگین
 مختار در التوکید تابع بقره المبتوع فی النسبه او التمول و هو نطق و معنوی فالتعطف
 تکمیر التفظ الاول و مثل ما یزید و جرحیه فی الالفاظ کلها و المعنوی بالفاظ المحفوظه
 وجه لفظ و عینه و کلامها و کلامه و اجمع و اکتع و اتسع و ابصع التوکید مبتدا جرح خبریه
 مضاف معروف و مستکن فاعل عاید تا بقره المبتوع منقول بر فی النسبه مستفقد بر قره او التمول
 اما معطوف و هو مبتدا عاثر و توکید لفظ خبریه و معنوی اما معطوف ما تلفظ مبتدا بکسر لفظه

۲۰
 ۱۰۰

عام و شامدر جمع اقسام یعنی مزد مذکر و مؤنث و تشبیه مذکر و جمع مذکر و مؤنث و شمول
 و تفاوت اختلاف ضیح و غایبانه اول و کور پس مزد مذکر و نقشه و برین و مزد مؤنث شده
 غسها و تشبیه مذکر و مؤنثه معانها و جاس نسها و یکبارگی لیکن هرگاه که مخ
 مشابه مضاف اول و مضاف معانها الیه متصل اول و لفظ مشی که مضافه در بدل اول و
 صیغه جمع اکثر استغاله پس غسها و مظهرها و راجعها و نیز بر یک غسها و مظهرها
 و روسها در بر و جمع مذکر و غسها در برین و جمع مؤنثه انفسها در برین پس
 اختلاف صیغه لفظ نفسه اول و در که گاه کور و گاه جمع و اختلاف ضمیر اول و در که ضمیر
 گاه مزد مذکر اول و کور گاه مزد مؤنث و گاه تشبیه مذکر و مؤنث بر طریق اول و در که
 جمع مذکر و گاه جمع مؤنث و بوقیاس اول و در در لفظ عینک حای قسم شانی که کلا و کلت در بر
 تشبیه به خصوص در زیر معانی مشترک در پس مزد و جمعه مستعمل اول و ما ز و تشبیه مذکر
 ایچون تا یکبارگی در و تشبیه مؤنث ایچون کلتها در و باقی الفاظ مشتاق غیر مذ
 مخصوصه باید لفظ کله و صیغه مختلف اول و در بل که ضمیر مختلف اول و کور پس در برین اشتیرت
 کله و جاریته کلها و العبد کلهم و کور عین ان غیر کله بوالفان کله صیغه اختلاف
 الیه اول و کور پس مزد مذکر و اشتیرت العبد اجمع در برین و مزد مؤنثه اشتیرت جاریته
 جمعا در برین و جمع مذکر ایچون اجمعون در برین و جمع مؤنثه ایچون جمع در برین باقی الفاظ
 بوذ قیاسه و لایونکد بکل یعنی کل لفظیه و اجمع لفظیه و مشتقا تا یکبارگی اول و ما ز اول و ایچو
 اول و آنست که اول و ایچو بر سر بر ندان ایر لوق ممکن اول و حسن ده یعنی ظاهر ده نه که در برین
 اکرم القوم کلهم و یا حکما بر سر بر ندان ایر لوق اول و نه که در برین اشتیرت العبد کله بوالک
 متفاده کله و اجمع الیه تا یکبارگی فائده سے ظاهر در و هونست که ایچو ایچو ایچو یعنی غیر بی و تمام
 قبول ذکر اول و بر اول و نه که کله و اجمع الیه تا یکبارگی حکم عینه نسبت موقوف اول و ما ز پس تا یکبارگی
 لغو اول و کور و اذا کله لفظه المرفوع المتصل بالنفس والیمن که بمنفصل شرط است نشک

والتی

و التی و حواة اتباع لایح فلا یقدم ذکر ما دور و ضیف اذا ارد شرطه که نفس شرطه لفظه تمام
 فاعل المرفوع صفت مرفوعه متصل وقت ثانی بالنفس که یز متعلق اول و الیمن انما موقوف الیه
 بمنفصل شرطه مرفوعه صریح فاعل و فاعل تا یکبارگی ضربت در نشک تا یکبارگی افور انما و بوجهه مختلفا و کور
 اضافیه و التی مبتدا و حواة که موقوف اتباع لایح خبر مبتدا فلا یقدم نفس نئی استقبال
 بنا و ماع و مسننه عائد در التی به و حواة به و بوجهه شرطه کله و خبر در نشک و اول و ان
 کذک فی لایق تقدم علی اجمع و ذکر ما مبتدا مضافه در التی به و حواة به و راجع ضمیر دوز طرف
 و ضمیر التی به راجع ضمیر ضعیف خبر مبتدا در و بوجهه موقوفه در جمله شرطیه سابق اول و الیه
 حصول ترکیب چون که ضمیر مرفوع متصل بنفسه و یا عینده تا یکبارگی استیه را اول تا یکبارگی
 لفظه ایچو که ضمیر مرفوع منفصله تا یکبارگی نفع استقبال الیه اول و انتر مرفوعه
 و یا عینده تا یکبارگی ایچو اول و زیر ایچو مرفوع متصل بحرف کله مرفوعه در و لفظ نفس
 و عین انواع اعابان قبول ایچو واسطه سبل نام استقبال اول و در و لایق و کله که
 بوجهین استقبال نئی تابع مستقل ایچو لا بر وقت که اول و استقبال الیه اول و
 ضمیر مرفوع متصل در یک زیر که ضمیر منصوب و ضمیر مجرورده بوال اول و ضمیر متصل در یک
 زیر که مرفوع منفصله بوحکم اول و ما ز و بوشرط لفظ عین و غسده در لفظ کل و حواة کله
 و کله زیر براندره بجهین استقبال بوقدر که لفظ نفس و عینک و ارد در لفظ التی و اتباع
 و ابصیح چون کما جمع الیه مذکور اول و لایق عینده اول و کور زیر که مضاف تا یکبارگی ایچو
 دلایق انوار در پس لایق تقدیمی او یا و او ارد و بوالفان غسده اجمع مندر ذکر ایچو ضعیف در
 و بواجب لفظه را سنده ترتیب و لدر که اول التی مذکور اول و انتر مرفوعه ابصیح چون بعض
 نسخه ازنده لفظ ابصیح صریح ایچو مذکور در الفاظ تا یکبارگی پس بویل اول و لایق التی و اجمع
 احوال اول و کور نه که کافیه تکب بعض نسخه سنده و اقدر البدل تابع مقصود بنا نسبت الیه
 دوز و هو بدل الکل و بدل الیعض و بدل التی و بدل اللفظ فاعل اول و بدل الکل اول

والتالي جزءه والثالث بينه وبين الاقول عبارة بغيرها والاربع ان تصدق بالبدل
تدخلت بغيره البدل مبتدأ تابع خبر مقصود صفت تابعه ياقوف جو ما موصول الامل
الذي هو موصول الامل نسب ما في الجملة مستكن قائم مقام فاعل عايد در ما به الامل متبوع نسبت
متعلق ومجرد صله وباصفدر ما به وموصول وما موصوف في حكمه بدم وباصفيله جرد در
باليه جار مجرور بانه مقصود متعلق ذوو نظرف مقصوده وفيه متبوعه راجعده وهو متبوعه
عايد در بدل بدل الكل خبر و بدل البعض والاشغال والغلط معطوفه راجعده بغيره فالاول
معطوفه بدل كل مبتدأ و فاعل في تفسيره بدل مبتدأ الثاني وفيه اوله راجعده بدل اول الاقول
خبر مبتدأ اوله و الاشارة بجزءه اي جزء الاقول خبر مبتدأ و خبر در و اوقات مبتدأ ينهها
ظرف مبالغة فاعل ظرفي و يابتدأ در ضربه مقدم و يامتدركا نكته اي متبوعه والثالث
ان يكون بين الاقول والاشغال عبارة ومجرد ظرفية وبكسبه وبافعلية خبر مبتدأ بغيرها
بغير البعض والكلية صفت مبالغة در والاربع مبتدأ ان تصدق الامل منصوب مضارع
ومستكن انذ انت فاعل صر الامل اي البدل ان تصدق متعلق بعد ظرف ان غلطت
فعل و فاعل محلا مجرور در مضاف اليه بغيره اي بغير البدل غلطت به متعلق و جمله مضاف
اليها لان تصدق خبر مبتدأ در حصول تركيب بدل تر با بعدر که مقصود در متبوعه منصوب
اولا شخ ابله و متبوع مقصود و كلدر بل که تابعه مقدمه وتوصيلية ذكر ايشه در نته که
جايه زيد اخوك ديرسن مقصود نسبت محي در ارضه و زيد بگ ذکره مقدمه وتوصيله
اضه تابع ذكره يا جميع توابعي شامله ومقصود بان نسبة خبره عطف بخر و ف درن
غيره ا ف ا ب ا ب که دو و نه قيد بيه بوده چيدى و بدل دورت قسم در بدل الكل و بدل
البعض و بدل اشغال و بدل غلط بدل الكل اوله که مدلول ثاني عين مدلول اول اوله نته که
مذكوره فاعل عین ذات زيد و بدل البعض اوله که شاني جز اول اوله نته که
ديرسن خبرت زيارته و جايه القوم نثرهم و بدل اشغال اوله که او تکی الیه شايسته نيشده

کلیت و جود نيشان بر ما بسا و لم کر کسه او تکی ثاني شامل نته که کلام شريفه و افقد
يست لوتکه ع الشهد الحرام قال فيه و کر کستاني آو لي اوله خوب سلب زید ثوبه و کر کسه
بر کس بر في شامل اوليه نحو ايچينه زید علمه که بوقسمه بدل اشغال تسميه اوله اوله سيد
که اول کلام اجمال دلالت ابدرا الكلامه پس کوباکه اول منزله مشتمله در ثاني متعلق
هرگاه که ايچينه زید دیدگ بوجود معلوم در کذات زید موجب و کلدر پس کوباکه در پس سن
ايچينه شخ در من زيد و بومعنا اجماله شامله در علمه و بغيره و بوسميه جمع اقسام بدل اشغال
شامله و بدل غلط اوله که سن اني قصد ايش و کتورش او که سين انک غير شايه طش
و غلط ذکر ايلدر دن صکره نته که جايه زيد جار در پس مرادش جايه در يکيه بنگاه
و کف غلط ا ب که و زيد دیدگ پس غلطه نوار که ايلدر جار ذکره و يكونان معروفين و کرکين
و مختلفين و اذا كان نکره من معروفه فالنعت واجب مثل الناحية ناهية كاذبة
و يكونان ظاهرين و مضمرين و مختلفين و لا يبدل ظاهر من مضمر بدل الكل الامن الغائب
مثل خبره زيد و يكونان مضارع معروف و فاعل مقصود و ضمير بارز اسم عايد در
بدل بدل منيه معروفين خبره و کرکين انما معطوف و مختلفين کذکر و اداهم شرط
کان فعل شرط و مستکن ابيح عايد در بدل نکره خبره من معروفه کان به متعلق و يانکره فيه
فالنعت مبتدأ خبره محذوف و جمله جزاء شرط اي اذا كان البدل انما نکره يقع بدلا من معروفه
فالنعت لازم له مثل معلوم بلنا صفة جار مجرور بيه نسف من متعلقه ناهية انون بدلدر
كاذبة نعت ناهية در و مجموع محلا مجرور در اضافة و يكون ظاهرين و ضميرين و مختلفين
اعراب سابقه معلوم در و انما معطوف در و لا يبدل نفي مستقبلنا و مجموع الظاهر يام
مقام فاعل من مضمر بدل به متعلق بدل مفعول مطلق الكل مضاف اليه الا عرف استشنا
م الغائب كضردن مشتمل نحو معلوم خبره فعل فاعل و مفعول زید ايشه در بدلدر
محصله تركيب بدل و بدل من به يا كسبه بيه موقد اوله و با كسبه بيه نکره و با اوله موقد

و نشان نکره و یا عکس اوله بشود و در قسم اولور بولدو ایتمه دورده دورده غیر اینجه
اول اولور ایکی معرفیه شمال بولک دورته قسمین عالی زینا کوکرت زینا کتسه
سلب زینا ثوبه رایت زینا چهار ایکی سسی بیلکه نکره یه شمال جاده می شخصی من صاحب خبرت
رجل راسا سلب رجل ثوبه رایت رجل حازا و مثالین مختلفین مذکور اشکدران
ایدرس مبدل من دورته قسم اولی اخذ ایلمکله ویدی دورته قسمین نینون و یا امه برکنس
ایدرس پس اول ایله قسم حاصل اولور و نگاه که نکره موفردن بدل اوله اول نکره
وصفا یلمک لازم اولور مصنف قسندو و غیره قسندو احسن و اولی در واجب کلمه
و یکنونان ظاهرین یعنی بدل و مبدل من ایلمکله اولور اولور و منفر اولور و مختلف
اولور ایس بواقسمه دورته اولور امه بولک دورته قسمین خوب ایلمکله اول
ایله قسم اولور نکره سابق معلوم اولکه ایلمکله بیده ظاهره مثال بدل کلمه جاسی زینا
احول و بعضی ده جاده فی التوفیق منقسم و بدل شماله ایچینیه زینا علمه و بدل غلطه جاسی
زینا حار ایلمکله من شمال بدل کلمه خبرته آیه و بدل بعضی ده راس زینا خبرته آیه
او تقدیر اوزره که خبرته قسمیه زینا ایچینه تقدیر اوزره که فاعل ایچینه زینا راجع
اوله و هو ضمیر ایلمکله و بدل غلطه شول برده که حار و زینا مذکور اولور ایس
رایته آیه ضمیر اول زینا راجع اوله و ضمیر ثانی حار و مثالین مختلفین بوسکه متالده
ما حوز اولور بولک اوله و خبر اوزره سابق و هیچ قسم ظاهر بدل کل طریقه قیلده خبردن
بدل و لماز الا ضمیر عایدن زینا ضمیر عایدن ضمیر مستقیم و مخاطب توخنده و و فاعله
مرتبه اعلا در زینا اوق معارفه در لایق دکلمه قسم ظاهر که ایلمکله مرتبه و
مقصود بالنسبه ده که ایلمکله قایم مقام اولور بوجه مقصود بالنسبه مقدمه و توطیه سندن
ایلمکله مرتبه اوله لایق لازم کلور بوجه خود کلمه تنزلی مرتبه جوازده اولماز اما سایر
بولکده جابزد که قسم ظاهر بدل اولور ضمیر مستقیم و مخاطبون زینا که معنا مختلف در خصوص

بجمله

خبرته زایسه بدل بجهده و حدیثه علی جلال شماله رانته غلامی بدل غلطه منقسمه شبیه
خبرته زینا در عطف البیان تابع غیر صفته توضح متبوعی بواقسمه باده ابو حنفی غیرها و
من البدل لفظی مثل ان ایس ان ایلمکله بستر عطف البیان مبتدا مضاف باج خبره نعت
تا بعد صفت مضاف الیه توضح مضارع معروف و مسکن ناعی عائد در تا بعد متبوعه متعول
بوضوح در وجه صفت تا بعد و جایز در که صفت خبر بعد خبر اوله بوضوح متبوعه که بولیده
معلوم قسم ماضی معروفی بابتدای قسمیه متعلق ابو حنفی فاعل قسم غیر و عطف بیانیته
راجع خبره مضافی من البدل فصله به متعلق لفظا ینتزع فی و مثل حور در اشکدرانا
جدا این خبر انکه مضاف الیه بشر عطف بیاند بکسریه و بولکلام حجاز و در اشکله
و جابزد و ریله خبر مبتدا در محمول ترکیب عطف بیان بر تا بعد صفتدن غیر یعنی دلالت
ایلمکله ذات متبوعه قایم معنایه صفت دلالت ایلمکله یکجه و عطف بیان توضح متبوعه
بوقبله خارج فالور بدل و عطف نسق و تاکید حاصل عطف بیان بر تا بعد که کنون متبوعه
ایضا ایلمکله صفت متبوعه ایضا ایلمکله یکجه و کل زینا صفت ذات ایلمکله متبوعه زینا
قایم معنایه و اول ذات اول معنا سببیه واضح و مختار اولور غیر عن و عطف بیان بر
که اول قسم سببیه ایلمکله متبوعه واضح اولور عطف بیان له بدل کل مستنده معنا جھندن
خرف زینا در واضح زینا بدل کل مقصود بالنسبه در اما عطف بیان مقصود بالنسبه
دکلمه اما لفظ جھندن ارارنده خرف قول شاعره که بیددر ان ایس ان ایلمکله
ایلمکله بشر بونیر کیده بشر بکریون بدل اولوق لایق دکلمه بوجه ایلمکله حکم متوطه
اولور و مال بکری بولیده اولور ان ایس ان ایلمکله بشر بوجو و جایز دکلمه زینا
الفار ب زینا قبیلده ندر پس متعین اولکه که عطف بیان اوله و ایلمکله حکم سا فاعله اولیه
و ترکیب ان ایلمکله الفار ب اول قبیلده ندر و بوقبیلده ندر ان الفار ب اول قبیل زینا
بونده زینا بدل اولمعه لایق دکلمه بدل که عطف بیان در اکثر مواضعه عطف بیان و بدل

او غایب که تک تقدیم موقوف ذکره تابعه و غیره غایب عاید در لفظ تمیز و یا بهر حال مقدار لفظ
کام ذکره و جمله لفظ و وقت عاید را و معنای معطوف او حکما کذا و وضع احد و یا صفت
یا بهر موصول که سید و یا موصول صفتیه غیر متداول و هو مبتدا عاید در صفتیه متصل صریح
و منفصل اما معطوف بعضی نسخیده فالاول متصل و منفصل و الثالث متصل و اقله و بوجه
و لجز و متصل و متمسک فلذکر غایب است و اوج مبتدا و جز و فاعل و نتیجه و یا اول مبتدا
ضرب خبر بنا معلوم و خبرت بنا به جمیع اما معطوف الی خبرین و خبرین جار مجرور و جمله و
متعلق فعل تقدیر که نهید و انما ایها من و انما خبر تالی فی خبرین و انما ایها من
و ابراج ایایی ایها من و انما من غایبی و لی الی غلامین و انما من فالاول ضربت و ضربت
کبر را اوابده و انما معطوف در قائل محمول ترکیب مضمون سوال سدر که موضوع اوله بر کسبه
ایچون که اول خبر له تلفظ الیه انا و من که با خود اول کسبه ایچون موضوع اوله که اول
مضمون له طالب اوله انت انتما انتم که با موضوع اوله غایب ایچون یعنی بر کسبه ایچون
که نه حکم اوله و نه طالب لیکن غایب ایچون و وضع کسبه شریکی اوله که اول غایب کسبه که
لفظ متقدم اوله خود بر هو التام و یا معنی کوا اعدتو هو ارب للتقوی لفظ او را جدر بر
عدله که معنی مذکور در اعدتو مندن و یا حکما مذکور اوله خبر شانده و لغم و جمله در بته
جمله که بجهت که ذکره و جقدر ان شاء الله تع و ضمیر الی قسم در متصل و متصل اوله که
تلفظه مستقل اوله انت و یا ای که یعنی انکه تلفظ ممکن اوله فان ان لفت اوزره ط قبلنده
بر لفظ اوله مندر و متصل اوله که مستقل اولیه که قاعده لفت اوزره انکه تلفظ ممکن
و کله قبلنده بر لفظ سابق او یعنی خبرت و خبرت بجهت و هو یعنی خبر اوج قسم اوزره
مرفوع و منصوب و جز و یعنی حرکات ایچون رفع و نصب و اوله بر صیغه وضع الی خبر
مثلا انت مرفوع ایچون و ایا که منصوب ایچون و یا غایبی ده و ما کید جز و یا ایچون جز و چون
صیغه خبر و جاتر اصطلاحی سببیه مختلف اوله بر بعضی توهم ایله که غایب ایچون قسم در بر

صریح جاتی زید و رایت زید او رت زید زیر صیغه زید کنی حالنده در منفرد
اوله که و کات مختلف اوله معانی معتوره بهر دلایلی چون نه که کتا به اولنده ذکر اوله
بر سببه غیر خبر جدر و بومضمانده در صیغه مختلف اوله حالات رفع نصب و
اصطلاحی سببیه لیکن بوظاهر در روح سوز اوله که مضرات جمله بنیات تحقیقه و ندر
کودر مشین که هر سببیه انت و ایا که دکن مبروات لغتده موضوعه در هر چه انده معانی
معتوره موجود و کله ریس بواختلاف معانی معتوره بهر دلایلی چون دکلدر و بواختلاف
اعراب و نیز بواختلاف کات اختلاقی اعرابیه مشابهتی وار و منفرقی ایچون کسبند
هر بر سببیه یعنی مرفوع و منصوب متصل و منفصل متقسم اوله از جوی قسم کبر و در
اول دانما متصل اوله زید بر جز و جارون منفصل اوله از کسبه بار اوله و کله کسبه جز و
اوله و کسبه مضاف اوله ایچون بوندن انحصارا احتیاج بوقدر ایا مرفوع و منصوب بوندن
صلا فخره در که هر بر سببیه عامله متصله اوله کور انده منفصله اوله پس اقسام
بشدر اوله خبر مرفوع متصل خبرت و ضربت اناه و یواون ایچون صیغه در اون سکر
معنا ایچون او جوی سببیه ضمیر منصوب متصله خبرت و یا جسته الماه و ارنجه بوده اوله
ایچون صیغه در اون سکر معنا ایچون در و در جوی ضمیر منصوب منفصله خبر ایا ایچون
و ارنجه بوده اوله ایچون صیغه در اون سکر معنا ایچون سببیه خبرت و در
و اول متصله خبر اوله و انکه صیغه کسبه ضمیر منصوب متصل صیغه کسبه کیدر مثلاً کات
مزنیک و کاف مرتت بک بر صیغه در نصب سببیه مختلف و کت طالی عامله معلوم
اوله و المرفوع متصل حالتیه سببیه الغایب و الغایبه و فی المضارع بلمتکلم مطلق
و الحالب و الغایب و الغایبه و غ الغایبه مطلق و لا یسوغ المنفصل الا مستقره متصل
و ذکره بالتقدیم علی عامله و بالفصله لغرض او با جزئی او ایچون العامل معنوی او و فاعله
مرفوع او بگونه مستند الیه صیغه است علی خبر من می که مثل ایا که خبرت و ما فخریک المان

واناكر والشردانازيد وما انت قاينا وهذريه صاربه في فاعل فروع مبتدا المنفصل منفى
خاصة منقول مطلق اي احقر خاصة يستتر مضارع مرفوع وممكن فاعل غائبه در
مرفوعه في المايزه مستتره متعلق ور الغائب صفت ماضيه والغايبه اما موقوف جمله
فعلية خبر متداور بعض مستخدمه للغائب والغايبه جاز وبخبر مرفوعه متعلق ماضيه
صفتدراي المستعمل للغائب ياخود اذا كان لغائب وفي المضارع معطوفه في المايزه
للمتكلم للغائب كيمد مطلقا منقول مطلق اي الملق الملقا ياخود صفت در تقديره واستتر
الفير المرفوع المنفصل في المضارع المستعمل للمتكلم استتار مطلقا ياخود والبر مستتر
خبر مستردن والحاظ متكلم معطوفه والغايبه والغايبه محالطه معطوفه والغايبه
ماضيه وما مضارع معطوفه مطلقا استتار مطلقا وبازمانا مطلقا ولا يسوغ نفي
الاستقبال المنفصل فاعل الا حق استتار لغز جاز وبخبر مستتار مستتار موقوف
والمستتار موقوفه المنفصل مضارع اليه تدبير ولا يسوغ المنفصل بنسبه الا التقدير المنفصل وذلك
مبتدا تقدره اشارت تدبير بالتقديم خبر على ما مل تقديم متعلقه او بانفصل تقديم معطوف
لنفسه فصلة متعلق او بالحق فصلة معطوف او يكون حذف معطوف العامل مضارع اليه اسم
كون معنويا خبر او حرف معنويانه معطوفه الفير مبتدا مرفوع خبره وبجمله جايه در او كوز
مستدا اليه يكون العامل معنويا كيد او ابره وعطفه وبخبر كونه واليه ده راجع خبره
صفته فاعل مضارع فاعله مستدا اليه خبره جاز ماضيه مرفوعه وممكن فاعل غايبه در صفة
على غير خبره متعلق من موصول وبما موصوفه كسيدة وصفتها خلا جاز ور در اضافته وجمله
خلا مرفوعه صفت صفته مضافه اليه التقدير يكون بسبب ان مستدا اليه الفير صفة يكون من حيث
اللفظ صفة لشيء ومن حيث المعنى لشيء اخر وهذا هو المراد بقوله صفة جاز على غير من
له مثل معلوم اياك مستقدم معنوا خبره فعل فاعل مؤنونه وجمله مضارع اليه وما خبره فعل منقول
الاحقر المستتار فاعل ضرب واستتار مستتره وجمله معطوفه جمله سابقه واناكر والشرد

وجمع خبره وده كجدي اي انواع نرسك والشرد معطوفه ما قبله جمله به وانا زيد مبتدا وخبر
معطوفه ما قبله وما ليس معانسه در انت استتار خبره هند مبتدا زيد مبتدا وانا خبره
خبر مبتدا وانا في فاعل ضاربه وجمله خلا مرفوع خبر مبتدا اوله واما خبره مثال معطوفه
امثلة سابقه محموله تركيب فاعل فروع المنفصل من خبره مرفوع متصل بخصوص استتار اوله
فعل ماضيه مؤنونه خبره غايبه وغايبه نكرة زيد ضرب عن قرب ديرسك زيد زيد راجع
ايه خبره وخرنده هند راجع خبره وارا اما قرب زيد وخرت هند دستك انده خبره
اولا زير افضل ظاهره هند در كنه خبره مستتار اوله فعل مضارع مؤنونه خبره غايبه
ومؤننه غايبه وده زيد يقرب وهند يقرب كنه نكرة ما نسيده معلوم او كيد كنه
فعل مضارع مؤنونه خبره جايده وده مستتار اوله جميع زمانه بعينه دائما حتى ان تقرب
انت وديك سبب انت اول مستتار تا كيد اوله فاعل فعل اوله كنه مستتار اوله مستتار
مطلقا بعينه وانه وده مستتار اخرب و يقرب كنه كنه نكرة ما نسيده معلوم او كيد كنه
مستتار اوله مطلقا صفته بعينه اسم فاعل واسم معقول وصفته شبهه وده مطلقا بعينه
مؤنونه وبعده مذكور مؤنونه نكرة زيد ضرب الرتيدان ضاربان الرتيدون
ضاربون بونردون فاعله مستتار والغا ووا ووا ووا خبره فاعل وكلا وبقواك
اوزره در ضاربه و ضاربنا و ضاربنا خبره مرفوع مستتار اوله اما خبره مرفوع مستتار
اوله واما خبره منصوب وبخبر مستتار اوله مرفوعه متعلق مستتار اوله زير ان منفصل
مستقل كلمه در استتار مستتار وكلا واما خبره مرفوع متصل كنه نكرة مستتار
جايه در زير استتار غايه اتصال در ولا يسوغ المنفصل بعينه خبره منفصل كنه نكرة زير
وكلا الا اوله مرده كنه متصل مستتار اوله زير متصل حصده وما دام كنه معصوم واختره
انفله وانساب وكله بوقدر متصل باب خبره عامل اوزره تقديمه اوله نكرة اياك ديرسك
اكر بوضير مؤنونه خبره خبره كنه نكرة زير كنه نكرة زير كنه نكرة زير كنه نكرة زير فصله

مجرد در تقویر حذف مضاف ای لولا وجود ک مضاف حذف اولی و مضاف الیه بر نه افت
اوله ان افصح ای فر لولا ک عساک جاز متعلق و لولا ک عساک فاعل جاز در محله
ترکیب چون که یکی ضمیر بوده جمع اوله اگر بر سه ضمیر مرفوع ایسه البته مقدم اولور و ضمیر ثانی
متصل اولی کرک کرک ضمیر مرفوع اعرف اوله اول یکی ضمیر درون هر بنک کسی نیز ضمیر مرفوع
عامله شدت اتصال و پس گویا که عامله ضمیر ثانی مابینده فاصله بود در ایوی ضمیر ثانی
اتصال واجب اولی کرک و یا جزو اعرف اولیه نته که زید ضربک دیر سن بونده ضربت آیاک
و یا زید ضربت آیاک و یک جاز و کلدر و اگر بوا یکی ضمیر که هیچ خبری مرفوع اولیه یکیدن
حالا دکل یا بری بر نون اعرف اوله و یا اولیه اگر اعرف اولور سه وانی مقدم کنور و کسه
ضمیر ناییده خبری سن اگر دیر سک متصل کنور رس نته که اعطینک دیر سن کاف که ضمیر غائبون
اعرف و وانی مقدم موقتش سن و اگر دیر سک متصل کنور رس نته که اعطینک آیه دیر سن
اتصال کیچون در که مقدم اولان اعرف پس گویا که عامله ضمیر ثانی بنی فصل المیشدر
اما اول جهتن که ضمیر اول مرفوع و کلدر و شده اتصال مرفوع ده کی بود در پس گویا که
عامله ضمیر ثانی بنی فصل المیشدر ایوی ضمیر ثانی متصل اولی کرک که بونک کبیر ضربیک
ده حال زیرا که ضمیر جزو مستقیم که مقدم اعرف ضمیر مخاطبون پس جاز در که ضمیر مخاطب متصل
اول نته که دیر سن یعنی ضربیک و جاز در که متصل اوله نته که ضربی آیاک دیر سن اول یکی
و جاز در که اعطینک و اعطینک آیه ده و بونک و اگر ضمیر در هیچ خبری اعرف اولیه فصل
ثانی واجب اولور نته که اعطینک آیه دیر سن و یا بر سه اعرف اوله و مقدم اولیه ثانی متصل
اولی کرک نته که اعطینک آیاک دیر سن زیرا چون که یکی ضمیر است و دیر ضمیر اول عامله ضمیر ثانی مابینده
فصل ایله که بونک کبیر اعرف مقدم اوله و غیر اعرف فاصل اوله بطریق اول فصل
واجب اولور ضمیر ثانی یعنی الحار فی خبر باب کان بی کان و احرا سنه و حار جزوی ضمیر یعنی متصل
اولمقد نته که کان زید یا ناه و کنت آیه دیر سن زیرا خبر کان اصله خبر مبتدا و خبر مبتدا

ضمیر متصل اولی کرک زیرا که عاملی معنوی در متصل اولمقد جاز در نته که کنته دیر سن
زیرا خبر کان منقوله شیبه در ضمیر منقول خبر مبتدا کبیر و واجب الاتصال ایوی منقوله شیبه
اگر واجب الاتصال اولمقد باری جاز الاتصال اولی کرک لیکن رعایت اصل که خبر مبتدا
اولدر منقوله مشابهتی رعایتون و استمالده اکثر اولدر که لولادن صکره ضمیر مرفوع متصل
اوله نته که لولادن کان کذا دیر سن زیرا که اول ضمیر مبتدا در که خبر تک حذفی و جاز در نته که
سابقا معلوم اولدر اما بعضی لغتده لولاک مکان کذا و اقدر احشش دیر که کاف لولادن
صکره ضمیر جزو در ضمیر مرفوع بر نه واقع و کنته مبتدا در که ضمیر مرفوع ایوی اصله زیر بعضی ضمیر
بعضی بر نه واقع اولور نته که دیر سن ما انکانت بمقامه ضمیر مرفوع ضمیر جزو در مقامه
و اقدر پس جاز اولور که لولاک ده کاف ضمیر جزو اوله ضمیر مرفوع بر نه واقع اما سیوی
دیر که لولا بمقامه حرف جزو در کاف ضمیر جزو در کفی موقعه واقع پس احشش یا بود اولور
الاده تعرف المیشدر و سیوی نفس لولاده و کنته اکثر استعمالده عساکه و اخواته متصل
اولان ضمیر مرفوع اولور و هیئته بولیه جمله غنبت عیتم عیتم اه زیرا که بونم خبر فاعلدر و متصل
اولمقد نته که عامل اولان فعل و بعضی لغتده عساک عساکم و اقدر احشش دیر که بو
کاف ضمیر منصرف بود ضمیر مرفوع بر نه واقع و سیوی دیر که عساک بونده عملده لعل بمقامه
متقارب اولدر قاری و اسلمه سیله پس بونده احشش خبرده تعرف المیشدر و سیوی اول
ضمیرده عامل اولان فعلده قائل و نون الوفایه مع الیاء لازمه فی المکاره فی المضارع
عیا عن نون الاعراب و انت مع النون فیه ولدن دان و اخواتها خبر و جاز در لیت
ومن و عن و قد و قط و عک بالصل و نون الوفایه مبتدا مع الیاء لازمه متعلقدر و یا
بر خود لازمه خبر مبتدا در فی المکاره لازمه متعلقدر و فی المضارع اکامعطف عیا خبر کان
مخروف ای اذا کان عیا و یا جزو در ن حالدر عن نون الاعراب عربیه متعلق و انت مبتدا
مع النون خبره متعلق فیه مقدمه متعلق ولدن دان و اخواتها النونه معطف خبر خبر مبتدا

تقدیری تقدیری و انتی تقدیری و اثبات نون الوعایه و حذفه مع النون الحائیه فی المضارع و جاز
مضارع مجهول و مستتر فایم تمام فاعلی عاید در اثبات نون فی لیست تجار به متعلق و من و عن
و قد و قط لیه مستکمل فعل فاعلی متصل اوله نون و فایه لا رعد ما جنبک خرج صیغه لینه
لام فعله کسره و داخل اولیه ایچون بود که نون و فایه دیدیلر ایدی فزینی دیرسن جزئی دیرسن
و بوقیاس اوززه در عربانی و عربونی اه کته بونک کیسی و اجدر نون و فایه یا ایله فعل مضارعده
نون اعرابون کا اولوقده نه یفرینه و تقریبی دیرسن و اگر فعل مضارع نون اعراب
اولورسه خبرسن نون اعرابی ایراد ایدوب ترک اینک بینن پس جایزه اولور که دیرسن
یفریانی و یفریانی و تقریبانی و یفریونی و یفریونی و تقریبونی و تقریبونی
و تقریبی اگر نون کتورسک نون اعرابون عار اولان اخوانه قیاس اولور و اگر نون ترک
ایورسک ایچون اولور که نون اعراب فعلدن خارجدر پس احتیاج اولماز که نون کسره دن
حفظ ایلیسن کور دیرسن که بونون الف تشبیه دن صکره مکسور اولور که بونک کیسی سن
مخبرسن لدن ده اگر دیرسک که اخربنک سکوننی باقی طوئاس نونی کتورسن و نون لدنی
اکا ادغام ایدرسن و لدنی دیرسن و اگر دیرسک که نون و فایه ترک ایلیسن و نون لدنی
که اسدر فعلی دکل مکسور ایلیسن لدنی دیرسن کنه خبرسن نون کتورعه آن و اخوانته یعنی
جوزی شسته بالفعله اگر نون کتورسک بودونک فعله مشابته ایچون کتورسن و اگر
ترک ایدرسک اجتماع نونانک که ایهتی ایچون ترک ایدرسن و لیست ده نون کتورسک مختار اولا
در زیر که مشابته وار و اجتماع نومات بر قدر کنه بوبله مختار در من و عن و قد و قطرح
نون کتورسک باوجود و اسماء افعال بوکلا نکت عود فیله کندی سکونی اوززه باقره قاله
ایندی مننی و عننی و قدنی و قطعنی اولاد مننی و عننی و قدنی و قطنی دن و کله لعل عکس لیست
و اخوانته یعنی بونده مختار ترک نوندر پس لعلی اولاد در لعلنی دن نیز ابو کلمه کنه عود سنه
چوقدر و نون لامه قریب الخ جدر پس بونده ترکی اولاد در فعله مشابته ده وار

و بتوسط بین المبتدأ و الخبر قبل العوارض و بعد ما صیغه فروع منضلة مطابق المبتدأ و بسی فضا
لیصل بین کونه نقا و جراً و شرطه ان یکون الخبر مؤنثه اذا فعل من کوا مثل کان زید هو افضل
من عمرو و لا موضع له عند الطلیل و بعض العرب یجعل مبتدأ و ما بعده خبره و بتوسط مضارع مؤنث
بین ظرف مضاف المبتدأ مضاف الیه و الخبر اکا مطلق قبل العوارض طرف تیرسط و بعد ما اکا
مطرف صیغه فروع فاعلی بتوسط منضلة نبت فروع مطابق کذلک المبتدأ مطابق مطلق
سبع مضارع مجهول و مستتر فایم تمام فی علی عاید در صیغه فصله منقول فی و جمله محلا فروع
و یا مجرور لغت صیغه و یا مجرور لغت تفصیل تعلیل استنبال منیه للفعل منصرف لام کی ایله
و یا بیدیه تشبیه متعلقدر و متکون فاعلی عاید در صیغه بین طرف کونه مضاف الیه و خبر
خبره راجعده نفاخر کونه و جراً اکا مطلق و شرطه مبتدأ ای شرط اثبات بنده الصیغه ان
یکون مستقبل مؤنثه ای مؤنثه خبری و جمله اول مصدره و خبر مبتدأ او افضل من کذا معطوف
مؤنثه مثل معلوم کان ناقصه زید کسی هو صیغه متوسطه در اسما خبری منته افضل من عمرو و خبر کا
و جمله مجرور در افعال و لا جنبه موضع اسمی و له خبری و غیر فصله راجعده عند تکلیل خبر مبتدأ و خبره
که هر دو ای عدم الاعراب له عنده و بعض العرب یجعل مضارع مؤنث و مستتر فاعلی عاید در
بعض عرب و غیر متصل منقول اولی عاید در خبره مبتدأ منقول فی ناموصول بعده صکره ای هو افضل
او الضمیر موصول صکره خبری خبر مبتدأ فصول ترکیب و بتوسط بین المبتدأ و الخبر یعنی
مبتدأ ایله خبر استند داخل و توسط ایدر بر صیغه ضمیر فروع منضلة مطابق اوزده تشبیه
و جمعه و نیز که و تا بنیوه نامک بو غیر فصل ایلیه با بده ما قبله صفت او کاسیله خبر اولایه یعنی حاصلی
و لالت ایلیکه یا بیدی خبر در صفت دکل و بو توسط مبتدأ و خبر عوا لمذون مقدم اولور یعنی کاه
مقدم اولور کوزید هو العالم اگر کله هو اولمید احتمال اولور که العالم زید دن خبر اولیدی
و احتمال اولور که زیدک صنعتی اولوب خبری ارد که کله هو و اسطر سیه معین اولور که العالم
خبر در صفت دکلدر و کاه مؤخر اولور و قول عوا لمذون کوا کان زید هو العالم و بصورت

ضمیر مرفوع منفصله بهر فعل تسبیحاً بر جرّی احتمال صفیون فصل و تمیز المجرور آنما که اولاً
دیر از جرّی مرفوع فوق ایله اعتماد اکاد و بوجیهنکه شرط توسطی اولد که خبر مرفوع اوله تا کم
انکه مبتدای مرفوع بهجت اولد اشها اولد واجتاج دو شجره خبری هست تمیز ایله و یاسم حرفیه مستعمل
افضل تفصیل کرک زیرا که بر افضل تفصیلک مرفوع بهر مشابهی وارد منضلی علیی معلوم اولد و نه که
مرفوع بالکلام افضل تفصیلک منضلی علیی معلوم و مرفوع در جرّی بهر افضل پس بوجه مشابهت
و اسطیله افضل من کلام مرفوع حکمی و بر دیر و بوجیهنکه مرفوع و کلام و اگر چه بوجه افضل من کلام
مبتدا و مرفوع بهجت اولی احتمال و بر نه که دیر من کان نیز بهر افضل منک و بوجیهنکه خلیل
قتوه حرفه خبری کلام پس بوجیهنکه احوال منی بر قدر و بعضی عرب بوجیهنکه خبری بیلور
و یابعد کنیز خبر و تار لسته که ذات شاده ده کلمه رکنه و اطلاق تم و لکن کانونم الفاعلون
بوجه هم بعدی جمله اجماع در فاعل مرفوع خبر کان اولد و دیتقدم قبل جمله ضمیر غائب یعنی
ضمیر الشان و العقه یعنی بالجملة بعده و یکون منفصلاً و متصلاً مستراً و بارزاً غائب
العوامل مثل هو زید قائم و کما زید قائم و انه زید قائم و حذفه منصوباً ضعیف الایع ان اذا حفت
فانه لازم و دیتقدم مضارع مرفوع قبل جمله خبری غیر فاعل تقدم یعنی مضارع مجهول
و مستکن قائم تمام فاعل عامد در ضمیر غایب خبر ان منقول نانیسیر یعنی که و بوجه
تقدم ضمیر غایب یعنی مضارع مجهول و مستکن قائم تمام فاعل عامد در ضمیر بالجملة اکا
متعلق بعده ای بعد الضمیر ظرف یفسر در و بوجه لغت ضمیر در و یکون مضارع مرفوع و مستکن
ایس عاید در ضمیر منفصل خبری و متصلاً اکا معطوف مستتر خبر بعد خبر و یا حفت ضمیر و بارزاً
اکا معطوف علی حسب العوامل یکون به متعلق مثل معلوم هر مبتدا زید مبتدای ثانی قائم خبری و جمله
خبر مبتدا اولد و جمله محذوف در در افعال و انه زید قائم و کان زید قائم نه معطوف و لغوی
ظاهر در و حذفه ای حذفه خبری مبتدا منصوباً حالدر در ضمیر ندان اولیه معنی معقولدر
ضعیف خبر مبتدا الآخرف استثناء و مستثنی منه محذوف در مع ان مستثنا و استثناء مرفوعدر

تقدیری و حذفه منصوباً ضعیف فی جمیع المواضع الایع ان اذا حفت فانه ای حذفه
لازم خبر ان در حصول ترکیب و دیتقدم یعنی جمله اسمیه و یا فعلیه اولد خبر مرفوع غایب
تقدم ایور و اول ضمیر خبر شان و ققه دیر زیرا که اگر مرفوعد کرایه امر و شان فاعله در
نته که هو زید قائم و علی هو انه احد ویر من ای الام و الشان زید قائم و انه احد و اگر مرفوع
مؤنث ایسه ققه مؤنثه در نه که معی بوجیهنکه دیر من و اول ضمیر غایب کنیز ندان صکره اولان
جمله ای مستتر اولد و اول ضمیر غایب جایزه در که منفصل اولد نه که بکدی و جایزه در که متصل بارز
اولد نه که انه زید قائم و فاعلها لا تعنی الابصار و جایزه در که متصل مستتر اولد نه که کان زید
قائم کان ده بر ضمیر شان و اذ که انک اسمیور و بوجه خبر کان در و اول ضمیر که مستتر بورد
و بوجه انفصال و اتصال و بروز و استناد عوامل مسجوعه در یعنی اگر عامل انفصال اتصاف ایور
شود که عامل اول خبر ده ابتدا اولد اول ضمیر منفصل اولد و اگر عامل ان و اخوات اولد اولد
ضمیر متصل بارز اولد و اگر عامل کان و اخوات اولد اول ضمیر مستتر اولد و خبر شانی منصوبه
اولد یعنی حالده حذف ایله ضعیفدر الا ان ایله که ان دن محفف اولد که انده ضمیر شان
تقدیر ایله که لازمدر زیرا ان نک فعلیه شانه ای ان دن ارتقدر و ان محففه بعضی برده
علی المیشدر اما ان محففه نک علی هیچ برده ظاهر کلام پس بوجه شدن دیر که اسم
ان محففه دایما ضمیر شان محذوفدر و بوندن لازم کلام که اقوی عمل المیه و الضعف عمل المیه
بوده معلوم اولد که بوجیهنکه استعمالده شول زمانه مؤنث اولد که بوندن صکره کلن جمله ده
مؤنث اولد عمده معی بوجیهنکه فاعلها لا تعنی الابصار کیسی و هر گاه که اول جمله ده مؤنث
اولیه و یا مؤنث اولد انعمده اولیه کلامه بلکه فاعله اولد اول ضمیر استعمالده مؤنث کلمشدر
اگر چه کیسی جواز نمانیشدر ایوری معی زید قائم و صحریت هندا کلام عبده بولونیشدر
اسماء الاشارة ما وضع لشار الیه و هی ذالذکر و المشاهه ذان و زین و اللانث تا و ان
و نه دذه و تهی و ذهی و المشاهه مان و تین و طوعها اولاد و انفراد لجهت احواف التنبیه

اورده در اجوات الذي بسن الف ولام الذي والى مناسه اولدور افوه وارنج وبلو الف
ولام تعريف الف ولا مثل غير يوزير ابو الف ولام اسم موصول واول حرف تعريف
والعايد المنقول بغير ضمير موصول عايد در منقول ضمير اولي كلابه حذف جايز در وجود
واقع اولدور زير المنقول كلابه فضله در موصول صله طويله پس حذفه تخفيف اولدور
وعايد اگر مرفوع اولدور فاعل اولدور سه حذف جايز وکلدر و اگر مبتدا اولدور سه حذف جايز در
فعله مجزومه اولدور سه حذف في اولدور زير اها حذف بلکه مودى اولدور پس کثرت حذف
لازم کلدر و اذا اجرت بالک مصدرتها وجعلت موضع الخبر عن ضمير اها و اخرتها خبرا فاذا
اجرت عن زيد من ضربت زيدا قلت الذي ضربته زيد و كذلك الالف واللام في الجملة الفعلية فانه
يبيح بناء اسم الفاعل او المنقول فاذا تقدرا من خبرها تقدرا الاخبار ومن ثم استغنى في ضمير
الشان والموصوف والصفة والمصدر العال والحال والضمير المستحق لغيره والاسم المشتمل
عليه فاذا اسم شرط اجرت فعل فاعل فعل شرط الذي باحرف استعانت اجرت متعلق
مصدرتها فعل فاعل ومنقول به و ضمير عايد الذي يهكلمه ويليد و بوجه اخر شرط در وجعلت
فعل فاعل موضع الخبر عن منقول بغير ضمير المنقول اها اي للكلمه صفت ضمير در و بوجه مطلقه در
اخرته ده عايد در خبر عنده و بوجه مطلقه در سابق کي شرطيه فاذا اجرت عن زيد اعرابي
شعدي کي حرف جر ضربت زيدا جمله فعلية فلما مجرور در مثله اي من هذا التركيب قلت فعل
فاعل الذي موصول ضربته جمله فعلية صله موصول صله سببه مبتدا زيد خبري و جمله فلما منصوب
مستول قول جواب شرطه و كذلك مقدم خبر الالف واللام مؤخر مبتدا عطفه في حرف جر
الجملة مجرور در في اليه الفعلية فت جمله در جار مجرور اليه متعلقه مقداره صاعه منقول مطلق
تقديرى مثل الذي الالف واللام في الاخبار في الجملة الفعلية فضاهاها فانه يبيح مضارع
مرفوع لام كي اليه منسوب و بولام ما بعد يه متعلقه حاصيه بناء فاعل يبيح در اسم
مضاف اليه الفاعل كنه مضاف اليه او المنقول كما مطلق فان تقدرا من خبرها اي في التقدير

وجعل الضمير موضع الخبر عنده و آخره خبر بوجه و ضمير عليه در تقدرا الاخبار جمله خبر ائيه
ومن حرف جرته اشارته تقدره و بوجه اخر مجرور بقره قليل امتنع در امتنع ماضى معروف
و مشتمل فاعل عايد در اخباره في ضمير الشأن امتنع به متعلق در والموصوف والصفة
و المصدر مطلق در ضمير شأن العامل صفت مصدر در والحال والضمير مطلقه در سابقه
کي مستحق لغت ضمير در ضمير اها اي لغيره الذي مستحق متعلق و الاسم ضمير شأن مطلقه
المشتمل صفت اسم عليه مشتمل متعلق و ضمير عايد در ضمير مستحق لان وجوده في غير الموصول
مخصوصه تركيب و اذا اجرت بالذي يهكلمه هو كاهه الذي و يا اخواني و يا الف و لامله خبر
و برك استنك بر اسم مبهم نعتنك که اول اسم مبهم مخاطبك معلون اولان نسبت
خبرنيك طرفي يهكلمه في ذوى واقع اولدور اول نسبت کرک اسناد اوله در که غير سمي اوله
انده اوج نشه رعایت اولدور کرک اول اولدور که اسم موصولي صدره كلابه كوتورک کرک
ايکني اولدور که اول اسم مبهم که مراد مخاطب قنده انک يقيني در انک ميرينه بر ضمير
وضع اليه سبب که موصوله راجع اوله اوج يهكلمه اولدور که اول اسم مبهم که مخاطبك معلون و کلدر
اي تاخير ايدوب خبر اليه سبب اسم موصولي صله سببه يهكلمه اسم موصول مع صله دره مثلا
زيد منطلق ده اگر مخاطب معلوم اولدور سه که بر شخص منطلقه را تا يقينيله بغيره که اول شخص
کي در بويلد يک کرکدر که الذي هو منطلق زيد انا اگر مخاطبك معلون اولدور سه که زيدک بر حال
و در در ابايلر که انطلا قيدير قيامي تعود ميدير بويلد يک کرک الذي هو زيد منطلق انا
ضربت زيد اكيديه چون که مخاطبك معلون اوله که سن بر شخص ضربت ايش سن انا اول شخص
على التبيين بيلد يهكلمه الذي ضربته زيد انا ضربت يهكلمه اده اگر زيدوي يقينيله بيلد يهكلمه
که الذي ضربت يهكلمه اول ضمير که زيد يهكلمه قوتوردي فعله مستتر اولدور يهكلمه انا اگر زيدوي يقينيله
بيلد يهكلمه الذي ضربته زيد يهكلمه و اول ضمير که امر موقوعه واقع اولدور بونده فعله متصل اولدور
و فاعل او زرينه مقوم اولدور انا اخباره الف و لامله حکمي الذي کيدير ليکن الف و لامله

ای شی صنعت بود تقدیر جویان نفسیه اوله تا کم سواله مطابق اوله یکی جمله فعلی اوله
نته که خبر او بر سن ای صنعت خبر اسماء الافعال امکان بمعنی الامر او الی مثل
روید زبدا ای امده و جبهان ذاک ای بود و فعل بمعنی الامر من التثانی قیاس کنزال
بمعنی انزل و فعل مصدر موقه کنجا و وصفه مثل یساق بنی المشابهه له عدلا و زنه
و علی الاعیان مؤنثا کعظام و غلاب بنی فی الجاز موب فی تیم الاما افوه را و نحو حضار
اسماء الافعال مبتدا موصول کان بمعنی الامر صله او المعاصی الموده مطلق موصول
صکله خبر مبتدا مثل معلوم روید لفظ اهله اسد فتح او زنه بنی زید انمول بر و مجموعی
مخلا جرد اضافله ای اهله تفسیری معلوم اوله که خبر مک روید مخلفه ای قوی وار برس
مصدر لقی او زنه مضرب اولی یعنی ارواد زید معانسه و برسی رفع مخلفه در ابته الفله
و ضمیر مستر انزه فاعل ساد مستر طرینه که انام الزیان ده اما ایکنی و جود در زیر اوله
اسم فعل اما ز اتفاق افعال و غیرها ذاک معطوفه روید زیدنه ای بعد تفسیری
و فعل مبتدا بمعنی الامر معذره متعلق بمعنی المصالح بمعنی الامر من التثانی صفت و یا حال
قیاس خبر مبتدا کنزال خبر مبتدا و مخذوف بمعنی انزل معذره متعلق و فعل مبتدا مصدرا
مقدر کان به خبر در ای اذ امکان مصدر موقه صفت و یا خبر بعد خبر در و یا حاله بنی ده
مستر ضمیر دن عاید الافعال موقه حال مترادفه تقدیری و فعل بنی اذ امکان مصدرا
موقه او بنی حال کونه مصدرا حال کونه موقه کنجا مبتدا مخذوفه خبر وصفه معطوفه
مصدوره مثل معلوم یا فساق ظاهریه اضافه خبر مبتدا مخذوفه خبر وصفه معطوفه
له مشابهه متعلق عدلا تمیز و زنه اکا معطوف ای من حیث العدل و الزنه و جاز در که
ظرف اوله تقدیری انما بنی فعل فی هذین الصورتین المشابهه لفظ فعال فی المعنیین
لفظ فعال الذی بمعنی الامر العدل و الزنه و علی مصدر ای کسید اعابده للاعیان
مقدره متعلق مؤنثا نعت علی در کتظام خبر مبتدا مخذوف و غلاب اکا معطوف

بینه خبر فعال مقدر در ای و فعال اذ امکان علیا لکن مؤنثا بنی فی الجاز بنی متعلق موب
خبر او در بنی بنی فی تیم موب متعلق الاخر استثناء موصول افوه مبتدا خبری و جمله ملاده
یا و افوه خبری موصول راجع موصول صله مخلا مضرب مبتدا تقدیری موب کل فعال
علی الاعیان مؤنثا عند تیم الافعال الکن فی افوه را و نحو حضار خبر مبتدا مخذوف ای بود مخ
صدا مخصو طه ترکیب اسماء الافعال بزین لفظ وارد که صیغری فعل صیغه می و کل اما
مضاری فعل مؤنثا صیده انزه اسماء الافعال دیر اوله ایکی قسم در بر قسم اوله که امر حاضر
مفاسده اوله مخذوف روید زبدا ای امده و بل زبدا ای ده ایکنی قسم فعلی معنی مفاسده مخ
بهرتا ای بود و نشان ای افتراق دو ایکی قسم بله بنیدر مفاده بنی اصله مشابه اوله قیاس
که امر حاضر و فعل صید و جمله اسماء الافعال نور فعال صیغه می فانک فتح و لاک کسر بله
که امر حاضر مفاسده در و بوضیفه ثلثانی جرد دن قیاسیدر بینه مؤنثا نعت اشتقاقی مخدر
نحو زال انزل مفاسده و ترک ازک مفاسده و غیرا بر بن و متعلق معنی مفاسده بوقالک
بناسنده صحیح بحث یوقا که بونک کیسی بنیدر بالاتفاق مصدر موقه دن معدول اوله فعال
خو فاعل الجور مفاسده و محاد الموده مفاسده معدول اوله ای کی و فعال که معدول در صفت
مؤنثون نحو یا فساق که معدول فاسقه دن و یا خبات جینه دن و یا کالج لکفاردن ابلج
مفاسده بو ایکی فعال بله بنیدر او حاضر معانسه اولان فعال به مشابهت چون و کنه اسماء
افعال دنور وزن و عدله اما اعیان مؤنثه علم اوله قطام و خدام و غلاب و بونک نظایر نه
افعال دار لغت عربیه اهل جاز قنده بو قسم ده بنیدر کج افوات ثلث کیسی اما اکثر بنی تیم
قنده بو قسم مجموعی بینه اعیان مؤنثه علم اولان موبده الا افوزنه را اولان فعال و کل پس
اکثر بنی تیم قنده بو قسم بنیدر که او زنه خو فضار و طار و کرار و بوجهور بنی تیم که اعیان
مؤنثه علم اولان فی ایسی موب طور تر لا یعرف ایدر تا نیت و علمیه کجواتنی خدام دورن
بجمام و بونک حرفه عدل تقدیر نه احتیاج بو قدر که عدل کشنده ذکر یجوری و بوجهور صفاری

مفکلی با بعد فعل غیر مشتق عن کان منصوباً بمولای علی حسب دخل با قبله حرف جر و انصاف مجرور الی
فروع مبتدأ و ان لم یکن ظرفاً و خبر ان کان ظرفاً و کذا لک اسما الاستنهام و الشرح و فی مثل تمیز کم
عکس و یا جر جر حاله ثلثه اوله و قد یخرف فی مثل کم مالک کم ضربت الکتابا مبتدأ کم خبرت
و کذا اکا معطوف للمعد و خبری مبتدأ و حذف تقدیری بمال المعد و کیت زیت معطوف در کم
للمعد کیت للمعد و کبیر او ابوه کیم مبتدأ الاستنهامیه منخ کلک تا و یلیه و انما لدر مؤنث سماع
اوله تمیزاً مبتدأ انانی مضافه کم ارجح صغیره منصرف خبر مبتدأ انانی مؤنذ خبر بعد الخبر و جمله خبر مبتدأ
اوله و الخبریه مبتدأ مضاف خبری ای تمیز کم الخبریه خبر مبتدأ مؤنذ خبر اخر و وقوع و جایز ذکر تقدیر
کم خبریه تمیزاً مجرور مؤنذ اوله صکره احتصار اولی سببی و لالتیله پس ابر ابوه کیم الاستنهامیه
تمیزاً منصرف مؤنذ کبی اوله و دخل مضارع مؤنذ من الظل مراد فکما فروع فاعلی فیها ای کم
استنهامیه کم خبریه الیها مقدم خبر صدر الكلام مؤخر مبتدأ و کلاما مبتدأ مضافه ای کم ارجح
صغیره یقع مضارع مؤنذ مستتر فاعلی راجع کلاما خبر فاعلی راجع فاعلی راجع فاعلی راجع و منصوباً
و مجروراً اکا معطوف در و جایز ذکر کم ظرف اوله ای فی محل الزرع و النصب الخبر و جمله خبر مبتدأ
فکلی مبتدأ و یا بموصول و یا موصوف مضاف الیه بعد طرف فعل فاعلی ظرف و یا خبری مقدم مبتدأ
و بعد ذه صغیر عاید در یا به که عبارت در کم دن غیر صفت فعله مضافه مشتغله عن تمیز کم راجع در
و مشتغله متعلق و جمله صله و یا صفت در یا موصول صله سببه و یا موصوف مستیله فکما مجرور در
افسانه کان فعله انما لدر و مستتر اسمی عاید در کم منصوباً خبری مؤنذ لا خبری بعد الخبر علی
حسب معموله متعلق و غیر فعله راجع در کان اسمیه خبریه جمله خبر مبتدأ و دخل با قبله حرف جر و کل با بعد
فعل کبیر ابر ابوه ادمضاف معطوف در حرف جر و خبر فکلی با قبله در مضافه شرطی متضمنه
ایکچون خبر ناماد و کل اوله و الا جمله شرطیه اصح ان لکن بعد فعل غیر مشتغل عنه و لا قبله
حرف جر و لا مضافه صکره احتصار اوله حرف شرطی و لالتیله و سببی آینه سببه فروع خبر مبتدأ
مخوذ در ای مؤنذ فروع مبتدأ اوله و یا عطف بیان و یا صفت در فروع و جایز ذکر تقدیری

برید اوله فروع علی آینه مبتدأ و یا جر جر خبر استنهام و ان لم یکن ظرفاً و خبر ان لم یکن ظرفاً و کذا لک
سببی آینه سببه خبر معطوف در مبتدأ و زینه ان کان ظرفاً و ان لم یکن ظرفاً کبیر و کذا لک
مقدم خبر اسما الاستنهام مؤخر مبتدأ و الشرح معطوف در الاستنهام فی حرف جر مثل مجرور
و انما مضافه کم استنهامیه و یا خبریه که کلاماً مؤنذ در ابتدا الفاعله عنقه نفسیه کم استنهامیه تک
تمیزی و جر کم خبریه تک و الا ظرف مستتر خبری و صفت عمه در المائمه رفعه مبتدأ اوله لک
صفت اوله و قد صفت خبر و تمیز مخذوف ای کم حرة عاصیه عمه و حاله ذه اوج اواب جار مجرور
نه که شرحه بیان اوله لک انشائه یا حرف تواجیه بناد او مؤنذ مؤنذ و حاله عنقه
معطوف و کم عمه مضاف الیه ثلثه اوله مبتدأ خبری مقدم فی مثل در بعض نسخه ذه فی مثل
تمیز کم و اقدور و یخرف مضارع مجهول مستتر قایم مقام فاعلی عاید در و خبریه مثل معلوم کم
استنهامیه محلا فروع مبتدأ تمیزی مخذوف ای در محلا و مالک خبری و جمله کلام مجرور در افسانه
کم خبریه محلا منصوب در و یخرف مخذوف خبرت فعل و فاعلی تقدیری کم خبریه خبریه و یا کم حرة خبریه
خصوصاً ترکیب بنیادین بعض در کتایا و کتایا تدرک در لفظه که ایهامه دلالت
ایلیه بر معایبه که بر غیر عبارته اول مضافه و یا خبری مقدم مبتدأ
مؤخر و کل فلان و فلان کسب بنیادیه که بخت بنیادیه در پس کم لفظی بقول او زره کنایت
قیلنک و کله زیرا که کم سوال در عدد و مبدون و یا اخبار در عدد و کثیر مبدون و صحیح بر
سنده اول معنا مخذوف و کله اول عدد بهم بر غیر عبارته مفتر اوله پس انی کذا و کیت
و ذیت مناسبه با موده ذکر الی شکر کم استنهامیه مبتدأ مؤخره استنهام معانی
متضمن اوله مخجون و کم خبری لفظه کم استنهامیه مرفوع اوله مخجون مبنی اوله و کذا لفظه معلومه
ذات اسما انشائون اوله مخجون مبنی اوله و کیت و ذیت جمله لرون کنایت اوله مخجون که
بسیه الاصله مبنی اوله و تمیز کم استنهامیه منصرف و مؤنذ اوله زیرا که انی عدد متوسطه
حلال المثلثه در که عشره ایله مایه بنیادیه در که انوه تمیز منصرف و مؤنذ در نه که معلوم و جمله

ان شادانه است اما کم خبر نیک نیز می افتد خبر او را اولر کاه نته که عود کترده اولور کورمانه
 رجل و کاه جمع اولور عود قلیل ده کی خبر نیکه رجال کی و ایک سوده خبر نیکه و من داخل اولور
 پس اول نیز من جو فیه خبر او را اولور زیرا که حرف جزا نوده اولور سه عمل کن لغو اولور با کلام و کم
 استنهای و خبر نیکه متفقاً کلام اولور اما استنهای زیر انواع کلام کن بر نوع دلالت
 ایبر که استنهای مدر پس ای صدر کلامه ایراد ایملک واجب اولور تا کم اول مرده نوع کلام معلوم
 اوله و مخالفه و عده قابله اما خبری یا کم استنهاییه مشابهت جهتمند و یا انش
 تکثیره دلالت المید کی خبر و اکا خبری ایو چون دیش در که مابعدی خبر در و اگر ه انشا تکثیر
 ایچوندر نته که دیر سن کم رجل عذی یعنی نه جوی رجل وار قنده پس حصول رجل مکلف قنده
 خبر طریقیه در و اما مشکک مشکک رجل استکنا رانت طریقیه در و ابایه انواع کلام کن بر
 نوع در و کلام مایع موریه کم استنهای و خبر یون کاه مخلا مرفوع و کاه منصوب و کاه مجرور
 اولور پس اگر کم استنهای و اگر خبری که اندک صکره بر فعل اوله که مشتقل اولیه یعنی مرفوع
 اولیه انک عمل کن خبر نیکه عمل کنه و یا متعلق خبر نیکه یعنی اول فعل که راجع خبری و یا متعلق خبر نیکه
 منصوب ایلیه نته که ما اضر عامله علی شرطیه التفسیره معلوم اولر مشید اول کم فعل نصوده
 اول فعل معلومی اولور اول وجه اوزره که اول فعل معلومی اول وجه اوزره دیلم پس جایز در که
 معلومی به اوله نته که دیر سن کم رجلا ضربت و کم رجل ضربت و جایز در که معلوم اوله اول نته
 که کم خبر نیکه و ضربت و کم خبر نیکه ضربت و جایز که طرف اوله حکم بر ما صحت و کم یوم صحت و حکم که اندک اول
 حرف جو اوله و با کنیه مضاف اسم اوله اول کم اول حرف اوله و یا اضافیه مخلا مجرور اولور نته که
 دیر سن کم رجلا و حررت و کم رجل حررت و غلام کم رجلا ضربت و غلام کم رجل ضربت غلام بونده
 منصوب اولور ضربت به و یا ضربت به منقول به اولر عمل کنه و حرف جو مضاف واسطه سیلنگ
 صداتی باطل اولر زیرا که جار مجرور یله و مضاف مضاف الیه یله به کلمه منزله در پس
 مضاف استنهای حرف جودن و مضاف کن اول تغییر ایملک کرک پس کو یا که بوله و دیش سن

ابو عشرین رجلا و حررت ام نیکین و غلام عشرین رجلا ضربت ام غلام نیکین و حکم که
 بوله اولیه یعنی اندک صکره ذکر اولان کنی فعل اولیه اولر نده حرف جو مضاف اولیه اول
 کم مرفوع اولور پس اگر اول کم طرف مونسه اولر نسه مخلا مرفوع مبتدا اولور کر که اندک صکره
 بر فعل اوله که اندک خبر نیکه و یا متعلق خبر نیکه مشتقل اوله نته که دیر سن کم رجلا ضربت و ضربت غلامه
 و کم رجل ضربت و ضربت غلامه و کر که بر اسم صکره اوله نته که دیر سن کم در ممال لک و یا طرف
 اوله حکم در ممال عندک و یا بر اسم صکره اوله حکم در ممال مالک بوموا صکره جمعیه کم مخلا مرفوع مبتدا
 و مابعدی خبری بونده سبویه در اما خبر نیکه صکره کم در ممال مالک ده کم مخلا مرفوع خبر
 مبتدا در و مالک لفظ مرفوع مبتدا در نته که یکدی سن ابوک ده و بولکنا بده مذکور سبویه
 مذمبی در و اگر کم طرف مونسه اولور سه مرفوع اولور خبر مبتدا اولر مابعدی مبتدا اولور
 نته که دیر سن کم بوماسکر کم بوماسکر و کذلک اسماء الاستنهایه و الشرط یعنی کم کیبدر
 وجه اعراجه اسماء الاستنهایه و الشرط پس اگر بر اسماد صکره بر فعل اولر سه که مشتقل
 اولیه بونده و کم خبر نیکه و یا متعلق خبر نیکه بونده مشتقل اوله یعنی بونده نجه ایلیه سن بوماسا
 مخلا منصوب اولور اول فعلک معلومی اولر نته که من ضربت دیر سن ای ای شخص ضربت و من
 تقریب ای ای شخص تقریب ضربت بونده من معلوم شرط در که جوادن اقریدر و معلوم خرافه و نده
 ای ای شخص تقریب ضربت و اگر ای معلوم خرافه ایبر سک معلوم شرط مخذوف اولور ای ای شخص
 تقریب ضربت و اگر بوماسکر و کذلک بر حرف جو مضاف اولور سه اولر کم مخلا مجرور اولور
 حکمین حررت و غلام من ضربت غلام بونده منقول ضربت در نته که دیر سن من مرفوع و غلام
 من تقریب ضربت و اگر بوماسکر هیچ بر سه اولر نته اولر کم مخلا مرفوع نته که دیر سن من عندک
 و من ابوک مذمب سبویه اوزره و بوبیت مشکنه یعنی تمیز نده حاصیله لفظه اوج وجه
 جایز در غم با اقر فدا شنه و حاله انا فرفدا شنه دیر اوج و جهک بر سه نصبه که استنهای
 چون اوله ایکنی جو در که کم خبری اوله و ایکی تقدیرده بیده کم مخلا مرفوع مبتدا اولور و جمله

قلت علی غناری خبر مبتدا اولور او صحیح می خلفا فروع اولمقدر غیر کم محذوف اولمغله ای کم
قره و باکم حلیه و اول محذوفه نصب جو جائز در کم استثنای و یا خبری اولمغله و ایکی تقدیر له
بیلکه کم تکلم منسوب اولور مصدر تیسیمه و یا ظرفیتله و عمه و فروع اولور ابتداء الفله و لکن صفتی و قد
علبت جلیسه بو مبتدا کم خبر بود بر تقدیر صحت غیر کم اولمغله انسه که نصب و جوده اولور دی
و حاله و فوعا و لفظه کم با بیدر رفع و نصب جوده بر بیت فرزد و کله خبری معجر ایدر
یعنی یا خبری کم عم و حال کم بحا خدمت ایده کلمه خبر با محصور که فو تسلنی کره کور روم و لفظ
علی ده اشارت و ار که فو تسلنی کره کور دکنی زیاده دلیل و حقیر اولد غیر چون و قد یخفف یعنی
کلاه اولور که غیر کم حذف اولور نه کم مالک کم ضربت ای کم در هم او در هم مالک و کم ضربت ادم
ضربت ادم قره ادم قره ضربت ادم ضربت الظروف منها ما قطع عن الاضافة کقبل و بعد
واجری مجراه لا غیر و لیس غیر و حسب منها حیث و لا یضایف الا الی جمله فی الاکثر و منها اذا و صحی
للمستقبل و فیها منی الشرط فلذلک احیر بعدا النفل و قد یکون للمفاجاة فیلزم المبتدأ و یوما
و منها اذا ما معنی و یتبع بعدا الملتصق و منها این و انی للمکام استنهاجا و شرط و معنی للزمان
بها و این للزمان استنهاجا و قد مندی معنی اول المدة فیلها المزد الموقته و معنی الجمع فیلها
المستعود بالعدد و قد یتبع المصدر او النفل او ان فیقدر زمان مضاف و هو مبتدأ و ما بعده
خبره ضلایف للزجاج و منها الذی ولدن و قد جاء لکن و لکن و لکن و لکن و لکن و لکن و لکن و لکن
المنی و عرض للمستقبل المنی و الظروف المضافة الی الجملة و اذ یجوز بنا و ما علی الفتح و كذلك
مثل و غیر مع او ان و ان و الظروف خبر مبتدأ محذوف تقدیری نه اربابان الظروف
المبنیه و یا خبری محذوف مبتدأ و تقدیری و الظروف المبنیه علی اسام منها من حرف جر
بتعصیه و یا خبری در جمله عائد و ظرف و ما موصول و یا موصوف قطع ما فی جمول و مستتر
تایم تمام فاعلی عاید و ما به عن الاضافة قطع به متعلق و جمله جمله و یا مستتر بایه موصول و صلیه
و یا موصوف صفتیه مبتدأ مقدم خبر کقبل خبر مبتدأ محذوف و بعدا اکا معطوف و اجری معنی

محول مجراه ای خبری ما قطع ظرف اجری در لا غیر تایم تمام فاعلی اجری در و لیس غیر ای محطوف
و حسب کذلک و منها حیث مقدم خبر مؤخر مبتدأ معطوف قدر و منها ما قطع به و لا یضایف مضارع
محول و مستتر تایم تمام فاعلی عائد در حیث به الا حرف استثناء الی جمله لا یضایف به متعلق
و استثناء مؤخر تقدیری و لا یضایف حیث الا شی الا الی جمله فی الاکثر لا یضایف به متعلق و منها
مقدم خبر اذا مؤخر مبتدأ معطوف در اسبی و صحی مبتدأ المستقبل خبری معطوف در سابقه و منها طرف
و یا مقدم خبر معنی الشرط فاعلی طرف و یا مقدم خبر مبتدأ لذلک جار مجرور اشارت در منها و شرط معلول
مقدم احیر ما فی جمول بعد ما موصول فی زیاده و یوما و غیر را جودر اذ ایه کلمه تا و یلیه النفل تایم
تمام فاعلی احیر در و قد حرف تلیل کردن مضارع مودف و مستتر اسمی عاید در اذ ایه للمفاجاة
خبری فیلزم المبتدأ بعدا فاعلی و موصول فیه معطوف در قد یکون به و یلزم دیکم بعلب و یکدر
کریا که استماله عالی منزله لازمه تنزیل الی ذی زیر انلیل حکم عوده در و منها اذ مبتدأ مؤخر
خبر مقدم لامعنی خبر مبتدأ محذوف تقدیری می لامعنی ای کلمه اذ للزمان الذی معنی اذ زمان
معنی و یتبع بعدا الملتصق فیلزم المبتدأ بعدا کییدر اء ایده بعدا خبری اذ کلمه را جودر
و منها این ما قبله معطوف و انی اکا معطوف للمکان خبر مبتدأ محذوف استنهاجا و شرط حاله
تقدیری می للمکان حال کونهما للاستنهاج و الشرط و معنی معطوف در این به للزمان للمکان
کییدر فیها ای فی الاستنهاج و الشرط و یو ظرف متعلقه للزمان متعلق اولدغنه و ایا ان
للزمان استنهاجا و کیف للمکان استنهاجا و انی للمکان استنهاجا کییدر اء ایده و نه و نه معطوفه
ما قبله معنی اول المدة خبر مبتدأ محذوف فیلها المزد فاعلی و فاعلی موصول به الموقته مفت
مزد در و معنی الجمع معنی اول المدة به معطوف در فیلها المقصود بالعدد ظاهر و قد یتبع
المصدر فاعلی و فاعلی او النفل او ان مصدره معطوف در فیقدر مضارع محمول زمان تایم
تمام فاعلی مضاف وقت زمان و اهرای نو و نه مبتدأ مبتدأ خبری ما بعده مبتدأ خبره خبره
و ضمیر خبره و بعده ده را جودر منه و منه کلمه سینه کل واحد اعتباریه و بوجه خبر بعد

الطرود ویا نسبت مستور پس خبره وبعده میزنی عاید در مبتدا به خلافاً منقول مطلق نامی مفعول
 لمراد منقول مطلق و منها لوی خبر و مبتدا اولاد انکا معطوف و لغو بار که لاکن فتحی و ده الکن
 سکونیه فعل و نا عمل و لاکن فتحی و ده الکن صحنی با قبله معطوف و لغو ضم سکونیه و لغو و لغو و لغو
 لاکن فتحی و معنی سکون و ال و کسرت و لغو و الکن صحنی و سکون و ال فتحی و لغو برینه معطوف و در
 و قط فانک فتحی و طانک نشد بیل و معنی کسرت و تخفیف طاء و معنی سکونیه و الکنک بیل معنی و تشدید
 طاء و فتحی الیه الی انت اوله قط قط قط قط قط قط لکن مبتدا و لغو خبر در
 المستی لغت یا مستور و عرض فتحی عینله جمله ده لغت و المستنبیل المنی احوال سابق کبیر و النظر
 مبتدا المضافه صحنی الی جمله مضافه متعلق کربنا یا جمله فعلیه خبر مبتدا و در نظیر ظرف را جعد
 علی التبع بنایه متعلق و کذا لکن مثل مبتدا و خبر و مبتدا و غیره انکا معطوف مع متعلقه مقدره که
 متروک اند و ان تحت ان مشد و یایه معطوف در تقدیری مثل الظروف المضافه و اذا مثل
 و غیره اذا استلام مع اوان و ان فی جواز البنا علی الفتح و جواز الاعراب خصوصاً ترکیب
 الظروف چون که اکثر ظروف موبد و بعضی می بیند بوجه شدن سابقه ویدی بنیاتی هر الیک
 یده و بعضی الظروف و برنده الظروف ویدی لام عهدله ظروف بنیاتی بجز و جمله ظروف
 بنیه و نذر اول طرف که اضافه ندر مطلق اوله چون بریکه که اول طرف اضافه استقامت ایور چون
 که مضاف الیه مخدوف اولوب منوی اوله معنا جهتند اول طرف منی اوله حرفه مشابهت
 سیله غیره احتیاج بچون که مضاف الیه بیدر و صگاه که مضاف الیه مذکور اوله انکا احتیاج یاده
 قوده و لغار پس منصوب اوله ظرفیت اوزده نه که در پس جرت قبله اید و بعد و یا بجز
 اوله حرفی جمله کجاست من قبل زید و من بعد اما چون که مضاف الیه مخدوف اوله و معنا جهتند
 منصوب و در اول طرف انکا احتیاجی اول مضاف الیه قوی اوله پس ضم اوزده منی اوله تا کم
 حرکت بنای حرکت اعرابیه فی الف اوله بر قبیله نذر قبله لام من قبله و من بعد ذلک دیدک که
 مضاف الیه منوی که زیر ان بنایه مضافه مخدوف اوله اول طرف کنی حالیه موب اوله نه که

قول شاعره و اقتدر فساغ فی الشراب و کنت قبله انکا و غلغلی الی
 الیوات و بوقیاس اوزده در حال جهات است تخدوم و امام و خلف و یمن و یسار
 و فوق و تحت و لفظ غیر که مضاف الیه مخدوف اوله لا غیر و یس کبی و لفظ حسب که مضاف الیه
 مخدوف اوله مخدوف ایوی بولضم اوزده منی اوله طرف منقطع بجز استه جاید در مضاف
 الیه مخدوف الیک ده مشابهت جهتند طرف منقطع کبی کثر استه ایوه و در جمله طرف
 بنیه و نذر لفظ صحت مکان بچون و اکثر جمله مضاف اوله و جمله احتیاج جهتند حرفه
 مشابه اولوب ضم اوزده منی اوله اما صگاه که انی منوده مضاف قبله موب اوله
 جاید و نه که قول شاعره و اقتدر اما نری حین سبیل طالعاً بجز ایوی
 کاشه ساطعاً برونه موزد مضاف اوله شد که سبیل در ایوی موب اوله می جاید
 زیرا که علت بنا جمله اضافه که منی الاصله و جاید و نه که غلبه اضافتی جمله اعتبار یده
 و برونه ده انی منی طالعاً و جمله ظروف بنیه و نذر کلامه اوز زمان استقبال بچون معناد
 شرطی مستفهمه غالباً بونند که منی در و بوندن صکره فعل مختار و نه که ما اضمر عامله
 علی شرط ایضا التفسیر ده معلوم اوله ویدی و گاه اوله که کلامه اذا انما جاء بچون کلدر بجز
 فاذا السبح و اتفاقاً فرضت نفا جاز زمان السبح و اتفاقاً فی اذا انما جادن صکره
 مبتدا لا ندر غالباً اذا انما جاء و اذا شرطیه فرق بچون و اذا انما جاز نام شرطیه
 برینه واقع اوله شرطی که جمله نه که معلوم اوله ان شانه و ظروف بنیه و نذر کلامه اوز
 ما صینه و بوندن صکره یکی جمله بیله واقع اوله اسیمه و فعلیه و سبب بنای منی و معنی حرف
 اوله غیر تخمین و معنی بل و غیره فی ظروف بنیه و نذر این و انی مکان استنهام و شرط
 بچون نه که این زید و انی زید ویرس ای فی ای مکان هر دو این مجلس ای فی ای مکان
 مجلس فی ای مکان طرف شرطه و یا طرف جوا ای فی ای مکان مجلس ای فی ای مکان
 مجلس فی ای صکره الیک بیل بنیه سبب معناد استنهامی و یا شرطی متعلق اوله و سایر

اخوانی بود که قیاس در دخی طرف بنیاد و در معنی زبانی چون در طریق استقام و شرطه حکمی
 اتسالی ای فی ای زمان اتسالی و معنی تجلیس ای فی ای زمان تجلیس ایس و کثیر قسح
 مشهور بود که معنی و اخوانی این و آنی کسی متول شرطه در زیر که شرطه او بود خواندن اگر چه
 اوله معناده صحیحی نه که ذکر اوله و جمله دندر ایان بر زمان استقام ای چون که اوله زمان
 خلک انما منه عظمت و قیاسی اوله کو ایان بوم القیاسه ای فی ای زمان دخی ای زمان بوم القیاسه
 و انظر کیف حاله سؤالی ای چون نه در سیه کیف زیاده ای صحیح ام استقیم و هرگاه که کیفه
 صکره اسم اوله ذکر اوله ای کسی اوله خلا فروع خبر اوله و اول اسم مبتدا و هرگاه که اندون
 صکره فعل اوله خبر کیف حیث اوله حالیه منصرف اوله ای علی ای حال حیث اراکبا ام شاینا
 و جمله طرف بنیاد و ندر مذ و مند و بنو مذ و یک معنای و در بر برسی اوله بیه پس بعد ای
 اسم مؤنذ مؤنذ که اوله بون متعین اوله و معینله مجموع مدت معلوم اوله نه که در سیه ماریه
 مذ الطمعه او مذ بوم اجتهد و ایکنی معنای جمع مدت در پس مجموع مدت که مقصود در عولله بنو مذ
 بی شنده اوله یعنی قسده و عقبنده نه که در سیه ماریه مذ بومان او شهران او شنده بنو مذ
 ظرفیت حاله سبب بنا سلفه حرف اوله طرفی حالیه موافقی در معناده ده متقار برادر
 و گاه اوله که بنو مذ در صکره مصدر واقع اوله بخمارایه مند سوزه فاعله اوله بنو مذ در
 صکره بخمارایه مند ساز و ان محققه بخوندان سوز و ان مشقه بخوندان ساز و بود و در
 صورتی تقدیر زمان لازم در زیر که معنای اتسالی ای در زمان سوزه ان و ندله
 مند جمع قیاسی و بنو مذ که ده خلا فروع مبتدا در و ما بعد لری خبر لری ای اوله المده بوم اجتهد
 او جمع المده بومان و اول المده زمان سوزه او و زجاج دیر که بنو مذ ای بعدی مبتدا و بنو مذ
 خبر لری او بنو مذ لازم کلور که مذ بومان که مبتدا نکره اوله و خبر که جمع مبتدا مؤنذ اوله
 بود و جاز و کلور جمله طرف بنیاد و ندر لا اوله ان عند معنایه و زجاج بود که المال عند
 زید و یک اوله بر مال که قسح حاضر در و بر مال که حریفه سوزه در اما المال که زید و لدن زید

دیگر اوله اما که قسده حاضر در سبب بنا و لدن و انرا تنگ اوله که بعضی
 بنو مذ و وضع حرف عقبنده در پس جمع معنی بنو مذ و القیاسه و لدن و اما بعدی معنایه
 و ما بعدی خبر در در لیکن بعضی لغات عربیه لفظ عدده لدن دن صکره منصرف کلشدر زیر انون
 تنوینیه بکر گاه ثابت اوله ب گاه حذف اوله پس بنو مذ که رطل بنیت دیر لدن عدده دیر جمله
 طرف بنیاد و ندر استساق ماضی معنی ای چون و عرض استساق مستقبل معنی ای چون و سبب
 بنا اوله که بنو مذ دلالت ایدر استساقه که لام و نیک معنایه و شول طرف که جمله و با کلمه
 اذا مضاف اوله انری فتح اوزره معنی فلیق جائز اعراب یکله جائز در بنو مذ بوم بنوع القیاسه
 صدقهم جائز در که بوم معنی اوله فتح اوزره کنیدیون صکره کلن جمله اعراب ای چون و جائز در که
 سرب اوله فعلی که خبر مبتدا و ندر که الله کلامنده و انقدر قوله که من غری بومیند جائز در که بوم
 بخور اوله مضاف الیه و المفعول و جائز در معنی اوله فتح اوزره زیر امضا ندر اوله کلامنده که مضاف
 جمله زیر که تقدیر کلام بود که بوم اذا کان کذا اوله کلامنده مضاف الیه یعنی حذف الیه بولنه تنوین
 دیر دیر پس بوم اذا و استساق جمله به مضاف اوله ای بعدی فتح اوزره اکتسابا البیر زیر
 احصی حکاتدر و بنو مذ و نکره حکمتدر در اعراب و بنا جوازنده لفظ مثل و غیر شول وقت که بنو مذ در
 صکره ماوان مقصود و ان مشدده اوله زیرا که بنو مذ اوله فاعله مشا براتی دار استقام
 اعراب فاعله و چونکه بنو مذ در صکره بوکلمات بولنه جمله به مضاف اوله طرف جمله به
 مضاف الیه بولنه پس اعراب و فتح اوزره بنا جائز اوله نه که در پس قیاسی مثل اتمام زید و مثل
 ان تمام زید و مثل ان تمام زید و مثل ان زید اتمام یا حوز قیاسی غیر زبوا و مثل و غیر لفظنده
اعراب و فتح اوزره بنا بوم صورتدر که ذکر اوله جائزدر المؤنذ ما وضع معنی
 بعینه و معنی المصروف و الالمام و المصروف و الالمام و الالمام و الالمام و الالمام
 معنی المؤنذ خبر مبتدا و المصروف و الالمام و الالمام و الالمام و الالمام و الالمام
 ما موصول یا موصول و معنی ما موصول و مستتر تمام تمام فاعله عاید در ماریه و وصفیه متعلق

بعينه جاز و مجرد لغت شئی در ضمیر عاید در شئی و نه در جمله جمله در وصف قدر بایه و موصول
صلا سید و یا موصوف صفتیه خبر مبتدا و معی مبتدا المصغرات خبری جمله استیة معطوفه با قبله
والاعلام و البهائم و ما عرف بالالف و اللام و بالتاء و المضاف معطوفه المصغرات الی اهدیها
بمضافه متعلقه در معنی تمیز و یا صفت مصدر قدوف در تقریری و الاسم الذی المصنف
الی اهدیها المضاف المذكورة غیر ما عرف بالذات من حیث المعنی لاین حیث اللفظ اضافة
معنویة محسوسه ترکیب المعرفه و النكرة جمله المضاف اسم مصدر موقوف و نکره معرفه
شول اسم در بر معین نسبیة و لا یتجون موصول اوله ایدی ما وضع شئی موقوفه و نکره به متناو له
و بعینه قید بلیکة افراج الیکه موقوفه تفسیر نون و اقسام موقوفه بشیر ایسی مضافه که سابقه
ذکور اوله ایکنی سی علامه او جوئی سی بهمانه در بعضی موصولات و اسماء اشارت نموده
یکوی و در وی سی موقوف باللام و یا بالتاء در بعضی سی بونکرک برینه مضاف اوله و لندر
اصناف معنویة علامک و علام زید و علام نهدا العلم ما وضع شئی بعینه غیر متناو له غیره
بر وضع واحد و اعرفها المصغر المتکلم ثم المطلب و النكرة ما وضع شئی لایعینه العلم ما وضع شئی
بعینه الموقوفة ما وضع شئی لایعینه کبیر اعواجه غیری نفسله جالدر وضعه مترجمین
در فعله غیر بعد اجز در متناو له مضاف الیه غیره منقول متناو له در مضافه سید راجح ضمیره
بر معنی متناو له متعلق و احد لغت و مصدر و اعرفها مبتدا و ضمیر معارفه راجع المصغر خبر
المتکلم لغت مصدر در ثم المطلب کا معطوف و النكرة ما وضع شئی لایعینه اعرابی ظاهر در
لایعینه لغت شئی در و جمله معطوفه العلم ما وضع الی اخره جمله محسوسه ترکیب
علم شول اسم در کم موصول اوله بر معین شئی ایچون و اول شئی دن غیری متناو له اولیه وضع واحد له
ما وضع شئی معین قوی جمیع معارفی متناو له در غیر متناو له غیره قید بلیه جمیع معارف خارج قالدی
و بوضع واحد قید بلیه توفیه داخل اوله و هو علم کم شترک اوله زید کیسی که ایکی کیسیه اسم ایده
زیرا که زید بوضع متون غیری متناو له راجع و ضمه و کل بل که ایکی و ضمه اما انا و انت و هذا

و الرجل مذکور به فی الفکر شرا به و ضمه امور متقدیه متناو له در نکره که بر نکره معلوم اوله و اوله
انتهی و اعرف معارف ظهور قوی غیر متناو له و نکره ایکی غیر متکلمه انون حکمه غیر قاطبه انون حکمه
اعلامه انون حکمه بهمانه در بونکرک برینه مضاف اوله ان کنوی مضاف الیه برینه مستزه در و
بعضیه و بیکه اعرف معارف علم شخصی در که بر و ضمه متناو له و کلدر الایه سنة اما مضافه
و سایر متناو له و ضمه امور متقدیه متناو له و بعضیه و بیکه اعرف معارف اسم اشارت زید
معانی متعلقه و جمله معلوم لیکن نه سبب اول اظهار و شهور در و نه الیه موقوف سابقه معلوم اوله
نکره که باریه در بر معین معین قداید برسن و لایه موقوف با جنس ایچوندر نکره که در برسن الرجل
خبر من المرأة و یا استوفای ایچوندر نکره که در برسن ان الالشیع لنی خبر الالذین امنوا و عملوا الصالحات
یعنی جمیع اوله زید ان کلدر لغته در الالذین ایمان کوزید و عمل صالح ایستدیلر و یا عهد ایچوندر
نکره که در برسن جانی رجل و قال الرجل و بونکرک برینه مضاف اوله شرطه اصناف معنوی اوله و لندر
زیرا اصناف لغتی مفید توفیه و کلدر اما نکره شول اسم در که موصول اوله شئی غیر معین ایچون
رجل او امرأة و انسان و فرس کیسی اسماء العدد و ما وضع لکینه اعداد الاشیاء اصولها
اتنا عشرة کلام واحد العشرة و مائة و الف قول واحد اثنان و احدى و اثنان او
تثنان ثلثة العشرة ثلث الا عشر احدى عشر اثنی عشر احدى عشر و اثنان عشرة و ثننا
عشرة ثلثة عشر لاسعة عشر ثلث عشر الاتسع عشرة و تیسیم بکسر الستان فی المونث عشر و
واخواتها فیها احدى عشر و احدى عشر و اثنان عشر و اثنان عشر و اثنان عشر و اثنان عشر
مائة و الف مائتان و الفان فیها ثم بالعطف علیها تقدم و فی ثمانی عشرة فتح الیاء و جاز
اسکانهما و شد حذفها بفتح النون الاسماء العدد و ما وضع لکینه اعداد الاشیاء اسماء
الاشیاء ما وضع لشار الیکه کبیر اعواجه اصولها ای اصول اسماء العدد مبتدا اثنی عشرة
خبر کلامه فی و احد خبر مبتدا لندر تقدیری و واحد در و یا بدل بصند اثنان عشرة دن الی
عشرة متعلقه مقدره تقدیری متعلق العشرة در و بایه کا معطوف و الف کولک

عشر امرأة ثمانه عشر رجلا وتسع عشر امرأة كلور انا عشر وواحد عشره که جمع مذکر سالم سر تنزه
در مذکر و مؤنث بینند فرق یوقدر نحو عشرون رجلا و عشرون امرأة در پس و چون
که عشرون دن کبوی ترکیب عطفه کلور پس مذکر ده و عشرون رجلا و اثنتان
و عشرون رجلا و ثلثه و عشرون رجلا ثمانه و عشرون رجلا در پس و مؤنثه احدى و عشرون
امرأة و اثنتان و عشرون امرأة و ثلث و عشرون امرأة ثمانه و عشرون امرأة
و بوقیاس اوزره در حال عدد و بوز هواری یعنی عطف طریقیه کلور مذکر ده و اثنتان
و مؤنث احدى و اثنتان در پس و مذکر ده ثلثه در پس و مؤنث ده ثلث در پس و اثنا
ثلثه و ثلث بوبله در و چون که بوزه ایرشدک مذکر که مؤنث بینند فرق یوقدر نحو ثمانه و
و مائة امرأة و چون که مائة کچوک مذکر اچون لفظ احد و اثنتان ذکر ایدرس و مؤنث اچون
احدى و اثنتانی و مائة بوالفاظ اوزره عطف ایدرس پس در پس احد و مائة رجل و احدى
و مائة امرأة اچون که ثلثه یا ایرشدک مائة تعویم ایدرس نحو مائة و ثلثه رجال مائة و ثلثه
سنة که بوبله در پس مائة و تسعة عشر رجلا مائة و تسعة عشر امرأة چون که کیر می به
ایرشدک در پس مائة و عشرون رجلا مائة و عشرون امرأة اچون که بوز کیر میدک کچوک در پس
مائة واحد و عشرون رجلا مائة واحد و عشرون امرأة و بوقیاس اوزره در حال اعداد
ایکی بوزه و اریخته و چون که اکی بوزه ایرشدک در پس احد و مائة رجل احدى و مائة امرأة بولم
کیور تا ثمانه و الف و الفان و الالف و الوف بود قواعد ضبط اعداد و جمع مراتب اخصه
و بوز ثلثه ال العشرة محفوظ مجموع لفظا او معنی الانی ثمانه ال اسماء و مکان

قیاسها مائات او مائین و بوز احد عشر ال تسعة و تسعین منصرف مؤنث و مائة و الف
و تثنیهما و جمع محفوظ مؤنث و اذا كان المعدود مؤنثا و اللفظ مذکرا و بالعکس فوجهان
و لا یبزر واحد و اثنتان استغناء بلفظ تميزه عنهما مثل رجل رجلان لان فاعلة النصف المقصود
بالعدد و بوز ثلثه ال العشرة محفوظ مبتدأ و بوز جمع خبر بعد اطر لفظا تميز مجموعون

او معنی اکا معطوف الانی ثمانه ال اسماء مجموعون مستناده و کان قیاسها
مائات او مائین و وجهی ظاهر در و بوز احد عشر ال تسعة و تسعین منصرف مؤنث اعرابی سابق
کیور و بوز مائة و الف و تثنیهما و جمع محفوظ مؤنث و اذا اسم شرط کان فعل شرط المعدود
اسم کان مؤنثا فیری و اللفظ مذکر اسم و خبره معطوف را و حرف عطف بالعکس جابر بوز بولم
معطوف بود و اذا کان المعدود مؤنث انه تعذیری و اذا کان المعدود مذکرا و اللفظ مؤنثا
فوجهان خبری مخوف مبتدأ و بوجهی جوارش شرط طور تعذیری و اذا کان کذا فینه و جهان
و لا یبزر فی مستقبل واحد یا یم مقام فاعلی و اثنتان معطوف بود واحد استغناء منقول له
و با منقول مطلق بلفظ تميزه ای تميز العدد استغناء متعلق عنهما ای عن ذکر الواحد و الاثنین
که استغناء متعلق در مثل معلوم رجل مضاف الیه و رجلا ان اکا معطوف و در فعل
حکایه طریقیه در لان فاعلة ای لان فاعلة تميزها استغناء متعلق فاعلة مضاف مصحح در
النصف ای البیان منقول فاعله در المقصود نفعی بالعدد منصوصه متعلق فحسب ترکیب
و بوز ثلثه چون که الفاظ اعداد معنیه عددی اچون مؤنثه در لیکن منقول اچون
که اول معانی عددی اکا مستفرد مبهدر و الفاظ اعداد ال اخصه علی التبعین
و لالت ایلمز ایدی اول الفاظ تبعین جنس اچون تميزه احتیاج واقع اولکد مثلا
عشرون نیک معنی عددی سی تعیینیه کیر میدر و بوزده ابهام یوقدر لیکن ابهام اوزره در
کم بوبکری نه چند ندر التوئی اچون ای عدد نمی کتابی غیر می پس لازم اولکد عشرون به
تیمیزون بوجهتدک ایدی مصنف شروع بیان تميز مراتب اعداد و ثلثه دن ابتدا
ایدی زیرا که احد و اثنتان قیزله جمع اولکد ثلثه که معلوم اولور و بوز ثلثه عشر بوزیک
بجور و مجموع عدد اما مجرد اولدی عدد معدود و اضافت اچون نذر و ابا مجموع اولدی لفظ
و منا مطابق الینچون بوز بونک بریله که عدده کثرت نظام دکله بوجهت جابز در که لفظ
جهتدن اوله نحو ثلثه رجال و جابز در که مناصبتدن اوله نحو ثلثه نفر و بوقاعده که ثلثه ده

واختاره ذكر اوله في مطرد في الاشول وقت كنه بونك كتميز ما به اوله كنه تميز مجرد
ومزود ونحو ثمانية رجل وثلاثة اداة وسب اوله كنه ما به اعداد كثيرة دلالات ايدريس بو
جهتلك اني مزود كثر في قياس بوابي كنه ثلثات ويا ثلثين ويسر لكن بوقاس مزود
وتميز احد عشر الى تسعة وتسعين مفرد مزود في جمع نرك الميز كنه عزت عوده بناء ومقصود
بيان جنس الميزي اول فرد حاصل اذ كنه عددي في حقه اضافة الميزي بل كنه تميزي كنه اصله توويل
كنه يقصد نيزا كنه اضافة كنه تعززي وار اما اضافة عشرة بوي واما عشرة رجل واما ثمانية تسعة
عشره وار كنه اول جهتلك كنه تميز معناه مقدره در زيرا اصلي اضافة عشر ايدريس واما
عشرون رجلا واما ثمانية اول جهتلك كنه بونون جمع نوني وكلمة بل كنه نون جمع شبيهه در بيس
اضافة الميزي اول كنه بونوني اثبات يملك اولا في صفة يملك اولا في تميز ما به مجرد ومزود
اما مجرد اوله في اضافة كنه نون كنه ثلثه ده معلوم اوله بدي ومزود انو كنه نون كنه جهن كنه
عدد جوق اوله في تميزه بيان جنس بونون من قوله اكتفا الميزي در عايت مطابقت الميزي
كنه بويله در حال الفده وما به ثمانية تسعة والفلك ثمانية تسعة والفلك خمسة بيس در بيس
ما به رجل واما في امرأة والفلك رجل واما في امرأة واما في امرأة والفلك رجل واما في امرأة
والآف رجل والالف امرأة ثمانية تسعة نون اضافة نون اضافة اوله وهو كاه كنه عدد ومعنا بونون
مؤنث اوله ونلفظ حسب نون ذكر اوله اشخصي واشخاصي كنه في شوه به الملمان الميزي اذ
ايكي وجه جائز در بيس اكر لفظ جانبي رعایت ايدريس ثلثه اشخصي من النساء ايدريس اكر لفظ
معنى ايدريس ثلثه اشخصي ايدريس وهو كاه كنه لفظ معدوم مؤنث ايدريس ومعنى نون كنه انفس لفظي
ذكوره اطلاق ايدريس اذ ايكي وجه جائز ايدريس در بيس ثلثه انفس من الرجال معناه رعایت
ايدريس ثلثه انفس من الرجال معناه رعایت ايدريس واهل انساك كنه حوايت اعداد ونور
تميزي اولا في ايدريس واحد رجل انساك رجل ونيزا زيرا اول سنه كنه اذ تميز اوله كنه اول سنه
هم جنسه دلالات ايدريس تميزه بغير مقصود اعلان عدد كنه ثمانية بلكه مثلا رجل دلالات

ايدريس جنسه ووحدة ورجلان دلالات ايدريس واثبت بيس بونون بوايكي متماثلة عدد
تميزه جمع اولا في تميزه بونون بوايكي متماثلة عدد جمع اولا في تميزه بونون بوايكي متماثلة عدد
مؤكدة بونون بوايكي اولا في تميزه كنه اذ واحد واليهين اثنين در بيس وتقول في الموزون
المتعدد باعتبار تفسيره الثاني والثانية الى العاشر والعاشر لا غير باعتبار حاله
الاول والثاني الى العاشر والعاشر الحادي عشر الحادية عشر الثاني عشر والثانية
عشرة الى التاسع عشر والتاسعة عشرة ومن ثم قيل في الاول الثالث اثنين اي بغير
ثلاثهما في الثاني ثالث ثلثة اي اضافة وتقول حادي عشر اضافة على الثاني حاشية
وان شئت حادي عشر الى التاسع عشر ثلثة عشر فقول وتقول مضارع موزون
في الموزون كنه متعلق من المتعدد موزون بيايدر باعتبار قول به متعلقه بغير مجرد
اضافة مصدر در رجل مؤنثه فاعله مضاف كنه موزون موزون راجع وايكي مفعول بيله
فقد نون اي باعتبار جعل العدد والاقبل الاكثر بواجب الثاني في خبري فمذوف مبتدأ وجملة
متول قول والثانية ما به معطوف الى العاشر والعاشر قول به متعلق ويا به مقدره
حاله در قول فاعل ذلك ويا مفعول ذلك تقديره وتقول في الموزون المتعدد باعتبار تفسيره
الثاني والثانية حال كونك صاعدا منها الى العاشر والعاشر او حال كونها
صاعدا من الى العاشر والعاشر لا غير بونون اختلاف اوله بغير ضم الميزي اذ في قوله قبل
وبعد كنه في راجع لا غير رفع او وتونين بليس فيه غير تقديره وكوفيل لا غير ويديل فمذوف لارباب
كهي كنه في الاقلية وباعتبار حاله الاول والثاني الى العاشر والعاشر اعداد سابع كهي
واكها معطوفه الحادي عشر الحادية عشر الثاني عشر الثانية عشر ما قبله معطوفه
بهي بوي اوزر بيه الى التاسع عشر والتاسعة عشرة فعل مقدره متعلق در تقديره وتقول
باعتبار حال الموزون المتعدد الاول الى التاسع عشر والتاسعة عشرة ما قبله معطوف
ومن جوف جوسيبه ومن ثم في مجرد در انظر اساتدر ايكي اعتبار مذكوره قيل ما في

بجمله مثبت فی الاول طرف قبل در ثالث قائم تمام فاعلیه قبل تک انبیین خبر و در اضافته
ای غیرها تغییر ثالث انبیین در من ثلثتها فعلی بیاید و یا مستداً مخذوف خبر در ای
مشق من من ثلثتها و یا حاله ثالث در تقدیری قبل فی الاول ثالث انبیین حال کونه مشتقاً
منه فی الثانی ثالث ثلثه ای اصداء اعراب ثلث انبیین کیسیدر و اکا معطوفه و مقول
فعل مضارع معلوم فاعلی مخذوفه مستتر انت حادی عشر احد عشر ترکیب اضافی مقول قولدر
علا الثانی مقول بر متعلق حاکمه منقول مطلق ای حصص حاکمه وان نسبت جمله شرطیه قلت
حادی عشر جزایه الا ناسخ ثلثه عشر اعرابی اسبقون معلوم در ثلث مضارع معروف
فاعلی مخذوفه مستتر انت الاول منولی محمول ترکیب و مقول فی المزدوج من المنفرد چون که
احوال اسما عدد ما تقدیم واضح و ظاهر اول کون می مصنف شروع ایلدی صوفی اعداد ک
مورد فی اولان متعدد انک اسما نسیه بیان بلکه یعنی صوفی اعداد ک اسما نسیه بیان اعداد ک مورد فی
اولان متعدد انذ اول بود پس معلوم اول که اسما عدد ایکی مضاده مستعمله بر بس تغییر
معنایه یعنی بر رتبه اسک عددی بر عدد ک بر رتبه سده الیگدر که انک بر رتبه زیاده در مثلثانی
مشق در انبیین ده معنای تغییر اعتباریله بر ایکی ایجیدر و بر حقیقت اسم فاعلیه نسبت
در مشق یعنی بر بس ایکی ایلیم و بر قیاس اوزره در ثالث در ایوه و فاس عاشره در پنج
عاشرون بجز زیر ما فونی ترکیبدر حاصله بو اسما نسیه بجز فعلیله در تغییر معنایه که بو اسما اول
افعالون ماخوذ در نته که ثلثت و ربعت و عاشرت و بر اسما نسیه ای تغییر معنایه
ثانیون در اهدون و کل اسک عددی بودر تا کم انی و اهد الی بس و بو اسما ساده تذکره و تائیت
اسم فاعله تذکره و تائیت قاعده سنده در پس مذکره الثانی در بر سن و مؤنثه الثانیته
در بر سن تا العاشره و العاشره یه و در پنج و بو اسما نسیه هر گاه که بو معنایه بر عدده مضایف ایه
جایز دکله که مضایف الیه بر عدد اول که بو اسما انون مشق اول و مشق منه اولان عدون
زیاده اولی کرک نیز بمعنای تغییر ممکن اولماز پس بو معنایه ثالث و ثلثه و بجز اولان ثالث

اربعه بل که بولدی بر عدده اضافت ایدر که مشق منه اولان عدون حربه اسک اوله
ایدی ثانی و اهد در اولان انبیین در ایوه و ثلثه نته که کلام شمر بنده و اهدر تا یکلون من بولی
ثلثه الا هو را بولیم و الا هو ساد سیم ایکنی استعمال اسما عددی که حال معنایه در
و بو اسما نسیه ایوه و اهدر نیز لیکن چونکه عدده و اهدر مستعمله متعوده انک بر نته متعود چون
لفظ اول استعمال ایشل پس مذکره اول و ثانی دیر و مؤنثه اولی و ثانیه دیر تا عاشره
و عاشره یه و اربعه و بو اسما نسیه عاشره دل که اسم فاعلی صیغی اوزره در لیکن
حقیقت اسم فاعلی دکله در و معنای فعلی که عدد ثور بوزده بودر و بوزده نسبت عملی اولماز
تغییر معنایه اولدی ایکی کولک نته ثالث انبیین و بو اسما نسیه بو معنایه اضافتی بر عدده
کرک که مساوی اول اول عدد حکم بو اسما انون ماخوذ در نته که ثانی انبیین در بر سن و جایز دکله
که بوزر دک اضافتی کسیدر اول عدده اوله اما عدد اکثره اضافتی جایز در اگر چه مساوی
اضافت اکثره شمر در بر سن جایز در بر سن منها وجه عشره اولها کذا و ثانیها کذا
و ثانیها کذا یعنی بر متعدد که اول عشر دن حربه اوله در و یا ایکنی ده دیا و چوبی ده و یکدر
و بو کایاس الیه باقی و چون که عشر دن چکرک اسما مؤنثات متعدد این باعتبار حال
اولدر باعتبار تغییر اولماز زیرا که اهد عشره ده و ماخوذده هیچ فعل بودر که انون معنای
تغییر پیدا اول تا کم اسم متعدد انون ماخوذ اوله اسم فاعلی طریق اوزره تغییر معنایه
پس مؤنث ایکن متعددون ماخوذ عشره ده در بر سن مذکر ایکن الحاد عشر ایکنیک
بیله تذکره و مؤنث ایکن الحادیه عشره ایکی جزاک بیله نیشله تا ناسع عشره و ناسعه عشره
و ایکی جزایه یعنی اولور نته که عدده اولور دی و چونکه دیگر سن که بر اسم متعدد که اهد عشر دن
و ماخوذون ماخوذ در اضافت الیه بر سن بر عدده کرکدر که اول عدد مساوی اوله بر عدده که
اول مؤنث کسبی اول عددون ماخوذ اوله بر سن مذکر ایکن حادی عشر اهد عشره و مؤنث
ایکن حادی عشره اهدی عشره در بر سن تا ناسع عشره ناسعه عشره نسیه

عشره جازم عشره اول اسم متعده وكن حذف اليه سن زيرا كه اسم عموده مذکور در
و اكادالات اورد ايمدی جود اولی اسم متعده و در موب ايدرسن زيرا سبب بنا تركيب ایدی
اول جود باقی فالدی پس در سن زرت بنالت ثلثه عشر المذکر والمؤنث تا به علامته
التائيت لفظا او تقديرا والمذکر بخلافه و علامته التائيت التاء والالف مقصورة او عموده
وهو حقيقى ولفظى فاطيقى بازائه ذكر من الحيوان كما راة وناقته واللفظى بخلافه كظلمه وبعين واذا
استد الفعل اليه فبالاء وانت في نظام الغير المطلق بالحيار وحكم ظاهر الجمع غير المذکر التالم
مطلقا حكم نظام غير المطلق وغير العاطلين غير المذکر التالم فعلوا والتاء والايام فعلت
وفعلن المذکر والمؤنث المعرفه والنكرة كسبي در اعرايد فالمؤنث مبتدا ما موصول ويا
موصوف عبارت را سمدن فيه علامته التائيت جمله اسميه ويا ظرفيه صلوا ويا مستفد رايه وضمير
فيه ده يايه راجع در موصول صلوا ويا موصوف مستفيل غير مبتدا در لفظا يميز اي من حيث
اللفظ ويا مستدر كان نك غير يور اي لفظا كان او تقديرا كما معطوف والمذکر مبتدا بخلاف
وعلامته مبتدا وضمير تائيت راجع در التاء اخرى والالف كما معطوف مقصورة مستدر كان نك
خبري او ممدوده كما معطوف اي مقصورة كانت او ممدوده وهو مبتدا عايد در مؤنثه حقيقى
واللفظى كما معطوف فاطيقى مبتدا ما موصول ويا موصوف بازائه ظرف ذكر فاعل ظرف ويا خبري
مقدم مبتدا في الحيوان مقوره متعلق ويا نبت ذكر در جمله صلوا ويا مستفد رايه و موصول
ويا موصوف صلوا ويا صفت غير مبتدا در تقديري فالمؤنث المطلق الاسم الذي او اسم
يكون بازائه ذلك الاسم ذكر في الحيوان كما راة مبتدا وخذونه خبر در ناقته كما معطوف واللفظ
مبتدا بخلافه خبري كظلمه وبعين كما راة ناقته كيبير واذ اذات شرط استند ما في الجمول
فعل شرط الية كما مستفد وضمير مؤنثه راجع در الفعل تايم تمام فاعل راجع استند فبالاء
مبتدا وخذونه خبر در جمله فاعل خبر شرط تقديري فهو بالتاء اي الفعل ملحق بالتاء وانت
مبتدا في نظام غير حقيقى مستدر اشاده مستفد خبر تقديري في اسناد الفعل في نظام اللفظى

بالحيار خبر مبتدا و وحكم مبتدا ظاهر مضاف اليه كذا كذا غير المذکر التالم بولد جمع ويا مستفد
لا نك زايده سبب مطلقا منقولي مطلق حكم ظاهر غير حقيقى خبر مبتدا ويا سبب ابي ما مستفد
ظاهر در غير مبتدا الساطين مضاف اليه غير المذکر بل ويا مستفد عاقلية التالم صفت مذکور در
فعلت خبر مبتدا و فعلوا كما معطوف وانت راجع في الايام كما معطوف فعلت خبر و فعلن
كما معطوف فحصل تركيب المذکر والمؤنث مذکور تائيت خواص اسما ودر تقديري
و تذكير كسبي وفعله وجمليه تذكير المطلق فجازم تقيد در ونا تائيت فعلت ثلثه تائيت دلالت
ايجودر پس حقيقته اول تائيت فاعل راجع در كنه بونك كسبي در تقول ده تا كه مؤنث
غايبه ايجودر حاصلا مذکور كسبي و مؤنث كسبي اسمك اضافة خبر فعله المطلق فجازم در پس مؤنث
عبارت در شوال سمدن كه انده علامته تائيت اوله لفظا ويا تقديرا وعلامته تائيت ايكي الف
عموده در يعنى بر الف كه زايده اوله واندن صلوا بر همزة زايده اوله حمراء وحمراء كسبي ويا الف
مقصوره در يعنى بر الف زايده در كم اندن صلوا بر همزة اوليه صلي و بشري كسبي پس كسا ده
در و ايرده الف ممدوده علامته تائيت اوله و العصاده والحاده الف مقصورة علامته
تائيت اوله ويا ايكي علامته اسميه مذکور اوله مقدر اوله و علامته ثالث تاء
زايده در كل نك افزوده ويا علامته جازم ذكر ملفوظ اوله فاعلته وظلمه و عوفه كسبي ويا
در كم مقدر اوله همد و زينت بعين و عوف كسبي و تا نك تقديري همد و عوفه كه ثلثه در
دليل تقصيره ظاهر اوله غير هنيهة و عيسنة كسبي و زينب و عوفه ده كه ثلثه در زايده
ثلاثه قيسيله در و بونك تقصيره تا ظاهر اوله زيرا بونزه حرف تايم تايم مقام
تا در نك كسبي لا يفرقه كما اشارت اوله يدي مصنف غلاما تائيت ثانی اول
ذكر ايجد زيرا كه تائيت عده اوله و مذکور اوله سمدن كه انده علامته تائيت اوليه
نه لفظا و نه تقديرا و مؤنث ايكي قسم در بر يسه حقيقته و اوله يسي در تمامه
جوانزه ار كلی اوله حمراء ناقه كسبي كه انده الف ممدوده اوله حمراء كسبي كه صفت ن اوله

و یا الف مقصوره اوله جلی کسی و یا تا اوله لفظاً ضاربه کسی و یا تقدیراً هندی و زینب کسی الجلی کسی
مؤنث لفظی در اول مؤنث حقیقی غیر بدیهی که اگر آنکه الف مقصوره اوله جلی کسی که
صفت لباس اوله و یا الف مقصوره اوله بشری کسی که زده لغه در اوله و یا تا اوله ملغوظ عنث
و ظلت کسی و یا مقدر عین و مقرب کسی و لفظی بر مقادیره مقابل حقیقی در باب لاین مقدره مقابل
معنوی و مؤنث معنوی اوله که آنکه تا مقدر اوله که مؤنث حقیقی اوله غنی کسی و در که
غیر حقیقی اوله عین و عوتب کسی مراد لفظی اوله که تا آنکه ملغوظ اوله که مؤنث حقیقی
اوله امرأه و ضاربه کسی که اگر کسی غیری حقیقی اوله ظلت و معرفت کسی و او اسند و نگاه که نقل
مسئول ظاهر مؤنث حقیقیه و یا ضمیر فعله علامت تائید الحاق الملک و امیر و مصنف
تقدیر جارت امرأه و امرأه جارت کسی و بعضی دیگر که اگر فاصله واقع اوله در
فعله ظاهر تائید حقیقی است تائید جارت جاد الفاضل ایوم امرأه کسی که بزرگ
کسی اگر مؤنث حقیقی او میدک اوله در فاصله سزه ترک تائید جارت بخوار الفاضل
و اگر فعل مؤنث لفظی ضمیر مسند اوله در تائید فعل و بعد از آنکه الشمس طلعت جاز
و کلمه که در بین الشمس طلعت اما اگر فعلی ظاهر مؤنث لفظی است اسناد ایوم سک غیر تائید
و ترک تائید بین الشمس طلعت الشمس طلعت و صریح که در در که جمع مؤنث حقیقی
اوله الرجال کسی که اگر کسی غیر حقیقی اوله الايام کسی که اگر کسی جمع مؤنث حقیقی اوله سنه کسی که اگر
مؤنث غیر حقیقی اوله عزائم کسی ایوم نگاه که فعلی بر جعلی ظاهر است اسناد ایوم تائید
فعل و ترک تائید فعل جارت نته که ظاهر تائید غیر حقیقیه ذکر اوله بیس در سن
جارت الرجال و جارت الرجال و معنی الايام و معنی الايام و قال سنه و قال سنه و علما
الزومات و علت الزومات و بر جعلی ظاهر فعلی اسناد ایوم فون ایله بزرگ که جمیع جمع
جماعت تا یلغزه در و جماعت مؤنث لفظی بیس بر جعلی حکم ظاهر مؤنث لفظی حکمزه
اوله و نگاه که فعلی بر جعلی ضمیر است اسناد ایوم سن اگر جمع مؤنث حقیقی اوله در الرجال

کسی بیس آنکه یکی و جم جارت بر بیس اوله که ضمیری مؤنث کتور سن جماعتاً و اوله نظر بیس
در سن الرجال جارت و بر بیس اوله که ضمیری جماعت مؤنث کتور سن و در سن الرجال
جاو اما اگر جمع مؤنث غیر حقیقی اوله الايام کسی و یا جمع مؤنث حقیقی اوله الرجال کسی آنکه ده
یکی و جم جارت بر بیس اوله که ضمیری مؤنث کتور سن جماعتاً و اوله کوره در بیس اوله که
ضمیری جمع مؤنث کتور سن منابه کوره زیرا که جمع مؤنث غیر حقیقی به جمع مؤنث حقیقی و بر سن بیس
در سن الايام صفت و مضایف و النساء صفت و مشایخ المشی نایح الفه الفادیا
مستوح ما قبلها و نون مکسوره لیدل علی ان مؤنثه من جنس المقصور ان کان الف عن و او هو
تلمانی قلبت و او و الا جالبه و المد و ان کان مؤنثه اصلیه تثبت و ان کان للتأیید
قلبت و او و الا فالرجال و یکون مؤنثه بالاضافه و هوئت تا التأیید فی حصیان و البان
المنی مبتدأ موصول بیا موصوفی فی ما فی موصوف الفه مقصوره بر تزج حافظ لفظ ای با فوه و یا
ظرفیله ای فی الفه و ضمیر جاعده ما یه الفه علی در او یا معطوفه الفه متعصب صفت یا در
تا موصول قبلها صلی غیر قبلها عائد در یا موصول صلیه قائم مقام فاعلیه منتهی که نون
معطوفه الفه مکسوره نعت مؤنث لیدل تعلیل استنبال لام کی ایله متعلقه لحنی به دستر
نای علی مقدر الفه و یا به علی حرف جر ان فو در حرف مشبهه دن معبر من مثله کسی من جنس
شع بیاندر و همی بر ثلثه عائد در یا به و اول اسم و ضمیر مجرور در علی ایله و بوجار مجرور به
متعلقه لیدل به و جمله یعنی لحن الفه صله در یا صفت در یا به و موصول صلیه و یا موصوف
صفتیله خبر مبتدأ و المقصور مبتدأ ان حرف شرط کان فعل شرط الفه کسی عن و او مقدره
متعلق خبر کان در ای مبتدأ عن و او مبتدأ عاید در مقصوره تلمانی خبر مبتدأ و جمله حاله در
مقصوده دستر دن و یا الفه ضمیر نون حال خود مضاف الیه دن واقع اوله کتور کتور
و اشبع مئه ابراهیم ضمناً قلبت و او و جمله فعلیه خبر شرط و جمله شرطیه خبر المقصوره در و الا
قبالیله جمله شرطیه معطوفه جمله شرطیه به تقویری و ان لا یکن الفه بدل عن و او قبالیله

متعینه و المودان کان الف اصلیه تثبت و المقصوران کان الف کبیر اعوانه و اکا
معلوفه ان کان الثانیة قلبت و او معلوفه شریطه سابقه و الالوجیه ان
معلوفه سابقه تقریری دان لایکن کا ذکر ناقصه الوجیهان و یخفف مضارع مجهول نونه
تمام ناعله مضارع مشابه راجع ضمیره لافضانه متعلقه یخفف بر و صفت ماضی و مجهول آیام
تمام ناعله الثانیة مضارع الیه فی حصیان حذفه متعلق و الیابان اکا معلوفه قیاس
حصیان و الیابان ابوی لیکن بر صورتی کتوری حکایت طریقه محصوره ترکیب المثنی
تثبیه و جمع اسمکرا مشدود و فعله تثبیه و جمع ناعله راجع نفس فعله و کل و مثنی مثل اسمکرا
افزونه لاحق اوله حالت رفعه بر الفله بر نون مکسوره و یا باقیه منوع بر یا ساکنه بر نون مکسوره
ایله حالت نصب و جوده نامک طوق دلالت ایلیه که اول اسمکرا بر کندی بیله اوله غنه یعنی کندی
جسندن بر ذی ایکنه بیله اوله غنه ایلی من جنبه قیدی اشارتور اکا که نقلی مسترک
یکی معنا اعتباریه تثبیه ایکنه اولماز زیرا که بر جسندن و کله در پس جائز و کله که قران
لفظندن طهر و حیض مراد اوله بل که مراد یکی طهر و یا یکی حیض اولور که هر یکی بر جسندن
و حال مثنی اسم صحیحه زید کبیر و صحیحه ملحق ده دلور ذلی کبیر و بر ناقصه که افزونه
بایانیت اوله الکلی کبیر و یا مقدر اوله قاضی کبیر که بونکرک حال تغییر نشانده ظاهر در
پس دیرسن زایدان دلوان و طبیان حالت رفعه لیکن نصب جوده الفی یا بر تبدیل
ایدرسن ابا بر اسمکرا تثبیه سنده که افزوی الف مقصوره و یا نوده اوله انده بحث و در
انویچون و المقصور دیدی ضابط بودر هو اسم که افزونه الف مقصوره اوله اگر ثنائی
اولوب الفی و اودن منقلب اولمش اولور تثبیه اول الفی و اوده رد ایدرسن عسوان
و عسوین دیرلر و اگر بویله اولماز اول الفی یا بر در ایدر پس اگر ثنائیدن زیاد و اگر
کر که اول الفک اصلا و اوله ملحق کبیر و اگر که یا اوله اعینه کبیر و اگر که هیچ بر اصلا اولیه
جبار کبیر بر جمع تادیده الف یا بر ابدال اولور پس دیرسن ملهیان و ملهیبین

واعشیان و اعشیان و جباریان و جباریین و اگر اسم ثنائی اوله و الفی یادن اوله و یا
الفک صیح اصلا اولیه یکی صورتیه بیله یا به قلب اولور پس دیرسن رهیان در حیین
و متیان و متیبین یکی که مثنی اسمیه استی اوله و المودان یعنی اسم که افزوی الف
الف اوله و الفون صکره بخره اوله اگر بخره سی اصلا اولور اوله بخره تثبیه و نه ثابت اولور
پس قرارده قراران و قرارین و یک کرک زیرا که حرف ایلیتک صیحی حال اولورده فالقندر
اما اگر بخره سی ثابت ایچون اولور سه صحرا و صحرا بخره سی کبیر اوله بخره تثبیه ده داوه قلب
ایکنه کرک پس صحراوان و صحراوان دیرسن زیرا که بخره الف جسندن و حرف یقندر پس لاحق
و کله بر یکی الفکرا سنده واقع اوله بونکرک بر لم که اصلا و کله در داوه قلب ایلیتک یا بر ایلیتک زیرا که
زیرا که او که تعلق بخره و یا ایلیتک سببی وار و اگر بخره سی نه اصلا اوله نه ثابت ایچون
انده یکی و بر جائز در برسی بخره کندی حال اولورده قومیج و بر سیه اصله رد ایکنه پس کساده
کسان و کسانان جائز در داوه رد اوان و رد ایان جائز اوله اما عبارت مصنف
دلالت ایدر که یکی و جهک بر سی بخره کندی حالنده ابنا اوله بخره اصلیه مناسب ایچون و بر سیه
داوه قلب ایکنه بر سی رد و سنکزه رد اوان و رد اوان و یک کرک رد ایان و کل اما مشهور
رد ایان در پس مصنف و الا فوجیهان و بیکر کبیر لام توبین سنه نون تثبیه تنوین کیسه
انفصال مؤنور پس انصافده حذفی و اجیدر تنوینک کبیر و تثبیه ده ما و ثابت که کلیمه تک
افزونه اوله حذف اولماز پس شجوده و نروده بخرمان و قرمان و یک کرک و الا یکی لفظ که
تثبیه ده انده مانک حذفی جائز در که بر سیه حصیه و بر سیه البدر که تثبیه لنده مانک حذفی
جائز در پس حصیان و الیابان دیر حصیان و الیابان ده جائز در و سبب جواز حذف
اولور که بر یکی سنده بری بخران اولماز پس بخره تثبیه نقلی کلیمه مزوده کلیمه در و اثبات
تا اول منزله ده اولور که تا ثابت کلیمه مزودک وسطی منزله اوله بر معنا ایسه مناسب و کله در
الجمع اول عکاه و مقصوده بحرف مزوده بتغییر یا فخر و در کبیر پس کبیر علی الاصح و نحو

فانك جمع وهو صحيح وكسر ما صحيح كذا والمؤنث فالتذكير بالفتح اذ هو واد مضموم باقبلها اوباء كسور
ما قبلها ولون منقوصه ليدل على ان مع الاكثر من زمان كان اذ هو ياء قبلها كسرة حذف مثل فاضون
وان كان مقصورا حذف الالف وتبقى باقبلها منقوصا مثل مصطفون **الجمع مبتدأ موصول**
وبما موصوف دل على ان مؤنث ومستتر ناعيا عايد در ما ياء على احواد متعلقه دل به مقصوده بنت
احاد وجره مطلقه دل به ويا مقصوده موده مضاف اليه وميز ياء عايد در بتغير حرف كسيدر
تعلقه ما نعت بتغير در و بوجه جمله صله در ويا مستدر ياء موصول مكسبه ويا موصوف منقبليه
جر مبتدأ در و نحو مبتدأ مضاف اليه وركب اكا مطلق ليس انما لاقصه دن دستر اسى
عايد در نحو خبر ليس در على الالف ليس به متعلق ويا خبر مبتدأ محذوف در و جمله خبر مبتدأ
محذوف در و جمله خبر مبتدأ در و نحو ملك مبتدأ جمع خبرى وهو مبتدأ عايد در نحو جمع خبر مبتدأ در و كسر
اكا مطلق ما صحيح مبتدأ المذكور خبرى ومؤنث اكا مطلق فالتذكير مبتدأ بالفتح اذ هو واد مضموم
ما قبلها اوباء كسور باقبلها ولون منقوصه ليدل على ان مع الاكثر من زمان كان اذ هو ياء قبلها اوباء كسور
ان اوباء اذ هو اء اء انك كسيدر فان حرف شرط كان فعل شرط اذ هو نصبه خبر كان در و ضمير
ما ياء عايد در كه عايد در اسمان با اسم كان قبلها طرف كسرة فاعل طرف ويا مؤنث مبتدأ مقدم
خبره قبلها خبرى عايد در ما ياء و جمله نعت با در حذف ما فرجه موصول دستر تايم تمام فاعل عايد در
يا ياء و جمله فراء شرطه مثل معلوم فاضون وان كان مقصورا حذف الالف احوال سابقه
مسلمه در و تى ناعيا مؤنث موصول قبلها صله اى الخرف الذى ثبت قبل الالف ويا موصوف قبلها
صغى اهل حرف نعت قبل الالف موصول مكسبه ويا موصوف منقبليه فاعل فعله مضموم ما حاد در
فاعدان و بوجه مقصوده حذف الالف قوله مثل مصطفون فاضون كسيدر اء اءه ربي
ملك مضاف اليه ياء محذوفه تركيب الجمع معلوم اولدى كه تشبيه وجمع صراحت اسموند
ونقله تشبيه وجمع فاعله را جدر و تكثير اصطلاحه رجال مثلنه تجمع وجمع در باره كه بر طمان
مثلنه شتى وتشبيه دير و جمع بر اسمدر كه دلالت اليه مقصود اولان احاده كند ييك مؤدى

خبره را خبرى بتغير اول عايد احاد مقصوده قوله قوم در با نعت دار بيه مثلها و اخلدر
و بجره موده بتغير اول بوز جديدي نيزا كه بوا اسمك مؤدى بوقدر كه اول مؤنث ورك خبرى
بوا اسماده اوله و بتغير اقبيل اشارت در جمعته جمله مؤنثه و جمله خبر كفايت ايدر
نته كه معلوم اولور ان شاستنظا اولان اولور كه حرف و بجره موده ده دل به
مستقله طرف مستر اولين اوزره بى اسم دلالت اليه احاده مقصوده به حالته كه
لمتس اوله اول اسم كند ييك حرف مؤنثه ايمدى جمع بوقدر اولورده لفظه جمع جمع و كدر
نته كه ظاهره كلامه مشهور در بل كه نحو جدر قلسل وكثيره متناول و نره اول جنك
وا حد يدر پس لفظه احاده مقصوده دلالت اليه كنه برك كسى لفظه ركب جمع ركب و كدر
نيزا كه فعل مؤنث اوزره فاعل جمع اء اء در پس ركب مؤنث ركب اولما در ركب تفسيره
جمود اخل وكل و لفظه فلان و لفظه فلان و برك كسى كاه مؤنث اولور لا و كاه جمع و اء اءه توى
بوتغيره و اء اءه نيزا كه ضمير فلان مؤنث نقل ضمير كسيدر و ضمير فلان جمع ضمير اسد كسيدر كه
جمع اسد در و كسره همچان مؤنثه كتاب و نغاب كسيدر و كسره همچان جمع كسره
رجال و نيا ب كسيدر و جمع ايكى قسم در بر يسي جمع صحيح و مقصوده دير لربنا و اء اءه سالم
و سالم اوله بى تغير اوليه و بر يسي جمع مكسر در كه بنا و اء اءه متغير اوله و جمع صحيح ايكى
قسم در بر يسي مؤنثه اء اءه و جمع صحيح مؤنثه اء اءه اول اسمدر كه اء اءه با قبلا مضموم
بر و اء اءه مؤنثه لاهى اوله حالت رنعه ويا با قبلا مكسور و لوزن مضموم حالت نصب
وجوده نيزون و زيبين و مسلمون و مسلمين كسى و هو اسم كه اء اءه با قبلا مكسور با اوله كه كسره
اوله بالمتوسط اوله الفاضلى و الداعى كسى و كركه مقدر اوله قاضى و راع كسى چون كه اول اسى
جمع مؤنثه اء اءه استيلا الفاضون دير اء اءه الفاضون ايدى يا اوزره ضمير ثقل نقل ضمير
به با قبل اء اءه بعبوسلب و كركه ما قبل التقاء ساكنين اوله باء و اء اءه با يى جذف
ايدى با فاضون اوله بر وزن فاعول و با ناعلم حالت نصب و جوى فاضون كلور

اصطلاحاً قاضیان ایدی یا اوزده کسره قبیل اولدیغیچون حذف الیدیلر القار ساکنین
اولدک ایکی یادون بانک برسی حذف الیدیلر قاضیان اولدک فاعیلن ویا فاعیلن ویزنی
اوزده الواح و الفاعلی و غیره ی بویله اعلال اولور پس قیاس کرک واکر اسم
مستور اولور سه یعنی افزونه الف اولور سه کرک مذکور و تلفظ المصطفی والمرتضی
کسی وکرک مقدر اوله مصطفی و مرتضی کسی بوالف القار ساکنین چون ساقط اولور پس
مصطفون و مصطفیان اولور اصحاب مصطفیان ایدی یا متحرک یا بیع منتوج اولدیگیچون الف
قلب الیدیلر القار ساکنین اولدک الفون و دادون و با الفون و یادون التي حذف الیدیلر
مصطفون و مصطفیان اولدی بوسورته واکر و بانک یا بیع منتوج باقی مقلدی پس
اول کر واکر یا بیع معزم و بانک یا بیع مسور اولور دیندی اعم در که فی الحال اوله و یا فی الاصل
و شرط ان کلان اسما تذکر علم نیمل وان کان صفة تذکر نیمل وان لایکون افضل
فعلار و لا فعلان فعلی و الاستویانیه مع المونث مثل جرح و مسور و لا بناء التانیث
مثل علامه و کجوق نونه بالاضافه و شذو کوسین و ارضیان و شرطه بتد ان کان
اسما جرح شرطیه تذکر مبتداه مخدومه خبر در علم خبر افودر اکا یقبل جمله فعلیه منت علم در ای
علم یقبل صاحب و جاز ذر کم مذکره صفت اوله علم ده اکا صفت اوله پس تقویر کلام و شرط
جمع التثانیة بالواو و النون ان کان اجمع اسما فهو تذکر علم یقبل و بوجهل فرار شرطیه و جمله
شرطیه خبر و شرطیه در وان کان صفة معطوفه ما قبله کاسرطیه و اعرابی الیک کیسیدر
وان لایکون مضارع مودف و مستتر اسمی افضل خبری فعلار مضاف الیه و بوجهل ما و یل مودده
در ان مصدریه الیه معطوفه در تذکر قولنه و لا فعلان فعلار معطوفه در افضل فعلار و به الاستویا
بوده اکا معطوف مع المونث مستویه متعلق مثل مسوج و جرح فاعله و لا بناء التانیث بوده
اکا معطوف مثل علامه معلوم و کجوق نونه بالاضافه منشی کجنده مثل کجی و در حرف کجوشند
ماضی مودف کج فاعل کسین مضاف الیه و ارضیان اکا معطوف خصوصاً کرکیب

ک

اسم که انی جمع مسلمان یعنی داد و نوله و یا یا نوله جمع الیک استبرار باسم حال صدر یعنی خفض
اسم که انده بیخ و صفتون اثر بوقدر و یا صفتدر اسم خفض اولور سه انی جمع مسلمان
جمع الیده اوج شرطه وار در اول اولد کرک کرک یعنی انده تا تانیث نه تلفظ کرک و نه
مقدر پس علیّه و حمزه کیسیدر بوطر نیمل جمع اولماز اما و قار و حمزه کیسیدر که علم مذکره واقع اوله
جائز ذر که بوجهل جمع اولوب در قاون و حمزه اولن و سیلر زیر علم تانیث تا در الف و کل پس
بوجهل مانع اولان تا در که مذکر جمیدر الف و کل ایکی شرطی اولد کرک علم اوله پس جمل کسی که مذکره عاقلدر
بوجهل جمع الیزار و جملون دینار زیرا که علم تانیث مناده ام جنس ذر اقوادر پس بوجهل که اشرف
جمعه علم تخصیص الیدیلر اوجنی شرطه اولد کرک عقلمان اوله اعم و لاجن که بر ذر سک علیدر بو
جمعه اولماز زیرا عقل صاحبی سایر جمیاناتون اشرفه ایوی بوجهل اشرف جمعه سایر
اعلام جمیاناته اولقی مستحسن و کله واکر بوجهل صفت اولی اوله صحت جمعه نیخ شرط
و ابر برسی اولد کرک مذکر عاقله صفت اوله پس ضارب و معزوب و حسن که انسانه صفت
اوله اضرابون و معزوبون و حسنون جمیله جمع الیک اولور اما ضارب به کسی که صفت انسانه
معزوب و حسن کیسیدر که انسانک غیریه صفتدر بویله جمع الیک اولماز و جمله اشرا یطنه ندر
که اول صفت که مذکر و عاقل اوله مذکر ای فعل و مونثی فعلار وزنی اوزده کلیه اعر و جمراه کسی که
اخر دن و غیر تا کم صفتله افضل تفصیل بیننده فرق اوله ننه که اعلون و افضلون دیر لوقصیه
عکس الیدیلر زیرا که افضل تفصیل و صینده اشرف و اقوادر زیر زیاده به دلالت ایدر و جمله اشرا یطنه ندر
اول صفت مذکر و عاقلدر مذکر ای فعلان و مونثی فعلار و زنی اوزده اولیه عطفان و عطفیه
اسکران و سکر ایوی عطفان و سکر انون و غیر تا کم فرق اوله بوجهل فعلان و فعلانیه
بینن ندمان کسی که ندمان دیر اجمعن عکس الیدیلر زیرا فعلان و فعلانیه مذکر و مونث بینی
تا الیه فرق الیده اصلدر و جمله اشرا یطنه ندر مذکر و مونث صینده مساد اولیه ننه که تفصیل
یعنی منقولده اولور پس بوجهل جمع ده جرحون دینار زیرا چون که مودده مذکر و مونث بینن

فوق بوقور نه که در جمل جویج و امراة جویج دیر سن پس اگر مذکر ده چون جائز اوله حال
بوکه بوسیله مؤنثه اطلاق ایملک اولماز ایوی مؤنثه جویجات دیک که گوی پس همد
که مذکر فرعیور مذکر مؤنثه بشنوه فرق بولنج لازم کلور ایوی ترک اصل اورزه حزیته
اولوب فرع اصله مخالف اولوب لازم کلور کنه بونک کی قبول معنی فاعل اولنج کرک بشمار جل
مبوره صبورون دیر لکن بونک کی منعال که صیغه مبالغه در که مذکر مؤنثه بونزه برابر در
برج اولزه جائز دکلور ایوی بصل منضال ده منضالون دیر اولعت جویکون ده ذکر اولان
عقندر و جمله شرا بطنند که انزه اولان ناهایت مبالغه ایکنده اولیا علامه فروقه
در اصدیه کی اولیا بر اولم اگر چه معناه جنون مذکر اولفظ هتندن تا که علامت نایشند
انزه موجود در پس بویله جمع شریف که اولص مذکر دندر بویله اسمایه لایح و جائز دکلور
اولون جمع اصناف حاله تشبیه نونی کی حذف اولور معلوم اوله که بعضی الفاظ جمع سالمه
جمع اولور بونک بریکه شرا بطنند که انزه موجود دکلور مثلا رضون و ارضیون و ستون
و شبون و قتلون و قتلین و شون و شبین و جودون و جوبون و اوزون پس بوالفاظه
بوجع شند و ذطر بینه اولور ای بعضی کویله بوالفاظک بعضی بر قاعده تختند درج المثلث
دیر مناسب سولت لکنه که بعضی منضالده مسطور و مذکور در المؤنثه مالحق
افره الف و تار و بشرط ان کان صفة وله مذکر فان یکون مذکره جمع بالواد والنون
فان لم یکن له مذکر فان لایکون مجرد کائض والجمع مطلقا جمع الکثیر ما تفر بنا و احد
کرجال و از اس جمع العلة افضل و افعال و افعله و فعله و الصبح و ما عدا ذلك جمع الکثرة
و المؤنث مبتدا مالحق افره الف و تاجری اعرابی سابقون ظاهر در بشرط مبتدا ان
کان صفة و له مذکر جمله شرطیه فان یکون جمله حالیه در اسم کان دن و یا اکا معطوف
معناه هتندن تقدیری ان کان المؤنث صفة و کان للمؤنث مذکر و ان یکون مذکره
جمع بالواد والنون جمله جزایه و شرطیه و جزایه خبر مبتدا در اگر فان یکون فاعله

اولور اما اگر فاسد اولور نه که بعضی نسخده واقفدر بوجهر اولور و جزا
مخروف اولور فان لم یکن له مذکر فان لایکون مجردا صبح کائض جمله شرطیه معطوفدر
سابق جمله شرطیه و الا ای ان ای لایکون بدل لایکون الاسم صفة جمع مطلقا
جمله شرطیه معطوفدر جمله شرطیه به جمع الکثیر مبتدا تفر بنا و احد موصول
صکیده جمله اسمیه خبر مبتدا در کرجال خبر مبتدا و اخذدر و از اس اکا معطوف
جمع العلة افضل مبتدا و خبر و افعال و افعله معطوفدر افضل صیغه سنده بودر کلمه ای غیر
منصرفدر وزن و تریف ایکن و افعله و فعله تأنیث و تریف ایکن و الصبح معطوفدر افضل
کلمه سنده و ما عدا ذلك جمع الکثرة جمله اسمیه معطوفدر جمع العلة به فاعل مخصوص ترکیب
و المؤنث جمع مؤنث سالم بر اسمدر که اولافق اوله الف فاعل نام دلالت الیه لفظ و یا لایح
که اول اسمه کنوی هتندن زیاده و ارد در اول اسم که انی جمع سلامتیه جمع ایملک استر
یا صفتدر و یا غیر صفت اگر صفت اولور سه انگ مذکر ای اولیه اگر اولور سه انگ
شرط بوجع اولور مذکر جمع سلامتیه اوله پس سلامتیه و زنی اورزه جمع ایدر ل
زیر اسمیه سلامتیه جمع ایدر اما فیصل که منقول معنایه اوله و بصور کی و منعال و منفیل
که مبالغه صیغه ایدر بولنج جمع سلامتیه جمع اولماز لایح مذکر لایح جمع سلامتیه جمع ایملک
نه که معلوم اولوی و اگر اول صفتک مذکر ای و لما رسه انگ بوجع شرطی اولور که ناهایتندن
جود اولیه حائض و طامث کی که حائضات و طامثا دیر حائضه حائضات اورزه جمع
ایدر تا که حائضه حائضه بینون فرق اولسون و چون که لفظ حائض دن حیض معنایه در
یعنی قد بلوغه ایر شمش حاتون بی اعتبار حدوث حیض ظاهر اولوب لازم دکلر همان اول حد
ایر شمه کنایت ایدر حائض و یکه اما حائضه بالنفل حیض ظاهر اولونه دیر ایوی لفظ حائضه
اسم فاعل اولور حقیقا که حدوث حیضه دلالت ایدر فعل کی که حائضت و حیض دیر سن
و اسم فاعلک تأنیثی فلک نایشنه متوقدر فاعلک تأنیثی چون پس بولفظ جمع سلامتیه اولاد

عائض لفظند که اسم فاعل صیغه سی از زره در آنما حقیقتا اسم فاعل و کلمه زیرا که
صورت جیفه دلالت ایله و الایض اگر اول اسم که جمع سلامت جمع ایلیک استراحت و نماز
بل که محض اسم اول و رسب بوج جمع انزه جائز در شرطن ایوی طلحه و نمره و زینب و هنده
و طلحات و ثمرات زینبات و هندات جائز در وقتکم مصنف جمع سالک ایکی قسند
بیله فایز اولدیه جمع مکره مکره شروع ایلیدی بس بیزر که جمع کسره اول جعدر که
انزه مؤنذ صیغه سی مکور اوله رجال و افراس و فلوس کیسی که نظاری ۲ عدد بی شمار در جمع
معنا جهتدن ایکی قسمه منقسم در بی جمع مکره ایکی قسم در جمع قلت و جمع کثرت جمع قلت اولد
چون که قرینه دن عاکر و خلا اوله عشره به و ما دونه اطلاق صحیح اوله و جمع کثرت اولد که قرینه سز
عشره به و ما فوقه اطلاق صحیح اوله و چون که جمع قلت صیغه سی از درانی ضبط ایلیدی که ماعد
جمع کثرت در جمع قلت صیغه سی ایلیدی در دی جمع مکره دن و ایکی جمع مکره دن جمع مکره دن
ایسه افضل و زنی از زره در اطلب کیسی و افعالدر انفاکس کیسی و افعله در اشریه کیسی و افعله در غله
کیسی ایکی ده جمع مجیدر مذکر و مؤنث و بوالیتدن ماعداسی صیغه جمع کثرت در کاه و کوه
جمع کثرتی موضع قلعه استعمال ایدر لثقه قوه و اربعة رجال بونک حکیم جائز در قرینه
فایم اولدنی برده المصدر اسم الحدث الجاری علی النسل وهو من النکاح المجر و سماع
ومن غیره قیاس مثل افراج افواج و استخراج و بیل عمل فعله ما ضیا و غیره اذ لم یکن
منعولاً مطلقاً و لا یتقدم مموله علیه و لا یغیر فیه و لا یلزم ذکر الفاعل و یکون اضافة الی
الفاعل و قد یضاف الی المنعول و اعماله باللام قلیل فان کان مطلقاً فالعمل للنسل
وان کان بلامنه فوجهان المصدر مبتداً اسم الحدث ترکیب اضافی خبر الجار کتف
الحدث علی النسل الجاری به متعلقه و هو مبتداً عائذ در مصدره من النکاح بیان
مصدر در بعض نسخه المجر و بیله موصوفه در سماع ای سماع اذ سماع خبر خود در من غیره قیاس
ای قیاسی اذ قیاسی او قیاس موصوفه مابکنده جمله اسمیه به و بیل مضارع مرفوع

و مستر

و مستر فاعل عائذ در مصدره عمل منقول مطلق به مضاف الیه و ضمیر مصدره عائذ در
ما ضیا حالدر فعله دن و غیره موصوفه ما ضیا نه اذ ای مجرد ظرف ایچوندر و عاملی بیل در و یا
شرط ایچون و جواب کوزف اولور ما سبق قرینه سیله و لم یکن فعل مجز مطلق و مستر
اسمی عائذ در مصدره منعولاً خبری مطلقاً نفع و جمله تملک خبر در و اضافة و لا یتقدم فعل
نهی استقبال مموله فاعل علیه لا یتقدم به متعلقه و ضمیر مصدره عائذ در و جمله موصوفه
جمله مقدمیه و لا یغیر فعل نهی استقبال بنا و مجهول و مستر فایم مقام فاعل عائذ در مموله
قیه ای فی المصدر لا یغیر به متعلق و بوجه موصوفه سابقیه و لا یلزم فعل و فاعل و منقول
به و ضمیر عائذ در مصدره ذکر الفاعل فاعل لا یلزم در بوجه سابقیه موصوفه و غیره مضارع
مرفوع اضافة فاعلی و ضمیر مصدره را جعدر الی الفاعل اضافة متعلق و قد حرف تلیل
یضاف مضاف مجهول و مستر فایم مقام فاعل عائذ در مصدره الی المنعول یضاف به
متعلق و اعماله ای المصدر باللام قلیل مبتداً و خبر و با مع معانسه در فان کان ای المصدر مطلقاً
خبر کان در فاعل مبتداً للنسل خبر و جمله اسمیه فواج شرطدر و ان کان بلامنه ای من النسل
فوجهان اعرابی سابقون معلومدر محموط ترکیب المصدر چون مصنف و بیکه که عمل مصدر
بیان ایله محتاج اولدی توفیق و نفع سماعی و فقه قیاسیدر و بیویان ایلیک بس مصدر که
جوت اسمیدر که جاری اوله اول اسم کندی فعلی از زره در اذ صحتون غیره قیاس بر معاد در اذ
کنی فعلی از زره جاری اولد که ایکن فعلی اوله اول اسم مذکور اوله اول فعلی یا بیچون
نوع جهتدن ننه که در سون جلست جلوس و جلسته و جلسته ایوی و بیکه و بیکه که فعلی از زره مشتق
و کلمه مصدر اولماز و اگر چه منقول مطلقه و ثنائی مجرد دن مصدر سماعیدر و عهد اوزان
او تکرر ایکیه ایریشو ننه که تعریف کتابکنده مسطره و مذکور در و غیر ثنائی مجرد دن مصدر
قیاسیدر ننه که تعریفه معلوم اولد و مصدر منقول مطلق اولدنی وقت کنی فعلی علی ایلی یعنی
ما ضیا و حال و استقبال فعلی خبر ایچون خبر زید عمر اسم اولان او نعا و منقول مصدر از زره

283

مقدم اولاً زیرا که مصدر عملی است مع الفاعل و اینگونه در آن حرف موصولی و با بعد
 مثل که جزا خبره در کلمه دن پس لایق کلمه که مقدم اوله موصولات اسمیه کی میونی نته که
 جائز دکلدر و بیسن ایچنی عرگا ان حرب زید جائز دکلدر که بیسن ایچنی عرگا حرب زید زیرا که
 بواجبی ان حرب زید عرگا تا دینده در و لایغر فیه یعنی مصدره فاعل اخبار کولماز و الا لازم
 کله که مصدر کتینه و جمنون فاعل معر اوله و اهدون تیسله پس تینه و جمون اخبار فاعل
 ایچون ایکی تینه و ایکی جمع لازم کله بری مصدر ایچون بری فاعل ایچون و چون که فعله تینه و
 جمع فاعل اعتباری و کل بوجود انده لازم کلز کنه بویلدر اسم فاعل و اسم منقول و صفت
 مشبه حاله که بولدره تینه و جمع حقیقت فاعله راجعدر مصدر ک صلا فیه که انک کنونه کوره
 تینه و جمع دارد بره کوره و کل معلوم اوله که مصدر ک فاعله ذکر ایلیک لازم و کل نته که
 ایچنی حرب زید و بیسن پس اگر ذکر فاعل لازم اولدی مصدره اخبار لازم اولدری شول
 وقت که ضمیره مستند اولور و فاعل مصدری کنونی فاعله اخبارت جائزدر استعماله جوددر
 پس فاعل انظار جوددر اولور و منقول بولور اولور مصدر اولور ایچنی حرب زید عرگا و کاه
 اولور که مصدری منوله اخبارت ایدر پس فاعل مذکور اولور و رفوع اولور و افعال باللام
 قلیل یعنی عمل مصدر اوج وجه اوزره در بری اولور که منون اولور و کنونی فعلی عملی ایلیه
 کوا ایچنی حرب زید عرگا و بولعل مصدره اصلدر یعنی منون عمل ایلیک ایچنی منصف اولمقد
 فاعله یا منوله و اول معمول حاله اوزره فالور ایچنی حرب زید عرگا و ایچنی حرب زید عرگا
 و بولدره اوزره عمل ادکی و جهدن اولدر بولچون و بولچون اخبارت و بیسن با حصول که فاعله
 اخبارت منوله اخبارت زیاد در ایچون و بیسن و بولچون اخبارت الی المنول اوجوبی است
 صرف باللام مصدر در که فعل عملی ایلیه که شاعر دیر منصف النکایه اعداده بخال
 الزاری نانی الاجل اعداده منصوبدر که منقول النکایه در که مصدر در و بولدره اوزره
 عمل استعاره قتی تله اوزره در قیسده متقی قلندر زیرا که عملده مصدران مع

و فعله ما اولدر و دخول لام تعریف ان مع الفعله جائز دکلدر لیکن چون که مصدر اسم
 صورتی اولور و افعال لام فاعله جائزدر بودر مصدر ک عملده علام منقول مطلق اولدی
 وقت اما هر گاه منقول مطلق اوله اگر فاعل بدل اولور عمل فاعله مصدر ک دکلدر که
 فعل مذکور اوله خبرت فرما زید و اگر که مذکور اوله لفظاً خبرت فرما زید اشول متاعده که فاعله
 سوره حرب اوله ای ایچنی خبرت فرما زید او اگر منقول مطلق فاعل بدل اولور سوره خبرت فرما زید انده
 ایکی وجه جائزدر بری عمل فاعله اولمقددر که اصلدر عملده ایچنی منقول مطلق اولمقددر زیرا
 فاعل بدلدر و انک فاعل نام نهاد اسم الفاعل یا اشقی من فعل لمن تام بر یعنی الحدوث
 و هیئته من النکاتی الجرد علیان عمل من غیره علی صفة المضارع بجم مضمونه و کسر ما قبل الاخر
 خروج و استخراج و عمل فعله بشرط من المال و الاستقبال و الاعتماد علی صاحبه و الفرة
 او انان کان للماض و حیث الاضافة مع فاعل النکاتی و ان کان معمول از فاعل مقدر
 نان دخلت اللام اسوی ایلیه و ما وضع منه للبالغة کفراب و عروب مغراب و علیهم و هوز منکله
 و الحنة و المذبح منکله و یجز فذوق النون مع العمل و التوین کتینفا اسم الفاعل متبداً
 ما اسم موصول ای کنونی و یا موصوفی اسم اشقی ماضی و جمول مستتر فاعل تمام فاعل
 عائد و زما به من فعل استتبعه متعلق لمن نام به جار مجرور یا کنه انکا متعلقه تمام ده ضمیر
 فعله راجعدر و به ده من کلمه یعنی الحدوث مقدره متعلق و یا حالدر اشقی ضمیر نون
 ای حال کنه ذلک المشتق یعنی الحدوث و بوجه جمله و یا صفتدر ماب و موصول مبدی
 و یا موصوف صفتدر مبتدادر و هیئته مبتدای صیغه الفاعل من حرف بیان النکایه جوددر
 النکایه الحدوث نمانی علی فاعل فاعل مقام خبر ای صیغه من النکاتی الجردی و علی وزن
 فاعل و من غیره ای غیر النکاتی الجرد علی صیغه المضارع معطوفه من النکاتی قولیه بجم متعلقه
 علی صیغه المضارع متعلق اوله غینه مضمونه ننت بجم در و کسر معطوفه میم ما قبل الاخر
 اه کسر الیوف الذی نبت قبل الاخر و حرف نبت قبل الاخر پس ما موصولدر و یا موصولدر

معلوم تخرج مضاف الیه و مستخرج اکا معطوف و یعمل اسم فاعل عمل غلطه نظام بشرطه مفعول الخال
یعمل به متعلق او الاستقبال و الاعمال معطوفه در الخال به عا صاحبه اعتماده متعلق و ضمیر اسم
فاعل را جدر او الیه و اما معطوفه در صاحبه به فان کان ای اسم فاعل لکن جمله شرطیه
و جبت الاضافة جمله جزایه تیز ای و جبت الاضافة را اصول من حیث المنع لامه حیث اللفظ
یا هو ذنور مقدره که مفعول مطلقه ای من حیث الاضافة اضافة معنویه حلالا مفعول
مطلق للكسانی اکا متعلق ای فالت هذا القول فلان القول الکسانی فانه یکرز اعماله یعنی
الکافی و بافتد مفعول مطلقه ای و جبت الاضافة و جبا فلان که وان حرف شرط کان فعل
شرط اسم الی افوت مفعول و خبری مخذوف در ای فان کان له مفعول افو جاز در که نام اول
ثبت معانسه فی فعل مقدر جمله اسمیه تقدیر افو شرطه و مقدر الیکچون اولنه فادخل اوله
تقدیری فهو مفعول منبیل مقدر فان دخلت اللام استوی اطلع اعوانی ظاهر در و ما موصول
و یا موصوف و وضع ما فی الجمول و مستتر قائم تمام فاعل عمایه در ما به منه ای من اسم الفاعل
بالی بیانند للبا لغته و وضع متعلق و بوجه صله و یا مقدر مایه و موصول صکبیه و یا موصوف
صتیکه مبتدا که هراب مبتدا مخذوفه خبر در و موزب مفراب عظیم و حذر معطوفه در اکا نشه
خبر مبتدا در و المنه مبتدا و الجمع اکا معطوف متلبه خبر مبتدا در مثل نکتته یکی برده صلیه
فاعل را جدر و یکرز مضارع موزوف حذف النون فاعل مجزبه در ترکیب اضافی مع الخال جزیه
متعلق و التوفیر العلم معطوف کینفا مفعول له و علی حذف التوفیر در که مضارع مفعول
و فاعل متروک در خصوص ترکیب اسم الن عمل چون دیلمی که اسم فاعله علی بیان
الیه تمام او که تونینه و مصادر در و صیغه سیمیه اوله غنی بیان الیکه پس بر مهند دیوی
که اسم فاعل شول احمد که مشتق اوله بافکدن یعنی مصدر در که اصطلاحه اکا حدت
در ای یعنی بر که ای چون منی اوله که اول فعل الخله نام اوله حدت معانسه ما اشتق
من فعلت ملبه و جمع اسکانی که مصادر در و مشتق و لمن تمام به قیدیه اسم مفعول خارج

تالوی که بر بنوشته دلالت ایرار و صیغه اسم فاعل ثلثی تجردون فاعل وزنی او زره اولور
ضارب و قابل و ماشی و اکل کیه و صونسنه که ثلثی تجرد و مصادر در و مشتق اوله لمن نام به الفعل
و فاعل وزنی او زره اولیه اول اسم فاعل اوله بل که صفت مشبهه یا انسل تفصیل
یا مبالغه صیغه سیدر حسن احسن من زید و مفراب کیه صیغه اسم فاعل غیر ثلثی تجردون فعل
مضارع معلوم صیغه ای او زره در اول بایدک یعنی فنی بایدن که اسم فاعل افو ایرار
حرف مضارعت برینه سیم معنوم و وضع الیکله کرک حرف مضارعت معنومه اولور
و افونیک با قبلی مکسور اولور کرک مضارعه اول حرف مکسور و لسون اوله مسون
نشه که حرف کتابه زده مکسور و یعمل عمل فیه یعنی اسم فاعل کنوی مشتق اوله غنی فعلک
علنی ای لکرک لازم اوله و کرک معنوی لیکن انک عملده شرطی حال و یا استقبال معانسه
اول مقدر بهر لیر مذمجنه کوزید ضارب خطابه عمر الآن او خدا کنه برنگ کسیدر عملده
شرطی کنوی صاحبته اهما دایلمک مبتدا و یا موصوف و یا ذوالحال کیه و جزه استغنامه
و یا بارنا فیه بخر قائم زید و قائم الزیدان و یا قائم زید و یا قائم الزیدان و اسم فاعلک
ذکر اولان و هم او زره عملک سببی اولور که کنوی با بندن مضارع معلوم موافق اول مقدر
و زنه و اصل معانسه و احتمال زمان حال و استقبال ده پس اگر مانع معانسه اولور
عمل الیر یعنی فاعل طاهوی مرفوع الیر و مفعول منسوب الیر زیرا بو تقدیر به معانسه
موافق فعل ما صیدر و لفظه سببه فعل مضارعه موافق امیدی هیچ برینه تمام مشابهتی
بو لوناز پس هیچ برنگ عملی ایده خبری که و اجیدر که انی اضافت معنوی غلطه مضاف
ایده ل و اول نشه که حال و استقبال معانسه اوله غنی وقت الخله منسوب اولور و ی
و کانی مذمبی بودر که اسم فاعل مانع معانسه عمل الیر پس بو تقدیر به اضافتی لفظی اولور
انک قسوق در و اگر صورتی که اسم فاعل مانع معانسه در و مضاف اوله شد مذکور مفعول
اندر خبری به منسوب مفعول واقع اولور سیم کوزید معطی عمر و در معانی اسم اول معلول

اسم فاعله منصوب ولما زجره قسطنج بل که بر فعل مقدر له منصوب اولور تقدیری اعطاه
در صحا و هوکاه که اسم فاعله الف و لام داخل اوله مطلقا عمل الیرماضی و حال و استقبال
مؤنسه زیرا که اسم فاعل بوقدیر به صله امرصول اولور و معنی سبب فعله اگر چه صورتها
اسمدر و ما وضع منه للبا لغته یعنی اسم فاعله مبالغه ای چون مرصوع اولان صیغری
اسم فاعل همگینه در علقه و شرط علقه کوزید ضرب عمرا الآن اوغدا دیا الفراب عمرا
الآن اوغدا ادرس زیر فعل مضارع معلومه مشابره است اگر چه فوت اولوی لیکن مفاده
مبالغه انک قائم متایدر عمل فی اول و سلوب اورزه باقی تالور و اسم فاعله تقبینه سے
و جمعی علقه و شرط علقه مؤن صیغه سی کبیر کوز الزیران و ضاربان عمرا الآن اوغدا
و الضاربان الآن اوغدا ادرس جهک حالیده بویلده در کوز الزیران ضاربان عمرا الآن
اوغدا و الفراب عمرا الآن اوغدا ادرس و هوکاه که معنی در جمع موقوف باللام اوله
و ما بعد ایمنی منصوب بیره لرجار زرد که بونوی کتینفا حذف ایده نته که قول شاعره و تقدیر
الما نظوا عمروه العتیره لایا تهم من درایم نطف الصیغ الخافضون ایدی
نوع کتینفا حذف اولوی و بوهذفه ارتحاک سببی اولد که الف و لام موصولدر وصلده
عمل و اسطر سبیل اول منصوب ده پیدا اولوی که حذفی مناسبه اسم المنعول و اشتق
من فعل لمن وقع علیه و صیغه من الثماني علی المنعول کمفروب و من غیره صیغه اسم الفاعل
ینفع باقبل الاخر کخرج و استخراج و امره فی العمل و الاشتراک اسم الفاعل کوزید معنی غلام
در صحا اسم المنعول اشتق من فعل لمن وقع علیه و صیغه من الثماني علی المنعول و من غیره
علی صیغه اسم الفاعل ینفع باقبل الاخر اعرا بده اسم فاعل با اشتق اه کبیر و امره مبتدا
و العمل مقدره متعلق و الاشتراط اکام مطروف کاه اسم الفاعل خبر مبتدا کاف محلا مرفوع اگر
مثل معانسه تقدیر اوله تقدیری و امره شیهه با امر اسم الفاعل فی العمل و الاشتراط و جاز زرد که
حقا منصوب اوله کیون انهار بیه تقدیری و امر اسم المنعول کیون مثل امر اسم الفاعل فی العمل

و الاشتراط محمولوم زیو مبتدا معطی خبری غلامه قائم مقام فاعلی در صحا منقول به وجهه محلا
بجور مضاف الیه ضمیر طح ترکیب اسم المنعول یعنی اسم المنعول براسمه که
مشق اوله فعلک یعنی مصدر دن کلمه ای چون که فعل انک اورزینده واقع اوله و صیغه اسم
منعول ثماني مجرد دن و زنی اورزینده در محروب و مفروب کبی اما غیر ثماني دن اوله یک اسم
فاعلی صیغه سی اورزینده در افوک با قبلیک فحمله فصل کلام بود که اسم فاعل غیر ثماني مجرد
هو یک مضارع ملحق صیغه سی اورزینده در حرف مضارعت یرینه بیتم معنومه و وضع
الیکله و افونیک با قبلی مکسور الیکله نته که سابق اولوی اما اسم منقول غیر ثماني مجرد دن
اسم فاعل کبیر افونیک با قبلی مفتوح اولفله و اسم منقولک طلاعده و شرط علقه
اسم فاعله کاه کبیر ایدی جمهر قسطنج که کدر که حال و با استقبال معانسه اوله و
صاحبه اتحاد الیه و یا عمیر و یا حرف فیه و هوکاه که موقوف باللام اوله با معانسه ده
عمل الیر پس اسم منقول قائم مقام فاعلی رفع ایدر و اگر یا نیجه بر منقول و فی اولور سه نفسی اورزه
باقی تالور نته که در رسن زیو معنی غلام در صحا الصفة المشبهة ما اشتق من فعل
لازم لمن قام به علی معنی الثبوت و صیغتها مخالفه لصیغه اسم الفاعل علی حسب السماع
کس و صعب و شدید و فعل علی فعلها مطلقا و تقسیم مسایلها ان تكون باللام او مجردة
عنها و ممولها مضافا او باللام او مجردة عنهما فنزسه و الممول فی کل واحد منها مرفوع
و منصوب و مجرد هارت ثمانية عشر فالرفع علی الفاعلیه و النصب علی الشیبه
بالمنعول فی المرفوع و علی التیمر فی السكره و اطر علی الاضافه الصفة مشبهة صیغه مرفوعه
و یا مرفوعه اشتق ما فی جمول معلوم و مستر فاعلی عاید در فعله به تمام به متعلق و غیر منه
راجدر علی معنی الثبوت تام به متعلق و صیغتها مبتدا مخالفه خبر مبتدا صیغه اسم الفاعل
مخالفة متعلق علی حسب السماع بوده اکا متعلق و یا خبر خبری کانه علی قدر السماع
من المواضع کس خبر مبتدا و حذف و صعب و شدید اکا مطروف در و عمل مضارع

معلوم عمل مصدر نوعی فعلها مضاف الیه و ضمیر صفت را جعد مطلقا فالعالم فعلها دان که معنی
جهتند فاعله زید را عمل مصدر در فاعله مضاف و جائز ذکر مصدر خود صفت اوله ای
علا مطلقا و یا منقول مطلق اوله ای اطلاق الطلاق و تقسیم مبتدا مسألها ای الصفة مضافا
الیه ان تكون ما یصل مژده در ان حرفیه الصفة اسمی باللام مقدره متعلق خبری ای الصفة
المتصلة باللام او مصدره بها او مؤننه بها و جمله خبر مبتدا در او جوده معطوفه باللام معنویها
معنا معطوفه اسمیه خبریه کان به او باللام مضافا معطوفه ای متصلا او متوذا باللام
او جوده معطوفه باقبله عنهما ای ان الاضافة واللام ترفع مبتدا خبری المفعول مبتدا
کلی و اهر منما ای ان الستة مقدره متعلق و یا مذکوره مرفوع خبر مبتدا در مقصود و جوده
اکا معطوف صارت اخوات کان و نذر جمله استا فقدر کویا که سائل سؤال الییدی که فقدر
ادکه جواب و یردی که صارت کذا مستتر اسمی و ثمانية عشر خبری و تیزی خود قدر و جمله
خبر مبتدا خود قدر تقریری و معنی ای الستة المذكورة بجزهائی ههذ الثلثة صارت ثمانية
عشر و جهها و جائز ذکر خبر او شرط مقدر اوله تقریری فاذا صرحت ملک الستة المذكورة
في ههذ الثلثة صارت ثمانية عشر قسما فالرفع مبتدا و فاعله نفسی علی الثالثة خبری
و النصب معطوفه رفته مبتدا علی التشبیه علی الفاعلیة کبیرا بالمفعول تشبیه متعلق
في الموقوفة بوده اکا متعلقه و علی التیض معطوفه علی التشبیه به في الموقوفة تیسره متعلقه
و اجر علی الاضافة مبتدا و خبری سابق کبی در خصوص ترکیب الصفة المشبهة
بعض صفت مشبهة بر اسمی که مشتق اوله فعل لازمه ان یعنی مصدر لازمه ان شول که
ای چون که فعل الکلمه فایدر ثبوت معانسه حدوث معانسه و کل اسم فاعله کبی ایدر
مینی دار اولان شنه به یرا افعال اول شنه به یرا که طاروق انه کبی بیاد المش
اوله بونک کبیر حسن و حسن و صیغه صعب مشبهه کم فاعله صیغه فاعله بونک
بره که ای کبی بیل شکر کبیر اول ای شنه به اسم اوله که معناه مصدر الکلمه فایدر و افراد

و تشبه و جمع و تنزیه و تا نیست اللام بوجه متون بوجوه صفت مشبهه و مشبهه در بعضی مشبهه در
اسم فاعله و صیغه ای اسم فاعله و اسم منقول صیغه لانه فاعله ذکر که سما عیدر و انما کبیر
نته که سابق اوله و صفت مشبهه کنوی فعی علی ایدر پس حسن حسن علی ایدر و بونک عین
زمان حال و استقبال مشبهه و طه و کلام زیرا که بونک متانسه در حدوث معانسه و کلام
ایزه زمان اعتبار اوله اما صانسه اعتماد و یا بجزیه و یا حرف نینه عین شرطه و تقسیم
سابق اوله که صفت مشبهه باللام مؤننه اوله و یا لانه خبر اوله و ای تقریر بیل کبیر
یا مضاف اوله و یا لانه مؤننه و یا ایکنیزن بیل مجرد اوله پس ایکنی او به خبر نون الخ
صورت حاصل اوله و بوالی صورت تک صوره ممول و یا مرفوع اوله یا منصوب یا مجرد
و چون ایدی التیبه ضرب الیه سن اوله سکر صورت حاصل اوله پس مموله و رفع
نا علیله در نحو الحسن و جهه و نصب اکمونه ایسه ممول منوله مشبهه در منولیتله
و کل زیرا ان لم منقول الما ز نحو الحسن و جهه و اگر ممول نکره ایسه نفسی تمیز لعله در
نحو الحسن و جهه و جها فاعله در حسن الوجه کبی و تفصیلهای حسن و جهه
ثلاثة و كذلك حسن الوجه حسن وجه الحسن وجه الحسن وجه الحسن
منها متفان الحسن وجه الحسن وجه و اضلف فی حسن وجهه و البواق ما کان فی
صیر و ادر حسن و ما کان فی صیران حسن و اما لا صیر فیه بیج و معنی رفعت بها
فلا صیر فیها فی کالفضل و الا فیها صیر موصوف فتونث و متنی و کج و اسما الفاعل
و المنقول غیر المتدیین مثل الصفة فما ذکر و تفصیلهای مبتدا حسن وجهه خبره
ثلاثة مبتدا خود قدر ای ههذ الثلثة او جهه من الاواب و کله ای مثل ذلك
في الاوجه الثلثة مبتدا حسن الوجه حسن وجه الحسن وجه الحسن الوجه
الحسن وجهه خبره الخبر لدر و جائز ذکر مثالک صوری مبتدا اوله و کله ای خبر نون
مقدم خبر اوله و جائز ذکر حسن الوجهه به خبر اوله و باقیته بونک قرینه بیل

بر غیر تقدیر اوله اثنا مبتدا منها منتهی متعلق غیر الحسن وجهه اضافتله
 مبتدا، محذوفه خبر در ای محاسن وجهه الحسن وجه معطوفه در حذف عامله
 و یا خبر بعد از خبر در و اختلف ما فی الجمول فی حسن وجهه جار مجرور قائم مقام
 فاعل اختلف در و البوائی مبتدا موصول کان فیہ خبر واحد منتهی خبره فاعله
 در مایه موصول مسکبه لغت بوائی در ای البوائی الخ کان فیها ضمیر واحد
 و یا بول بعضدر انک الحسن غیر مبتدا و یا مبتدا ثانیه در و مبتدا ثانیه جریده خبر
 مبتدا اولدر در رابط محذوفدر و ما کان فیہ ضمیران حسن مبتدا و خبر معطوفدر
 ما کان سابقه و ما لا ضمیر فیہ بیح اعرابی سابق کییدر و اکا معطوفدر و منته
 کلمه شرط وقت فعل شرط بها ای بالصفة رفت به متعلق فلما ضمیر بها ای
 فی الصفة جمله اسمیه جزا شرط و القدر یکی چون اوله فا داخل اولدی منتهی مبتدا
 کالعمل خبری جمله اسمیه بدلدر فلما ضمیر بها دن و یا تعلیلیه در منتهی رفت بها فلما
 ضمیر فیها به لانهما کالعمل دیگر زیرا افضل قیاس کنذیدن صکره بر اسمی فاعلیله
 رفع ایله انده ضمیر اولماز پس اکا بکرتین انک کییدر و الا ای ان لا تر رفع
 بها جمله شرطیه فیها ضمیر الموصوف جمله اسمیه خبر و مبتدا دن جزا شرط
 و القدر فتوت مضافه مضارع جمول و مستتر قائم مقام فاعله عائددر صفة و منته
 و فتح انک کییدر اعرابه و اسم مبتدا الفاعل مضاف الیه و المنقول اکا معطوف
 بسفل سخته اسم الفاعل و و شمس از اوله غیر لغت فاعل و منقول در و یا بولدر
 انزدن السعدین مجرور در اضافتله مثل الصفة خبر مبتدا فی حرف جر موصول
 در صکره موصول مسکبه محلا مجرور بیان وجهه فاعله در رفت مخصوصه ترکیب
 و تفصیلها یعنی تفصیل وجهه صفت مشبه اولدر که دیر سن حسن وجهه
 صفت مجرور و منقول مضاف و نا عللغه مرفوع حسن وجهه منقول مشابهتله منصوب

و حسن وجهه اضافتله مجرور کنه بونک کیسی دیر سن حسن الوجه صفت مجرور و منقول
 لامه محذوف حسن الوجه منقول مشابهتله منصوب حسن الوجه اضافتله مجرور در فاعله
 هر صورت ادجرا اعرابه اب اولدر کنه بونک کیسی دیر سن حسن وجهه
 صفت و منقول مجرور نا عللغه مرفوع حسن وجهه تسمیه لغتله منصوب حسن وجهه
 اضافتله مجرور کنه بونک کیسی دیر سن حسن وجهه صفت لامه محذوف و منقول مضاف
 و نا عللغه مرفوع حسن وجهه منقول مشابهتله منصوب الحسن وجهه اضافتله
 مجرور کنه بونک کیسی دیر سن الحسن الوجه یکی سیده مؤنثدر لامه و منقول فاعلیله
 مرفوع الحسن الوجه منقول مشابهتله منصوب الحسن الوجه اضافتله مجرور کنه
 بونک کیسی دیر سن الحسن وجهه صفت لامه محذوف و منقول مجرور فاعلیله مرفوع
 الحسن وجهه تسمیه لغتله منصوب الحسن وجهه اضافتله مجرور مجموع اشکال دان
 سکر اولدی وجهی متغیر بر ایسی الحسن وجهه اضافتله زیرا بو اضافت
 لفظین تخفیف یوقدر و بر سیده الحسن وجهه در زیرا که صورتها اضافت مؤنثه
 ال النکره در و بر وجهه مختلف فیہ در یعنی حسن وجهه بعضیلر دیدر که متغیر
 زیرا که اضافت شیء الی لفظه در زیرا حسن عین وجهه در که اکا مضاف اولمشدر
 دیدر که حسن عمد و وجهه پس اضافت عام الی الخاص اولدر نفس زید
 و کل القوم کیسی جنی بو سوز در و اول که مذکور و وجهه در باقی فالدی هر شکل که
 انده هر ضمیر در حسن در زیرا که مقصود حاصلدر و کلامه زیاده یوقدر و اول
 طغوز و جهدر و هر شکل که انده یکی ضمیر در حسن در زیرا که مقصود حاصلدر و کلامه
 لیکن زیاده اول یکی شکلدر و هر شکل که ضمیر دن فالیدر قبیدر زیرا که مقصود
 اولان مذکور و کلدر و اول دور در شکلدر و ضابطه حال ضمیری سیده اولدر که هر
 ضمیر که منقول صفتدر در اول با زور در و حمله معلومدر که موجود میدر و کلیدر اما

صفتی اولان ضمیر مستتر اولدغی واسطه سیدله انزه نوعا خفا داردر پس
انی بیله طریقی بودر که اگر صفت مابعدی رفع ایورسه انزه هیچ ضمیر اولماز ایله
انگ حکمی همان فعل حکمدر تذکیر و تانیثی فاعل صبیح رعایت اولنور اما تثنیه
و جمع رعایت اولماز فعل کسی و هرگاه که صفت مابعدی رفع ایله کرکه مابعدی
منسوب اولسون و کرکه مجرور صفتیه بر ضمیر اولور موصوفه راجع پس تذکیر
و تانیث و افراد و تثنیه و جمع رعایت اولنور موصوفه مطابق و اسم الفاعل
و المنعول یعنی اسم فاعل که منقول به متعدی اولیا یعنی فعل لازمکن مشتق
اوله قائم و قائم کسی و اسم فاعل که منقول به متعدی اولیا یعنی هر فعلکن مشتق
اوله بر منغوله تقدیر ایوره بو تقدیرجه اول منغول قائم مقام فاعل اولور و انگ
منسوب منغولی اولماز منغوب کسی ایله بونک کسی اسم فاعل و اسم منغول
صفت مشبه کیبیر مذکور اولان احوالده اولن سکر اشکالده یعنی ایکی
ممتنع و بریسی مختلف فیه و طغزی احسن و ایکیسی حسن و دوردی قبیح
درنته که معلوم اولدی پس بویه دیرسن زید قائم ابوه و قائم اباه و قائم ایبه
بو اوج مسئله در بریسه احسن و بریسی مختلف فیه باور و بو تکیس اولزه در
افره و اربجه یعنی مذکور اسم فاعل مودنی فاعلیته رفوع ایدر و منغوب ایدر
موزده منغوله مشابره دکره ده و تمیز لغه و مجرور ایدر اضافه کنه بویه اسم
منغول مذکور که مودنی رفوع ایدر فاعلیته و یا قائم تمام فاعلیته ایکی مذهب اعتباریه
و منغوب ایدر موزده منغوله مشابره دکره ده تمیز لغه و مجرور ایدر اضافه کنه
بو سائل ایکی منغوله و یا زیاده به متعدی اولان اسم فاعله و اسم منغوله جاری
دکلدر زیر که موجب التباس اولور مثلا هرگاه که دیرسن زید ضارب ایبه معلوم
دکلدر که اب فاعل ضربدر که اسم فاعلی کا اضافت ایلیش سن یا منغول ضربیدر که

ضاربی کا اضافت ایلیش سن کنه بونک کسی اگر دیرسن زید معنی ایبه معلوم اولماز
که اب قائم مقام معطادر که کا اضافت ایلیش سن بوقه منغول نایدر که کا اضافت
ایلیش سن پس بونک کسی اسم فاعله و اسم منغوله اضافت و منغوله مشابره ده و یا تمیز
لغه لغت موجب التباس پس جائز دکلدر آبا بونک حلافجه در بر اسم فاعل که منغول
تانیثیه اولیه و اسم منغول که منغول تانیثیه اولیا که انزه التباس اولماز پس بو
مسائل ذکر اولان ده اولزه مذکور فاعله و منغوله جاری اولماز اسم المنغول
ماشتق من فعل الموصوف بزيادة علی غیره و هو الفعل و شرطه ان یبني من
تلائی مجرد لیکن لیسن بلون و لا عیب لان منها الفعل لغيره نحو زید افضل الناس
فان قصد غیره توصل الیه بمثل هو اشتمل استخراجا و یا ضارعی و تبا
للفاعل و قد جاء للمفعول نحو اعذر و الوم و اشغل و اشهر و يستعمل علی احد لثمة
اوچ مضافا او بمن او موقفا باللام اسم التفضیل مبتدا موصول مشتق
ماضی مجهول و مستتر قائم مقام فاعل عایددر مابیه من فعل مشتق به متعلق الموصوف
کذلک بزيادة الموصوف متعلق علی غیره زیاده نه متعلق ای غیر الموصوف و جمله
صله در مابیه موصول صله خبر مبتدا در و هو مبتدا عائددر اسم تفضیل فعل
جری و شرطه مبتدا ان یعنی مضارع مجهول تاویل موزده و مستتر قائم مقام
فاعلی عائددر اسم تفضیل من تلائی اکا متعلق مجرور نعتی لیکن مضارع موزده
منغوبور لام کی ایله پینایه متعلق و مستتر فاعل عائددر بنایه که حکما مذکور در
بسی زید سید لیسن فعل ناقص و مستتر اسمی بلون جری و لا عیب اکا معطوف
و جمله نعت تلائی در لان منها ای من اللون و العیب الفعل لغيره التفضیل
جاری و بر بلیسن به متعلق نحو خبر مبتدا محذوف زید مبتدا افضل الناس خبر جمله
ملا مجرور در اضافه کنه فان حرف شرطه تصد ماضی مجهول فعل شرط غیره ای غیر التلائی

تا بم مقام فاعلیه قصد نک توصل ما فی وجه اول الیه ای الی غیر الثانی والی المقصود
تا بم مقام فاعل توصل در بنی توصل متعلق است خبری است خبری است خبری
متعلق است خبری است خبری است خبری است خبری است خبری است خبری است خبری
و بیانشا معطوف در ما قبله و معنی که مذکور است و قیاس ای اسم تفضیل مستعمل
خبری و در حرف تلیل جا را ماضی مودف و مستتر فاعلی عائد در اسم تفضیل المنقول
جاریه متعلق خبر معلوم اعذر مضاف الیه والوم اکا معطوف و اشغل و اشترک
و استعمال مضارع مجهول و مستتر تا بم مقام فاعلی عائد در اسم تفضیل علی احدی
او در استعمال متعلق مضافا بولد علی احدی است او در استعمال مضافا
و جائز در که مقدر یکون به خبر اوله ای ما بان یکون مضافا و یک اوله و او حرف
عطف بمن مقدره متعلق ای متصلا بمن معطوف در ما قبله او موقفا باللام بوده
ما قبله معطوف در محصوره ترکیب چون که دیدیم که فاعلیت و یا منوالت من منته
از تعلق و زیاده لک بنا بوده را بیا چون به محصور من منته وضع الید الی الفل و زنی
او زره غالباً و انک مشتقاتش و اکا اسم تفضیل و افضل تفضیل
او تو در غالباً و یک زیر بعضی افضل صیغه سندن افعال در مثل خبر تک
و شتر منی کی که اصلنده اخیر و اشترایوی تغییر ایدوب خبر و شتر در خبر پس
اسم تفضیل مصدر دن مشتق بر اسمدر فاعلیت و یا منوالت غیر اوزرینه
زیاده لفظه مصدر چون و شرطی ثانی مجرد دن بنا اول مقدر تا کم انون صیغه افضل
وضع ایلمک ممکن اوله و اگر ثانی سندن او میوب خبرین بنا ایلمه را بر پنجه حرف حذف
ایلمک لازم کلوردی صیغه افضل وضع ایلمک چون تو تقدیر به التباس لازم کلوردی
مثلاً اگر استخراج دن و در فرج دن اسم تفضیل بنا ایلمک دلیل را در وجه حرف
حذف ایلمه را بر صیغه متصور اولماز انردن و اگر حذف ایلمه را در استخراج

اخراج دینه را و در فرج ده ادع دینه را و با اخرج دینه را معلوم اولماز که اخرج
معنا سے خروج ده زیاده لکدر و یا استخراج ده و معنی ادع دینه را زیاده لکدر
یوقه در اجدی و معنی اخرج در فرج ده زیاده لکدر یوقه فرج ده سے
ذنی اسم تفضیلده شرطه الوان و عید بون اول مقدر زیرا که الوان و عید بون
افضل صفت مشبهه در که انده زیاده لک یوقه پس اگر انون افضل تفضیل
بنا ایلمه را التباس لازم کلوردی ایدی معلوم اولماز دی الحمد و صغر حرف
و منوالت ارتقا تفسیر یوقه قرل و مسار و یک میور کنه بونک کی اعد و اعنی
و یک معلوم اولماز دی که عید بون زیاده لک و ادر یوقه عیب کنیدی و هر گاه
که تلمنا سندن خبریوه و الوان و عید بون زیاده لک بیان ایلمک است سک
اشترک لفظی و انک مثلیه توصل ایلمک کرک و اول بابک مصدر نی تمیز ایلمک
کرک و بویل دیلم کرک هو اشترک استخراج و حمره و صغره و معنی و عید را
و در فرج ده و غیر یزی و قیاس اسم تفضیلده فاعل ایلمک بنا اول مقدر زیرا
که حال فاعلی بیان انقدر و فاعل مفعولدن اکثر در و هر گاه اولور که مفعول
ایلمک ده اولور نحو اقدر و الوان و اشغل و اشهر و اعرف و نظائر و اسم
تفضیل اوج و جریک بر یلمه مستعمل یا مضاف یا من حرفیله و باللامه موقوف
بو اوج و جهک برینی ایلمک چون التزم ایلمک در که منقل علی معان اوله
زیرا هر گاه که من حرفیله مستعمل اولور اول من ابتداء اولور و ما بعد
منقل علی زیاده افضل من عمر و کی و هر گاه که لامله معرف مستعمل اوله اول
لام عهد اولور و منقل علی بتعینله مهود اولور زیرا افضل ایلمک
الافضل الذی علم افضلیه و چون افضلیت معلوم مهود اوله منقل
علیه انک بتعینله مهود اولور و هر گاه که مضافانک مضاف مشهوری تفضیل

اوله مضاف الیه او زیننه مفضل علیہ اولان مضاف الیه مذکور اولور و چونچه
تلفه نک ایکی بریده اولماز زید افضل من عمر و غیر ازیرا که بویکی وجهک
بر یسی لغز اولور ترک وجهه ثمانه ده جائز دکدر ایدی خدا قولون تعلم
السر و احنی ده من مقدره در ای واضح من السر دیکدر فاذا اضيف فله
معنیان ادها و هو اکثر ان تعصب به الزیاده علی من اضيف الیه فی شرط
ان یکون منهم مثل زید افضل الناس فلما یجوز یوسف احسن اخوة خروجه
عظم باضافته الیه و انما ان یتصدر زیاده مطلقه و یضاف للتوضیح فیر یوسف
احسن اخوة و یجوز فی الاصل الا افراد المطابقته لمن هو له و اما الثاني و الموقوف
باللام فلما یومن المطابقته و الذی بمن مؤد مذکر لا غیر فلما یجوز الا افضل من عمر
و لا زید افضل الا ان یعلم فاذا اضيف ای الاسم لتفصیل جمله شرطیه
فله ای الاسم لتفصیل معنیان جمله جزائیه خبر و مبتدا و ان ادها مبتدا و هو مبتدا
ثانی و بوجه معتبره در مبتدا و خبر بیننه ان یعصبه در ضمیر اسم تفصیله راجع در
الزیاده قائم مقام فاعل علی من زیاده بر متعلق اضيف ماضی مجهول الیه اکا
متعلق ای اضيف اسم التفصیل الی من بشرط مضارع مجهول ان یکون
تاویل مؤدوده قائم مقام فاعل اسمی تحتضه موصوفه راجع در مهم خبری ای داخل
فی المضاف الیه مثل معلوم زید مبتدا افضل الناس خبری فلما یجوز مضارع
مؤدوف یوسف مبتدا احسن اخوة خبری و جمله محلا فروع فاعل لا یجوز در شرطیه
علت لا یجوز در اکا متعلق و ضمیر یوسف راجع در مهم حوجه متعلق باضافته
خوجه متعلق و ضمیر اخوه به راجع الیه انما فته متعلق و ضمیر یوسف راجع و ان
مبتدا ان تعصب تاویل مؤدوده خبر زیاده در قائم مقام فاعل مطلقه نفت زیاده در
و یضاف مضارع مجهول و مستر قائم مقام عائد در اسم تفصیله للتوضیح یضاف

متعلق فیر جواب شرط محذوف فاعلی مقدر ترکیب لتفصیل یوسف مبتدا
احسن اخوة خبری و جمله محلا فروع مضاف الیه ترکیب در و یجوز فی الاصل
یجوز بر متعلق الا افراد فاعل یجوز در و المطابقته اکا موقوف لمن جار و مجرور
مطابقته متعلق هو مبتدا ای اسم تفصیل له خبری ای لمن و الثاني مبتدا و الموقوف
باللام اکا موقوف باللام مؤنثه متعلقه فلما یجوز فاعلیه در و ایکی مبتدا به خبر در
و ضمیر محذوف در ای لابد له من المطابقته جمله اسیمیه جزاء شرط و مقدر
تقدیر ضمیر مذکور له و الذی موصول بمن موصول صله سبیله محلا فروع مبتدا
مؤدوف خبری مذکر منفی لا غیر اعوانی سابق اولدی فلما یجوز ننی استقبال رید
الا افضل من عمر و جمله متصفه فاعل یجوز در و لا زید افضل اکا موقوف الا
ان یعلم مستتر منزع موصوفه ترکیب اسم تفصیل چون مضاف متعلق
اوله ایکی معنای و ابر بر یسی اولور کم انکله مضاف الیه او زیننه زیاده قصد
ایدر ابر مضاف الیه داخل کرک و کنزیدن غیر یله اصل مغایره ترکیب اولدی
کرک و بو اعتبار یله داخل اولور و متماز کرک کنزیدن غیر یله زیاده الیه
و بو اعتبار له اول مضاف الیه مضاف اولدی نته که دیر سن زید افضل الناس
زید ناما سدندر و اصل فصول انزله شرکیده و متماز در انزودن فضل زیاده سبیل
پس جائز دکدر که دیر سن ملک افضله بشرط در زید که ملک بشره داخل
دکدر که بونک کسی جائز دکدر که دیر سن بو معنا تصدیه یوسف احسن
اخوة زید چون که اخوة یوسف راجع ضمیره مضاف اولدی انزله مضاف
اولماز ایکی معنای اولور که اضافة مطلق زیاده لوق قصد ایدر لر یعنی
اولدی کیسه مضاف الیه او زیننه زیاده لک و کل و اضافة توضیح
ایچون اولور اثنی مثلما هو باری که دیر سن انما قص و الا شیخ اعدلابنی

مردان معنا اولدر که بویاکی کیمه موصوفدر زیاده عدلیله منضاف الیه اوزره
 دکلی تا کم بنحو و تاک عدلوه بویاکی کیمه ایله شکر کتی لازم کلمه و معنا فاسد
 اوله زیرا که بنی مردان بویاکی کیمه دن عبری حب نظاملرا بوی بل که معنا بویله
 در که بویاکی کیمه موصوفدر زیاده عدلاله حال بوکه بونلر بنی مردان قبیله
 سننور بو تقدیرجه جائز اولور یوسف احسن اخوته مسکله زیره که
 احسک اخوه یوسف اضافتی توحیح حال یوسف اچوندر که مشهور اولمشر
 فارداشلی قلمه سیله نه که اخوه سے اوزرینه انی تفصیل اچون
 اوله تا کم انگ دخولی اخوه به واجب اوله نته که معناه اوله مذکور اولد
 و یوزنی الاول اه اسم تفصیل هوکاه که من حرفیه مستقل اوله مفرد مذکر
 اولی کرک کوزیر افضل من عمر و الزیوان افضل من عمر و الزیودن
 افضل من عمر و هند افضل من دعد الهندان افضل من دعد الهندات
 افضل من دعد زیرا کلمه من اسم تفصیله شرح اتصال معنوی واسطه سیله
 جزو کلمه من لیس در انون دبحب لفظ مستقبل هر کلمه در پس لایق دکلد
 که علامت تشبیه و جمع و تانیث انگ ما قبلند اوله و الا لازم کلور که بو علامت
 وسط کلمه ده واقع اوله حکما کلمه منون هکزه اولمقدح لایق دکلی و الا لازم کلور
 که بو علامت لاری بر غیر کلمه به لایق اوله و ایکی قسم بلیه باطلدر پس واجب
 اولدی که دائما مفرد مذکر اوله دهو کاه که اسم تفصیل لایله معروف اوله
 واجبدر رعایت مطابقت اول سنه ایله که اسم تفصیل اکثر افراد
 و تشبیه و جمع و تذکیر و تانیثم زیرا که مقتضی مطابقت وار اولم فو هیچ یوقدر
 دهو کاه که اضافتله مستقل اوله اگر اضافتک معناه تانیثم مراد اولور
 بونده ده مطابقت واجب اولور لایله معروف کیمی زیرا که مقتضی مطابقت

وار مجوز ترک مطابقت یوق و اگر مراد معنای اول اولور سنه ایلی وجه
 جائزدر بریسه رعایت مطابقت که اصلدر بریسه ترک مطابقت زیره که بویاکی
 اسم تفصیل مشابهدر منله مستقل اسم تفصیل منضیل علیه لفظا مذکور اولور
 ایوی جائز اولور بو صفا منله مستقل حکمی ویره و دائما مفرد مذکر اینر
 و لایمیلر منظره الا اذا کان لشی و هو فی المعنی سبب منضیل باعتبار
 الاول علی نفس باعتبار غیره منضیا مثل مارایت رجلا احسن فی عینه
 اکمل منه فی عین زید لانه یعنی حسن مع انهم لور فووا فسلوا بین احسن
 و محموله باجینی و هو اکمل و لک ان نقول احسن فی عینه الکمل من عین
 زید فان قدمت ذکر العین قلت مارایت کما ان زید احسن فیها الکمل
 مثل حررت و علی داد السباع و لاری کوادی السباع عین یظلم داد با اتل
 یو رکب و اتوه تانیثه و اخرف الاما و فی الله ساریا و لایمیلر منی استقبال
 معروف مستتر فاعلی عائددر اسم تفصیل منی منظره لایمیلر متعلق الاحرف
 استثناء و مستثنا من غیر لایمیلر قولندن اذا ادوات ظرف مضافدر
 ما بعدنده جمله بکان ماضی و معروف مستتر اسمی عائددر اسم تفصیل
 لشی خبری تقدیری لایمیلر فی جمیع الاوقات الاذنت کون اسم التنفیل صفة
 کائینته لشی فی اللفظ و هو منشد عائددر اسم تفصیل فی المعنی مقدره متعلق
 بسبب خبر مبتدایه در منضیل نبت سبب با جبار الاول طالع سبب منضیل
 حکمات منضله متعلق باعتبار غیره علی نفس دن حاله زید او اسطه ایله
 منقولدر پس انون حال کلک صحدر و اما حاجت و ملاب اچوندر تقدیری
 فضل المسبب حال کونه مصاحبا و ملاب باعتبار الثانی و نفس ده ضمیر
 راجعدر مسببه و فی غیره منضیا حاله در کان ده اولان ضمیر دن اسی

الا اذا كان اسم التفسير لكذا او كذا حال كونه متبعا مثل خبر مبتدا محذوف ما رايته
فعل وفاعل مني رجلا منقول احسن يعني في عينه ظرف احسن در ويا حال الكحل
فاعل احسن در منه اي من الكحل احسن به متعلق في عين زيد ظرف احسن در
 ويا حال و جمله محذوف و در اضافيه لانه خبر مبتدا محذوف و در اي هو لانه احسن
 يعني احسن جار و جرور مقدره متعلق بتدري لا يعلل في عمل مطرفه جميع اوقات الاحال
 كونه كذا او كذا فانه يعمل في احسن مع اوقات ظرف ان قدر و در و در و در
 و هم اسمي عبارت در كائن كوجرف شرط رتوا فعل و فاعل نفس شرط فصلوا
 و فاعل مبتدا اي احسن ظرف فصلوا و در و بين متولد اي احسن معطوف قدر
 بينه بيا جني فصلوا به متعلق در جواب لودر و جمله شرطيه خبر ان در و ان
 اسم و خبر له محذوف و در مع حرفيه جار و جرور بيه دليل خود در فعل تفصيله عمل اندر مکه
و هو مبتدا الكحل خبري و لك مقدم خبر ان متعلق باويل منورده مؤخر مبتدا ما رايته
رجلا احسن في عينه الكحل من عين زيد محذوف منقول ان تقول در زمان قدمت
 ذكر البين جمله شرطيه قلت ما رايته كعين زيد احسن فيها الكحل جمله خبرائيه
 و خبر مبتدا محذوف و لا اوري فعل نفي استقبال منكم و حده كواوي منقول
 تامي و لا ارا در كه افعال ملبوبون در لا اعلم معنا سنيه السباع اضافيه محذوف و در
 عين ظرف در كاف معناه اي يشبه و ادي السباع وقت الظلام يطلم اطلال مدن
 مضارع معروف و مستتر فاعله محذوف و ادي السباع و جمله محذوف و در اضافيه
و اديا منقول اول لا اوري در اقل صفت و اديا در به اقل به متعلق در كبت فاعل
 اقل در و جائز در كه و اديا منصوب و له منقول به لفظ لا ارا به مشاهده معناه
 و كوا و السباع حال اوله انون زيرا كره نك صفتي مقدم اوله حاله منصوب و اولور
 و جائز در كه بدل اوله كوا بدون و كاشل معناه اوله لا ارا به منقول و لفظ محصره تركيب

و لا يعلل في خبره لاسم فاعل و اسم منقول و صفت مشبهه و اسم تفصيل بوندر و كثر ضمير و يعلل
 مشبهه خبر جانور اما اسم فاعله و مشبهه كثر خبر و ان اقوى در اسم فاعله و كثر منقول و صفت
 مشبهه ده ذكر اولان مشبهه و در عمل و اسم تفصيل ده مشبهه بعدى و كثر سببه زياده لك
 سبيله يعني فعل منشدون زياده به دلالت ايله چون مشبهه بوندر مذکور اولان
 مشبهه و اول شرط بودر كه اسم تفصيل لفظ جسته ان بر خسته اوزر نه جانور و كور و معنا
 جسته ان اول شينگه جار و اول و اول متعلق شده اوله كوره منقول اولور اما اولان
 غير كور نفس اوزره منقول اولور معنی تفصيله نه كه ديرين ما رايته رجلا احسن في
 عينه الكحل منه في عينه زيد بوضوح اوله جمله اثبات ايلك كره كنه معنی كلام ظاهر
 اوله انون صخره و في نكته خوئنه ملاحظه ايلك كره كنه رايته رجلا احسن في عينه
 الكحل منه في عينه زيد اسم تفصيل ك احسن در صفت شده در كه راجل در بحسب ظاهر
 بحسب حقيقت صفت كحل عين راجل در و بسبب منقول اوله مشبهه راجل كوره كنه
 اوزر نه منقول اوله مشبهه غير كوره كه اول عين ديدر زيرا كه بولكلام مسك معناه بودر كه
 من راجل كور دم كانه كوزنده سره سره حوا قدر كوزنده سره من پس بخون شده كه
 بوشترطه و في نفي انشء ذكر اوله كطاح و چون حرف نفي اذلال اوله اول تفصيل ك اثباته
 و اريد معنی اولور و شرط با تمام حاصل اولور بوضوح عتق عمل اولور كه اسم تفصيل
 سباق فسيون فعل معناه درس هرگاه كه ديسك ما رايته رجلا احسن من زيد بوندر
 معناه عوق لغتفه اولور كه من زيدن ايرك كور عدم پس اگر چه بحسب اصل معناه نفي
 احسن زيدن مستغنا اولور لكن متعارف لغتفه نفي احسن و معناه نه نوم اولور
 پس كوا و ديش من ما رايته رجلا احسن كوزر پس و مثال مذکورده معناه نفي لغتفه پس
 بو اولور ما رايته رجلا احسن في عينه الكحل مثل شده في عين زيد پس اقل تفصيل فعل معناه

اوله و غیره در این عمل ایستاده و کلمه فاعلیت شد رفوع ایستاده پس اعتبار نفی تفضیل از آنچه چون در کلمه
افعل تفضیل فعل معنای اوله و آنکه عمل ایستاده و باقی قیود شرطه و اقله در آنچه چون در کلمه
تفضیل معمولی ظاهر حاصل اوله تا کم اند عمل ایستاده زیرا که باقی قیود اوله استسم تفضیل ضمیر
عمل ایستاده ظاهر ایستاده که در بیس مارانت رجلاً احسن من زید مع انهم یعنی مثال
مذکورده کلمه احسن عمل ایستاده بر باعث دخی و در در علت مذکورده نباید و تا کلمه
ایدر زیر اگر احسن کلمه عمل آتد رسد لاحسن رفوع ایستاده که در تکلم خبر مبتدا او کلمه
که کلمه و بوجه صفت راجع اوله و پس بجهت اکر خبر در آنجهت و آنکه معمولی و کلمه
که منتهی ضمیر کلمه راجع اوله و واسطه کلمه موقوفه اوله و مقدره تا اکر کلمه اوله
مقدم اوله و بجز در زیر امر تبه کلمه مقدم در کلمه خبرینه متعلق اوله پس
بو تقدیر مذکور فصل لازم کلمه لیکن معناده بر رکاکت حاصل اوله و کلامان قول
یعنی مسئله کلمه و آنکه شرطی و انون بر وجه تعبیر که معناده مقصوده مطابق اوله
وانده حذف و تقدیر اوله اوله که کجی و سکن چون وارد معناده مقصود بر اخف عبارته
تعبیر ایستاده که عبارتند و دیدیسن مارانت راجع احسن فی عین الکلمه من عین زید
بیس من ضمیر و فی کلمه من حذف اوله و عبارت بو مقدار مختصر اوله و اگر اس
عین دیدی که مفضل علیه در مقدم ایستاده پس اقل تفضیل او زید بویل دیدیسن که مارانت
کعبین زید اینها الکلمه پس کلمه من کما یکی قدر حذف اوله و کاف تشبیه که هر قدر
آنکه برینه کایش اوله بوجه جمعده زیاده اختصار اوله و شک بود که ایستاده زید لفظ
علی تقدیر کلام بود مارانت عینا کعبین زید احسن فیها الکلمه و یاد دیدیسن مارانت کعبین
زید عینا احسن فیها الکلمه پس بو تقدیر احسن کعب صفت مقدر در زید که کعبین
زید ایستاده صفتید و جانیز در دیدیسن عین زید و مسادر اوله بر عین دخی در بیس

اول موصوف

اول موصوف تقدیر نه احتیاج اوله زیرا که مذکور و معنی مقصود فهم اوله تقدیر نه بو تقدیر
اختصار زیاده اوله موصوف تقدیر نه احتیاج اوله بلکه کاف مضمون مستند در کلمه
موصوف احسنه و غیره با هم بیس مقدره راجع تقدیر اوله و زید و بار راجع کاف کلمه
معنایند در که اندن مراد عیندر تقدیر ثانی او زید بو عبارت ثالث شاکر شونده وار
و اوله کبیر مرتب علی و اداسباع و لاری کوادی السباع جنین لفظه و ادبا اقل به
رکب اتوه و اخوف الاما و فی الله ساریا زیرا که شاعری بونده مفضل علیه من مقدم تنویر مشهور
و بدیندر لاری کوادی السباع اگر لاری رویت بعربیه و ادبا معمولی و لاری السباع
بو معمولی صغیر و جوق مقدم اوله حال اوله و اگر لاری رویت فلیت ایستاده و ادبا معمولی
و لاری السباع معمولی ثانی و عین لفظه ظرفه که حال اوله و ادبا سباع عین ایستاده
اری و ادبا شبیه و ادبا السباع کما تنافی زمان اقله و اقل اسم تفضیل صفت و ادبا
بکب معنای صفت کبیر که اوله و ادبیه کلمه شکر در بایه توقفا نیز در ایستاده که استخوان
که فاعلیه و آنکه رفوع اوله و لاری که کلمه کمال احسن لفظیه و اخوف اوله مطوفه در ایستاده صفت
و ادبیه حقیقتا و معنای و انده ضمیر و ادبیه و کلمه مصدر دیدیسن اللاری و ادبیا اخوف
من و ادبیا السباع فی وقت من الاوقات الا فی وقت و قایه الله من کان سدر یا و ادبیه
السباع بیس اوله بو مشغول عبارت ثالثه کبیر بود که لاری کوادی السباع اقله
رکب و اخوف بونکه مابعدی کعب عبارت ثالثه به تعلق بو قدر و چون که شونده و ادبیا مذکور
معلوم اوله که عبارت ثالثه و عین مقدر در زید که مذکور اوله ای مارانت کعبین
زید عینا احسن فیها الکلمه و اگر لفظ و ادبیا مذکور اوله باید که تقدیر احتیاج اوله و
زید که کوادی السباع مسادر اوله کعب بر و ادبیه پس بو تقدیر صفت اقل صفت
کاف اوله که مثل معنایند در زید که بوند نایند مذکور اوله و الفاعل مادل علی معنی فی نفسه
مقترب با صد الا زمانه الله و من حواقره دخول قد و الین و سوف و جوازهم و طوق

مضارع ن با و ز در نقصانند که معلوم اولور ان شاء الله تعالی فعله که دلالت میدهد
بر زمانه که سن اولدنگل زمان اولدر اگا زمان حال و صافه دیر / نحو ضرب و در فتح و استخراجه
و آخر کج و فعل ما فی فتح اوزره میشد ضمیر فاعل فتح و و او داخل اولما یکج یعنی اولدنی
انکچوندر که مقتضی اواب بود در ز احوال طریقه و تبعیت طریقه و قیاس اولاید که
سکون اوزره بمنه اولیدی زیرا بناده سکون اصله لکن چونکه باقی اسم بهدر اسم
موقعه واقع اولده کوزیر ضمیر مس ریند ضارب مس ریند بوجهندون سخن اولد که
اصل سکون ندر و اصل اواب که کت نزدیک اولد پس کت اوزره بمنه اولد و اختیار
افتح خفتد اچوندر و بوقته جایز در که موقوف اولد ضرب یکج و جایز در کم مقدر اولد غا و ربه
یکج و ۹ گاه که ضایع ضمیر فاعل فتح متعلق اولد سکون اوزره بمنه اولور ضربت اوج کت
زیرا که ضمیر فاعل جزوه فعل منزله در پس افعی ساکن اولد زبسه توالی کات اربو لازم
کلور شول ننده که بیکج مقرر ننده در بوجود جایز در کلدر زیر اکلمه واحده ثقیل اولد لازم
کلور و ۹ گاه که مانعیه و او ضمیر متصل اولسه اولد مانع اوزره بمنه اولور خفتد اولد کت
اولد بچون لفظاخر بواجب یا تقدیرا بواجب المضاف یعنی مضارع بر فعله که مانع اوزره
ماضی نایت ۹ فلندن بر یکج زیاده بی سبیل و ۹ و فک بری زیاده اولد و اولد
مطلق اسم مشابه اولور اشتراک خصیص سبیله مثل بفر با همند هب اوزره مشترک در
زمان حال و زمان استقبال پسند اشتراک لتقلیل نه که رمل مشترک در زید و عمر و پسند
اشتراک معنوی افعله و بفر ب مخصوص اولور استقبال پسند سبیله نه که رمل
مختص اولور لام لمد له شخص معینه که بوند یک فعل مضارع عک مشابهی و ارسام فاعل عدد
۹ و ۹ کاتره و الگ موقعه واقع اولده و زمان حال و استقبال دلالت ائیده شمارند
بفر ب و بر مس ریند ضارب برینه و مضارع یک هم مطلقه مشابهی و اسطه سید و کلم فاعل مخصوص
مشابهی انا مضارع اذ خود بفر یعنی مشابه دیگر و تبعیتکه ای موب ایلد بر نه که معلوم

اولور

اولور ان شاء الله تعالی فاعله لکنم نزد او التون له مع غیره و ان شاء للمحاطب و للمؤنث
و للمؤنثین غیبه و الیاء للغایب غیرها ۹ و ف مضاعفه مضمونه فی الزمانی منقوخته
فهما سواه و الیاء بس من الفعل غیره اذ لم یفصل به نون تاکید و لان جمع المؤنث و الیاء
رفع و نصب و هم ما فی فتح المجرور مع ضمیر بارز مرفوع للتثنیه و الجمع و ای بل للمؤنث
بالضمة و الفتح لفظا و السکون مثل بفر ب و متصل به ذلك للمؤنث و قد فها و المتصل
بالواو و الیاء بالضمه تعذیر او الفتح لفظا و الحذف و المتصل بالالف بالضمه و الفتح تعذیرا
و الحذف و برفع اذ اخر تجز ان نصب و لجازم کو یقوم زیر فاعله بمنه المتکلم
ضمیر مفرد آحاد مستکتم که واسطه ایلد مفعول معنی تعذیر فاعله زیدت للمؤنث
حال کونه مفرد او التون له مع غیره اوابه سابق کبیر و ضمیر عاید مسکله و ان شاء للمحاطب
که مبتدا و ضمیر در و للمؤنث و للمؤنثین غیبه ای زیدت للمؤنث و للمؤنثین اذ انما بکلین
ذلك غیبه بون تعذیر مفعول مطلق اولور و جایز در که حال اولد یکی سندن و غیبه
غایبه معانسه اولد ای زیدت التاء لهما حال کونه غایبین و الیاء للغایب که مبتدا
و ضمیر غیرها صفت غایبه و یا بدر اندن و ۹ و ف المضاعفه مبتدا مضمونه یا اربک
جبرک و مضمونه فها سواه معطوفه را قبله و الیاء بس من الفعل
انما متعلق غیره قائم مقام فاعل اذ اذات شرطه متصل فعل عطف مطلق بر انما متعلق ای
بالمضارع نون تاکید ماعل لم یفصل در اونون جمع المؤنث بون معطوفه و اوابه مبتدا
ان المضارع رفع خبر مبتدا و و قبل انما مطلق و هم بوده مانعیه مبتدا المجرور حقیق من خبر
مجرور متعلق بارز مرفوع ضمیر مضمونه جار و مجرور که صفت ضمیر که در جمیع اقا
معطوف و المحاطب بوده للمؤنث نعت عاید بالضمه ای یکون اوابه بالضمه و الفتح و السکون
او ابرک ظاهر در مثل بفر ب معلوم و المتصل نعت مبتدا و قد فها و بترصد متعلق و بفر مضارع
را جدر و ذلك فعل متصل متصدر بالمؤنث خبر در مبتدا و قد فها نون معطوفه تعذیر المضارع الیاء
نونه

اشتمال بود که مضارع الضمیر البارز یکون احوال با تا از رفع بهنون و قال انصب و اجرتم بحرف التو
و المقتضی مستدا با و او و انما متعلق و الیاء و او و مطوق بالفتحة ضمیریه در تکرار ضمیر و یا
مفعول مطلق و با حاله رفته در آن که مفعول معکونه در تغییر و المعتل بالواو و الیاء یکون احوال
بالفتحة من حیث تعدیر لامن حیث اللفظ یا خود قدرت قدره احوال کونها معتدلة و الفتحة
معتدلة بالفتحة بلفظ مفعول معکونه که قاله رفته در آن و الحذف معطوفه انما و المعتل
بالا الفتحة و الفتحة و الحذف احوالی ماعود در رفع از اجزای انما صیغ مجازم یعنی مضارع
و وجهی صابر حصول ترکیب و همزه ه و و ف ثابت در مستکمل معز و ایچوندر یکی و یا زیاد
مذکر و یا مؤنث من نونه موافقت ایچوندر و یا حطایا ایچوندر و یا حطایا مطلقا انت یکسسه
موافق اولیغیون و مؤنث غایبه و غایبین ایچوندر و یا حطایا ایچوندر که بوا یکی غایبه و بی
یا ایله اولیدی منکر غایبیری یکی و جمع مؤنث غایبه یکی ایچوندر که تابادان احد غایبیدن
بوا یکی حیفته کا طبع الحاج ایلدی و تا کتور دیلر احق او بیله استماله ثلثت و برسون دیو
و و ف المضارعة مضمومته از تریعی یعنی حرکت و ف مضارعه ضمه در مضارعه که با یحیی و
و و ف اوزر نه اوله اوله دور و یا بیدر افعال فعل مضارع و فعل در و ملحق اوله فعله
انکه حکمده در بود دور و یا یکد و ف مضارعه ضمه ضم احبیه و ایچوندر و اخر بفریب
بکبیده عدم التباس ایچوندر زیرا که بفریب دینسه ثلاثی مجرد که التباس لازم کلور دی
و باقیه باب افعال قیاس ایلدی بر زیر ماضی دوری دورت و بیدر ماضی سی دورت و فیل اوله
غیریکد و ف مضارعه مضمومته در فخذن او سیه و صیغ بر فعل موزب دکلر الی مضارع که اول
معرب بر رسم مشابته و استکسبه نه که مذکور اولدی و مضارع ثول وقت موزب اولور که
انما متصل اولیه نون تاکید ثقیله و حیفته که از متصل اولسه اول مضارع یعنی اولور زیر که نون
تاکید شدت انقال و استکسبه نه که ماضی در پس لایق دکلر که احوال نون تاکید ماضیه
اوله زیر احوال و کلمه کلمه و اولیق لازم کلور دی نون اوزر اولمقدن جائز دکلر یوص

علمه ننگ

کلمه ننگ اولدی بر غیر ضمیر متصل اولسسه یعنی اولور یعنی یکی زیرا بونون اقتضا ایدر
که باقیه ساکن اولدی غیرین یکلییدی غیرین مشابهنده یعنی اولور و فعل مضارع احوالی رفع
و نصیر که مشتمل کدر اکل اسم بینه و بلام و کما فعله در جم منکره در سلسله و و کما که
مصل مضارع جمع اوله یعنی موقی احوالی و وقت اولسسه بس از ضمیر بارز موقی نون که اولور
که تثنیه مذکر و مؤنثه و جمع مذکره در که کرسه صخر و کرسه عیاب و یا طبعه مؤنثه اولور
و اول دورت لفظه اولور بفریب و تقرب در یکی مؤنثه و اخرت و تقرب بس احوالی
حالت رفعه ضم ایلد و حالت نسبه فتحه ایلد و حالت جنم ده سکونیده در نحو بفریب و لیس بفریب
و لم بفریب و اگر انما بوضایه متصل اولور و اول بش در احوالی حالت رفعه مشبوت نونده
اولور و حالت جنم ده حذف نونده در که قایم مقام کتور و نصب بوندر و جز تا بعد نسته
سلسله تابع جرد و المعتل بالواو و فعل مضارع که حرکت اوله اکر او و یا بیدر یو
و بری یکی رفی ضمه ضمیر ایلد اولور زیرا او و او و یا اوزر فتمه ثقیله حذف اولور بس بی و بری
در بس سکون و اوله و یا ایله و نصیبه فتحه اولور لفظان بیو و لیس بری یکی زیرا که فتحه حیفته
و جزئی حذف و او و یا ایله اولور لم یبع و لم یرم یکی زیرا جازم چون حرکت بولیدی بر و ف که تثنیه
کندر حذف ایلدی و اگر اول و ف الف اولور و رفع و نصیبه تکرار اولور زیرا که الف قابل
حکمت دکلر و جزئی حذف اولور نه که معلوم اولدی و بر تنوع فعل مضارع انما نصب در و ننگ
معین عامی و ارجوم در انکه معین عامی و ارجوم نه که معلوم اولمقدور و رفعه و انکه عامی
ناجیب و جازم در حجره در رسم موقعه واقع اولمقدور نه که در بس زید بفریب زید مضارب بر نه
بس عامل رفی معنویدر نه که عوامده معلوم اولد و و معنویدر ایکی قید و ابر بری حد میدر
یعنی ناجیب و جازم در حجره در و بری و وجودیدر یعنی کسم موقعه واقع اولمقدور نه ابتدا
و خبر که عامل معنوی سنده ایکی قید و ابر بری حدی در که حجره در در اولمقدور و یکسره و بری و
جویدر و اول قصد استاده سن مناسب اولور که فعل مضارع کسم موقعه واقع اولمقدور اعتبار

303

اوله و بتسبب بان وکی و اذا و بان مقدره بعد حتی و لام کی و لام کجود و الن و الو او
فان نحو ایدان تسخ و ان تصور مواخیر کم و الخ بعد العلم تخفیف من الشقله و لیست مقدره نحو
علت ان سیتقوم و ان لا یقوم و الخ تقع بعد الفتح فیهما الوجهان و ان نحو ان ابرج و معناه
لنقی المستقبل و اذن ازالم یعمد ما بعد ما علی ما قبلها و کان مفعول مستقبلا نحو اذن تدخل الجنة
و اذا وقعت بعد الواو و الن و الف و الخ الوجهان و کی مثل اسمن کی اذ دخل الجنة و اذا وقعت بعد الواو
و الن و الف و الخ الوجهان و معناه السنته و حتی اذا کان مستقبلا بالنظر الی ما قبلها یعنی کی او الی
نحو اسمن حتی اذ دخل الجنة و کنت سرت حتی اذ غلا ابله و کسیر حتی تغیب الشمس حال اورد
بجای تحقیقا و حکایته کانت حرف ابتداء غیر تنفیح و بحسب السببیه نحو فرض حتی لایر جوزه و من
تمه امتنع الرقع فی کان سیری حتی اذ غلا فی النافقه و سرت حتی تر ضها و جاز فی ان تمه
کان سیری حتی اذ غلا و ایتهم سار حتی بد ضها و تسبب کی المضارع بان و کی و کی و اذن
و بان مقدره منصوب در حالتی اندر که واسطه ایل مفعول به در ای تسبب المضارع بان حال
کونه مقدره و بعد حتی و لام کی و لام کجود و الن و الو او فان نحو ایدان تسخ الی و ان تصور
خیر کم و الخ ای ان التی اسم الموصول بعد العلم صکره سی و موصول صکره سیله مبتدا تخفیفه خبر مبتدا
منه التقلید تخفیفه یر متعلق و کیت هذه جمله فعلیه معلقه فیه خبره نحو ان سیتقوم و ان
لا یقوم و الخ بعد الفتح موصول صکره سیله مبتدا فیهما الوجهان جمله اسمیه خبر مبتدا و ان نحو کی الی
و معناه ما اننی المستقبل و اذن مبتدا خبر مقدره اذا ادات شرط لم یعمد جود مطلق ما قبلها
موصول صکره سیله فاعل محذوف در علیها ما بعد ما جاز و جز و زجده متعلق و ضیر لراذن کلیمه سید اجد
و کان مفعول مستقبلا نحو اذن تدخل الجنة و اذا وقعت ای اذن بعد الواو و الن و الف و الخ الوجهان
ای فیهما و وجهان بس و وجهان مبتدا خبر محذوف اولور و جمله جواز شرطه و کی نحو اسمنت
کی اذ دخل الجنة و معناه ای معنای کی السببیه و حتی مبتدا خبری محذوف اذا کان مستقبلا
نظر خبر در بالنظر مستقبله متعلق ای ما قبلها نظره متعلق و یعنی کی خبر مبتدا محذوف ای و او

نحو کی

بعضی کی و ما حتی دن حاله راوی ان معلوم قدر کنه تدبیر و حتی تسبب مضارع ان اذ انما انفسل
الذی و فعل علییه حتی مستقبلا بالنظر الی ما قبل حتی حال کونه معلقه یعنی کی او الی ان نحو اسمنت
حتى اذ دخل الجنة و کنت سرت حتی اذ غلا ابله و کسیر حتی تغیب الشمس فان اردت الحال ابله
شرطیه تحقیقا مفعول مطلق و یا تمیز ای ان اید تحقیقه در صکره بوسوره عدل اوله و کنت
فرانده و برتنا الارض بیونای برتنا بیونای واقعه اوصحایه معلومه تحقیقا نه کانت ای حتی
حرف ابتداء جمله جزایه فرقع ای المضارع و بحسب السببیه نحو فرض حتی لایر جوزه و من تمه امتنع
الرفع فی کان سیری حتی اذ غلا فی النافقه و سرت حتی تر ضها محمول بر کی و بتسبب مفعول
مضارع منصوب اولور بود و سرت کلمه ایل و کلمه و ن ماضیه جائز در کم مفلوظ اولر نحو ایدان
تسخ الی و ان تصور مواخیر کم او کتیده نسبت فیه ایل در و نمانیده حذف نوله در و جائز در کم مزار
اوله صناد و خواندن صکره که انون صکره مذکور در و انک تمام معلوم اولور ان نشاء ای تمه
و کلمه دن که علمدن صکره واقع اولور ان تخفیفه در مشتق دن ان ناصبه و کلمه زیر که تخفیفه
تحقیف افاده ایدر و علمه منسبدر و ناصب جائز مطلق ای چوندر و علمه ناصب و کلمه لیکن تخفیفه
صکره دورت سنه ننگ بریسه کرک سیر و بسوفی و بانه و بالانافیه نه که کلکدر ان نشاء ای تمه
و کلمه ان که ظن دن صکره واقع اوله تخفیفه اولمق جائز ناصبه اولمق جائز عوگاه که غیر فلان
صکره واقع اوله که اول فعل نه علم محسند در و نه ظن اول غیر در که ناصبه اولور و من یعنی لن
ناصبه نفعی فعل مستقبل چوندر ناکیده کربله نحو لن فعل محذوف ای نشاء ای تمه و بیکه برین بونفی صکره
لا دن ابلعدر و بفضیلر دیدر که اصل لن لا در که ای نوزم قلن ایلدیر و بفضیلر دیدر اصل
لا ان در تخفیف ایدوب لن ایلدیر و کلمه اذن فاعل مضارع نصب ایدر ای یکی شرطه سید اوله که
ما بعد ما قبله انما و ایلمک کرک نیز اعناد ایدر سه عل ایلمز نه که برین ان اذن اگر مک کتبه ننگ
جو ایدر که شتانا انیک دیر بر سید اوله که فعل مستقبل کرک حال کتبه نه که برین شاله و واقعه
و اگر حال واقع اولور سه عل ایلمز نه که اذن اظنک کا ذبا و برین بر کتبه که سه سورن دیر یعنی

انما جنگ ویر و بوشتر علی بن کثیر چون پیشتر در کمال معنی اذن جواب و بخوار و جواب حقیقت
مستقبل در اولر حاله او کز و هرگاه که کلمه اذن و اوون و یا فاعول و کلمه واقع اولر
ما بعد نه یکی و چه جایز در رفع و نصب و غیره که او و یا فاعول و یا فاعول و یا فاعول
اعتنا و البته پس عمل اینتر و نصب و غیره که کلمه مستقبل بنفسه در زیر که کلمه در او
مثال خزانده و اذن لایلسون و لایلسو او فایده مثال فاعول اگر مک و اگر مک کلمه
کی بر قدر که تا فعل مضارع در آن نماند که ان و ن بجز بقصد اما کو غیر قصد و ف
و در و اذن کلمه ان مقدر در فعل مضارع منصوب در مقدر ان و غیره انما بهی اقول الحمد
زیرا که لام و ف و در یک ف و ف و داخل اولر لقوله نه یکی لایکن علی التوین پس کی و ف و اولما
و معنی یکی یکی ندها و زره سببیت در نه که دیر سن اسلمت کی داخل بینه اسلام سبب دخول
جستدر کلمه حقه فعل مضارع نصب بر ان تقدیر بله شول زمان که ما بعد با قبله سبب مستقبل و قرب
اولر که کسه زمان حاضره نسبت مستقبل اولر نه که دیر سن کلمه حقه داخل ابد و کر کسه اولیا
نه که دیر سن سر تا من حقه داخل ابد یعنی دون کدم تا یکم شهره کر شهره دخول سیره بسته
متر قیدر اگر چه زمان حاضره نسبت نزدیک و دخول بوضو رده جایز که واقع اولر جایز
واقع اولر بله بل که مراد اولر که سیر دخول بله ایچون اولر دخول سیر زمانده متر قید اولر و بو
حقیقت تا سبب و ف و در که حواض اسوزد پس و اجدر که اذن کلمه ان مقدر او تا یکم فعل
تاویل مصدر ده قله و لو حقه کی معنانه در یعنی سببیت معنانه در خالی نه که دیر سن اسلمت
حقیقت داخل بینه و کاه اولر که ای معنانه اولر یعنی منتهای غایت معنانه سبب انده سببیت
اولر نه که دیر سن سر تا حقیقت تغیب الشمس و اگر مراد فعله که خندان کلمه در زمان حاله
تحقیق کلمه قیده و یا حکایت طریقه اولر حقیقت و ف و اولر و اما ابتدائیه و کسبتا حقیقت و بر ا
و ما بعد کلام مستقبل اولر و سببیت واجب اولر تا یکم ارتباط اللفظ و منسوب با کلمه منقطع
اولر نه که دیر سن مرض حقه لایر چونه یعنی فلان بر غیر اولر که بوزمان حاضره معنی

امید و قدر

او میدی بوقدر و یا دیر سن کنت سیرت اسس حقه ارذل ایلوا داخل بوقدمه حکایت حال ما فیروز
کویا که سن بوعبارت داخل بله حاله سید البمش سن و بوزمانه حکایت ایر بر سن سید
ایله کلمه یکی و اولر عبارتده رفع و اریده سبب حکایتده رفع اولر کر و بو حکایت حال
ما فیروز و سیر و چون مراد حال اولر تحقیق یا حکایت انده ان تقدیر بله مکمل دکلر زیر که
ان حکایت مستقبله و من نه امتنع یعنی بونگ ایچون که بیلدک که هرگاه مراد فعل مضارع ان
خندان کلمه حال اولر تحقیق و حکایت اولر حقه ابتدائیه اولر و ما بعد سبب مستقبل اولر
ایده امتنع در که گاه ناقصه ده دیر سن کان سیرت حقه ادخلها فعل زیر که کان ناقصه ضمیر
سیر فالور زیر که خندان ما بعد جمله مستقبل در کلام سببیت تمهت شدن دکلر و سیرت
که کان تمام ده دیر سن و معنی که بواوله ثبت سیرت خانا داخل الان و بوجهتدن که حقه ابتدائیه
ما قبله ما بعد نه سبب اولر جایز دکلر که دیر سن سر تا حقه تدخلها رفع له زیر بوقدر اولر
حصول دخول که سببیت بونگ بر له که سبب دخول که سیر در اولر کلمه راستنهام سببیت لیکن
جایز در که دیر سن ایتهم سار حقه تدخلها رفع له زیر که سیر بوقدمه حقیقت و کشف فاعله
دیر سن جایز در سببیت تحقیق الحصول اولر و لام کی کوا سببیت داخل بینه و لام کلمه و لام کلمه
بعد النفی کان نحو قوله نع و ما کان الله لیعذبهم و الفاشر طین اهد حال سببیت و انشا
ان یكون قبلها امر او نهی اولر او عرض و الو او شکر طین الجمعیة وان یكون قبلها مثل ذلك
و او بشرط معنی الی ان و العاطفة اذا کان المعطوف علیها و يجوز انظرها ان مع لام کی و العاطفة
و یکب مع لافعی اللام و لام کی مثل معلوم سببیت داخل بینه و لام کلمه و لام کلمه بعد النفی لکما
نحو قوله نع و ما کان الله لیعذبهم و الفاشر طین اهد حال سببیت و انشا ان یكون قبلها
اسی قبل انما امر او نهی او شکرها ما او نیفا او حقه او عرض و الو او شکر طین ضمیر بدل بعضدر
شکر شدن وان یكون قبلها اسی قبل الو او و مثل ذلك اسی مثل ذلك الوجوه و او بشرط معنی الی ان
و او العاطفة مبتدأ خبری مخذوف اذا کان المعطوف علیها مخذوف تقدیر و لایر حقیقت

ينصب بعد المتعارف بانها ان اولها ان المعطوف عليه سلكا وجانز در كم الحاطة معطوف اوله
 حتى يرد ولام كي و بان مقدره بعد حتى ولام كي و الفاء والواو و بس مجرور اوله زير اضافة
 مجرور و و كوز انهما ان مع لاهم كي و الحاطة و يجب ان يظهر ان مع لاهم في اللام مخصوصا
 ولام وكي بر حرف جود كم معنياه تعديل اقاده ايدر چون فعل مضارع داخل اوله و كوز
 كذا في جود داخل اوله صايج اوله زير انما اوله بوقدره مضارع معده زلفور نه كه حياء جار
 و سلكه خواست لا داخل بجهت ولام نحو و هم حرف جود كه كان منفي و ان صكره داخل اوله و كوز
 نفيا چون چون كه فعل مضارع داخل اوله مقدره ان لازم تر مذكور كي فته كما انه قولنده و مقدره
 و ما كان الله ليغيبهم و انتم فيهم و الفاء بع مضافه نصب ايدن ان حرف فاعل صكره
 تقدير ايلك ايكي بر مشر و كوز بر سببته در بعين فانه ما قبله ما بعد سبب كر كي ايكني س اوله
 ما قبله اشياء سته نكره بر س اوله اوله انرا نحو زرفي فاكر مكي ايكي س مكره زياده فاكرام
 ميني و بانهي خوشمستي فاكر مكي لاكني مكره شتم فخر ب ميني و بانفي نحو مائيتا
 فخره تا ان ايس مكره اتيان فخره شتم ميني و بانها ميني نحو فعل ثابته فاكر مكي ايكي مكيون
 مكره اتيان فاكرام ميني و بانفي كويت بي مالا فافعه ان لست بي ثبوت مال فانفاق ميني
 و بان عوض نحو الا شرا ل نصيب خيرا اي لا يكون مكره نزول خاصه خبر ميني بواضعه
 سببته مقصود در و فانا كالات ايدر و فانه ما بعد بر مصدره تا و بلند در و كوز
 بر غير ما مصدره كه فانه ما قبله معلوم در نه كه تقدير او كنه و الو او بعين و او و كوز
 ان تا خبر مضارع مقدر اوله و كوز ايكي شرطه بر سبب معناه جمعيت قصد بر و بر س اوله و كوز
 ما قبله مذكور اشياء سته نكره بر س اوله و اشمله و او همان امتداد فاعل و او ابدال
 كنه اوله تقدير مثلا بر س زرفي فاكر مكي ايكي جمع الزيادة و الاكرام و نحو لانا كل السمك
 و مشرب القين اي لا يجتمع مكره السمك مع مشرب القين و قسم على هذا
 و او بعين كانه او كه فعل مضارع اندر صكره مقدر ان حرفه مقصود اوله

الانكته

اوله سته در بر س زرفي فاكر مكي ايكي صكره ان تقدير ايلك تا كيم حرفه ايلك اوله و كوز
 لا انكته او عطف حتى ان لا انكته تا ان لا يعطى حتى بعين سته من مضافه ايلك حتى و بر سبب
 ترتيبه كه او بونده حتى سته در بر س ايلك كنه و و بعين ايلك تا كيم حرفه ايلك اوله و كوز
 لا انكته حتى يعطى حتى و يا ايلك حتى اي في كل وقت الا وقتا عظيما حتى و الحاطة بعين
 حرف عطف ان صكره تقدير اوله و فعل مضارع انكته صوب اوله و كوز اوله و كوز
 عليه اسم اوله تا كيم فعل اسم اوله و عطف لازم كلمه نه كه شاعره و اقدر بلس عباده
 و تعريخي احب اي من بلس السفوف بعين و ان تغربونده ان لازم تا كيم مصدر فعل
 اسم مفعول اسم معطوف اوله حاصلا فينا و بر مصدره اسم اوله ما قبله اسم معطوف
 و بولكلمات كه انكته ان تا كيم تقدير اوله و كوز اوج اوج در بر س اوله و كوز
 و اخبار جانز در بعين حرف عطف و نه كه لبس عباده و تعريخي و لام وكي در تجان
 لا و ناصبه ايله جمع اوله جيت نكره ميني و لان نكره ميني كي اما لام نحو و ما اظهر جانز
 فخره چون انا ايكني س اظهار واجب در و اول لام كي در تجان كه لا و ناصبه ايله جمع اوله و كوز
 تعريخي لا يعلم اظهار ان بونده و اجدر تا كيم لام جمع اوله و و بيل تقدير اوله و صهي
 اظهار جانز اوله لام كي بي و حرف عطف كي و بخبر ميم و ما و لام الا و ناصبه ايله و كلم
 الحجازات و صهيان و اذما و حيثما و اين و من و ما و اي و هما و اما مع كنه و اوافش
 و بان مقدره علم تغلب المضارع ما قضا و نفيه و لامتها و يحقق بالاسفراق و جوار حرف
 الفعل و لام الامر المطلوب بها الترك و بخبر المضارع بلم و ما و لام الامر و ناصبه ايله و كلم
 الحجازات اي الشوط معطوفه كنه و صهيان الكلم الحجازات ان و هما و اذما و حيثما و اين و
 و من و ما و اي و اتى و اما تفصيل چون مع كنه مقدره متعلق و اذ انما معطوف فشا
 ابتداء نحو و خبر در و جزاينه تقديره اما انحرام المضارع مع كنه و اذما و اذما و بان
 معطوفه مقدره اي حال كونها مقدره و ايلك مفعول به تقديره و بخبر المضارع بان

حال کونها مقدره علم مبدأ العقب مبارع مع الجور و ضمیر مبتدا مفعول مضاف مصدر در المضارع
مفعول اول و فاعل متصرف و کما ضمایا مفعول ثانی و نغیبه ای نغی مضارع قلبه مفعول مقدر
لم وضعت لقلب المضارع ماضیا و نغیبه متعلق بم یقریند و پسند معنایه ما قام زید و یکدیگر و لما
مشبهای مثل لم و یخص ای لما بالاسنونان و جواز حذف الفعل و لام الامر المطلوب بهما این است
القام ای محو فعلها الفعل قائم مقام فاعل مطلوبه و لا انتهى المطلوب بهما اشترک جمله است
مفعول لام امره مفعول ترکیب و نتیجتم بلع و لما یعنی بود و رت ۹ فله بر فعل مضارع
جنم اولور یعنی بنوم و کجور بر فعل مضارع جنم ایبر و کلم مجازات اکثر فعل مضارع
جنم ایبر و اول اول در و انک معنی منضمه زنده که تفصیلیه بیان اولور ان نشاء
مع و اذا کلمه من لفظه معنوی او بنجه جنم ایبر لیکن او تنها جنم ایبر کنه بوکن که جیش
کلمه عامه بنبر جنم ایبر اما این و منه مایلده ما سزده جنم ایبر اما فعل مضارع کینفا و اذا ایله
جنم ایبرک ما سزده مایلده نشاء در اما کینفا ایله نشاء اول و غن موم احوال لازم کل چون
ننه که دیر سن کینفا این و او قورم و ظاهر ابو معنا متقدر اولور زید که کما طکن کج کینفیه
فرانته کنده فراتنده رعایت ایلمک شکلدر و اما اذا ایله جنم ایبرک نشاء اولور غنی انکچو در
که شرط اختصار ابهام و عموم ایبر و کلمه اذا نغیبه و حصول کچو زید ایله مناسب
مجازات اولما زاکر چه ستمجا لده وارد اولمشه زنده نشاء بیور و اذا تبکض خاصه
فجمل کنه بوکن که فعل مضارع جبر اولور ان مقدره نشاء معلوم اولور ان نشاء انتم
ندم یعنی لم ۹ فی فعل مضارع جنم ایبر حذف هکت و بانون و یا حرف اعتدله و مضارع
ماضیه قلبه ایروب معنی یکس منعی قلور لاده بوکن که در لیکن کلمه لما یخص در استخوان
نغیبه تکلم و قتنه دکن نه که دیر سن ندیم و لما یبغعه التذیم شیما او کله و الا ان شامون افا
غایده و میریدی و بو استخوان نغی لم یبغعه ده بو قدر کنه لما حذف فعله مخصوصه زید که بر
برده که امیر کنه که کوی مذکور اولور دیر سن جیش و لما ای و لایر کب لایر اما جایزه دکلر

که دیر سن

که دیر سن جیش و لم بر کب لایر و دخی لاده توقع وار دکر لم ده بو قدره بو لایر جازمه
غیر لما جیش در که دیر سن لما جاء زید جاء عمرو و لام الامر معنی لام امر بر لامدر که انکله
طلب فعل قصد اولور نحو لایضرب زید او رسون زید و بکدر و لاء نهی ضد لام امر در معنی لایله
طلب ترک فعل ایبر نحو لایضرب زید او رسون زید و یکدیگر و کلم مجازات تنزل علی المفعولین
سببیه الاول و سببیه التثنی و سببیه ان فاعل و جوازه فان کانا مضارعین الاول
ما جزم وان کان التثنی فالوجهان وان کان الجراء ماضیا بغير قد لفظا و معنی لم یجزم الفاء
وان کان مضارعا مثبتا او منقیا بلا فالوجهان و الالفاء و جوی اذا صح لجملة الاستیثنا
موضع الفاء و ان مقدره بعد الامر و النهی و استنهام و التثنی و العوض اذا قصد سببیه
نحو اسمت ترفل الجنة و لا تکفر ترفل الجنة و امتنع لا ترفل النار خلافا لکس ای لان
التقدير ان لا تکفر و کلم مجازات ترفل علی المفعولین سببیه للمفعول التثنی و سببیه ان الفاء
قائم مقام فاعل شرط مفعول ثانی در سببیه و جوازه مفعول مقدره ما قبله فان کان مضارعا
او الاول مفعول مقدره اسم کان یه فالجزم ای فالجزم وان کان التثنی فالوجهان ایکی حذف
تقدیر لم خبر کان و خبر مبتدا در تقدیر کلام وان کان التثنی مضارعانیه و جهان و اذا
کان الجراء ماضیا بغير قد لفظا تیندر در ماضیا و ان و یا مقدره کان کج خبر بیدر ای لفظا کان
او معنی موقوف لم بجز الفاء جوازه شرطه و ان کان الجراء فاعل مضارع عملا مثبتا او منقیا
بلا فالوجهان ای نغیبه و جهان و الای و ان لم یکن جوازه ماضیا بغير قد لفظا او منقیا
و لام مضارعا مثبتا او منقیا بلا فالفاء لازم و جوی مضارع موقوف اذا فاعل کما جمله
الاستیثنا جوی به متعلق موضع الفاء مفعول یندر جوی در و ان مقدره عملا مفعول بر کما جمله
و بان تدره قولن که حال واقع اولمشه بعد الامر و النهی و الاستنهام و التثنی و العوض
اذا قصد سببیه نحو اسمت ترفل الجنة و لا تکفر ترفل الجنة و امتنع لا تکفر ترفل النار خلافا
لکس ای لان التقدير ان لا تکفر جاز و جوازه متعلقه متعلقه محصول ترکیب و کلم مجازات

علم صح کلمه در ویاسم جنس در نشانه کتاب اولنده معلوم اوله کلمه مجازة مذکور اوله در و بول
ایکی فعل مضارع داخل اولور زنگم دلاست ایله کرا اولنگنی نیسه بخواد بر سر زوم و لازمه
دیگر کسب اوله فعل مضارع اولور سبب سببه جزم لازمه زبیر ایکی فعل مضارع جزم قابل
و جازم موجود مانع جزم کذ بولنگن بیکه اولونکی مضارع و مانع جزم اولور سبب جزم اول
متعین در زبیر انا زنگ قنده در و قابل جزم و اگر کسبیه اولور سبب یعنی اولونکی مانع زمانی
مضارع اولور سبب ایکنی ایکی وجه جازم در بر سبب جزم در زبیر اولونکی قابل جزم در و قابل جزم
موجود و اولونکیده اولان مانع کنا در بوق دو استعماله جوقدر ایکنی سبب جزم اولونکی
زبیر اکلم جازم چونکه کذ بولنگن اولونکی معمولنده عمل امکانه قادر اولونکی سببیه اولونکی جزم
انصاف اولونکی سبب اولونکی که ایکنی جزم ده عمل ایله جزم و جزم استعماله آزد
اما وارد زنگ شاعری سبب و ان اناه صلیب بوم سببیه بقول لافایت سبب
ولاوم و هر گاه که ایکنی فعل مضارع اولور حال ظاهر اولور زبیر اکلمه مجازات جزم برنده
عمل ایله سبب ایکنی بوضوح ذکر ایله و ادا امکان اجزاء مانع معلوم اولور که شرط
اولان اوله جمله فعلی جزم انا جوا جازم در که جمله فعلی اولور سبب جزم ایله جازم در که جمله
اسمیه اولور و جوا داخل اولونکی اعتبارله جزم قسمه سبب بر سبب اولور که انا داخل
اولونکی جازم اولیه و اول شول و قدر که جوا فعلی اولونکی لفظا ویا معنابا لفظا معنوی و
یا قدر خوان خبر سبب خبر تک و ان خبر سبب لم افربک بونده فاخیز و کدر زبیر اکلمه
شرط جوازه تاثیر همیشه وانی معنای استقباله سبب بوناثیر و اربکن فار ایکنی
محتاج و کدر بل که قابل ربط لغوا اولور ایکنی قسم اولور که جوا فعل مضارع مشبیه ویا
منفی بلا اولور بوا یکی جمله اذ حال فاو نکرک جازم در انا مضارع مشبیه ده زبیر مضارع
حال استقباله سبب و جزم شرط و سبب استقباله خصوص اولور سبب جزم شرط کانه
تاثیر اولور حال محتمل اولونکی تحلیص و اسببیه سبب مانع احتیاج اولان انا اول

مختار

مختار که استقبال بر سبب سبب انا کندی سبب مستعمل اولونکی اولور و بول
اعتبارله جزم شرط کانه تاثیر اولان سبب سبب اولور فاعله ربطا ایکنی سبب
و بیشتر در که اگر مضارع منته مبتدا جزم و جزم سبب مانع احتیاج اولونکی و اگر ایکنی
احتیاج اولونکی و اما لا ابله منته مضارع در که نظر ایکنی که لانی استقبال ایکنی کلمه
شرط جوازه جزم تاثیر اولان جزم احتیاج اولونکی انا اگر نظر ایکنی که لانی مطلق
ایکنی در حال استقباله احتیاج اولونکی جزم جوازه تاثیر اولور حال اتصال اولونکی قطع ایکنی
و جزم احتیاج اولونکی جزم جزم اولور که فاعله و اجبا اولور و اول بر جوازه که مذکور
ایکنی قسم سابقه غیر بر سبب بولنگن سبب یا مانع اولور قدر لفظا خوان اگر منته ایکنی
قدر اگر تکلم سبب و یا تقدیر قدر خوان اگر منته ایکنی سبب قدر تقدیر ایکنی که فاعله
کلمه ر فضیلت و کلمه تبت بونده فاو اجبدر زبیر اکلمه مانع کنیده حالنده باقی کلمه
و جزم شرط کانه تاثیر سبب سبب فار ایکنی سبب احتیاج اولونکی فاعله و جزم و جزم
اولان جمله اسمیه در و جمله فعلی امر و نهی و دعائی و فعل مضارع که مانع و یا ان ایکنی
اولور بوموا فعلی جزم و جزم جزم زبیر اکلمه جزم جزم جزم جزم جزم جزم جزم جزم
یعنی اذ معنای جزم که قرب معنای در فاعله سبب سبب جزم جزم جزم جزم جزم جزم
خو قوله ق و ان تصبهم سبب جزم مت ایکنی اذ ایکنی سبب ایکنی سبب جزم جزم
ایکنی تقدیر ایکنی جزم که اذ انا معنای جزم سببیه داخل اولونکی انا در و بان مقدره
یعنی فعل مضارع ان مقدره جزم اولور سبب معنای فعل امر ده یعنی امر جزم ایکنی
زرنی اگر مکالمی تزرنی اگر مکلمه سببیه خولا تفعل الشریک سببیه لکان ان لم تفعله
یکس غیر الکن استنها کلمه نحو فعل عندکم ما و اشریه زبیر معنای ان یکس عندکم ما و اشریه
تمنی نکره خو لیت لیا الا انقعه زبیر معنای ان یکس لیا الا انقعه عرض کلمه خولا انقعه تقدیر
زبیر معنای ان تنزل بنا تصبیه غیر اکلمه که بوشیا قسم اولونکی مضارع مانع سبب

308

نحو نصر و یغزب و یعلم او یکسک ضعیف کتفا ایله بجزیرا کبریم و بفرج و یفرج و یضارب
 معلوم مجهول نسبتاً اولور او فاعل کتفا ایله بجزیرا کبریم کسبیه مجهول معلوم
 مشبه اولور و مثل العیندن مضارعک عین مجهولده الفه قلب اولور پس قوله و یسبح
 یقال و یسبح دیرسن که اصل یقول و یسبح ایدی و او فاعل متحرک کتفا ایله فاعل صیغ
 نقل حرکت برما قبل ایدر او فاعل متحرک کتفا ایله اصل ماقبل مفتوح الا ان الفه قلب ایدر کتفا ایله
 یباعد بونک کی اعمال اولور کنه بونک کبیر حال مختار و یسبح اولورده که اصل یخیر و یفتوح
 ایدی و او متحرک ماقبل مفتوح الفه قلب ایدر مختار و یسبح اولورده کنه بونک کبیر حال
 یتام و یسبح اولورده که اصل یقوم و یسبح ایدی و اولورده فاعل متحرک ماقبل مفتوح صیغ ساکن
 نقل حرکت برما قبل ایدر او فاعل متحرک کتفا ایله اصل ماقبل مفتوح الا ان الفه قلب ایدر کتفا ایله
 و یسبح اولورده معلوم اولور که بنا بر مجهول متعبدین بنا ایدر او فاعل متحرک ماقبل مفتوح
 بنا ایدر کتفا ایله کم فعل لازمی معنوی بعده غیر مفعول استناد ایدر او فاعل متعبد غیر المتعبد
 فالتعبدی بالتوقف فهمه علی متعلق کفر و غیر المتعبدی بخلاف کتفا و المتعبدی واحد
 و اثنين کفر و اعطی و علم و انما ثلثه کاعلم و اری و اری و اری و اری و اری و اری و اری
 هذه مفعولها الا اول کفعل اعطیت و انما و الثالث کفعل علت المتعبدی خبریه
 حذف مبتدا و یا خبر در مبتدای محذوف از منه الفعل المتعبدی و یا هذا بیان فعل المتعبدی
 و غیر المتعبدی المتعبدی موقوف فالتعبدی ما ان فعله بتوقف فهمه ای فهم معناه ذلك الفعل
 علی متعلق لامک فیکله ای علی منشی یقع بلسه کفر و غیره المتعبدی بخلاف کتفا و المتعبدی
 یکون ال واحد و اثنين کفر و اعطی و علم و انما ثلثه کاعلم و اری و اری و اری و اری و اری و اری
 و خبر وحدت و هذه مبتدا مفعولها مبتدای الا اول لغت نانی کفعل اعطیت خبریه
 خبریه اولور و انما و الثالث انما موقوف کفعل علت خبریه مبتدا و اول جمله موقوفه
 مبتدا اول خبر واقع اول جمله به مفعول کتفا ایله و غیر المتعبدی یعنی فعل یکی قسم در متعبدی

دیگر

و غیر متعبدی متعبدی شول فعلده که انک فهمی موقوف اولر متعلقه نحو ضرب که فتلخ و از ضرب
 بر و جمله که فهم خبریه فهم مفعول و بالدر و اول متعلقه مفعول بدیرر و غیر متعبدی شول فعلده
 که انک فهمی متعلق نهمة موقوف اولیه فکله که انک هیچ متعلق یوقدر که انک فهمی اول متعلق
 نهمة موقوف اولور که بجهت فاعلش زمانی و مکان و فاعله تعلق وارور لیکن انک فهمی بمتعلقه
 حکمدر صاحب اگر فعلک فهمی موقوف ایسه فاعلن غیر کتفا ایله نهمة موقوف دکله انما غیر متعبدی
 و لازم دیرر و فعل لازم شتت اولور همزه افعال اکرمت زیادیکه و تضعیفه و فتنه
 یکیه و الفه متعلقه ایله یا شتت به وسیله استفعالده استخبرجه که و حرفی بقره ذنبت به یکیه
 و متعبدی منقسم در اوج قسمه برسی بر مفعول تقدیر بجزیرا کبریم و ضرب و طلب یکیه و بو
 قسم استعمالده چوقدر ایکینجه اولورده که ایکی مفعول تعدی ایدر بونده ایکی قسم
 زیرا که مفعول ثانیسه جائزدر که حسب ذات عین مفعول اول اول فاعل ثانیسه که انر و کتفا
 مفعول ثانیسه عین مفعول اولی اولور و انما مستند اولور و فعل داخل اولور اول بر
 مستند و بر مستند ایدر و علت زیادیکه و بوقسم ده جائز دکله که مفعول اولی
 اقتضای ایدر و اول بر مفعول ثانیسه نسبتاً حذف ایدر زیرا مستند مستند ایدر مستند
 یا مستند ایدر منفر فالحق لازم کلور بواجبه بالدر لیکن ایکی مفعولک برنی حذف ایلمک یکم مراد
 و مقصود ایکس قرینه فایم اولورده جائزدر اگر چه استعمالده آرور و جائزدر که مفعول
 ثانیسه مفعولک اولور غیر اولر که حسب ذات اولر نهمة فعل متعلقدن اولر نسبتاً اولیه
 اعطیت و اخوانی یکیه بونده ایکی مفعولک برنی نسبتاً حذف ایلمک جائزدر نهمة که اعطیت
 دیرسن و معلوم دکله انما نه و بیکل و یا دیرسن اعطیت درها مراد دکله کیمه و بیکل
 انما ایکی مفعولیه حذف ایلمک بواجب قسم ده یعنی باب علت و اعطیت ده نسبتاً جائزدر
 او خبریه اولورده که اوج مفعول تعدی ایدر و بولستعمالده آرور و بوقسم ده اصل ایدر و آرور
 که افعال همزه بیسه سببیل بر مفعول ده فی زیادیکه انما مفعول اولی دیرر و انک فاعل ثانیسه

جایز در اعطیت باشد و یکی اما یکی و او جوئی منقولی بر نسبتی نسبتی حذف ایلمک جایز کلمه
 زیرا ابوابی بیدقیقتند علمت باینکه یکی منقولی پس اگر بسا او ذره اقتضای ایدر
 مذکور قدور لازم کلور و اما اخیر در آخره افعال اوج منقولی المده اصل و کلمه در عمل که
 انزک اوج منقولی منقولی اوله کلمه معانی غلطی مثل اوله کلمه چهندند افعال انکله
 ظننت و حسب و صلت و زعت و علمت و رایت و وجودت بر فعل جمله الاسمیة
 لیسان ماضی منه منتصب الخبرین و من خصایصها ان اذا ذکر احدھا ذکر الاخر بخلاف
 باب اعطیت منها انما يجوز فيها الالفاء اذا توسطت و تاقوت الاستقلال الخبرین کلاما
 بخلاف باب اعطیت مثل زید علمت قائم و منها ان تعلق قبل الاستنهام و التثقی و اللام مثل
 علمت زید عندک ام مبر و منها ان يجوز ان يكون فاعلها و منقولها خبرین بنوع واحد
 مثل علمت منطلقا و بعضها معنی آخر یعنی به الی واحد ظننت یعنی انتهت و علمت
 بمعنی عرفت و رایت بمعنی ابرمت و وجودت بمعنی اجبت افعال انقلب مبتدا الظننت
 بلدر و یا خبر مبتدا و حذف افعال ظننت و حسب و صلت و زعت و رایت و وجودت
 معطوفه ظننت به بر فعل جمله الاسمیة خبر مبتدا و یا خبر مبتدا محذوف و فای محذوف
 علی کذا و خبر افعال انقلب کذا او کذا البیان ماضی عنه تعلق بمعنی تعلق هذا افعال
 علی جمله الاسمیة لیسان ما يكون تکمالا لافعال جمله عبارت عنه من ظنن او علم و حکمدر که بر
 و جسد و فی تعذیر ایلمک ان تعلق تکمالا لافعال علی جمله الاسمیة لیسان منتهی الذی يكون تکم
 الافعال مشتقة عنه یعنی علمت لاجل بیان العلم و ظننت لیسان الظن منتصب خبرین
 و من خصایصها ان اذا ذکر احدھا ذکر الاخر ایلمک المنقولین ذکر الاخر بخلاف باب اعطیت
 و منها ان من خصایصها يجوز فيها الالفاء اذا توسطت و تاقوت الاستقلال الخبرین
 کلاما بخلاف باب اعطیت مثل زید علمت قائم و منها ان من خصایصها انما افعال قلب
 بتعلق ایلمک علیها قبل الاستنهام و التثقی و اللام مثل علمت زید عندک ام مبر و منها ان من خصایصها

ان الامور البسیان يجوز ان يكون فاعلها ای فاعل افعال انقلب و منقولها فاعلها
 خبرین منتهی و ایدر خبر يكون در نحو علمت منطلقا و بعضها مقدم خبر معنی موقر مبتدا
 خبر کما یذکر افعال انقلب آخر لغت معنی در یعنی ای البعض به ایلمک بمعنی ای منقول
 واحد جمله فعلیة صفت بعد الصفة معنایه فظننت مبتدا بمعنی انتهت خبر و علمت معنی
 عرفت و رایت بمعنی عرفت و وجودت بمعنی اجبت هر بر چه فظننت بمعنی انتهت کسیر از این
 محصول ترکیب افعال انقلب یعنی بر چه فعلدر که کلمه متعاقب و کلمه کلدر صادر در حواص
 و اعضاء در کل یعنی خاص عضو کردن صادر اولاز و اولی فعلدر که اوجی علم تکمیلند
 علمت و رایت و وجودت و اوجی ظنن معنایه در ظننت و حسب و صلت و بر سیه کاه علم
 معنایه کلور و کاه ظنن معنایه و اول زعت در استعدت معنایه که کسه اعتقاد علم در کسه
 ظنن اولسول و بوافعال جمله اسمیة به داخل اولور که بیان ایدر که اول جمله شکلدر صادر
 اولشدر اوقه ظننی مثله کاه که دیسنگ زید قائم افعال وار که بر حکم سندن علم
 چهندن اوله و هر کاه که دیدگی علمت زید قائما معلوم اولور که علم زید ندر و هر کاه که
 دیدگی ظننت زید قائما معلوم اولور که ظنند ندر پس افعال کلاما تکمیل خبری بیده که مبتدا خبر
 ایدر منقولی تکمیل منصوب بیدر و من خصایصها یعنی افعال قلبه مخصوص احوال انکله که منقول
 او زینة اقتضای جایز و کلمدر یعنی بر منقول مذکور اوله و بر منقولی نسبتا مستیاجد و
 اوله جایز و کلمدر زید معلوم اولور که یا مسند مسند الیه ستر و یا مسند الیه مسند ستر فاعل
 لازم کلور لیکن فرینه ایدر حذف جایز در اگر چه قلیلدر نه کچدی اما ایلمک منقولی بیدر نسبتا
 حذف ایلمک جایز در اما اعطیت باشد ایلمک منقولی بیده و یا بر چه نسبتا حذف ایلمک
 جایز در نه که کچدی افعال انقلب جمله خصایصه ندر العاجیزه اولحق یعنی لغظا و من
 علمدر افعال ایلمک شول زما که ایلمک منقولی بنسبه توسط الیه و یا ایلمک سندن تاقوت ایدر نه که
 دیر سن زید علمت قائم و زید قائم علمت بوا یکی صورتند اعمال جایز در و ابطال عمل لغظا

وفتح جابر در دو افعال معنا هستند طرف اول و دوم و جابر کند را نده. باقی قیود کلام
 نام کو با که در سن زید فی علی قائم و زید قائم علی و غیر الفاظه الفا جابر و جمل خاصه
 افعال قیود تعلق یعنی بوا افعال علی و جوبا ابطال لفظا و معنی و کلمه استند و نغی و ن
 و لام ابتدای اول واقع اول سر زید که در سن علمت از زید قائم ام عمر و علمت از زید قائم
 و علمت از زید قائم به صورت زمره و اجبدر که افعال قیود تعلق لفظا و باطل اوله تا که صدارت
 استند و حرف نغی و لام ابتدا باطل اوله اما معنی هستند نغی باقی قیود اوله یکی از جمله خصوص
 اوله قیود معنوی است پس کو با که در پیش سن علمت افعال معنی قائم و علمت زید با غیر قائم و علمت زید
 قائم پس نغی و تعلق پس بنده فرق ایک هستند بر سر اوله که الفا جابر و واجب و کلم
 و تعلق و اجبدر ایکجی سے اوله که الفا ابطال علمت لفظا و معنی و تعلق ابطال علمت لفظا
 معنا و کلمه و جمل خاصه از افعال قیود تعلق که فاعل مفعول ضمیر متصل اوله بر شیشه
 راجع نه که در سن علمت منطلقا و علمتک منطلقا و زید علمت منطلقا اما غیر افعاله بوجایز
 دکلمه ایکه جابر دکلمه که در سن علمت و لا فر تبک و لا زید ضرب بر موقد که ضرب تبک
 فاعل ضمیر مستتر اوله و راجع ضمیر مفعوله راجع اوله و بوجک عدم جواز تبک بسبب غیر افعاله اوله که
 فعل افعال جوارحه اکثر فاعلک غیر نه تعلق ایدر مثل ضرب زید علمت اوله که زید و غیره تعلق ایدر
 نفس زید و کلمه پس اگر سن ضربت و بسک سماع بوجبارت و ضربت معنی فاعل ایدر زید افعال
 جوارح اکثر فاعلک غیر نه تعلق ایدر و ضمیر تارن و ممتنه اولما که مقصود معنی در عاید ضرف
 و یا سماع کون تارن غنچه هستند پس تصور ایدر که تمام مقصود کلام سن غایب اوزره اوله
 یا خود تصور ایدر که مستکون سهو واقع اولمش و رفتی یا ایدر نه ضمه اوله لفظا ایدر پس جگاه
 که افعال جوارحه دیکر که بیان ایدر که ضرف معنی اوزره در فاعله متعلقه ایکجی ضمیر
 لفظا نغی تبید ایدر اوزره که ضربت نغی و ضربت نغی و زید ضربت نغی تا کیم لفظا نغی
 سماع مستکون بیله که بوفصل ضرف معنی اوزره در اگر ضرف معنی اوزره اوله لفظا نغی

اذنی کرک کیدس و بوجک افعال قیود بسبب اوله که معنی افعال قیود کلمه و باطن
 و کشف علی و کشف کون افعال و معنی تعلق ایکه اوله و ایدر پس علمت منطلقا کیده
 اوله و علم اوله که سماع ضرف مقصود فهم ایدر و علمت ایدر علمت نفسیه پس جابر اوله
 و بعضی افعال قیود بر غیر معنی و ایدر که اول بعضی اوله معنی سبب بر مفعول ایدر ایدر ایدر
 مثل ظننت انت منسند اوله قیود بر مفعول اوله و علمت و علمت معنی بر مفعول اوله
 و تفصیل بونده اوله که اکتش ایک قسم در برت برت نشسته و زاننده بکلمه بر سیده
 بر شیشه بر صفت اوزره بکلمه و علم بواجب معنی معنی معنی استند پس علمت یک شکر سینه
 بر نسبت اوله یعنی ایکس بیله متعلق اوله و اوله یکی شیشه بیله اکتش مفعول اوله و گاه اوله
 اوله معنی بکلمه ایدر بوجب مفعول ایدر معرفت یکی و اگر ضرف معنی ایدر ایدر ایدر
 ایدر که جابر پس ایک مفعول معنی اوله و علمت یکی یکی مشهور و رفت ده معنی اوله که
 و علمت ده غالب معنی ایدر که بونگی یکی رایت البصیرت معنی بر مفعول معنی اوله
 یعنی رویت قیل که علمه ایک مفعول اوله و رویت بکلمه بر مفعول معنی اوله که بونگی
 یکی و حذت صارت معنی بر مفعول اوله که در سن و جدت الفاعله بصیرتها و صارتها
 دیکلمه ایا جگاه که وجدان الشیء علی صیغه اوله ایک مفعول ایدر و جدت زید افعال یکی
 پس و جدت نغی ایک مفعول بکلمه بر سر وجدان الشیء علی صیغه و بر سر وجدان الشیء نغی
 اوله یکی یکی مفعول ایدر و ایکجی سے بر مفعول الافعال الناقصه ما وضع لتقرر الفاعل
 علی صیغه و یح کان و صار و امیج و امیج و اضی و خل و بات و عان و عان و زواج و ما زال
 و ما برح و ما فتح و ما انک و ما دام و لیس و یجب و ما جرت حاجک و قوت کارها خبریه
 تدخل علی الجده الاسمیة لا عطاء الخبر حکم معنی ما فرغ الاول و تنفیذ ثانی مثل کان زید قائم
 کان کنون ناقصه ثبوت خبر ثابته و انا او منقطعها و یح صار و کنون و خبرها ضمیر الثانی
 و کنون ناقصه یعنی ثبوت و زاننده الافعال الناقصه کان و صار و امیج و امیج و بات و خل

که تعدده فعل ناقص کلمت در قول او اید که در هفت شوقه صحه قدرت عارتها و به شوقه کلمه
 و بسو که بخته دیر را راف بیل مکه دیر را و دره یارم تنبیه دیر را اما نون مراد مشهور
 بر اقدر یعنی شوقه شوقه بیل مکه که در به یک اول که ظاهر بود که قد بود شالده ناقصه
 آنچه اما جاد بود شالده غیره ناقص کلمت در نته که دیر لکت البرخی بغیرس و افعال ناقصه
 جمله اسمیه به داخل اولور جمله اسمیه تک خبریه کنه بر چکله سیه و بر یکچون مثلاً صار که
 معنی است انتقاله جمله اسمیه داخل اوله قدغه یعنی خبر کنه را اما کنه معنی است حکم و دیر
 مستقبله پس در خواص زید غیا زید غی اوله یعنی خبر یکم غی اوله حاصله غیا
 انتقال اوله و بوی کفایس ایله سایر افعال ناقصه پس لفظ حکم مستند که اولما زید غی
 معنی است افاضه بیانیه اولما زید غی و بوی افعال جز اولی اسمیه دن مرفوع ایدر ایکنین
 اوزره و بوی شان منسوب ایدر خبر اوله اولمق اوزره و منقوله مشابته فلان کیون
 ناقصه یعنی لفظ فلان ناقصه اولور اسم و خبر محتاج و بوی صیقله اوج قسم در برش
 ناقصه مطلقه که دلالت ایدر خبر اسمیه ثابت و قائم اوله و غنه زمان ماضیه که کسوت
 دائما اولسون کنوله نو و کان الله علیها کلها یا منقطع اوله خو کان زید قائما ایکنی ناقصه در
 صار معنی است که انتقاله دلالت ایدر صار یک کان من الکانین بکی او چو غی بی ناقصه در
 کانه خبر نشان اولور کان زید عالم ای کان التشان زید عالم کانه مازده اولور شیت و حاصل
 معنی است که ماضیه کلامه نام اولور خبر استمر که کانه کانه ای حصلت کانه را بیده
 اولور لفظا و معنی است که قول مازده و اقدر بیت جیادینه ای بکرت ماضیه کان کسوت
 الغراب و با لفظ جهندن زاید در اینجا نته که دیر کن ماکان احسن زید امر احسن زید
 کان بونده کسب لفظ زاید در اما معنی جهندن دلالت است که تعجب زید کن حسند زید
 ماضیه در نته انگ حسندن زید ماضیه و صار لا انتقال و اصبیح و امیس و الفی لاقران
 جمله با و قارتها و معنی صار و کون نامته و ظل بات لاقران مضمون جمله توفیرها و معنی

صار و کون نامته و مازال و مابرج و مافتی و ما انک کاستمر خبرها فاعله خبر متبدا و خبر افعال
 مذکوره و اصبیح مبتدا اول جب معنی است قبله فعل و فاعل و منقول به خبر متبدا و ضمه فاعله عاید
 فاعله و ضمه منقول عاید در خبر تا به تفر اوله کلمه استمر خبرها فاعله زمان قبوله آیه و کانه
 التخی یعنی بوی افعال جز فی لازمه و ما دام لتوقیت امر عدم نبوت خبرها فاعله و ضمیر
 ما دام عاید در کلمه نیو بیلده و من نته اصاب الاما دام الحکام ما دام و فی و بیس لفظی
 مضمون جمله حاله منقول بر طرفه و عایل بونده لفظی در ذیل مطلقا منقول بر بیس لفظی
 مضمون جمله تقدیر بیس لفظی مضمون جمله تقدیر بیس لفظی مضمون جمله تقدیر فی الحال
 و قبل بیس لفظی مضمون جمله نغیا مطلقا حالا و غیره پس و تقدیر مطلقا مصدر بخنده
 صفت اولور و جایز در که مفعول مطلق اوله ای طلقت لفظی الخلقا محصور بک صارت انتقال
 ایچوندر بر صفتدن بر منفه نحو صار زید غیا و با حقیقت حقیقته نحو صار لاد و صبح و اصبیح
 و امیس و افی بواج کلمه خبریه او بوی معنی است کلمه در مثل اصبیح کانه اولی معنی است کانه
 جمله سنگ مضمون زمان صباح مختر اولمقدر نحو اصبیح کانه زید غیا یعنی زید صباح و قند
 غی اوله ایکنی معنی است صار معنا در یعنی انتقال بر حاله صبح و قنه سلا حفظ سنر
 نحو اصبیح زید اقبیر یعنی فقیر اوله و دیگر و اصبیح بوی معنی است نسبت فعل ناقصه خبر محتاج
 او چو غی معنی است صباح و قنه داخل اولمقدر نحو اصبیح و امیس و اصبیح بوی معنی است فعل نامدر
 خبره محتاج دکله و اصبیح فعلین ایدر امیس و افی کلمه بی و بات کلمه ظل و بات دلالت ایدر
 کند بک کلمه لکن مضمون زید کانه و قتر مختر اوله کانه یعنی کله زید مضمون و قتر
 مقترند که کوند و کجه در نته که دیر سن ظل زید ساثر یعنی زید بنون کون بوزجی اوله
 حاصل کیدی اوله و بات زید صیقا یعنی زید بنون کجه غارا ایدر اوله و ما اولور که
 بوی کلمه صار معنی است اولور اولی و قنه سلا حفظ سنر نحو ظل و جمله مسوقا و بات و عهد سودا
 صار و مازال و مابرج و مافتی و ما انک بود در و فعل ناقص کند بک خبرها فاعله ایکنی ثابت و بوی خبر

یعنی خبری که نامش بر قائم و آنچه در اول زمان بر سبب که فاعله خبر بر سبب قبول باشد یعنی خبری که
 قابل اولش در پس مازال زیرا میسر است همیشه زید بگذرد اول زمان بر سبب که زید بگذرد و حکومت
 قابلیت و استحقاق اولش در بواجب است که بگویند سبب اولش که بواجب است یعنی
 در آنکه ظاهر در وجود بوند ما میانی و افضل او کور معنی نفعی نفعی اولش نفعی نفعی است
 و اعتبار قابلیت و صلاحیت عقلی سبب معلوم در و حرف نفعی بواجب است که لازم در لفظ و با خبر
 که معنی است که استفاده میس با ما در موقوفه در حرف نفعی در خوانه بوند که کور اولش
 که کور که حرف نفعی مذکور اولش لفظ بواجب در بواجب است که قول بارید و اقدار تا آنکه تقوی
 تذکر یوسف ای که تقوی و مادام یعنی کلمه مادام بر اینست و قتی تعیین با یکدیگر خبر سبب
 ثابت اولش در مدتی یعنی بر شیء و فاعل خبر اسمی قائم اولش نفعی و قتی که در پس اجلس مادام
 زید جالس ای بگذرد جلوس و قتی تعیین با یکدیگر زید که جلوس مدتی یعنی زید او تدریجی سن
 او تدریجی بگذرد و بگذرد که بگذرد اولش که لفظ ماضی در و بوند حکم کل فعل تا و بگذرد
 ای اجلس دوام جلوس زید و اول سبب که مادام نفعی زمانه راجع اولش که لفظ خبر بر کلام
 محتاج اولش که زید که لفظ ماضی در و بگذرد استقلال با فاعله اولش و ماضی مصدر است و قسمه ماضی
 مدت و بر زید و پس یعنی لفظ ایس مضمون جمله نفعی ای چون در زمان حاضر و پس پس زید قائم
 معنی زید بوند قائم و بگذرد و اگر زمان حاضر را بقیه بگذرد اولش که اولش و زید
 تعیین اما بعضی قسده اولش که ایس نفعی مطلق ای چون در زمان حاضر و غیر نفعی و بگذرد
 اخبار با کلامها علی اسمانها و صحی فی تقدیمها علیها علی ثلثه اقسام قسم بجز و هو من کان الی رایح
 و قسم بجز و هو ماضی اوله با ضلالت این کسان می غیر مادام و قسم مختلف غیره و هو پس
 و بجز تقدیم اخبار با کلامها یعنی افعال ناقصه نفعی علی اسمانها یعنی افعال ناقصه نفعی ای افعال ناقصه
 نفعی تقدیمها ای اخبار علی افعال علی ثلثه اقسام قسم رخصه مبتدأ و خبر و جود
 بدل در ثلثه دن و جمله فعلیه نفعی قسم در ای اولش نفعی بجز تقدیم اخبار با کلامها و

من کان الی رایح و قسم بجز و هو ماضی اوله با ضلالت این کسان می غیر مادام و قسم مختلف غیره و هو پس
 نفعی اولش در پس مازال زیرا میسر است همیشه زید بگذرد اول زمان بر سبب که زید بگذرد و حکومت
 قابلیت و استحقاق اولش در بواجب است که بگویند سبب اولش که بواجب است یعنی
 در آنکه ظاهر در وجود بوند ما میانی و افضل او کور معنی نفعی نفعی اولش نفعی نفعی است
 و اعتبار قابلیت و صلاحیت عقلی سبب معلوم در و حرف نفعی بواجب است که لازم در لفظ و با خبر
 که معنی است که استفاده میس با ما در موقوفه در حرف نفعی در خوانه بوند که کور اولش
 که کور که حرف نفعی مذکور اولش لفظ بواجب در بواجب است که قول بارید و اقدار تا آنکه تقوی
 تذکر یوسف ای که تقوی و مادام یعنی کلمه مادام بر اینست و قتی تعیین با یکدیگر خبر سبب
 ثابت اولش در مدتی یعنی بر شیء و فاعل خبر اسمی قائم اولش نفعی و قتی که در پس اجلس مادام
 زید جالس ای بگذرد جلوس و قتی تعیین با یکدیگر زید که جلوس مدتی یعنی زید او تدریجی سن
 او تدریجی بگذرد و بگذرد که بگذرد اولش که لفظ ماضی در و بوند حکم کل فعل تا و بگذرد
 ای اجلس دوام جلوس زید و اول سبب که مادام نفعی زمانه راجع اولش که لفظ خبر بر کلام
 محتاج اولش که زید که لفظ ماضی در و بگذرد استقلال با فاعله اولش و ماضی مصدر است و قسمه ماضی
 مدت و بر زید و پس یعنی لفظ ایس مضمون جمله نفعی ای چون در زمان حاضر و پس پس زید قائم
 معنی زید بوند قائم و بگذرد و اگر زمان حاضر را بقیه بگذرد اولش که اولش و زید
 تعیین اما بعضی قسده اولش که ایس نفعی مطلق ای چون در زمان حاضر و غیر نفعی و بگذرد
 اخبار با کلامها علی اسمانها و صحی فی تقدیمها علیها علی ثلثه اقسام قسم بجز و هو من کان الی رایح
 و قسم بجز و هو ماضی اوله با ضلالت این کسان می غیر مادام و قسم مختلف غیره و هو پس
 و بجز تقدیم اخبار با کلامها یعنی افعال ناقصه نفعی علی اسمانها یعنی افعال ناقصه نفعی ای افعال ناقصه
 نفعی تقدیمها ای اخبار علی افعال علی ثلثه اقسام قسم رخصه مبتدأ و خبر و جود
 بدل در ثلثه دن و جمله فعلیه نفعی قسم در ای اولش نفعی بجز تقدیم اخبار با کلامها و

نمی آید و نفعی صدر کلام اقتضا اید و بر طایفه مقدمه اولور و بدین زیر الیس تکس علی فعلت
ایچوندر نفعی ایچون دکلدن نه که سابق ذکر اولدی بیس کندی معمولند که مقدمه معنوی مشابه
نصرف ایچونک قادر اولور و قول خودک نفع ان یوم دینهم بیس معر و فاعلهم دلالت ایدر تقدیمک
جواز نه زیر که یوم معمول معر و قادر ک خبر بیس در بیس معمول خبر بیس جازیه در که بیس او زین
مقدمه اولدی ایچون تقدیم خبر بیس او زین بطریق اولی جازیه در زیر ایچونیر ده که معمول واقع اولمغه
قابلد اولور معمولک علی و واقع اولمغه بطریق اولی قابلد افعال المقاربه با وضع لدنوا خبر جازیه
او حصول او افتد ایضا فال اول عسی و صوغه متصرف متول عسی زید ان یوم و عسی ان یوم
زید و قد یخفف ان و انشاء کاد ققول کاد زید یخفف و قد یخفف ان اذا دخل النقی علی فیه
کالا فعال علی الایح و قیل کیون للانبات و قیل کیون فی الارضی الانبات و فی المستقبل
کالا فعال استما بقوله سبحانه و تعالی و ما کاد و یعملون و یقول فی الرمة بیت اذا غیر عسین
لم یکنه سیس لحوی من حبت سیرج و الثالث جعل و طنق و کرب و اخذ و صی مثل کاد و او شک
و صی مثل عسی و کاد فی الاستعمال افعال المقاربه با وضع لدنوا خبر جازیه و حصول او افتد
نفع الخیر فال اول عسی و صوغه متصرف متول عسی زید ان یوم و عسی ان یوم زید و قد یخفف
ان و انشاء کاد ققول کاد زید یخفف و قد یخفف ان و اذا دخل النقی فیه و ای کاد کالا فعال
ان منفی علی الایح و قیل کیون فی الماضی الانبات و فی المستقبل کالا فعال استما بقوله
قیل یبقوله نفع و ما کاد و یعملون و یقول فی الرمة اذا غیر الهمج بیس لم یکنه سیس لحوی
من حبت مینه سیرج و الثالث طنق و جعل و کرب و اخذ و صی ای الایح الایح الایح
و او شک و صی ای کلمه او شک مثل عسی و کاد فی الاستعمال حصول ترکیب افعال المقاربه یعنی
بر پنج فعل که قرب دلالت ایدر و بوافعال افعال ناقصه خوانندند که اسم و خبره مختابلد
لیکن افعال ناقصه در مختار لردر که بوند و ک خبر کجا فعل مضارع در ان فیه مصدر و یا ان
و بوند بر پنج فعلدر که موضوع اولمشد قرب دلالت ایچون خبر ترکیب جازیه در ان و یا حصول او

الغاشیه

و یا انشاء شروع ایچون اولکی سبی یعنی اول که قرب خبره دلالت
ایدر و جازیه شدن کلمه عسی در و بواکلم غیر متصرفه در یعنی ان دن
ما یعنی صیغه لوندن غیر کی کلمه عسیت کبی و بونک استعمال ایکی و بوم
او زید در بر بی اولدی که فاعلی اسم محض اولور و خبری ان ایله
مصدر فعل مضارع در زید جازیه استقبله مستقله و ان و فی علم
استقبالدر کوعی زید ان یخرج زید بواستعمال او زید عسی فعل نام
اولور که فاعلیله کلام تامدر و زید بوا ترکیب فاعل یخرج در و اولکی
استقالده عسی فعل ناقصه اسم و خبره محتاج لیکن چونکه خبری ان
ایله فعل مضارع در جازیه مناسبت جهتن پس اول فعل مصدر
ما و اول اولور و بر معنای تقدیرنه محتاج اولور عسی زید زان فزوج و یا
مصدر اسم فاعل معنای اولدی کوعی زید جازیه کویا دیشد کوعی
استعمال اولدی قارب معنای در ای قارب زید فزوج و استعمال
فانیده قرب معنای در ای قارب فزوج زید لیکن بوندن توهم اولور
که ان یخرج مفعول عسی اولدی خبری اولیه و باجمله کلمه عسی جمیع استقالات
و تقادیرده انشاء و جازیه در جازیه خبر معنای در کلدن فعل
مقاربه بیک سبی یعنی حصول جهتن قرب خبره دلالت ایله کلمه
کاد در و بونک خبری فعل مضارع اولور ان سز کوزید یخرج یعنی
تعیین اولدی زید کت حزو بی حاصل اولمغه و کاه اولور که خبرنه ان
داخل اولور عسی تشبیهه انته که عسی ان کاد و شرکاد به تشبیه
کوعی زید یخرج و کاد خبر معنای در انشاء خبر معنای در کلدن و کاد
بر کلمه در که متصرف در یعنی ان دن مستقالات مضارع و غیره

و بعض مع قید دخی که در بعضی مع کثیرا و بعضی مع کثیرا و بعضی مع کثیرا و بعضی مع کثیرا
تبدیل و الباء للاحاق و الاستحسان و المعصیة و القابل و التبعیة و الطرائف و زوائد و غیر
مع الاستفهام و النقل قیاسا و غیره سما تا نحو حبسک زید و القی بیده و القام للاحصان و
التبلیک و زیاده و بعضی عن مع التول و بعضی الواو مع القسم للتعجب و رب التقلیل لها مصدر
کلام مختصه بکرة موصوفه علی الایح و فعلها ما له نحو ذوق غایبا و قد فعل علی المصغر المبرم بمنزله
بنکره و الضمیر المفعول منکر کلاما لکنه فیهین مع مطابقتهم قبل کتوبا ما خذ فعل مجمل و واو باء فعل
علی نکره موصوفه و رب و واو اما و اورب مع حصول ترکیب و اما لانها مع کلام الیه
انتهای غایت است چون در نکره من ابتدای غایت است چون در کسرت من البعرة الی الکوفه و کاه
اولور که مع معنای اولور نحو من انشاء اس لانه مع ایل و لا تا کلاما مواهله الی اموالکم
اس مع اموالکم و فتح ایلی کیه انتهای چون در و مع معنای اما الی انتهای معنای جوق کلور و مع
معنای از و فتح مع معنای جوق مستعمله و کلامه یا مظهر و مفعوله مستعمله نحو ایلی زید
والی و الیک و الیه و فتح مقصد رسم ظاهره نحو تحت البارفه مع الصیاح و مر دجیاتک
مفعوله و حواله جایز طو مشرور انشاء عریبه و واقع اولمشد نحو حیثا کانما غیر مرفقتند
بوشاد در بود که قیاس جایز و کلامه و فی ظرفی چون در با حقیقتا نحو مال فی الیکس و یا مجازا
نحو نظرت فی الکتاب و البنات فی الصدق و کاه اولور که مع معنای کاه و لاصبتکم فی
جدوع النخل ای علی جدوع النخل و لفظ بانکه بجه معنای و ارا قول الصاق ایچوندر حقیقته نحو
به و یا مجازا نحو سرت بزید ای بوضع یزید من موضع زید تا مع الاستعانت ایچوندر
مخو کتبت بالعلم ثالث مصاحبت ایچوندر خود قلت علیه شبای السفر ای مع شبای السفر رابع
متابله ایچوندر نحو کستغزیت هذا فداک نتیجه حاقبت ایچوندر نحو حقیقت بالمسجد ای فی مسجد
ششم تعدیه ایچوندر نحو ذهبت بزید کنیزه الی ایدم دیکدر سابقی زاید در و بویا و لیس
نک و کستغزیتک جبرنده قیاسی در نحو ما زید بقایم و لیس زید بقایم و جعل زید بقایم اما نینک

و استغزیتک

و بعضی مع قید دخی که در بعضی مع کثیرا و بعضی مع کثیرا و بعضی مع کثیرا و بعضی مع کثیرا
مقصود بیده اولسون نحو و لا تقوا یا بیدیکم ای و لا تقوا ای بیکم ای انفسکم و القام للاحصان
یعنی لام احصان ایچوندر حکایت سر نحو الجمل للفرس و یا ملکته نحو المال لزید تعلیل ایچوندر اولور
نحو خبریه لثقا و یب ذائمه ده اولور نحو روفی لکم ای رو فکم و عن معنای اولور بوبله
مستعمل اولی نحو قوله تع و قال الذین کنتموا الذین آمنوا للذین لم یؤمنوا لام للذین ده
صدء قول و کلامه تا یکم معنای بوبله اولور که کافر مؤمنه در بیدیر و انزه خطاب الی بیدیر که اگر بوبله
اولیته ما ستغزیتک و یکم که یکم بوس بولام مع معنای در بعضی کافر مسلمان چنانچه
و جانندن زید بیدیر ارا قول که محمد کنور مشد زید بیدیر اولیته بولته یعنی مسلمان زید و م اوزر که
سبق الیتمه لر بل که بیدیر اندون اولیته اخذ ایدر و ک و او قسم معنای ده کلور
نجمه ایچون نحو لای و جوا الاصل امور عظامه مستعمله لانه لفظ طار الذباب و نیز و کلامه
رب اصله انشاء تغلیل ایچوندر کم خبریه متابله که انشاء تکثیر ایچوندر اگر چه
ایکسینک بیلیم ما بیده خبر در نکره سابقه بود که اشارت اولی بیده و کلامه رب انشاء
تکثیر ده جوق مستعمله و اگر چه کم خبریه انشاء تغلیل ایچون مستعمله و کلامه رب صدر
کلام اقتضای ایدر زید معنای انشاء در نکره کم خبریه صدر کلام اقتضای ایدر بوجه
و کلامه رب مخصوصه نکره موصوفه به اما نکره اولی زید تقریبه محتاج دکلور اما نکره
و وصف ایچوندر که رب بر چندین بر نوعی تغلیل ایچوندر و نکره و وصف ایچوندر چندین
بر نوع معلوم اولور و علی الاصح بیور و کاه اشارت بر طایفه نکره رب تک نکره غیر موصوفیه
دخولنی جایز کور و کلامه لیکن الصیح قول اولور و شول فعله که رب انما متعلق اولور فعل ماضیه
زید رب تغلیل محقق ایچوندر بویا بیده منصور اولور و اول فعل اکثر استمالا نکره و حذف اولور
زید که سربین و لا بیده اول فعل معلوم اولور نحو رب اجل کریم ای لیت یعنی از مر و کریم و یا جوق مرد
کریم که سربین انی کوردم و لیسدم و کاه اولور که لفظ رب داخل اولور بر غیر نکره که غیر اولور بر نکره

جو در رسم داخل اولور و ذ داخل اولماز و الحاق تشبیه ای کلمه کاف تشبیه ایچونر نحرورد کمالا
 زاید اولور نحو ایس کلمه شی ایس مثل شی اسم ده اولور نحو ایچکن عن کالبر دهم
 ای یچکن عن مثل البر و مذ و منذ تسابقا معلوم اولکه که مذله منذ لاسم ده و و ف تشبیه
 کاه ابتدا مدت معانسه دکاه جمیع مدت در نحو سلیطه معانسه و بومقام ده و و ف
 و و ف و در رما چون و معانسه چون که زنا ماضیه داخل اوله لرا ابتدا مدت نحو ماریته
 منذ السنه الماضیه او منذ یوم الجمعه الماضیه یعنی کور علی بریلدر و یابر کوندر اما زما
 حاضره داخل اولجه معانسه در کور یعنی معانسه ظرفیت افاده ایدر لر کومارایته منذ
 سنتا و شهرتا و بومعنا یعنی بویله و بویله و بویله کوردم دیکدر و حاشا
 و خلا وعدا بولکه لکه فعل اولور لرتنه که مباحث استنشاده سابق اولدی و کاه جو که
 مابعد کربج و ایدر لر و معانسه استنشاد در کند بونده ده نحو جادی قوم عدازید او خلا
 زید و ستمی التوم فاشا زید الحروف تشبیهه بالفعل ان وان و کات و لکن و لیت
 و فعل لا صدر الکلام سوی ان و یحیی و تکون علی الاصح و تدخل جینه علی الالف
 فان لاتغیر معنی بجمده وان مع جمده فی حکم لغو و من نه و جب بالکسر فی موضع جمده و الفتح
 فی موضع المغر و کسره ابتدا و بعد القول و لموصول و ففتی فاعله و منغولیه و مبتداه
 و مضافا لیه و قالوا لانکه لانه مبتداه و لو انکه لانه فاعله فانه جاز التقدیر ان جاز الامر
 من یکرمه فانه کریمه و اذا ان بعد القفا و بشبهه و لکن جاز العطف علی اسم کسره
 لفظا او حکما بارتفع دون المفتوحه مثل ان زید قائم و عمرو و بشرط مضی لفظا او تغیر
 خلا فالکوفیین و الا ان لکونر مینا خلا فاللمبر و و انکائی فی مثل انک و زید و اصبان
 الحروف تشبیهه بالفعل ان وان و کاد و لکن و لیت و فعل لا ای هذه الحروف صدر الکلام
 سوی ان قهی ای ان بکسرها ای بعکس هذه الحروف و تکون ای هذه الحروف ما الحاقه
 ان هذه الحروف علی العمل علی الاصح و تدخل ای هذه الحروف علی الافعال فان لاتغیر معنی بجمده

وان یو

وان مع جمده ای حکم لغو و نه و جب بالکسر فی موضع قبل و الفتح فی موضع المغر و کسرت ابتدا
 و بعد القول و لموصول و ففتی ان فاعله کالدر و ففتی کسرتان و منغولیه و مبتداه
 و مضافا لیه ای الی ان معطوفه و فاعله فعل و فاعله فعل و فاعله فعل و فاعله فعل و فاعله فعل
 کذوفی مبتداه و وقع اولور ان حرف مشبهه بسی و خبریه ذکر اولکه زید ان معطوفه داخل
 کلمه ایدر بعض خبریه اوزره قهر اولکه پس ان اسمیه و خبریه یلینا و ل مغر و در خلا فعله
 مبتداه در خبریه قالوا لانکه منطلق ای لا نطلق لک لاجود ایدر لولا انک محلا منسوب قول
 حال در و قالوا بمتعلق مبتداه و لو انکه لانه فاعله معطوفه لولا انکه یروا عیابی انک کبیر
 فان جاز التقدر ای ان تقدر المغر و الجملة جاز الامر ای فتح ان و کسرتا مثل من یکرمه
 فانه کریمه و انواته عبار القفا و الهایم و بشبهه جمله معطوفه من یکرمه یه و اول محلا لکونر
 اضافته و لکن جاز العطف علی اسم ان المکسوره لفظا مکسوریه تفسیلدر او حکما انک معطوف
 بارتفع جازیه متعلق دون المفتوحه الی کم جاز العطف علی اسم المفتوحه مثل ان زید قائم
 و عمرو و بشرط معنی خبر لفظا تمیز او تغیر انک معطوف خلا فامغول لکوفیین انک
 متعلق و لا نفی جنس ایچوندر اشرایح لکونه ای لکون اسم ان مینا خبر کوندر جاز و جوار
 خبریه خبر لا در خلا فاللمبر و خلا فالکوفیین کبیر و انک معطوفه مبتداه فی مثل انک زید
 فاصبان محمول ترکیب المشبهه بالفعل بوانی لکن معناه مثل مشابهتی و ازریرا
 که بوندره معناه فعل و ارنه که مشهور در کسره لکونر و زیده ده افعال مشبهه یعنی آسما
 داخل اولور لرا افعالیکه و لفظ جھتندنده افعال مشبهه در اوج حرف اوزره و زیده ده
 اولمغه و اهریده فعل ماضی کی مفتوحه و لفظ انک مشابهتی لفظ جھتندن زباده در
 و سبب مشبهت ایچون لفظه و معناه بوجوه و فعل علی دیر دیر و عمل افعالیکه و هم
 اوزره در بر سبب اصل در که رفوع منسوب اوزره مقدمه قلمدر و بوجوه و ف چون که علی
 مشبهت ایچون ایدر لرا فاعله حرفی اولور لیس بونکر فاعله و بر دیگر عمل فاعله

این کلمه در این کتاب
 در این کلمه در این کتاب
 در این کلمه در این کتاب

و منصوب بر فوج او زینیه خدمت قلم بر جو و فوجان به مفتوحه در غیر صدر کلام و بر وزن زینیا
که انواع کلام در بر نوعی دلالت ایدر پس لایق بود که صدر ده اول را تا یکم اقول آمده
اول نوع منزه اول و ان یفتوحه بانگ گونگ عکسجه در بین بونده واجب سوره
اولقدر زینیا که با اسم و خبریله تاویل مفرد ده در دو که لازم بر سنیه متعلق اولوق تا یکم
کلام تمام اول پس که سوره اولورده صورت کنایه ان و مکتوبه مشبه اولور و بوجهت
که ان اسم و خبریله مبتدا اول واجب اولدر که خبر مفرد اول و غوغی انک قائم نه که کجی و بو
و وفی تصنیف لایق اولور حذف شدیده که اولوق ایضه مخرکه مدفله اولور و تحقیق در
صکره عکسجه باطل اولور افضح لغاتیه زیرا که مشابهت لفظیه تحقیقیله زایل اولور و لغتیه
عمل ایدر مکه کلمه کلمه در و بو و و فکله لایق اولور تا یکم بو نکر که عمل در منع ایلیه بو سید
بو کما و کافه در کواخواتر ایدر قائم و چون که عمل در مطوف اولور فعلیه در داخل اولور و کوا
اتما قائم زید و اتما یقوم زید فان لا تغیر معنی جمله بو و و فکله لایق اولور تا یکم تحقیق
یعنی ان و مکتوبه داخل اولور یعنی جمله کنه ان لکن تعبیر الی غیر بل که معنای جمله یه تا یکم و تحقیق
زیاده ایدر مثل زید قائم کلام تامدر و چون که مکتوبه تا یکم و تحقیق اول کلام تامدر و زیاده
اولور و ان مفتوحه داخل اولور یعنی جمله تغییر ایدر و تاویل مفرد ده مکتوبه و محتاج ایدر بر سنیه
تا یکم کلام تمام اول مثل حواکه که دیر سن ان زید قائم معنی تحقیق و مقرر زید قائمدر
و هرگاه که دیر سن ان زید قائم معنای ان صکره کرکیر زید قائمدر ایدر جمله کنه ان مفتوحه
صورتنده مستقلاتی عالمی بونده و فوج مفرد مقامنده پس همزه مکتوبه اولور ابتداء کلامده
که جمله مستقبله جمله در خوان زید قائم و موصول صکره زینیا که جمله مفرد اولوز نو کجا
انکه ان آیه عالم وجود کن صکره زینیا که موصول قول جمله مستقبله اولور کواقتل ان زینیا
قائم و مفتوح اولور همزه فاعل مقامنده اولور قده و یا موصول مقامنده و یا مبتدا مقامنده
فقط و یا مضاف ایسه مقامنده نحو بلغن انک عالم و کمدت ان زید انا سوس و غده یانک

فاصل

فاصل و ایچیه اشتهار انک فاضل و لولاء امتنا بیده ان صکره همزه مفتوحه اولور زینیا که لولاء
صکره مبتدا در که خبریله حذف و قدر پس اول اسم و خبریله موضوع مبتدا در یانک که مفرد در زینیا
صکره همزه مفتوح اولور زینیا که لوعرفی شرکدر فعل افتضا ایدر پس ان اسم و خبریله محل
فاصله اولور و قوله نوح و لوانهم صبر و ان لا یثبت انهم صبر و ان لا یثبت صبر هم غان باز
التقدمیر ان بازال امر ان یعنی بر سرده که جمله جایز اولور و هم مفرد یعنی جمله مفرد و مقدم
جایز اولور ان که کسر و فتح جایز در نوح من بکر معنی فانه اگر مکرر ملائطه ایدر سنگ که اصل
کلام فانا اگر مکرر در پس جمله همیشه اولور که جزا شرکدر و بونده ان کسر یه او قومن که
زینیا که اصل کلام بود که جزا و ان اگر مکرر پس بونده ان فخذ انک صکره مده شور اولور
جمله در ان اگر ان ملائطه ایدر سنگ او قومن کرکیر زینیا که ان مابعد یله مبتدا و همزه و ننگ
خبریه حکمده در و اصل خبر مبتدا مفرد در که بوبله در حال قول شاعره و کنت
و بده ای قیل سید اذا ان غده العفا و الکره از م اگر بونده بوبله مقدم ایدر سنگ که اذا
غده التفاسیر بو جمله همیشه اولور که از ایا مفاصل ان صکره و اقدر و بو ننگ من بونده
کسر در و اگر ملائطه ایدر سنگ که ان مابعد یله تاویل مفرد ده در که مبتدا در و خبریله
مخفف و ف در ای فاذا عبودیه للتقوا و انهم از م حاصله پس حان ان بونده فتح اولور زینیا
که ان ایکی معنویله موضوع مبتدا در و اقدر مبتدا خود مفرد در و ننگ یعنی ان معنای جمله تغییر
ایلیه کجی لایق بود که ان عمده و هم منزه تنزیل ایدر و بر سنیه که جمله اسم ان به عطف
ایدر در فعلیه عطف ایدر زینیا اصل مبتدا فله فوج ایسه کرکیر کسبه لفظ مکتوبه اولور و لوسون نحو
ان زید قائم و عمر و کرکیر حکم مکتوبه اولور و لوسون نحو علت ان زید قائم و عمر و کرکیر
ان بونده لفظ مفتوحدر زینیا مفعول همانند و اقدر لیکن حکمی مکتوبه در زینیا که ان
ایکی معنویله علت ننگ ایکی مفعول ننگ قائم متاخر و اول ایکی مفعول معنای همزه در بر لیدر
مرکتب مسند و مسند الیه دن و ان مفتوحه که حکم مکتوبه اولور انک ایسه همزه عطف جایز و کلمه

زیرا چون که معنی جمله تغییر بیشتر از معنوی غرض ایملک کلید و کلمه تا که تکلمی معتبر اوله و اسم
 آن تکلمی جمله عطف به پیش شرطی اوله که خبر معطوفه اوله ایملک کلید که کلمه لفظا و با تقدیر لفظا
 خوانده زید قائم و عمر و تقدیر خوانده زید و عمر و قائم ایملک زید قائم و عمر و قائم ایملک خبر
 آن تقدیرده کجاست اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله
 خبر ایملک چون شرطی اوله که کجاست اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله
 اولی او زید خوانده زید و عمر و زاهدان شک یوق که زاهدان خبر و معطوفی و معطوفی
 علیه و پس اسم آن به خبر اوله یعنی بختند رفعتد عامل آن در و بوجهند که مکرودن خبر
 که مرفوعه در ابتدا الفله عامل رفع ابتدا اوله پس آن و ابتدا ایملک بله بر رفتن او زید جمع
 اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله و محذوف اوله
 عمل ایملک و خبر که سابق کی ابتدا مرفوعه پس ایملک مملک بر معنی اوله اوله او زید
 اجتماعي لازم کلمه و لا اثر یعنی عطف با خبر ایملک پس آن تکلمی است اوله و محذوف اوله و محذوف اوله
 یوقدر آن تکلمی عطف ایملک خبر ضمیر آن اول یعنی جایز و کلمه که کسه معنی اوله ایملک مایه
 و کلمه آن زید و زاهدان که جایز و کلمه آن زید و عمر و زاهدان اول محذوف که بیان
 اوله ایملک مملک بیننده شکر کلاما مرفوعه و کس می کنند هر گاه که اسم آن معنی اوله
 آن تکلمی عطف جایز در خبر ضمیر آن اول زید چون که عمل آن بنا و اسطیله است معنی ملام
 اوله پس کویا که خبر و محذوف ایملک خبر لازم کلمه و بوقول ضعیف در زیر آن
 کس می معنی محذوف که نصب در عمل ایملک در نهایت بنا و اسطیله اول نصب ملام اوله و چون
 که خبرده صحیح مانع یوقدر آن انده عامل اوله پس اول محذوف لازم کلمه و محذوف اوله و
 لذلک دخلت اللام مع المکسوره و منها علی الخبر و الاسم اذا فصل بینها و بینها او علی ما
 بینها و غیره لکن ضعیف و تخفیف المکسوره فیلزمها اللام و يجوز الغا و يجوز دخولها
 علی فصل من افعال ابتدا خلافا لکوفین في التعم و تخفیف لغتوه فتعمل فی ضمیر شان

مقدر تقدیر فعلی جمله مطلقا و شذاعاها فی غیره و یلزمها مع التعلل التین او سوف او قد
 او حرف التثنی و كان تشبیه و یخفف فتلقی علی الاصح و لکن لکاستدراک بتوسط بین
 کلامین متغایرین معنی و یخفف قلیغ و يجوز معها الواو و یست لکنه و اجاز الغا
 لیست زید قائما و لعل الترتیبی و شذاعاها لکن کذلک یعنی آن کبیر است کلمه جمله
 ایملک جواز زید و لذلک یعنی آن جمله و تغییر ایملک چون و ان معنوی معناه مرفوعه و کجاست چون
 و دخلت اللام ایلام ابتدا مع المکسوره و منها ان دون المقسومه علی الخبر دخلت مستقی
 او علی الاسم اذا فصل بینها بین الاسم و بینها ای ان نظیر او علی ما بینها ای بین الاسم
 و الخبر و غیره لکن ضعیف ای کاف للام ابتدا و ضعیف و یخفف المکسوره بعد تخفیف علی افعال
 ابتدا و نحو کان و علی خلافا لکوفین في التعم و تخفیف لغتوه فتعمل فی ضمیر شان
 فتعمل فی غیره شذاعاها مطلقا ای زید مطلقا او دخولها مطلقا و شذاعاها غیره
 این ضمیر شان و یلزمها ای المقسومه مع الفعل التین او سوف او قد او حرف التثنی و كان تشبیه
 و تخفف فتلقی علی الاصح و لکن لکاستدراک بتوسط مبتدأ و خبر در بین کلامین
 متغایرین ان نیفا و انبیا معنی و تخفف لکن فتلقی و يجوز معها ای شذاعاها او تخفیف
 الواو و لیست لکنه و اجاز الغا لیست زید قائما ای جواز و تبصیر و لعل الترتیبی و شذاعاها
 الخبرها ان بعل حصول ترکیب لکن کذلک یعنی است کلمه عطف جایز اوله و لکن مان کبیر
 زیرا اوله معناه جمله تغییر ایملک و ایملک مملک اوله حال او زید در که سابقه ایملک و بوج
 استدراک که لکن ده در اول معنی است بقا معنی منافی و کلمه پس جایز در که آن تکلمی معنی
 اعتبار ایملک بر شذاعاها رفله اما عطف ایله لکنه که آن ده معلوم اوله شذاعاها معناه
 استدراک ابطال و هم باطل در که سابقه ان شذاعاها پس لکن به او زید مانع بر کلام در
 لازمده تا یکم استدراک منصور او لکنه که در سن لم یخرج زید لکن عمر و خارج و بکرمه و باقی
 حرف شذاعاها است کلمه عطف جایز و کلمه زید معناه ابتدا که اصلنده و ایملک لیست ده

والمقدومه وكان ده باقی ماندی سگد محقق اعتبار ایک لکن دکلدرو لندک یعنی بونکی چون
که ان یکسوره مغنیه جمله تغییر ایلمز جائز و ز که لام ابتدا داخل اول ان ایلمز خبرین
و یکسوره اول شرط که ان ایلمز ایسه سینده برسته فاسل اوله و یاهم و خبر سینده برسته
توسط ایلمز خوان زید القایم و ان مع التوار زید و ان زید الطعمه کل کل زید انا جائز
دکلدرو ان زید اکل الطعمه زید که بولام ابتدا در و حق صدر الطعمه جمله ده اولمقد
زید قائم یک یعنی بکن چون ان ده لامه تا یکد نسبت ایچوندر ایکسن بر برده جمیع یک
کره طومشدر و چون که ان و یکسوره صدرتدن دو شمشیر لایق دکلدرو که جمیع ایوا
جمله دن که عده بر بر متاخر اوله و لامک لکن ایلمز خوبی نده که ان ده یکدن ضعیف در
اگر چه استعمالده وار اولمشدر نکره قول شایوده واقدر و کتبخ من جمها العسل و سبب
فرق یکسوره ایلمز بکن سینده و حکمه اولد که چون که لکن بر غیر کلامک سخته اقتضا
ایدر که بایک صدرتدن دو شمشیر پس لام که گاه طالب صدرتدر انکله اخبار اولمقد
ستحسن دکلدرو بخلاف یکسوره که اول مقفح تقدم کلام او دکلدرو و گاه اولور که ان
یکسوره تخفیف ایدر ابدیک انک صورتی یافته کجه اولور پس بونکی چون ان و مخفص ایلمز
لازمدر تا یکم شتبه اولیه اما شمول یرده که یکسوره یکسوره مخفیفدن سکره عمل دیر بر کوفوق
لازمدر تا یکم معنی و اثبات بری برینه شتبه اولیه و اما تخفیف یکسوره کما عمل لفظا
لللبابدر و یخورد خولها یعنی تخفیفدن سکره یکسوره کما افعال مبتدا و خبره خوبی جائز در یعنی
باب کان و باب علت نحو ان کنت من قبله لمن الفاعلین و ان وجهنا کرشم الفاسقین
اما بصیر مقصد غیر فعله دخول جائز دکلدرو زید یکسوره کما اصل و حتی مبتدا و خبره داخل
اولمقدرو چون که مخفص لیدی و مبتدا و خبردن عملدن ساقط اولد و فعله داخل اولد که کدر
اول فعل مبتدا و خبره داخل دن اوله تا اولسنه که ان کنگ مقفصا و اصلیدر بقدر امکان باقی قاله
و کوفیلر سایر افعال دخول بجز اینمشدر و قول شاعر استشرها و ایلمز باقیه بکن ان قنلت

مسماکت یکدیگر معنوی است و تلفظ است و معنی ان مفتوحه چون که تخفیف اولور خبرین
مقدومه و جوابی قبله عمل بیدرسن جمیع جمله در خوبی جائز اولور مطلقا زید چون که خبر
شأن مقدرسنج اولور جمله که خبرشان مقدرسنج اولور خبریا اولور که کسه ایسه و اگر کسه
فعل و اگر کسه اول فعل و خبری مبتدا و خبردن اوله و اگر کسه اولیه و خبرشان تقدیر نده سبب اوله که
مفتوحه ننگ فعله مشایخ یکسوره و زاید در نته که مرور ایلمز و اعمال یکسوره تخفیفدن
حکمه سفت کلامده واقع اولمشدر کقولند و ان کلاما لیسو شهم اما اعمال مفتوحه تخفیفدن
حکمه سفت کلامده کلمت خبر پس کما هو اضعف یعنی یکسوره اتوی اوزره یعنی مفتوحه
رایج اولوق لازم کلور بویسه جائز دکلدرو پس خبر تقدیر او کسه تا یکم مفتوحه تخفیفدن
حکمه بونک یکجه عامل اول مبتدا و خبردن نده که اصلده بویله ایلمز و یکسوره کاه عامل اولور
و گاه اولمزد و مفتوحه مخفیفه ننگ خبرشان مقدرون مخفیفه عمل نادر در نته که شاعر بورد
فلو انک فی بوم اترجا بسلنه فواکلم اخل و انت صبرین و بزمها یعنی مفتوحه مخفیفه
چون که فعله داخل اولور اما دورت سنه ننگ بر سیه لازمدر پس یا سوف یا قد یا سوف
نقی اما اجمع اولک ننگ بر سیه لازمدر اولدنی فرق ایچوندر مفتوحه مخفیفه بل مصدریه
یعنی زید ابوابی حرف مصدریه بایلم جمیع اولمزد و مخفیفه و مصدریه سینده فرق بجز در مخفیفه
اولمزد زید ایکسوله بیده جمیع اولور پس غیر تصدن فرق که کسه کدر لاکر اول حرف نقی
استقبال معنایسه انکله مذکور اولان ان مصدریه اولما زید ایک حرف استقبال
بر برده جمیع اولوق لازم کلور پس یقین اولور که اولان ان دن مخفیفه و یا نظر ایدر
اول فعل مضارع که حرف نقی دن حکمه در اگر منصوب اولور سه مصدریه در و اگر مرفوع اولور
مخفیفه در و کان للتشبه یعنی کان انشاء تشبیه ایچوندر مخفیفه زید اکسه و کان چون که
مخفیفه اولور افصح لغات اولدر که عملدن الفایده از نته که شاعر ویشدر
و خبر مشرق اتون مکان بدیاه حفا ان اعمالده جائز در که دیرسن کان بیدیه حق بکن غیر

انچه بوييد نسيب استعماله و اين زياده نسيب بر سر ب انچه بوييد نسيب استعماله
البته چون نسيب و بوييد ان و صاحبها بوييد ان نسيب استعماله و انچه بوييد نسيب استعماله
و ماون و من و ابناء و الايام كان مع حال نسيب و وقت مع المصدرية و ماون و مع ماون و من
و اوالقسم و قلت مع الكاف و ما مع اذا و متى و ابي و ابن و ان و بعض الحروف و غير وقت
مع المضاف و لا مع الواو المنفي و بعد ان المصدرية و قلت نسيب القسم و شدت مع المضاف
و من و ابناء و الايام تقدم ذكرها و حرف الزيادة ان و ان و ماون و ما و ابناء و الايام كان مع
ما جمع حال نسيب و قلت اي زيادتها مع المصدرية و بوجله معطوفه بر مقدمه جمله به تقدير
و اما كثرته زيادتها مع حال نسيب و قلت مع المصدرية و ماون و الايام مع ماون و اوالقسم
و قلت اي زيادتها مع الكاف و ما مع اذا و متى و ابي و ابن و ان و شرطا حاله و يا غير كان
تقديره و يرا دمع هتج الكلمات حال كونه شرط او اذا كان كل واحد منها فرعا و بعض حروف
الجزء معطوفه اذ اريد و قلت اي زيادتها مع المضاف و لا مع الواو بعد النفي شامل فعله و انما
دلالته ايد مع الواو قولي زيرا جار مجرور متعلقه انما تقديره و بعد ان المصدرية و قلت
اي الزيادة لاقبل القسم و شدت اي زيادتها مع المضاف و من و ابناء و الايام تقدم
ذكرها اي ذكر حرف التثنية في حروف الحصول تركيب حرف الزيادة بوجه فله حرف
زياده و يرا زيرا بعض مواضع زياده اوله و ليرفعه شانه نسيب زياده اوله و بوجه
که واقع اوله لا زياده حرف صله و يرا حرف فاعله و بوجه فاعله و بوجه فاعله
و زيرا بوجه و زيرا الصل معناه زائد در ان کسر حمله و سکون نونله ما عاينه ممکن
زياده اوله و کون نسيب بوجه ان کومان زياده قائم به مصدرية دن صکره زياده اوله و قلت
نحو اجلس ان جلس القاضی اي مدت جلوسه لماون صکره ده زياده اوله و قلت نحو لماون قمت
قمت اي لماون قمت و ان صکره نسيب و سکون نونله زياده اوله و کثر نسيب لماون صکره نحو لماون
جاء البزاد و بوجه نسيب بوجه زياده اوله و قسم بوجه و استخون نحو و انما ان لو قمت نسيب کاف

علمه

صکره ده زياده اوله و قلت بوجه نسيب بوجه قسم كان نسيب تعطيل انما السلم و نونله
زياده اوله و متخون نسيب بوجه اوله کلمات شرطه نحو اذا قمت و سيات قمت و انما
جئت جئت و انما نونله اسما الحسنی و انما نسيب بوجه و بوجه که ان شرطه
نسيب اوله و زياده و بوجه که نفس شرطه نسيب اوله نون نسيب بوجه نون انما نسيب بوجه
و انما کاف و نسيب بوجه نسيب بوجه که حرف کرميله مقصود و بوجه که اوله شرطه که مقصود
نسيب اوله و بوجه که نونله که زياده اوله بوجه که نونله که نونله که نونله که نونله که
حطا با هم اما مضافه مضاف اليه بيسته ما نسيب زياده بوجه نسيب بوجه نسيب بوجه
من غير بوجه من غير بوجه و نونله لا زياده اوله و او حاطقه اي که نونله که نونله که نونله که
نسيب بوجه نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
ان مصدرية و نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
اقسم دن اول زياده بوجه نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
که بولايه دکلمه و معنا بود در لا اعظم يوم القيمة اي انما قسم بوجه نونله که نونله که
بده که نونله اوله و بوجه اوله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
نقول شاعريه نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
اوله و نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
اوتوبه و نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
وان در بوجه که کلامه اهام و واقع اوله نسيب بوجه نونله که نونله که نونله که نونله که
وان دکلمه ان مختصه در لول نسيب که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
کتابنده که قول معنائه در اهام و ار در که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
و نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که
نسيب بوجه معلوم اوله که قول صريح ان نونله که نونله که نونله که نونله که نونله که

ویک که گفت که فرم وای کلمه است بی موضوعه تفسیر واقع اولور که کس قول بر سر او سون
 و اگر کس اولور کس نحو گفت ای نفلت و راست غصفا ان سدا و ضربت نا الارض با سغرت
 و فوق المصدر ما وان وان قال اول للنعلیته وان الکاسیته حصول ترکیب و فوق المصدر و فوق
 مصدر او جدر بر سبب مصدری در نحو وضافت علیهم الارض با جرت ای بر جریا بریده
 ان مصدر نیز نحو اجین ان ضربت زیدا و یوا کسی جمله فعلیه به مختصر و اول فعلی تا قبل
 مصدر ده مکرر و تالیخ ان و مقنونه در که و فوق مشبهه در که که مصدر جمله اسمیه به
 و جمله سنی تاویل مفرد و فلورس اگر ضربت مشتق ای بر ضربت مصدر سبب تاویلند و اولور اسمیه
 مضای نحو اجینتی انگ قائم ای اجینتی قیامک و اگر مشتق اولوزیل که معناه مشتق اولور به
 تاویل اولور سنده ای که ضربت مصدر سبب کدر نحو اجینتی ان زید انخو که ای اجینتی اخوه زیدا و اگر
 صحیح بر سبب اولما زید و ایکن سندن انده کون تقدیر ای یک که ای اجینتی انگ زیدا ای کونک زیدا
 و فوق التخیف هل و ان و لولا و لوما لها مصدر احکام و تفریم فعل النفا و تقدیر الیها ان لحن
 الخ و فوق فعلی حاله فعلی منقول منسند ان لزم و فوق التخیف الفعل حال کوز ملفوظا و مقدر
 و باخردن در ای لفظا کان الفعل او تقدیر او یا و قدر ای فی التفظ و یا منقول به در ای تقدیر لم
 او تقدیر معطوف قدر لفظه حصول ترکیب و فوق تخفیف بو و فوق و فوق تخفیف و تفریم دیو ل
 اگر ضایه داخل اولور به تفریم ای کوندر نحو هل بی چون قال تقدیر تفریم تفعیل با بندن مصدر در
 پیشما ان یک معنایه و اگر مستفید داخل اولور به تخفیف و تفریم معنایه در یعنی برای تفریم
 تفریم نحو هل تفریم یعنی بی چون قال تفریم و بو و فوق و انما فعله داخل اولور زید که تخفیف
 و تفریم افعاله اولور و اولی افعال جائز که ملفوظ اوله نحو هل ضربت زیدا او جائز که مقدر
 او و کونهل زید اخر سبب ای ها ضربت زیدا اخر سبب و فوق التوقع و فوق التوقع ایضا معنایه التفریم
 حصول ترکیب کلمه فده توقع و اگر زید را که بر ضربت داخل اولور که حاله ای میاید اولور اول ضربت
 لهبر او منق و کلمه ماضی حال قریب له و غنه دلالت ایدر کونقدر ضربت یعنی توقعین ده اور و سبب

الضمان

مضایحه و تفریم کوندر نحو ان الکنه و ب تفریم قیامک یعنی بلا یخ از کز یک سول کاه اولور که مضایحه
 تحقیق ای چون اولور کونقدر علیکم الله یعنی البته بلور و فوق الاستفهام محمده و اولها مصدر الکلام
 تقول ایزه اقامت و انهم زید و کونک و از زید عندک ام عمر و و انتم اذا ما وقع و انتم کان و او من
 کان دون اجل حصول ترکیب و فوق الاستفهام محمده و اولها استفهام ای چون یعنی طلبت محمده ای چون
 ایکن و فوق کسدر کلام صحیح و واقع اولور زید را که اولی کلام ل بر نوحه دلالت ایدر او و جائز در کم
 جمله اسمیه به داخل اولور کوندر زید قائم و جمله فعلیه به نحو قائم زید و فعل قائم زید لیکن تفریم جمله
 اسمیه به داخل اولور که ضربت فعل اوله کوندر قائم انما فعل داخل اولور پس جائز و کندر فعل زید
 قائم ای که استفهام در چون که استعمال ایدر سده که عمل زید قائم جائز او ملحق کرید سنی که قد
 زید قائم جائز و کندر جواب اوله که کلمه هل بونده محموله احسنه که محمده و در ولایق و کندر که عمل
 زید قائم جائز اوله محمده به عمل ایملکه زید فعل هلک مجبویدر پس ایگاه که هلک مجبویدر زید فعل
 کونبا که مجبوی فراموش ای شد و محمده اول محمده انده تفریم زید و در هلده تفریم
 پس جائز در زید افریت فعل او زید تقدیر ای اما جائز و کندر هل زید افریت و کونک بونک
 جائز در افریت زید او هو اخو انکار ضربت برادر ای کوندر و کونک جائز در زید عندک ام عمر و
 و اما جائز و کندر هل زید ام عمر و یعنی منقلبه متعارن محمده اولور اما متعارن هل اولوز کونک
 بونک که جائز در که محمده و فوق عطفه اوله کوندر کس که تم تو یا و او و در تفریم کونک اولور
 و اقدر انتم اذا ما وقع و انتم کان و او من کان اما هلده بو جائز و کندر و فوق الشرط
 ان و لو و اما لها مصدر احکام فان کلا استقبال ان دخلت علی المایه و بو کس و بفران الفعل لفظا
 او تقدیر او من تفریم قبل او ایکن یعنی لانه فاعل و انطلقت بالفعل موضع مطلق لیکن کالمعوض
 فان کان حامداً جائز لتفرد و اذا تقدم القسم اول القسم علی الشرط لزمه المعنی لفظا او معنا
 و کان الجواب القسم لفظا مشرو و انده ان آینه او ان لم تأتینی لا کرمتک و ان توسط مقدم
 الشرط او غیره جازان یعتبر و ان یعنی کونک انما و انده ان تأتینی انک و ان آینه لایتنک

فراده این شرط را در علم ایستاد و در قسم متوسط ایستاد و جوابی آنرا و بر او شرط
مانع اعتبار ایستاد و در جواب شرط که قسم الفاظی است و اعتبار صورت ایستاد و جوابی آن شرط
ایستاد و احکام آنرا از زین اجراء ایستاد پس بونه صورت صورت اول را یکی الفاظی
در یکی شرط تقدیر و بر یکی شرط و یکی اعتبار قسم چون در هر یکی تقویم شرط چون
و بر یکی غیر شرط تقدیر و بر یکی غیر شرط اول آن تاتنی و الله انک جواب شرط تقدیر نیز که اول
اهم در تقدیر سبب و مجموع شرط و جواب سادست جواب قسم اول در مثال ثانیا
و الله ان تاتنی انک چون که قسم متوسط اول اول اهتمام که صدر کلامه ایستاد
توسط طبعه یا نماند پس جواب شرط اول و شرط و جواب یکی سید خبر متداوله و بر
سادست جواب قسم اول در مثال ثالث ان ایستاد تو امر لا ینک جوابی قسم و بر
و قسمی جوابی جواب شرط ایستاد پس فاواجه اوله تا کلمه یکین سید متفاتی
مور و مونی غ اول مثال رابع ان و الله ان ایستاد لا کر تک جواب قسم و بر در لفظ
و معنا حسبی و شرط و بر در معنا حسبی و مجموع قسم و جوابی خبر و مبتدا ایستاد و در کلام که قسم
صدر کلام من مقدر اوله قسم مقدس حکم قسم منقول حکم بر اول شرطی که انون سکون
معنی لا زید و جواب لفظ و معنا حسبی شرط اول و لور نحو لغز اجزای غیر چون تمام اوله
لغز اجزای پس شرط ما فی ذلک و لا غیر چون جواب قسم در اگر جواب شرط اوله که جز اولی
ایستاد و لام لغز اجزای موطئه قسم و بر در معنی قسم شرط او زین کور و جواب اوله
با اول جواب لفظ حسبی قسم اول شرط اولیه و اما التفصیل محل لیکو ندر غائبان که
در بر سن جاد ان خودنک اما زید فا کرته و اما عمر و فاطمته و اما حاله فاطمته و جاندر که
بجمل کلام من مقدر اوله و باقر ایند کلامه معلوم اوله پس تا یلی اول مجمل تفصیل ایستاد
ذکر ایستاد و بر کزیر احببه را و ایستاد اما ذکر اوله اما تفصیل ایستاد و کل و در کلام
اما تفصیل مجمل ایستاد ذکر اوله واجب در لفظ مکرر ذکر اوله که ذکر اوله و یا تقدیر اوله

تغایر انهم فی قولهم زید بونده لفظا مقابل مذکور در کل لیکن مقدر در ان و اما انهم لیس
فی قولهم زید بقیس قولی و در قول ایها المشابهات و کلامه اما شرط ایستاد
اوله انک یکی جوابه نالانم اوله بقدر و اما زید منطلق اصله اما یکی بقیس فقره منطلق در
پس کلامه قائم مقام هماد و انک شرطی که یکی فقره واجب کلامه احتصار ایستاد بر نکته
و حق و اگر چون که اما هما متعانه قائم اوله و فصل فقره اولی عبارتت بود اوله که اما
فقره منطلق پس علامت شرط و علامت جواب برینه متعلق اوله بر معنی مناسب کور لیس
پس بر فاصله اجتناب اوله یکی یکی اور نماند و اول فاصله و اوج مذبح و اول اول
فاصله بر جو ذره اول نماند و ان کلامه بر انک خبر بنده ایستاد مقدم فقره شرط و جواب
فصل ایستاد چون کس اول فاصله فروع اوله و کر که منسوب اوله و کر که انده فاعله
تقدیر ان غیر بر ان اوله و کر که اولیا مثل فقره وقت که در بر سن اما زید منطلق بونده زید
مبتدا اوله و اول فاعله بر انک خبر بنده ایستاد و مندی فاعله اوله فقره مقدم اوله و تنبیه اوله
زید مستلزم انک اوله فقره شرط مستلزم فاعله برینه زید البته منطلقه و البته
معنی هما یکی بخشیدن بومفایه مستلزم اوله لیکن زید شرط فقره اوله که انون
معلوم و کلامی و الا جاد در و منطلق خبر بر و بوجه حقیقت ان جوابی که بونک که چگاه که
در بر سن اما بوم کجته فقره منطلق اوله بوم کجته فقره ایستاد و منطلقه محمولی ایستاد
مقدم اوله فاعله اوله فقره و منزله شرط اوله زید انک فاعله فقره ایستاد و کلامه منسوب
منطلقه مذبحه ان اوله که اول فاعله فقره و انک محموله بر فقره ایستاد و انک جوابی
کر که انون فاعله بر انک اوله و کر که اولیه پس اما زید منطلق تقدیر هما یکی بونک
زید فقره منطلق بر زید فاعله فقره تمام فاعله فقره و فقره ایستاد بوم کجته فقره
منطلق بود که هما یکی تقدیر بوم کجته فقره منطلق پس بوم کجته منسوب بر فصل فقره
منقول بهی و فقره مذبحه ثالث بود که اگر انون فاعله غیر انون اوله فاعله بر فقره

دلالت ابرار علیه السلام بر کتب و منصرف اولی از خود زید و در کتب معرب ممکن در کتب
اسمه حکم دیگر زید است و اول او ابرار است پس اسم بینه است و اول زید و کاه که معرب و منصرف
اوله اما ممکن ممکن در کتب معرب غیر منصرف اولو ساقا ممکن غیر ممکن و تونین ممکن
مخصوصه ممکن ممکن تونین تکبیر در کفار قدر معترفه و تکبیره بینه تونین در کتب تونین
یعنی اسکت اسکت آنکه ترفه وجه تونین الی اسکت سکوتا و بوقیاس اوله مراد و کسب و
کسب و یونین تونین عوضه مضاف الی دون نحو یونین و جیشید و عایشید الی یونین اوله
که ایوم مضافه سر جمله که کاندن صکره در پس چون که اول جمله تحقیق مضاف الی یونین
اول مضاف الی یونین ای یونین تا کله ناقص قاسون بوقیاسه در و کلا اتیاه الی کتب
چهارم تونین مقابله در و اوله تونین در که جمع مؤنث ساقا اوله اوله تونین مقابله در
که از جمع مؤنث ساقا اوله و بعضی فتوح بونین تونین ممکن حکم داخل در و کاه که کسب
مختلف بر شمس علم فلسه منصرف اوله زید که یونین تونین ای چون دکله ریل که علامت جمع
تایشه پس منع صرف معتبره و بر تادانی تقدیر ای یک جایز دکله زید که یونین وجود
بر تادانی تقدیر ای یک ما بعد نه و بعضی فتوح مسلمات علمیت حاله لایعروف او کور و علمیت
وانه اوله تونین مقابله در و ممکن قسمه داخل دکله پنجم تونین ترند بر یونین
و اول ای قسم در بر یونین غایب که عرف الحلقه عوض اولو کونیا ابنا تکا و عیسا و غیره
عسا کا الغنل که عرف الحلقه در و بر یونین ترند غایب که عرف الحلقه عوض اولو کونیا و قائم
الحاق حاکم و الحقیق که کاه که علم موصوف اوله ابتلا که مضاف اوله بر علمه و اخی او تکلی علمه
تونین ساقا اولو کلامه بونین کسب چون استعمال اوله غنل پس انهم لصفه مطلوبه اولو
خواجه زید بن عمر اگر ابتلا بینه موصوف علم اولو و یا ابتلا مضاف الی یونین علم اولو ساقا تونین
ساقا اولو کونیا و اینها و صورتی که تونین ساقا اولو موصوف تلفظ الف
این دن ساقا اولو کونیا و اینها و صورتی که تونین ساقا اولو کونیا

الف ساقا اولو کونیا و اینها و صورتی که تونین ساقا اولو کونیا
الف ساقا اولو کونیا و اینها و صورتی که تونین ساقا اولو کونیا
خفتن بنفس المستقبل و الامر و التمی و الاستنهام و التمی و العوض و قدت فی النبی
و زمت فی مشت القسم و کثر فی التمی و ما قبلها مع الضمیر الذکرین مضموم و مع الحاکم
و فیما عدا ذلك مفتوح و تقول فی التمی و جمع المؤنث افرسان افرسان و لانه ضمهما الخفیفة
خلافاً لیونس و هاتین غیر هاتین الضمیر البارز کالمفتوح فان لم یکن هاتین مقصود و مرتبه قبل
ترین و ترون و ترین و انون و انون و الخفیفة بخلاف لکن و مع الوقف غیره و مع
المفتوح ما قبلها تنب الف تونین ان کیده مبتدا الخفیفة ضمه ساکنه ضمیر الذکرین و ثقیلة مفتوحه
مفتوحه و حقیقة ساکنه مع غیره الف مفتوحه ی متعلق و با مقدره ان و استعمل مع الای و خفتن
بالفعل و لکن قبل ضمیر خود و ان تونین ان کیده خفتن بنفس المستقبل فی الامر و التمی و الاستنهام و التمی
و العوض و القسم و قدت فی التمی و بوجه مفتوحه جمله صفرا که مقدره در تقدیر کونیا
فی الامر و التمی و قدت زیدها فی التمی و زمت زیدها فی مشت القسم و کثر فی یونین
فی مشت القسم و یا موصولة و یا موصولة در قبدها صل و یا صفة در مایه مع الضمیر الذکرین
مقدره متعلق این اذ کان مع و یا مضمومه و موصول و یا موصولة صکره و یا صفتیه مبتدا مضموم
ضمیر تقدیر و الحرف الذکریه ثبت قبل ان کیده او حرفی ثبت قبلها مضموم مع ضمیر الذکرین و مع الحاکم
مقدره متعلق مضموم ضمیر مبتدا و کونیا و تقدیر و ما قبلها اذ کان مع الحاکم مضموم و بوجه مفتوحه
جمله سابقه فیما عداه ان کیده کور که او ضمیر جمع و یا حاکم در مفتوحه مضموم کیده را و ابجد
و عطفه و تونین التمی و جمع المؤنث افرسان و افرسان و لا ترغل فصل فی مستقبل جمول
فی الخفیفة فی التمی و جمع المؤنث خلاف لیونس و هاتین غیر هاتین الضمیر البارز مقدره کونیا
ان فیها کاللفظ اذ استعملنا کاللفظ التمی و مرتبه قبل هاتین یا کیده کسب و ترون و اول
ضمیر و ترین یا کیده و انون عند الوقف حصول ترکیب تونین ان کیده یعنی جمله او فونیا

